

החברה לישראל בע"מ



דוחות כספיים

ליום 30 בספטמבר 2008

תוכן העניינים

I-XXVI

דוח הדירקטוריון

1-56

תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2008
(בלתי מבוקרים)
במיליוני דולר של ארה"ב

57-112

נספח א' - תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2008
(בלתי מבוקרים)
מתורגמים לשקלים חדשים

דוח הדירקטוריון של החברה

לתקופה של תשעה חודשים שנתיימה ביום 30 בספטמבר 2008

החברה לישראל בע"מ (להלן - החברה) הינה חברת החזקות הפועלת בייזום, קידום ופיתוח של עסקים בישראל ובח"ל. לשם ביצוע השקעותיה, החברה, לרבות באמצעות חברות בנות, בוחנת מעת לעת הזדמנויות השקעה בתאגידים ומיזמים בתחומים שונים, ובכלל זה, מיזמים זרים או כאלו בעלי פעילויות בינלאומיות, תוך התמקדות בגופים בעלי היקף פעילות רחב או פוטנציאל להיקף כזה, ותוך שאיפה להחזיק בשיעורי החזקה משמעותיים בהם.

החברה מוחזקת על-ידי קבוצת עופר בשיעור של כ- 55% ועל-ידי בנק לאומי לישראל בע"מ בשיעור של כ- 18%.

החברה מעורבת בניהול חברות הקבוצה, ובפרט ביחס לחברות המוחזקות על ידה בשיעור החזקה גבוה.

הקבוצה פועלת, באמצעות מערך של תאגידים מוחזקים, בעיקר בענפי הכימיקלים, הספנות, האנרגיה, התחבורה והטכנולוגיה המתקדמת. מטה החברה מספק, באמצעות חברה מאוחדת בשליטה מלאה, שרותי ניהול וכן מעורב באופן פעיל בתכנון האסטרטגי ופיתוח עסקי של חברות הקבוצה. כמו כן, הקבוצה פועלת לייזום ופיתוח עסקים נוספים.

לקבוצה אסטרטגיה שנועדה להתאים את המבנה העסקי שלה למציאות העסקית בישראל ובעולם, תוך מגמה להרחיב את פריסתה וחדירתה של הקבוצה לתחומי פעילות נוספים בשווקים צומחים.

דוח דירקטוריון זה מצורף לדוחות הכספיים לתקופה שנתיימה ביום 30 בספטמבר 2008 מתוך הנחה שבפני הקורא מצויים הדוחות האמורים. דוח זה נערך בהיקף מצומצם ביחס לתקופה האמורה ובהנחה שבפני הקורא מצוי גם הדוח התקופתי לשנת 2007.

הנתונים הכספיים, לרבות מספרי ההשוואה נערכו לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (תקני IFRS) (ראה באור 10 לדוחות הכספיים).

המצב הכספי

- סך המאזן ליום 30 בספטמבר 2008 הסתכם בסכום של כ- 16,233 מליון דולר לעומת סך של כ- 12,481 מליון דולר ליום 30 בספטמבר 2007.
- סך הנכסים השוטפים בניכוי ההתחייבויות השוטפות ליום 30 בספטמבר 2008 הסתכמו בסכום של כ- 3,160 מליון דולר לעומת סך של כ- 1,220 מליון דולר ליום 30 בספטמבר 2007.
- סעיף השקעות ויתרות חובה לזמן ארוך ליום 30 בספטמבר 2008 הסתכם בסכום של כ- 1,357 מליון דולר לעומת סך של כ- 666 מליון דולר ליום 30 בספטמבר 2007.
- התחייבויות שאינן שוטפות הסתכמו ליום 30 בספטמבר 2008 בסכום של כ- 7,962 מליון דולר לעומת סך של כ- 5,626 מליון דולר ליום 30 בספטמבר 2007.
- מחזור המכירות לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2008 הסתכם בכ- 16,418 מליון דולר לעומת סך של כ- 7,006 מליון דולר לתקופה שנתיימה ביום 30 בספטמבר 2007. ברבעון השלישי של תקופת הדוח הסתכמו המכירות בסכום של כ- 6,078 מליון דולר לעומת סך של כ- 3,449 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד. בשנת 2007 אוחדו התוצאות הכספיות של בתי זקוק לנפט בע"מ ואינקיה אנרגי לימיטד החל מהרבעון השלישי של שנת 2007.
- ההון המיוחס לבעלי הזכויות ההוניות של החברה ליום 30 בספטמבר 2008 הסתכם בסך של כ- 2,030 מליון דולר לעומת סך של כ- 1,434 מליון דולר ליום 30 בספטמבר 2007 ולעומת סך של כ- 1,477 מליון דולר ליום 31 בדצמבר 2007.

שינויים בתיק ההשקעות

א. הסכם עם מפעלים פטרוכימיים בישראל בע"מ לעניין שליטה משותפת בבתי זקוק לנפט בע"מ:

1. ביום 3 באוגוסט 2008 חתמה החברה על כתב התחייבות נוסף לטובת מפעלים פטרוכימיים בע"מ (להלן - פטרוכימיים) ופטרולים קפיטל הולדינגס בע"מ (להלן - פטרולים), אשר 100% מהון מניותיה המונפק מוחזק בידי פטרוכימיים (להלן - כתב ההתחייבות השלישי) (פטרוכימיים ופטרולים ביחד להלן - קבוצת פטרוכימיים) בעניין התקשרות בהסכם לשליטה משותפת בבז"ן. כתב ההתחייבות השלישי החליף את כתבי ההתחייבויות הקודמים של החברה מהימים 10 במאי 2007 ו-1 ביוני 2008 לעניין ההתקשרות בהסכם שליטה משותפת בבז"ן, אשר בוטלו, וצורפו לו שתי טיוטות של הסכמי שליטה משותפת בבז"ן, אשר יכנסו לתוקף בכפוף לתנאים שיפורטו להלן.
2. כתב ההתחייבות השלישי נחתם בעקבות הסכם מיום 24 ביוני 2008 בין פטרוכימיים לבין בז"ן (להלן - הסכם כאו"ל) ולפיו, בין היתר, בכפוף להתקיימותם של תנאים מסויימים שנקבעו בהסכם כאו"ל, פטרוכימיים תמכור ותעביר לבז"ן את כל מניותיה בכרמל אולפנינים בע"מ (להלן - כאו"ל) המהוות 50% מהון המניות המונפק של כאו"ל, בתמורה להקצאת מניות של בז"ן, אשר במועד הקצאתן יהיו 20.53% מהון המניות המונפק של בז"ן (להלן - הקצאת המניות). כתב ההתחייבות השלישי וטיוטות ההסכמים שצורפו לו מסדירים את הצטרפות קבוצת פטרוכימיים לשליטה בבז"ן בהתקיים תנאים מסויימים ותחת חלופות שונות, לפני השלמתו של הסכם כאו"ל ולאחריו, וכן במקרה שהסכם כאו"ל יבוטל בהסכמת הצדדים לו או יפקע עקב אי התקיימות התנאים לכניסתו לתוקף, או עקב הפרתו על ידי הצדדים לו או על ידי מי מהם כאשר אין לצדדים תביעות לאכיפתו (כל אחד מהנ"ל - ביטול הסכם כאו"ל).
3. החברה וקבוצת פטרוכימיים התחייבו הדדית כי במקרה שהסכם כאו"ל יבוצע על פי תנאיו וכן קבוצת פטרוכימיים תקבל את כל האישורים הנדרשים על פי דין להתקשרות בהסכם השליטה המשותפת בבז"ן (לרבות היתר שליטה לפי צו החברות הממשלתיות) (הכרזה על אינטרסים חיוניים למדינה בחברת בתי זקוק לנפט בע"מ) (התשס"ז-2007) (להלן - האישורים הנדרשים) עד ולא יאוחר מתום חמש שנים שמניין החל מיום אחד עובר למועד הקצאת המניות (להלן - תקופת חמש השנים), אזי יחתם בין הצדדים הסכם שליטה משותפת בבז"ן (להלן - הסכם השליטה לאחר ביצוע הסכם כאו"ל), וזאת על פי הטיטות שצורפה לכתב ההתחייבות השלישי, ואשר עיקריה דומים להסכמות שגובשו בין הצדדים בעבר, והם כדלקמן:
 - 3.1. הגדרת מניות גרעין השליטה בבז"ן: מניות גרעין השליטה בבז"ן יהיו 50.25% מהון המניות המונפק והנפרע של בז"ן לאחר הקצאת המניות. החברה תחזיק 55% ממניות גרעין השליטה בבז"ן ואילו קבוצת פטרוכימיים תחזיק 45% ממניות גרעין השליטה בבז"ן. שאר המניות המוחזקות על ידי הצדדים יחשבו מניות חופשיות, למעט לעניין ההצבעה בהן שעליה יחולו ההוראות החלות על הצבעה במניות גרעין השליטה.
 - 3.2. תקופת הקפאה: ההסכם קובע תקופת הקפאה של 6 חודשים שמניינה החל ממועד חתימתו של הסכם השליטה (להלן - תקופת ההקפאה), במהלכה לא תותר העברת מניות גרעין השליטה על ידי מי מהצדדים.
 - 3.3. זכות סירוב ראשונה: לצדדים תהיה זכות סירוב ראשונה לרכוש ולקבל בהעברה את כל מניות גרעין השליטה שיוצרו למכירה על ידי הצד האחר (להלן - זכות הסירוב הראשונה). יובהר כי צד להסכם השליטה יהיה רשאי למכור ואו להעביר את כל מניות גרעין השליטה שיוחזקו על ידו באותה עת - אך לא חלק מהן. זכות הסירוב הראשונה תחול בשינויים מסויימים גם במקרה בו ימומש שיעבוד שיחול (אם יחול) על מניות גרעין השליטה על ידי בעל שעבוד במניות אלו. כחלק מזכות הסירוב הראשונה הוסכם כי שינוי שליטה בפטרוכימיים או בחברה, כהגדרתו בטיטות ההסכם ובכפוף להתקיימות תנאים מסויימים שפורטו בטיטות ההסכם, יקנה לצד האחר זכות לרכוש את מניות גרעין השליטה בבז"ן של הצד שבו השתנתה השליטה במחיר השוק הממוצע ב- 60 ימי המסחר שקדמו להודעה בדבר שינוי השליטה ובתוספת פרמיה של 15%. הזכות האמורה תקום לחברה במקרה של העברת השליטה הישירה בפטרוכימיים, או שינוי בהחזקות הישירות או העקיפות של בעלי השליטה בפטרוכימיים באופן שדוד פדרמן ו/או קרובו מחד, ועקב גוטנשטיין ו/או אלכס פסל מאידך, יחדלו להיות בעלי השליטה הישירה או העקיפה בפטרוכימיים, ובכפוף לכך שמניות גרעין השליטה בבז"ן מהוות את עיקר נכסיה של הפטרוכימיים, דהיינו, לפטרוכימיים אין נכסים אחרים (זולת מניות גרעין השליטה, מזומנים ושוי מזומנים) שערכם לפי הדו"חות הכספיים האחרונים של הפטרוכימיים עולה על 200 מיליון דולר ארה"ב.
 - 3.4. זכות הצטרפות: לכל צד תהיה זכות הצטרפות למכירה של מניות גרעין השליטה של הצד השני, בכפוף לכך שזכות הסירוב הראשונה לא מומשה (להלן - זכות הצטרפות).
 - 3.5. מנגנון במב"י (BUY ME BUY YOU): מתום תקופת ההקפאה, לכל צד להסכם תהיה הזכות להפעיל מנגנון במב"י לגבי מניות גרעין השליטה לפיו יוכל להציע לצד השני לרכוש את כל מניות גרעין השליטה שיוחזקו על ידי הצד האחר במחיר שנקב בהצעה או למכור לצד האחר את כל מניות גרעין השליטה שיוחזקו על ידו במחיר האמור (להלן - מנגנון הבמב"י).

שינויים בתיק ההשקעות (המשך)

א. הסכם עם מפעלים פטרוכימיים בישראל בע"מ לעניין שליטה משותפת בבתי זקוק לנפט בע"מ (המשך):

- 3.6 מינוי דירקטורים: הצדדים להסכם השליטה יתחייבו במסגרתו להפעיל את כל כוח ההצבעה שיעמוד לרשותם באסיפות הכלליות בבז"ן, לבחירת או למינוי חברי הדירקטוריון של בז"ן, באופן הבא: דירקטוריון בז"ן ימנה 11 חברים (לרבות 2 דירקטורים חיצוניים), כאשר החברה תמליץ על מינוי 5 דירקטורים ועל מינוי דירקטור חיצוני אחד וקבוצת פטרוכימיים תמליץ על מינוי 4 דירקטורים ועל מינוי דירקטור חיצוני אחד (להלן - הזכות לייצוג מלא בדירקטוריון). בין היתר נקבע כי זכות הייצוג של החברה וקבוצת פטרוכימיים בדירקטוריון בז"ן כאמור לעיל תתייחס גם לכל ועדות הדירקטוריון של בז"ן, למעט ועדת ביקורת, וככל הניתן גם לדירקטוריונים של חברות הבת של בז"ן ולחברות הקשורות שלה.
- 3.7 מינוי מנהלים ויועצים: בכפוף להוראות כל דין, הצדדים במעמדם כבעלי מניות בבז"ן יפעלו כך שמינוי מנכ"ל בז"ן, רואי החשבון המבקרים ועורכי הדין של בז"ן, חברות הבת של בז"ן, וככל הניתן החברות הקשורות של בז"ן, ייעשה בהסכמה בין הצדדים (להלן - הזכות להשתתפות במינוי מנהלים). כמו כן, בכפוף להוראות כל דין, מינוי יו"ר דירקטוריון בז"ן יעשה על פי המלצת החברה.
- 3.8 הצבעה בנושאים מסויימים: הצדדים יסכמו מראש את אופן הצבעתם במספר נושאים אם וככל שיעמדו על סדר היום ולהכרעה באסיפות הכלליות של בעלי מניות בז"ן, ובהעדר הסכמה יוכרע אופן הצבעתם על ידי פוסק מוסכם. כן נקבע כי הצדדים יפעלו לתקן את תקנון בז"ן על מנת שההכרעה באותם נושאים מוסכמים המסורים להכרעתו של דירקטוריון בז"ן תועבר להכרעת האסיפה הכללית של בעלי מניות בז"ן או שההכרעה בהם תחייב רוב מיוחס של 75% מכלל הדירקטורים הנוכחים. להלן רשימת הנושאים האמורים: (א) כניסה של בז"ן או של כל חברה בת שלה לתחומי עיסוק חדשים. (ב) הנפקה של מניות או של ניירות ערך אחרים על ידי בז"ן או על ידי חברה בת שלה. (ג) שינוי בתקנון של בז"ן ואו של כל חברה בת שלה ואו של כל חברה מוחזקת שלה. (ד) מיזוג או פיצול או ארגון מחדש של בז"ן או של כל חברה בת שלה. (ה) עסקאות שלא במהלך העסקים הרגיל של בז"ן או של כל חברה בת שלה או של כל חברה מוחזקת שלה עם בעלי ענין. (ו) מינוי רואי החשבון של בז"ן. (ז) פירוק או הקפאת הליכים בבז"ן ואו בכל חברה בת שלה ואו בכל חברה מוחזקת שלה. (ח) עסקת מכר או רכש מהותית של בז"ן.
- 3.9 מדיניות דיבידנד: הצדדים להסכם השליטה יפעלו בכפוף לכל דין, כך שבז"ן והחברות הבנות שלה תאמצנה מדיניות דיבידנד לפיה יחולקו לפחות 75% מהרווח השנתי הראוי לחלוקה מדי שנה.
- 3.10 תקופת ההסכם: הסכם השליטה ייכנס לתוקפו במועד חתימתו ויגיע לקיצו (א) בהתאם להוראותיו, או (ב) מן אותו מועד שצד חדל להחזיק לפחות 10% מהון המניות של בז"ן.
- 3.11 הוראות נוספות: ההסכם כולל הוראות נוספות המקובלות בהסכמים מסוג זה, לרבות סעיפי סודיות, תרופות, אי-ויתור על זכויות, בוררות, סמכות שיפוט וכדומה.
4. כל עוד הסכם כאו"ל טרם בוצע, החברה וקבוצת פטרוכימיים התחייבו הדדית כי אם יתקבלו כל האישורים הנדרשים עד ולא יאוחר מיום 10 במאי 2009 (להלן - המועד הקובע), אזי לדרישת קבוצת פטרוכימיים יחתם בין הצדדים הסכם שליטה משותפת בבז"ן (להלן - הסכם השליטה טרם ביצוע הסכם כאו"ל), על פי הטייטה שצורפה לכתב ההתחייבות השלישי, ואשר דומה להסכם השליטה לאחר ביצוע הסכם כאו"ל, בכפוף לשינויים הבאים:
- 4.1 אופצית ה-Call: לפטרוליום תוקנה אופצית Call לרכוש ולקבל בהעברה מהחברה 230 מליון מניות של בז"ן (להלן - מניות המימוש), כאשר מחיר מניות המימוש הינו מחיר עלות רכישת מניות גרעין השליטה שנרכשו בהצעת המכר מהמדינה ביום 19 בפברואר 2007, קרי: סך של 3.3 ש"ח למניה ובסך הכל 759 מליון ש"ח, בתוספת הפרשי הצמדה למדד וריבית צמודה בשיעור שנתי של 5% בחישוב וחיוב חצי שנתי ממועד הרכישה ובניכוי דיבידנדים שחולקו בתוספת הפרשי הצמדה למדד וריבית כאמור (להלן - אופצית ה-Call). אופצית ה-Call תהיה מוקפאת כל עוד הסכם כאו"ל לא בוצע, והיא תתבטל מעיקרה עם ביצוע הסכם כאו"ל. אופצית ה-Call תהיה ניתנת למימוש על ידי פטרוליום, אם בכלל, רק החל ממועד ביטול הסכם כאו"ל ועד המועד הקובע או עד ל-120 יום מקבלת האישורים הנדרשים, לפי המוקדם.
- 4.2 כל עוד לא מומשה אופצית ה-Call: (א) קבוצת פטרוכימיים לא תהיה זכאית לזכות הסירוב הראשונה; (ב) החברה לא תהיה זכאית לזכות ההצטרפות; (ג) לא יחול מנגנון הבמב"י; (ד) לא תחול הזכות לייצוג מלא בדירקטוריון, ובמקומה: דירקטוריון בז"ן ימנה 9 חברים (לרבות 2 דירקטורים חיצוניים), כאשר החברה תמליץ על מינוי 5 דירקטורים, פטרוליום תמליץ על מינוי 2 דירקטורים וההמלצה לגבי זהותם של שני הדירקטורים החיצוניים תיעשה בהסכמה בין הצדדים; (ה) לא תחול הזכות להשתתפות במינוי המנהלים. מובהר כי הזכויות המפורטות לעיל יכנסו לתוקף במועד בו תמומש אופצית ה-Call, אם וככל שתמומש או במועד בו יחתם הסכם השליטה לאחר ביצוע הסכם מכר כאו"ל.

שינויים בתיק ההשקעות (המשך)

א. הסכם עם מפעלים פטרוכימיים בישראל בע"מ לעניין שליטה משותפת בבתי זקוק לנפט בע"מ (המשך):

- 4.3. במועד בו יבוצע הסכם כאו"ל ויחתם הסכם השליטה לאחר ביצוע הסכם כאו"ל, הוא יחליף ויבטל את הסכם השליטה טרם ביצוע הסכם כאו"ל, אם וככל שנחתם, ובין היתר, אופציה ה- Call תבטל מעיקרה.
 5. אם וככל שביטול הסכם כאו"ל יחול לפני המועד הקובע מטעמים שאינם נעוצים במעשה, מחדל או פעולה של פטרוכימיים, והסכם השליטה טרם ביצוע הסכם כאו"ל עדיין לא נחתם, אזי במקרה כזה, ועל אף האמור בסעיף 1 לעיל, כתב ההתחייבות של החברה מיום 1 ביוני 2008 יחזור ויעמוד בתוקפו ביחד עם טיוטת הסכם השליטה המשותפת בבז"ן שצורפה לו ("כתב ההתחייבות השני"), וכתב ההתחייבות השלישי וטיוטת ההסכמים שצורפו לו יחשבו כבטלים. על פי כתב ההתחייבות השני זכאית קבוצת פטרוכימיים, בין היתר, להעביר את זכויותיה מכוח כתב ההתחייבות השני לצד שלישי אשר יקבל את האישורים הנדרשים עד למועד הקובע וזאת בכפוף לזכות הסרוב הראשונה של החברה.
 6. במועד חתימת כתב ההתחייבות השלישי חתמה פטרוליום על כתב הרשאה בלתי חוזר (להלן - כתב ההרשאה) המסמך את החברה להצביע בשמה באסיפות הכלליות של בז"ן, מכוח 235 מיליוני מניות של בז"ן (להלן - המניות נשוא ההרשאה). כתב ההרשאה יכנס לתוקפו יום אחד עובר למועד הקצאת המניות ויעמוד בתוקפו עד מועד חתימת הסכם השליטה לאחר ביצוע הסכם כאו"ל או עד תום תקופת חמש השנים, לפי המוקדם מבין השניים (להלן - תקופת הביניים). במהלך תקופת הביניים פטרוליום לא תמכור את המניות נשוא ההרשאה אלא אם עובר למכירתן קבוצת פטרוכימיים תקנה לחברה כתב הרשאה נוסף שיתייחס למספר מניות של בז"ן הזהה למספר המניות שימכרו כאמור, ובמקרה כזה יתבטל כתב ההרשאה ביחס למניות שנמכרו. ככל שהמניות נשוא ההרשאה יהיו משועבדות כבטוחה לטובת צדדים שלישיים שהעמידו אשראי לפטרוכימיים או לפטרוליום, כתב ההרשאה יהיה כפוף לזכויות בעל השעבוד ובמקרה של מימוש השעבוד ומכירת המניות נשוא ההרשאה לצד שלישי בלתי קשור (בכפוף לזכות הסרוב המוקנית לחברה) יתבטל כתב ההרשאה, וקבוצת פטרוליום תקנה לחברה כתב הרשאה נוסף שיתייחס למספר מניות זהה למניות הנמכרות.
 7. לפי הוראות כתב ההתחייבות השלישי, החברה תהיה זכאית לזכות הסרוב הראשונה גם לפני חתימת הסכם השליטה משותפת בבז"ן. עד להתקשרות בהסכם השליטה, החברה תהיה זכאית להפעיל את כח השליטה שלה בבז"ן לפי שיקול דעתה וללא כל מגבלות מכוח מניותיה בבז"ן, ובמהלך תקופת הביניים – גם מכוח כתב ההרשאה.
 8. בז"ן מנהלת משא ומתן עם מפ"ב לצורך שינוי פרטים מסוימים בעסקת מיזוג כאו"ל ובהתאם מתנהלים דיונים בין החברה ובין מפ"ב בנוגע לביצוע תיקונים בכתב ההתחייבות השלישי.
- ב.** בחודשים אוגוסט ואוקטובר 2007 אישר דירקטוריון החברה השתתפות במיזם להפעלת כלי רכב חשמליים בסכום של 100 מליון דולר, אשר יתרכז, בין היתר, בשלב הראשון בהקמת רשת טעינה לרכב חשמלי (מתוך סך של 200 מליון דולר אשר יושקעו במיזם בשלב הראשוני על ידי משקיעים שונים), וזאת בתמורה לכ- 33.33% מהזכויות במיזם הרכב. בחודש ינואר 2008 נחתמו הסכמים הקשורים להשקעה במיזם בין החברה, משקיעים נוספים והיזם. בתקופת הדוח הועבר לבטר פלייס סכום של כ- 23 מליון דולר. דירקטוריון החברה החליט להמשיך ולהזרים לבטר פלייס סכומים נוספים עד לסכום של השקעה על ידי החברה בסך של 100 מליון דולר וזאת בכפוף לתכנית עבודה ואבני דרך.
- ג.** בחודש ינואר 2008, רכשה חברה בקבוצת כי"ל את עיקר הנכסים והפעילות של יחידה עסקית בתחום הטיפול במים מקבוצת HENKEL הגרמנית בתמורה לסך של כ- 60 מליון אירו (כ- 90 מליון דולר), כפוף להתאמות.
- ד.** בדבר השקעה בצים, ראה בפרק "צים".
- ה.** בדבר השקעה בטואר, ראה בפרק "טואר".

תוצאות הפעילות

החברה סיימה את תקופת הדוח ברווח המיוחס לבעלי הזכויות ההוניות של החברה, בסך של כ- 632 מליון דולר, לעומת רווח של כ- 112 מליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד. את הרבעון השלישי של תקופת הדוח סיימה החברה ברווח של כ- 253 מליון דולר לעומת רווח של כ- 4 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.

להלן הגורמים שהשפיעו על התוצאות בתקופת הדוח:

- כימיקלים לישראל בע"מ (להלן - כי"ל) - סיימה את תקופת הדוח ברווח של כ- 1,828 מליון דולר, לעומת רווח של כ- 380 מליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

תוצאות הפעילות (המשך)

להלן הגורמים שהשפיעו על התוצאות בתקופת הדוח (המשך):

- בתי זיקוק לנפט בע"מ (להלן - בז"ן) - סיימה את תקופת הדוח ברווח של כ- 74 מליון דולר. החברה כללה את תוצאות בז"ן החל מהרבעון השלישי של שנת 2007.
- צים שירותי ספנות משולבים בע"מ (להלן - צים) - סיימה את תקופת הדוח בהפסד של כ- 132 מליון דולר, לעומת רווח של כ- 33 מליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.
- אינקה אנרג'י לימיטד (להלן - אינקה) - סיימה את תקופת הדוח ברווח של כ- 9 מליון דולר. החברה כללה את תוצאות אינקה החל מהרבעון השלישי של 2007.
- טאואר סמיקונדקטור בע"מ (להלן - טאואר) - סיימה את תקופת הדוח (לפי תקני ה- IFRS) בהפסד של כ- 49 מליון דולר לעומת הפסד של כ- 105 מליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.
- הוצאות המימון, נטו, במאזן המאוחד, הסתכמו בתקופת הדוח בסכום של כ- 429 מליון דולר לעומת סכום של כ- 187 מליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול החד בהוצאות המימון בתקופת הדוח נובע בעיקר בשל איחוד התוצאות של בז"ן ואינקה שנכללו רק בחלק מהתקופה המקבילה אשתקד, מגידול בהיקף ההתחייבויות של הקבוצה וכן בשל ירידה בשער הדולר ביחס לשקל בשיעור של כ- 11% לעומת ירידה קלה בשער הדולר ביחס לשקל בתקופה המקבילה אשתקד ולאחר קיזוז של שערך לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים דרך רווח והפסד (על פי כללי ה- IFRS).

להלן הגורמים שהשפיעו על התוצאות ברבעון השלישי של תקופת הדוח:

- כי"ל סיימה את הרבעון השלישי של תקופת הדוח ברווח של כ- 779 מליון דולר לעומת רווח של כ- 160 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.
- בז"ן סיימה את הרבעון השלישי של תקופת הדוח באיזון לעומת רווח של כ- 18 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.
- צים סיימה את הרבעון השלישי של תקופת הדוח בהפסד של כ- 61 מליון דולר לעומת רווח של כ- 18 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.
- אינקה סיימה את הרבעון השלישי של תקופת הדוח ברווח של כ- 0.5 מליון דולר לעומת רווח של כ- 4 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.
- טאואר סיימה את הרבעון השלישי של תקופת הדוח (לפי תקני ה- IFRS) ברווח של כ- 18 מליון דולר לעומת הפסד של כ- 33 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד. ברבעון השלישי נוצר לטאואר רווח בסך של כ- 147 מליון דולר בעקבות הסדר ההלוואות של טאואר עם החברה והבנקים ומעיסקת המיזוג עם ג'ז. כמו כן נוצר לטאואר הפסד בסך של כ- 121 מליון דולר עקב הפחתת הציוד.
- הוצאות המימון, נטו, במאזן המאוחד, ברבעון השלישי הסתכמו בכ- 188 מליון דולר לעומת סך של כ- 163 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.

כחברת השקעות, מושפעות התוצאות הכספיות של החברה מתוצאות החברות המוחזקות שלה. להלן פרטים על התרומה של החברות המוחזקות המהותיות לתוצאות החברה:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2007	2008	2007	2008	
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	
84	407	199	956	כי"ל
18	(61)	32	(131)	צים
16	-	16	33	בז"ן
4	1	4	9	אינקה
(14)	(38)	(36)	(60)	טאואר

להלן הסבר תמציתי על התוצאות הכספיות של החברות המוחזקות העיקריות:

כימיקלים לישראל בע"מ

כ"ל סיימה את תקופת הדוח ברווח של כ- 1,828 מליון דולר, לעומת רווח של כ- 380 מליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד. את הרבעון השלישי של תקופת הדוח סיימה כ"ל ברווח של כ- 779 מליון דולר לעומת רווח של כ- 160 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.

מכירות קבוצת כ"ל הסתכמו בתקופת הדוח בסכום של כ- 5,786 מליון דולר, לעומת סך של כ- 2,890 מליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד ומהווה עליה של כ- 100%. הגידול בהכנסות בתקופת הדוח נובע בעיקר בשל עליה במחירי המכירה של רוב מוצרי קבוצת כ"ל וגידול בכמויות המכירה של אשלגן וסלע פוספט.

• התנאים בשוק החקלאות העולמי, קשורים קשר הדוק לביקוש לדשנים. בשנים האחרונות יש מגמת עלייה בצריכה העולמית של גרעינים (דגנים, אורז, סויה, תירס וכד'). הגידול נובע מהגידול הטבעי באוכלוסיה ומהשינוי בהרכב צריכת המזון (גידול בצריכת הבשר) כתוצאה מעליית רמת החיים בעיקר בארצות המתפתחות. בנוסף, לאור העלייה החדה שהיתה במחירי האנרגיה, שיקולי איכות הסביבה והשאפה של מדינות המערב להקטין את התלות ביבוא דלק, יש כיום נטייה גוברת לעבור ליצור דלק ממוצרי חקלאות (ביו דלקים). מגמות אלה הביאו לירידה במלאי הגרעינים לרמות נמוכות היסטורית. לפי פרסומים בינלאומיים ירדו רמות המלאי של הגרעינים לרמה של 17.3% מתוך הצריכה השנתית של הגרעינים. הירידה ברמות המלאי של הגרעינים הביאה להגדלת היקף הזריעה של הגרעינים בעולם וכן למגמה של הגברת התנובה ליחידת שטח חקלאי, בעיקר על ידי דישון מוגבר.

משבר האשראי העולמי שפרץ בשלהי התקופה גורם להאטה עולמית, לירידה במחירי הסחורות ולמחנק אשראי אשר משפיע על היכולת לקבל אשראי לצורך פעילות שוטפת. לאור מצבה הפיננסי הנוכחי של כ"ל ותזרים המזומנים החיובי הגבוה שלה לא צופה כ"ל בעיית אשראי.

משבר האשראי כאמור משפיע גם על מחירי הסחורות החקלאיות ועל הביקוש לדשנים ומחיריהם. האווירה הכללית השוררת בשווקים הפיננסיים הביאה בחודשים האחרונים לירידות חדות במחירי הגרעינים ממחירי השיא שלהם הן בשל החשש מהתמוטטות מחירים והן עקב מצוקת האשראי. ההאטה הכלכלית, המשבר הפיננסי ומצוקת האשראי בעולם, בנוסף לירידת מחירי הגרעינים גורם ללחץ על הביקוש לדשנים, אשר מתבטא בירידה חדה בביקושים, החל מהמחצית השנייה של חודש ספטמבר 2008, מגמת הירידה בביקושים המשיכה בחודשים אוקטובר ונובמבר 2008 ועלולה גם להימשך בחודשים הבאים. הירידה הצפויה כאמור בביקושים נובעת, בין היתר, מכך שהרבעון האחרון והראשון של השנה הנם רבעונים בהם הביקוש לדשנים מצומצם יחסית לשני הרבעונים האחרים.

במחירי דשני הפוספט ניכרת ירידה במחירים בשבועות האחרונים, לאחר תקופת המאזן, עקב ירידה בביקושים, שנבעה מהצטברות מלאים בצינורות ההפצה וצפי של הלקוחות לירידה נוספת של המחירים. מאידך חלה ירידה מהותית במחירי ההובלה הימית ובמחירי הגופרית, המהווה חומר גלם בייצור דשני הפוספט. במחירי האשלגן לעומת זאת אין בשלב זה ירידה על אף הירידה בביקושים.

בעקבות הירידה בביקוש בשוק הדשנים, הודיעו מספר חברות מתחרות על כוונה להפחית את הייצור של אשלגן ודשני פוספט. למועד דוח זה, על פי פרסומי המתחרים, היקף הצמצום העולמי בייצור אשלגן בשנת 2008 עולה כדי למעלה מ- 2 מליון טון, שהם קרוב ל- 4% מהייצור העולמי.

בשלב זה אין ביכולת כ"ל להעריך את השפעתם הצפויה של האירועים המתוארים לעיל ואת אורכה של התקופה בה תחולנה ההשפעות האמורות על מגזר כ"ל דשנים.

להערכת כ"ל, על אף המשבר הנוכחי, נתוני היסוד של מניעי הביקוש לדשנים בטווח הארוך לא השתנו באופן מהותי. הגידול בביקוש לגרעינים, לצד הירידה במלאי הגרעינים העולמי, צפויים בטווח הארוך, ליצור לחץ להגדלת הביקושים. הירידה בביקושים, בטווח הקצר, כאמור לעיל, עשויה להרע עוד יותר את מצב מלאי הגרעינים בעולם, דבר אשר צפוי להביא לעליות במחירי הגרעינים והדשנים מאוחר יותר.

• כ"ל מוצרים תעשייתיים מושפעת במידה רבה מרמת הפעילות בשוקי האלקטרוניקה וקידוחי הנפט והגז. המשבר הפיננסי אשר פקד את השווקים הגלובליים בשלהי התקופה והירידה החדה במחירי הנפט וזמינות אשראי לקוחות צפויים לגרום להאטה בביקושים לחלק מהמוצרים המיוצרים על ידי כ"ל מוצרים תעשייתיים. מאידך, צפויה כ"ל מוצרים תעשייתיים להינות מירידה במחירי חלק מחומרי הגלם, מירידה בעלויות אנרגיה ומפחיתות של השקל מול הדולר.

בשלב זה אין ביכולת כ"ל להעריך את השפעתם הצפויה של האירועים המתוארים לעיל ואת אורכה של התקופה בה תחולנה ההשפעות האמורות על שוק מגזר מוצרים תעשייתיים.

• פעילות כ"ל מוצרי תכלית מושפעת מתחרות בחלק משוקי היעד ובאירופה מושפעת גם מהשינויים בשער החליפין. בשל העובדה כי רוב חומרי הגלם של כ"ל מוצרי תכלית הם מוצרים מתחום הדשנים ובשיעור מסוים גם מוצרים עתירי אנרגיה, מושפעת כ"ל מוצרי תכלית מהמתרחש בשווקים אלו. בתקופת הדוח הצליחה כ"ל מוצרי תכליות להעלות מחירים כפיצוי על התייקרויות חומרי הגלם והתשומות.

כימיקלים לישראל בע"מ (המשך)

• נכון למועד הדוח, השפעת משבר האשראי העולמי על מכירות ורווחיות המגזר נמוכה. להערכת כי"ל צפוי משבר האשראי העולמי להשפיע על היקפי המכירות של מגזר כי"ל מוצרי תכלית, אם כי בשלב זה קשה להעריך את היקפה ואת אורכה של התקופה בה תחולנה ההשפעות האמורות.

• כפועל יוצא של המצב המתואר לעיל, נערכת כי"ל להגברת צעדי החסכון וההתייעלות בקבוצה.

• הוצאות ההובלה הימית מהוות מרכיב משמעותי בהוצאות כי"ל דשנים. מאז תחילת שנת 2007 עלו מחירי ההובלה הימית בצובר בצורה חדה והגיעו לרמות שיא של כל הזמנים. לקראת סוף שנת 2007 החלו מחירי ההובלה לרדת. מחירי ההובלה הימית התאפיינו במגמה תנודתית במהלך תקופת הדוח.

הערכות לגבי מגמות עתידיות בפרק זה הינן מידע צופה פני עתיד ואין ודאות אם תמומשנה, מתי ובאיזה קצב. הן עלולות להשתנות עקב תנודות בשווקים בעולם וכן בשווקים המקומיים, בפרט באתרים בהם מייצרת כי"ל ובשוקי היעד של מוצרי כי"ל ובכלל זה גם, בין היתר, שינויים ברמות הביקושים וההיצעים, במחירי המוצרים, הסחורות והגרעינים, במחירי התשומות, בעלויות ההובלה והאנרגיה וכן להיות מושפעים מפעולות שינקטו הממשלות, היצרנים והצרכנים. כן תהיה השפעה אפשרית מהמצב בשוקי הכספים, לרבות שינויי שערי החליפין, במצב האשראי ובעלויות הריבית.

בתקופת הדוח נכללו התוצאות של החברות "סופרסטה" ופעילות טיפול במים של חברת הנקל אשר תוצאותיהן לא נכללו בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הגולמי בתקופת הדוח הגיע לכ- 54% מהמכירות לעומת כ- 37% מהמכירות בתקופה המקבילה אשתקד. השיפור ברווח הגולמי בתקופת הדוח בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, נובע בעיקר מעליה במחירי המכירה של רוב מוצרי הקבוצה ומגידול בכמויות המכירה של אשלג וסלע פוספט. מאידך חל גידול במחירי מרבית התשומות לרבות חומרי גלם ואנרגיה ועליה בהוצאות השקליות. במונחים דולריים, כתוצאה מהתחזקות השקל ביחס לדולר אשר קיזזו חלק מהשיפור ברווחיות.

הוצאות המכירה והשיווק גדלו בתקופת הדוח בסכום של כ- 214 מליון דולר לעומת התקופה המקבילה אשתקד וזאת בשל גידול במכירות מגזר הדשנים וכן מעליה במחירי ההובלה הימית בצובר.

הוצאות הנהלה וכלליות גדלו בתקופת הדוח בעיקר בשל התחזקות השקל והאירו ביחס לדולר.

שיעור הרווח התפעולי ממחזור המכירות הסתכם בכ- 38% לעומת כ- 18% בתקופה המקבילה אשתקד. השיפור נובע בעיקר מהעליה החדה במחירי המכירה של האשלג, דשני הפוספט וסלע הפוספט כמו גם שיפור משמעותי ברווחיות כי"ל מוצרי תכלית.

הוצאות המימון גדלו לעומת התקופה המקבילה אשתקד בסכום של כ- 44 מליון דולר וזאת בעיקר בשל התחזקות השקל לעומת הדולר, עליה ביתרת הממוצע נטו וכן בשל השערך לשווי ההון של מכשירים פיננסיים.

בתקופת הדוח הסתכמו ההוצאות החד פעמיות (שאינן במהלך העסקים הרגיל) בסכום של כ- 82 מליון דולר הכוללות בעיקר:

1. הפרשה לירידת ערך המלאי במגזר כי"ל דשנים בסך של כ- 40 מליון דולר כתוצאה מירידת מחירי הגופרית.

2. הפרשה בגין הטבות לעובדים במסגרת תכנית לפרישה מוקדמת במגזר כי"ל מוצרים תעשייתיים בסך של כ- 24 מליון דולר.

3. הפרשה בגין החזרי מע"מ בחו"ל במחלוקת במגזר כי"ל מוצרי תכלית בסך של כ- 18 מליון דולר.

בתקופת הדוח הסתכמו תזרים המזומנים של כי"ל מפעילות שוטפת בסכום של כ- 1,404 מליון דולר לעומת סך של כ- 425 מליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השלישי של תקופת הדוח הסתכמו מכירות כי"ל בסכום של כ- 2,178 מליון דולר לעומת סך של כ- 1,044 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נובע בעיקר בשל הגידול בהכנסות מגזר הדשנים כתוצאה מעליות מחירים של האשלג והדשנים האחרים. כמו כן חל גידול במכירות של כי"ל מוצרי תכלית וכי"ל מוצרים תעשייתיים.

הרווח הגולמי היווה כ- 57% מהמכירות לעומת כ- 39% ברבעון המקביל אשתקד.

שיעור הרווח התפעולי ממחזור המכירות הסתכם בכ- 44% לעומת כ- 20% ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי ברבעון השלישי של תקופת הדוח הסתכם בכ- 779 מליון דולר לעומת סך של כ- 160 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.

בתי זיקוק לנפט בע"מ

בז"ן סיימה את תקופת הדוח ברווח של כ- 74 מליון דולר לעומת רווח של כ- 124 מליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד. את הרבעון השלישי של תקופת הדוח סיימה בז"ן באיזון לעומת רווח של כ- 18 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.

מחזור המכירות בתקופת הדוח הסתכם בסכום של כ- 6,981 מליון דולר לעומת סך של כ- 3,668 מליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד. העליה במחזור המכירות נבעה בעיקרה עקב עליית מחירי מוצרי הנפט וכן מעליה בכמויות המכירה. המחיר הממוצע לטון של סל המוצרים העיקריים באזור הים התיכון הדומה לסל המיוצר על ידי בז"ן עמד בתקופת הדוח על כ- 936 דולר לעומת כ- 573 דולר בתקופה המקבילה אשתקד. בתקופת הדוח חלה בשוק המקומי עליה בצריכת הדלקים של כ- 4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בצריכת תזקיקים חלה עליה של כ- 3% שקוזה על ידי ירידה של כ- 2% בצריכת המזוט בהמשך למגמה של המרתו בגז טבעי.

הגורם העיקרי המשפיע על התוצאות של תחום פעילות הזקוק, הוא מרווח הזקוק. מרווח הזקוק הינו המרווח בין ההכנסות ממכירת סל המוצרים אותם מוכרת בז"ן לבין עלות חומרי הגלם שרוכשת בז"ן (בעיקר נפט גולמי) בשער בית הזקוק. מחירי הנפט הגולמי ומוצרי נפט בעולם נתונים לתנודתיות רבה, ונקבעים, בין היתר, על פי היצע וביקוש עולמיים ומושפעים גם מאירועים גיאופוליטיים, אשר אינם קשורים ישירות להפקת הנפט, אך נתפסים על ידי השווקים כבעלי השפעה אפשרית על תפוקות עתידיות. גובה מרווחי הזקוק, הינו תולדה של כוחות השוק הפועלים בשני מישורים שונים - האחד, היצע וביקוש של נפט גולמי, והשני - היצע וביקוש למוצרים סופיים.

להלן נתונים וההשפעות על מרווחי הזקוק (דולר לטון):

	ינואר - ספטמבר		אפריל - יוני		ינואר - מרס		יולי - ספטמבר	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
מרווח זקוק	57.0	45.6	82.4	66.8	49.5	27.1	37.3	43.6
השפעת יישום שיטת הנגזרים								
(לפי ה- IFRS)	4.0	(0.5)	(9.4)	17.6	18.0	5.9	4.3	(23.9)
השפעת הפרשי עיתוי קניה ומכירה	(10.2)	(14.4)	(25.0)	(35.5)	7.3	(15.3)	(12.0)	6.8
הפרשה לירידת ערך מלאי	-	11.0	-	-	-	-	-	32.4
מרווח נטו	50.8	41.7	48.0	48.9	74.8	17.7	29.6	58.9

הירידה במרווחי הזקוק באזור הים התיכון ובבז"ן נבעה בעיקר מביקושים ספקולטיביים בשוק הנפט הגולמי בעקבות המשבר בשווקים הפיננסיים שגרמו לעליית מחירי הנפט ואשר לא לוו בהתייכרות מקבילה במוצרי הנפט. כתוצאה מהתנודתיות הרבה במחירי הנפט ומוצרי רשמה בז"ן הפסד בגין ירידת ערך מלאי בסך של כ- 69 מליון דולר ליום 30 בספטמבר 2008 אשר קוזה בעיקר על ידי ההגנות על המלאי בשוק העתידי בסך של כ- 26 מליון דולר. ההפסד משקף את ההפרש בין עלות המלאי לשווי המימוש שלו נטו. ירידת ערך זו באה לידי ביטוי במרווחי הזיקוק לרבעון השלישי.

ברבעון השלישי של תקופת הדוח הסתכם מחזור המכירות בסכום של כ- 2,625 מליון דולר לעומת סך של כ- 1,289 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד. העליה נובעת בעיקר עקב עליה במחירי המוצרים.

הרווח הגולמי ברבעון השלישי הסתכם בכ- 82 מליון דולר לעומת כ- 63 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.

ברבעון השלישי של תקופת הדוח הסתכמו הוצאות המימון, נטו, בסכום של כ- 52 מליון דולר לעומת הוצאות של כ- 21 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נובע בעיקר בשל גידול בהיקף האשראי שקוזה בחלקו מירידה בשיעור הריבית, שינויים בשווי ההגון של הנגזרים על האגרות חוב וקישורן בשווי תיק ניירות ערך. ההוצאות קוזה בחלקן בשל השפעת התיסוף על האגרות חוב השקליות והצמודות.

ביום 6 בנובמבר 2007 החליט דירקטוריון בז"ן על תוכנית אסטרטגית שתכליתה השגת צמיחה מהירה של בז"ן והגברת כושר התחרות שלה בשנים הקרובות, תוך השקעה מאסיבית גם בהגדלת חלקם של מוצרים בעלי ערך מוסף גבוה בתמהיל המוצרים של בז"ן וגם בתחומי איכות הסביבה, הבטיחות והבטחון והגברת האמינות התפעולית, בהיקף משוער של כ- 1.1 מיליארד דולר.

לאחר תאריך המאזן אישר דירקטוריון בז"ן - במסגרת יישום התוכנית האסטרטגית 2007 - הקמת פצחן מימני (להלן - המתקן), אשר ייצר תזקיקי ביניים (סולר וקרוסין); זאת בהשקעה של 670 מיליון דולר. המתקן צפוי להיות תפעולי בשנת 2011.

בתי זיקוק לנפט בע"מ (המשך)

ברבעון השלישי של שנת 2008, חלו תנודות משמעותיות במחיר הנפט הגולמי ומוצריו, בשער החליפין ובשווקי הכספים בארץ ובעולם. הנהלת בז"ן דנה במהלך הרבעון בשינויים אלה וקיבלה החלטות שנועדו להתאים את אופן הפעילות בבז"ן למצבי השוק המשתנים.

מחיר הנפט הגולמי שעמד על סך של כ- 97 דולר לחבית בתחילת השנה, עלה לכ-140 דולר לחבית בתחילת הרבעון השלישי וירד לכ- 94 דולר לחבית בסוף רבעון זה. מגמת הירידה נמשכה גם לאחר תקופת הדוח. במועד אישור הדוחות הכספיים, עומד מחיר הנפט הגולמי על כ- 50 דולר לחבית.

במקביל, חלה ירידה גם במחירי מוצרי הדלק המיוצרים על ידי בז"ן מן הנפט הגולמי ונמכרים על ידה. עלייה במחיר הנפט הגולמי גורמת לעלייה בהיקף ההון החוזר הדרוש לבז"ן למימון רכישתו ולעלייה בערך המלאי בספרי בז"ן, בעוד ירידה במחיר הנפט הגולמי גורמת לקיטון בהיקף ההון החוזר הדרוש לבז"ן למימון פעילותה ולירידה בערך המלאי בספרי בז"ן. חשיפתה הכלכלית של בז"ן בגין שינויים על ציר הזמן במחיר הנפט הגולמי מוגנת בחלקה באמצעות עסקאות הגנה שמבצעת בז"ן, בשוק העתידי ונגזרים.

בחודש נובמבר 2008, הודיעה מעלות Standard & Poor's (להלן - מעלות) על הורדת דירוג אגרות החוב של בז"ן (סדרות א', ב' ו-ג' וכן אגרות חוב לא סחירות) מרמה של AA/Stable לרמה של A/Negative.

בדיווח מיידי שהוגש ע"י בז"ן, היא ביקשה להדגיש, כי בעת הנפקת אגרות החוב (סדרות א' – ג') שביצעה בז"ן בחודש דצמבר 2007, ואשר במסגרתה דירגה מעלות את אגרות החוב של בז"ן בדירוג AA/Stable, נלקחה בחשבון על ידי בז"ן, כמו גם על ידי מעלות, תחזית ההשקעות של בז"ן בשנים הקרובות במסגרת יישום התוכנית האסטרטגית של בז"ן, ובהתאם על פי תנאי אגרות החוב (סדרות א' – ג') עיקר תשלומי הפירעון של אגרות החוב יחלו בשנת 2012 ואילך, תקופה בה צפויה בז"ן לקבל תרומה תזרימית גדולה מההשקעות.

עוד ציינה בז"ן, כי מאז מתן הדירוג בנובמבר 2007 ועד היום חלו שינויים חיוביים מבחינתה. בז"ן דיווחה כי בחנה היטב את צעדיה בעת עריכת התכנית האסטרטגית שלה ובחינה חוזרת של כוונות שנבחרו העלתה כי השינויים המתחוללים בשווקים מחזקים כוונות אלה. בתכנית הזאת הביאה בז"ן לידי ביטוי את כל נקודות החוזק שלה שהן משאב אנושי ברמה טכנולוגית מהגבוהות בעולם, שילובן של תעשיות פטרוכימיות עם תעשיות הזיקוק, מיקום אסטרטגי מצוין עם נגישות טובה למגוון רחב של סוגי נפט גולמי וקרבה לשווקים בצמיחה ותשתיות איתנות מודרניות באתר המרכזי שלה בחיפה.

בז"ן מסרה כי להערכתה, התוכנית האסטרטגית עליה החליטה וההשקעות הגדולות שהיא עתידה לבצע, כמו גם השינוי הארגוני ותהליכי התייעלות הננקטים על-ידה, יחזקו אותה בהשוואה למצבה בעת קביעת הדירוג, ערב הנפקת אגרות החוב ב-2007.

לאחר תאריך המאזן, חלו שינויים בשער החליפין של מטבע הפעילות של בז"ן לעומת השקל לצד שינויים חדים במחירי הנפט הגולמי ומוצריו:

שער החליפין – מתום תקופת הדוח ועד סמוך ליום אישור הדוחות הכספיים חל פיחות של כ-17% בשער השקל לעומת הדולר. השפעת הפיחות על התוצאות העסקיות של הקבוצה, בהתבסס על מאזן ההצמדה ליום 30 בספטמבר 2008, מוערכת בהכנסות מימון נטו בסך של כ-21 מליון דולר.

מחירי נפט גולמי ומוצריו – מתום תקופת הדוח ועד סמוך ליום אישור הדוחות הכספיים, חלה ירידה בשעור של כ-40% במחירי הנפט הגולמי ומוצריו, בהתבסס על מדיניות החשיפה וההגנות הכלכליות מפני שינויים במחירי המלאי אשר לפיה, אין בז"ן מגינה על מלאי תפעולי בסיסי של 600 אלף ט"מ, להערכת בז"ן, מאחר ויתרת המלאי ליום 30 בספטמבר 2008 מומשה בחודשים אוקטובר ונובמבר, השפעת הירידה הנ"ל על יתרת מלאי זו הסתכמה, לסך של כ-106 מליון דולר, אשר קוזה בחלקה על ידי ההגנות על המלאי בסך של כ-32 מליון דולר, ולפיכך עומד על כ-74 מליון דולר.

מחירי הנפט והגפ"מ – מתום תקופת הדוח ועד סמוך ליום אישור הדוחות הכספיים חלו ירידות ניכרות במחיר הנפט והגפ"מ (חומרי הזינה) ובמחיר הפולימרים הנמכרים ע"י כאו"ל. להערכת כאו"ל השינויים במחירי חומרי הזינה ובמחיר הפולימרים הנמכרים על ידה ומאחר ויתרת המלאי ליום 30 בספטמבר 2008 מומשה בעיקר בחודשים אוקטובר ונובמבר, השפעת הירידה הנ"ל על יתרת המלאי במאזן כאו"ל, היא בסך של כ-32 מליון דולר.

בדבר עסקת מיזוג בין כרמל אולפינים בע"מ (חברה מאוחדת באיחוד יחסי של בז"ן) לבין בז"ן, ראה בפרק אירועים שונים בתקופת הדוח ולאחריו.

צ'ים שירותי ספנות משולבים בע"מ

להלן נתונים עיקריים מתוך דוחות רווח והפסד של צ'ים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2007	2008	2007	2008	
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	
1,051	1,187	2,753	3,400	הכנסות מהפלגות ושירותים נלווים
(953)	(1,187)	(2,536)	(3,347)	הוצאות תפעוליות ועלות השרותים
(25)	(31)	(68)	88	פחת תפעולי
73	(31)	148	(35)	רווח (הפסד) גולמי
(35)	(42)	(102)	(124)	הוצאות הנהלה וכלליות
46	(23)	57	(106)	רווח (הפסד) תפעולי
(2)	20	(8)	41	הכנסות (הוצאות) מיסים
18	(61)	33	(132)	רווח (הפסד) לתקופה

להלן נתונים עיקריים מתוך תזרים המזומנים של צ'ים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2007	2008	2007	2008	
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	
51	(72)	50	(128)	מזומנים שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת
(227)	(266)	(653)	(454)	רכישת אניות, השקעות ורכוש קבוע
25	130	139	144	תמורה ממכירת אניות, השקעות ורכוש קבוע
98	193	439	481	מזומנים שנבעו מפעילות מימון
(28)	(34)	(76)	(100)	סה"כ פחת והפחותות

להלן נתונים עיקריים מתוך המאזן של צ'ים:

ליום 30 בספטמבר		
2007	2008	
מליוני דולר	מליוני דולר	
1,618	2,205	היקף ההתחייבויות הפיננסיות
274	391	סך הנכסים הכספיים
186	134	התחייבויות מיסים נדחים, נטו
629	736	הון עצמי
2,899	3,594	סך כל הנכסים
468	736	תשלומים על חשבון בניית אוניות

צ'ים שירותי ספנות משולבים בע"מ (המשך)

הסבר תמציתי על התוצאות של צ'ים:

ההפסד הנקי של צ'ים בתקופת הדוח הסתכם בסכום של כ- 132 מיליון דולר לעומת רווח של כ- 33 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות צ'ים בתקופת הדוח הסתכמו בסכום של כ- 3,400 מיליון דולר לעומת סך של כ- 2,753 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד (גידול של כ- 23.5%). הגידול במחזור ההכנסות נובע בעיקרו מעליה בכמויות, עליה בהכנסות מדמי הובלה ומהכנסות חברות הבנות. בתקופת הדוח עלה מחיר ההובלה הממוצע למכולה בשיעור של כ- 9.9% והכמות המובלת גדלה בשיעור של כ- 10.7%.

בתקופת הדוח הובלו על ידי צ'ים כ- 1,936 אלפי TEU לעומת כ- 1,749 אלפי TEU בתקופה המקבילה אשתקד. בתקופת הדוח חלה עליה בהוצאות דמי חכירת אונית (כולל חכירת נפח) בשיעור של כ- 27% עקב עליה בכמות האוניות החכורות, עליה בהוצאות הדלק בשיעור של כ- 78% ועליה בהוצאות נמל בשיעור של כ- 28% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בתקופת הדוח חל גידול בהוצאות הנהלה וכלליות בשיעור של כ- 21% לעומת התקופה המקבילה אשתקד הנובע בעיקר בשל ייסוף השקל ביחס לדולר. הוצאות המימון גדלו בתקופת הדוח בשיעור ניכר לעומת התקופה המקבילה אשתקד ונובע בעיקרו מעסקאות הגנה על הדלק ומתוצאות עסקאות הגנה על מטבע.

בתקופת הדוח וברבעון השלישי של תקופת הדוח רשמה צ'ים רווח הון בסך של כ- 25 מיליון דולר, נטו, ממכירת אניה.

הוצאות המימון, נטו, בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 83 מיליון דולר לעומת סך של כ- 27 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בעיקרו מעסקאות הגנה על הדלק ועל המטבע.

את הרבעון השלישי של תקופת הדוח סיימה צ'ים בהפסד של כ- 61 מיליון דולר לעומת רווח של כ- 18 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.

מחזור ההכנסות ברבעון השלישי הסתכמו בכ- 1,187 מיליון דולר לעומת כ- 1,051 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד (גידול של כ- 13%). הגידול במחזור ההכנסות נובע בעיקרו מעליה בכמויות, עליה בדמי ההובלה ובהכנסות חברות בנות. הכמות המובלת ברבעון השלישי הסתכמה בכ- 659 אלפי TEU לעומת סך של כ- 611 אלפי TEU ברבעון המקביל אשתקד.

ברבעון השלישי של תקופת הדוח חלה עליה בהוצאות הדלק בשיעור של כ- 79% ועליה בהוצאות דמי חכירת אוניות בשיעור של כ- 26%.

הוצאות המימון, נטו, ברבעון השלישי של תקופת הדוח הסתכמו בכ- 61 מיליון דולר לעומת סך של כ- 30 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד. הוצאות המימון ברבעון השלישי כוללות סכום של כ- 34 מיליון דולר הנובע משערוך עסקאות הגנה על דלק, מטבע וריבית.

- בחודש פברואר 2008, אישרו ועדות הביקורת והדירקטוריונים של צ'ים ושל החברה את הארכת תקופת החכירה, בתנאי שוק, לתקופות שאינן עולות על 5 שנים של אוניות המוחכרות לצ'ים על ידי חברות בבעלות בעלי עניין בחברה, כאשר תקופת החכירה האחרונה אינה עולה על 5 שנים.
- בחודש מרס 2008, התקשרה צ'ים בהסכם עם צד שלישי (בלתי קשור) למכירת אוניה אחת בעלת קיבולת של 2,450 TEU (אשר נרכשה על ידי צ'ים בחודש יולי 2007) במחיר כפי שהוא נקוב בחוזה הרכישה ביין יפנים (back to back) וחכירתה מחדש לתקופה של 15 שנה. לצ'ים האופציה לרכוש את האוניה בתום התקופה, במחיר 13.5 מיליון דולר או לחילופין, להאריך את תקופת החכירה ב- 5 שנים נוספות, שבסיומה תירכש האוניה במחיר של דולר אחד.
- בחודש מאי 2008, התקשרה צ'ים בהסכמים לחכירת שתי אוניות בנות 4,860 TEU כל אחת מצד שלישי (בלתי קשור). האוניות נחכרו על ידי צ'ים לתקופה בת 7 שנים במחיר חכירה יומי בסך 32,587 דולר לכל אוניה.
- בחודש יוני 2008, פרסמה צ'ים הצעה לבעלי מניותיה לרכישת מניות צ'ים בדרך של הנפקת זכויות, לפי שווי חברה של 500 מיליון דולר, כך שכל 2 מניות של צ'ים יקנו רכישה של מניה אחת. החברה נענתה להצעה והשקיעה סכום של כ- 246 מיליון דולר תמורת 10,393,788 מניות של צ'ים. לאחר ההנפקה עלה שער ההחזקה של החברה בצ'ים מכ- 98.4% לכ- 99.1%.
- בשנת 2007 חתמה צ'ים על הסכם למכירת 2 אוניות בנות 6,350 TEU כל אחת ביום קבלתן מהמספנה. ברבעון השלישי של תקופת הדוח התקבלה אוניה אחת מתוך השתיים ונמסרה לרוכשים בתמורה לסכום של כ- 111 מיליון דולר. רווח ההון שנוצר לצ'ים הסתכם בכ- 33 מיליון דולר (כ- 25 מיליון דולר לאחר מס).

ציון שירותי ספנות משולבים בע"מ (המשך)

• בחודש יולי 2008, הודיעה צים, כי היא הצטרפה, באמצעות חברה בת שלה ZPL, לקבוצה המעוניינת להשתתף במכרז לפיתוח טרמינל מכולות בנמל ENNORE בהודו. טרמינל המכולות האמור יכיל כ- 1.5 מיליון TEU והעלות המשוערת להקמתו עומדת על סך של כ- 300 מיליון \$. הטרמינל צפוי להתחיל לפעול בשנת 2011 ותקופת הזיכיון להפעלתו תעמוד על 30 שנה. חלקה של ZPL בקבוצה הינו 22%. הקבוצה אליה משתייכת ZPL עלתה לשלב ה-RFP (בקשה להגשת הצעות) ביחד עם 5 קבוצות נוספות. השתתפות כל הקבוצות ב-RFP כפופה עדיין לאישור בטחוני מטעם ממשלת הודו.

• ביום 10 בספטמבר 2008 הודיעה STANDARD AND POOR'S MAALOT כי היא הורידה לצים את דירוג אגרות החוב שלה מדירוג A+ STABLE ל-A/NEGATIVE.

ההחמרה שחלה לאחרונה בשוק האשראי הגלובלי, עם קריסתם של מספר גופים פיננסיים גדולים ביותר בארצות הברית ובמדינות נוספות, והירידה בערכם של שווי הנכסים, יחד עם אינדיקטורים כלכליים שליליים אחרים, מציבים חששות משמעותיים מהמשך המגמה ומהאטה כלכלית עולמית.

לצד המשבר הפיננסי הגלובלי האמור, אירעו בשוק הספנות במהלך החודשים האחרונים מספר התפתחויות נוספות שעיקרן, עליה חדה במחירי הדלק, אשר לא קיבלה ביטוי מלא בעליה במחירי ההובלה וכן היצע אוניות גבוה ביחס לביקוש מתון, עובדה אשר הובילה לירידה בניצולת האוניות. בחודש האחרון ירדו מחירי הדלק באופן דרסטי, ויחד עם השפעת עודף ההיצע, מחירי ההובלה המשיכו בירידה.

ההתפתחויות בשוק הספנות המתוארות לעיל הובילו לשחיקה משמעותית ברווחיות צים, בעיקר בסחר שבין אסיה לצפון אירופה, שם, לא רק שלא חלו עליות בדמי ההובלה, אשר היו אמורות לקזז את העלייה במחירי הדלק, אלא אף החלו ירידות חדות בדמי ההובלה אשר פגעו משמעותית ברווחיות בסחר זה.

לאור הירידות החדות בשיעורי הגידול בביקושים במרבית הסחרים ולאור עודף ההיצע והכמות האדירה של אוניות שעתידות להיכנס לשוק בתקופה הקרובה, מעריכה צים כי תימשך המגמה של ירידות חדות הן בדמי ההובלה והן בניצולת האוניות.

במידה ויימשכו תנאי השוק הקשים המתוארים לעיל בשוק הספנות, כמו גם בשווקים הפיננסיים, עשוי הדבר להשפיע באופן שלילי על התוצאות העסקיות של צים, עמידתה באמות המידה הפיננסיות שלה, דירוג האשראי שלה ועל יכולת הגיוס, כמו גם על תנאי המימון. צים מנהלת משא ומתן עם המוסדות הבנקאיים שהעמידו לה אשראי לשינוי או ויתור על אמות מידה פיננסיות מסוימות, למשך פרק זמן שיוסכם. החברה לישראל תהא נכונה באופן עקרוני להזרים לצים, במהלך שנת 2009, אם וככל שהנסיבות יצריכו זאת לפי שיקול דעתה של החברה לישראל, סך של עד 150 מיליון דולר. נכונותה העקרונית של החברה לישראל כאמור הינה בין היתר על רקע תנאי השוק כאמור.

האמור לעיל בקשר למגמות בשוק הספנות ובשווקים הפיננסיים הינו בגדר מידע צופה פני עתיד, המבוסס על הערכות צים במועד דוח זה. הערכות אלו עשויות שלא להתממש, כולן או חלקן, או להתממש באופן שונה וזאת בין היתר בשל גורמים שאינם בשליטת צים כגון שינויים במחירי הדלק, שינויים בביקוש להובלה ימית ובהיצע באוניות ושינויים בשווקים הפיננסיים.

על פי התוכנית האסטרטגית של צים, תכננה צים גידולים משמעותיים בשנים 2012 – 2009, הן ביכולת ההובלה שלה והן בכמויות המובלות. צים סבורה שהתכנית האסטרטגית שלה אינה בת ישום בתנאי השוק הקיימים ולפיכך מכינה תכנית פעולה המתייחסת לתנאי השוק הנוכחיים.

לאור הערכת צים באשר למגמות בשוק הספנות, כאמור לעיל, נוקטת צים פעולות אשר נועדו להתמודד עם המצב הצפוי ולצמצם הפסדים וזאת, בין היתר, באמצעות צמצום פעילותה, חיסכון בהוצאות, כח אדם, נמלים ומכולות, שינויים במערך הקווים של צים, שינויים מבניים בהפעלת האוניות ובמצבת האוניות (על ידי החזרת אוניות חכורות לבעליהן) ובחינת כניסה לשותפויות עם שותפים אסטרטגיים.

לאחר תאריך המאזן חלו שינויים בשער החליפין של מטבע הפעילות של צים לעומת השקל לצד שינויים חדים במחירי הדלק. שער החליפין - מתום תקופת הדוח ועד סמוך ליום אישור הדוחות הכספיים חל פיחות של כ- 17% בשער השקל לעומת הדולר. השפעת הפיחות על התוצאות העסקיות של צים בהתבסס על מאזן ההצמדה ליום 30 בספטמבר 2008, מוערכת בהכנסות מימון נטו בסך של כ- 24 מיליון דולר.

השקעות במכשירים פיננסיים דרך רווח והפסד - מחיר הדלק - מתום תקופת הדוח ועד סמוך ליום אישור הדוחות הכספיים, חלה ירידה בשיעור של כ- 40% במחירי הדלק. להערכת צים השפעת הירידה הנ"ל על יתרת עסקות ההגנה על הדלק, מוערכת בהוצאות מימון של כ- 70 מיליון דולר.

אינקה אנרג'י לימיטד

אינקה סיימה את תקופת הדוח ברווח של כ- 8.9 מליון דולר ובניטרול הוצאות המימון לחברה לישראל הסתכם הרווח לתקופה בסכום של כ- 18.7 מליון דולר. תוצאות הפעילות של אינקה נכללו בדוחות החברה החל מהרבעון השלישי של שנת 2007.

מחזור ההכנסות של אינקה בתקופת הדוח הסתכם בסכום של כ- 233 מליון דולר. EBITDA של אינקה בתקופת הדוח בסכום של כ- 55.2 מליון דולר (כולל חלק יחסי ב- EBITDA של חברה כלולה).

את הרבעון השלישי של תקופת הדוח סיימה אינקה ברווח של כ- 0.5 מליון דולר ובניטרול הוצאות המימון לחברה לישראל הסתכם הרווח בכ- 3.1 מליון דולר.

ה- EBITDA של אינקה הסתכם ברבעון השלישי בסכום של כ- 12.4 מליון דולר (כולל חלק יחסי ב- EBITDA של חברה כלולה). מחזור ההכנסות של אינקה ברבעון השלישי הסתכם בכ- 81 מליון דולר.

החוב, נטו, של אינקה (למעט ההלוואה מהחברה לישראל) הסתכם ליום המאזן בסכום של כ- 291 מליון דולר.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות של אינקה בתקופת הדוח:

1. עונתיות - אינקה מושפעת מתנאי מזג אוויר בהתאם לטכנולוגיית ייצור החשמל במדינות בהם היא פועלת. חלק מתחנות הכוח בדרום אמריקה פועלות בשיטה ההידרו אלקטרית. חלק מירבי מתקופת הדו"ח הינה תקופה יבשה בדרום אמריקה ובתקופה זו אף היתה יבשה מהממוצע הרב שנתי. דבר שהשפיע לרעה על התוצאות. במרכז אמריקה תחנות הכח מבוססות על גנרטורים וחלק מירבי מתקופת הדו"ח היתה תקופה רטובה ושוב השפיע לרעה על התוצאות.
 2. התנודתיות במחירי הנפט השפיעה לרעה על התוצאות בחלק מתחנות הכח.
 3. שינוי בחוקי המיסוי בבוליביה של ההתאמה לאינפלציה, גרמה לגידול בהוצאות המס.
 4. בנוסף לעובדה שהתקופה היתה יבשה בפרו, והביקוש לגז גדל מעבר לצפוי ומעבר ליכולת ההספקה של צינור הגז של החברה בפרו וכך, נאלצה אינקה לרכוש את הגירעון בחשמל (ההפרש בין יכולת הייצור להתחייבות המכירה) במחירים גבוהים במיוחד.
 - בחודש יולי 2008, חתמה חברת KALLPA GENERATION SA (להלן - קלפה) חברה בבעלות מלאה של אינקה, על הסכם עם חברת סימנס הגרמנית להקמת טורבינת גז נוספת הצפויה להתחיל לפעול במחצית שנת 2010, בעלות מוערכת של כ- 100 מליון דולר. הטורבינה הנוספת תצטרף לטורבינה הקיימת באתר וטורבינה שנמצאת בשלבי הקמה אשר תתחיל לפעול במחצית שנת 2009. לאחר השלמת הטורבינות ההספק באתר יגיע לכ- 570 מגאוט.
 - בחודש יולי 2008, הנפיקה אינקה אגרות חוב למשקיעים מוסדיים בפרו בסכום של כ- 88 מליון דולר אמריקאיים ודורגה בפרו בדרוג של AA-. הסכום שימש לפרעון חלק מההלוואה מהחברה לישראל.
 - אינקה ביקשה מרשות ניירות ערך הפרואנית (להלן - הרשות) פטור מחובת ביצוע הצעות רכש, ככל שחובה זו אכן חלה עליה על פי החוק הפרואני, ביחס לנתח מסוים משיעורי החזקות העקיפות בחברה הציבורית הפרואנית Edegel. כמו כן, ביקשה אינקה כתבי ויתור לגבי ביצוע הצעת רכש מבעלי המניות האחרים ב- Edegel, כמו גם מבעלי המניות בחברת Generandes שגם בה לאינקה החזקות עקיפות, וגם בה התעוררה הדרישה האפשרית לביצוע הצעת רכש. (ראה גם סעיף 5.2.2.15 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי ליום 31 בדצמבר 2007).
- במהלך הרבעון השני של השנה, הצליחה אינקה להשיג כתבי ויתור מבעלי המניות ב- Generandes, ולכן לפי החוק הפרואני לא תידרש לצאת בהצעת רכש ביחס לאחזקותיה ב- Generandes. במהלך הרבעון השלישי קיבלה אינקה תשובה מהרשות לפיה היא דוחה את בקשתה של אינקה לפטור מביצוע הצעת רכש ביחס לאחזקותיה ב- Edegel.
- אינקה ערערה על ההחלטה בהתאם לזכותה על פי החוק הפרואני.

בעקבות המשבר העולמי שהחריף ברבעון השלישי של 2008 צופה אינקה כי עלויות המימון עלולות להתייקר דבר שיכביד על התפעול השוטף של אינקה. יחד עם זאת אינקה לא צופה קשיי נזילות או צורך בגיוס הלוואות נוספות לטווח הקרוב.

האמור לעיל הינו בגדר מידע צופה פני עתיד, המבוסס על הערכות אינקה במועד דוח זה. הערכות אלו עשויות שלא להתממש, כולן או חלקן, או להתממש באופן שונה וזאת בין היתר בשל גורמים שאינם בשליטת אינקה.

טאואר סמיקונדקטור בע"מ

טאואר סיימה את תקופת הדוח (לפי תקני ה- IFRS) בהפסד של כ- 49 מיליון דולר לעומת הפסד של כ- 103 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

את הרבעון השלישי של תקופת הדוח סיימה טאואר (לפי תקני IFRS) ברווח של כ- 18 מיליון דולר וזאת בשל רווח מהסדר ההלוואות עם החברה והבנקים. כמו כן הפחיתה טאואר את הרכוש הקבוע בסכום של כ- 120 מיליון דולר.

מחזור המכירות בתקופת הדוח גדל והסתכם בסכום של כ- 174 מיליון דולר בהשוואה לכ- 169 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד ואילו עלות המכר קטנה בתקופת הדוח והסתכמה בסכום של כ- 210 מיליון דולר לעומת כ- 211 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

- בחודש מאי 2008, חתמה טאואר על הסכם לרכישת מניות ג'אז טכנולוגיות (להלן - ג'אז), חברה מובילה בייצור מוצרים עתירי רכיבים אולוגיים. על פי ההסכם, טאואר תרכוש את מניות ג'אז בעסקת החלפת מניות לפי שווי הון עצמי של ג'אז של 40 מיליון דולר כאשר כל מניה של ג'אז הומרה כנגד 1.8 מניות של טאואר. בחודש ספטמבר 2008 הושלמה עיסקת המיזוג.
- ביום 19 באוגוסט 2008, נחתם מזכר הבנות בין טאואר לבין בנק לאומי בע"מ ובנק הפועלים בע"מ (להלן - הבנקים) ולבין החברה, לארגון מחדש של חובותיה של טאואר באופן שתחול הפחתה משמעותית בהיקף חובותיה לבנקים ולחברה. בחודש ספטמבר 2008 הושלמה העיסקה. עיקרי ההסדר הינם כדלקמן:

א. עיקרי ההסדר מול הבנקים:

1. בוצעה המרת חוב של טאואר לבנקים בסך של 200 מיליון דולר בדרך של הנפקת שטרי הון הניתנים להמרה למניות טאואר. הסכמי האשראי שנחתמו עם הבנקים יתוקנו בהתאם. ההמרה בוצעה עפ"י מחיר למניה של 1.42 דולר המשקף יחס המרה של 1:2 ביחס למחיר המניה הממוצע של טאואר בנאסד"ק בעשרת הימים שקדמו ליום 7 באוגוסט 2008 (שהוא התאריך בו פרסמה טאואר לראשונה על המו"מ להסדר החובות).
2. מועד תחילת פירעון קרן ההלוואות הנותרות מול הבנקים לאחר ההמרה (כ-200 מיליון דולר) נדחה לספטמבר 2010.
3. תשלומי הריבית של טאואר לבנקים עפ"י הסכמי האשראי שמועדם חל בארבעת הרבעונים החל מיום 30 בספטמבר 2008 נידחו לתשלום בעתיד באופן שיצטרפו לקרן החוב שפרעונה יידחה כך שיתחיל בספטמבר 2010.
4. הבנקים ויתרו על הדרישה לעמידה ביחסים פיננסיים נדרשים ביחס לשני הרבעונים האחרונים של שנת 2008.

ב. עיקרי ההסדר מול החברה:

1. בוצעה המרת חוב של טאואר לחברה בסך של 50 מיליון דולר בדרך של הנפקת שטרי הון הניתנים להמרה למניות טאואר. החוב האמור כולל הלוואה בסך של 30 מיליון דולר ו-20 מיליון דולר באגרות חוב (קרן וריבית צבורה) אשר הוקצו לחברה בשנת 2005. המרת החוב בוצעה על פי אותו מחיר למניה בו בוצעה המרת החוב האמורה לבנקים.
2. החברה השקיעה בטאואר סכום של 20 מיליון דולר כנגד הנפקת שטרי הון הניתנים להמרה ל-28,169,014 מניות טאואר, כמות מניות שחושבה על פי מחיר המניה הממוצע של טאואר בנאסד"ק בעשרת הימים שקדמו ליום 7 באוגוסט 2008 (שהוא התאריך בו פרסמה טאואר לראשונה על המו"מ להסדר החובות).
3. החברה התחייבה להעמיד לטאואר, מעת לעת, סכומים בסך מצטבר שלא יעלה על 20 מיליון דולר וזאת במשך תקופה שתסתיים ביום 31 בדצמבר 2009. הסכומים האמורים יושקעו בטאואר במטרה לסייע לה בתזרים המזומנים שלה במקרים מסוימים ובנסיבות בהן היא תזדקק לקבלתם. הסכום המצטבר האמור עשוי לקטון באותו סכום אשר טאואר תצליח לגייס בדרך כלשהי בתקופה האמורה. כנגד כל תשלום שיבוצע ע"י החברה במסגרת האמורה תנפיק טאואר לחברה שטרי הון הניתנים להמרה למניות טאואר. ההמרה תבוצע על פי מחיר המניה הממוצע של טאואר בעשרת הימים שקדמו למועד כל תשלום כאמור, או במחיר המניה כאמור בסעיף 2 לעיל, לפי הנמוך מביניהם.

ג. לאחר כניסת ההסכם לתוקף ולאחר רכישת מניות ג'אז ירד חלקה של החברה (לאחר המרת שטרי ההון) לכ- 30% מהון טאואר ונוצר לחברה רווח הון בסך של כ- 25 מיליון דולר.

מקורות המימון של החברה וחברות המטה ונזילות

היקף ההתחייבויות הפיננסיות של החברה וחברות המטה שבבעלות ובשליטה מלאה (להלן - חברות המטה) ליום 30 בספטמבר 2008 הסתכמו לסך של כ- 2,421 מיליון דולר. השפעת השווי ההוגן של עסקאות להחלפת התחייבויות אלו מקטינה אותן בכ- 185 מיליון דולר.

השקעות באמצעים נזילים של החברה וחברות המטה הסתכמו ליום המאזן בסכום של כ- 337 מיליון דולר. הסכומים מושקעים בעיקר בפקדונות שקליים ודולריים, באגרות חוב ממשלתיות שקליות וצמודות מדד, באגרות חוב קונצרניות בארץ ובחו"ל ובמניות בארץ ובחו"ל.

החברה החליפה הלוואות לזמן קצר כדלקמן: סך 150 מיליון דולר בהלוואה לזמן ארוך לפרעון בתשלום אחד בחודש מרס 2013. הלוואה בסך 30 מיליון דולר לפרעון בתשלום אחד בחודש מאי 2013 והלוואה נוספת בסך של 30 מיליון דולר לפרעון ב- 10 תשלומים חצי שנתיים החל בנובמבר 2009.

החברה גייסה סך של כ- 139 מיליון דולר בהגדלת סדרת אג"ח 6 וסך של כ- 92 מיליון דולר בהנפקת אג"ח סדרה 8 נושאת ריבית לא צמודה בשיעור של 6.8% לשנה ועומדת לפרעון ב- 4 תשלומים שנתיים שווים החל מיום 31 בדצמבר 2011.

בתקופת הדוח ביצעה החברה עסקאות החלפת ריבית ומטבע בגין התחייבויות לזמן ארוך בהיקף כולל של כ- 475 מיליון דולר והגנה על סיכון המטבע בהתחייבויות שקליות בעסקאות לזמן קצר בהיקף של 243 מיליון דולר. כן רכשה הגנה בפני עלית המדד בסך של כ- 167 מיליון דולר. החברה התקשרה בעסקאות להגנה מפני השינויים בריבית הליבור המשתנה בהיקף כולל של 600 מיליון דולר וסכום נוסף בעסקה מותנית בסך 330 מיליון דולר למימוש בעוד כשנה.

ליום 30 בספטמבר 2008, היקף החשיפה השקלית של חברות המטה הינו כ- 100 מיליון דולר. היקף החשיפה למדד המחירים לצרכן הינו כ- 424 מיליון דולר ולשינוי בריבית הליבור כ- 906 מיליון דולר.

לתאריך החתימה על הדוחות הכספיים החשיפה השקלית של חברות המטה קטנה בכ- 30 מיליון דולר והחשיפה לשינויים במדד קטנה בכ- 60 מיליון דולר.

חשיפה לסיכוני שוק ודרך ניהולם

החל מהרבעון הראשון של שנת 2008 יישמה החברה את הוראות תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS).

עם אימוץ תקני הדיווח הבינלאומיים (IFRS), מיום 1 בינואר 2008, הוגדר המטבע הפונקציונלי של החברה כדולר (ארה"ב). עד לתאריך 31 בדצמבר 2007, בהתאם לכללי הדוחות הישראליים, היה השקל המטבע הפונקציונלי בדוחותיה הכספיים של החברה. בהתאם, החשיפות החשבונאיות, נוצרו בין שער השקל לבין שערי המטבעות האחרים בהם פעלה החברה. כבעבר, החשיפות של החברה נמדדות כלכלית ביחס לדולר והחל משנת 2008 החשיפה החשבונאית נמדדת אף היא ביחס לדולר.

בהתאם ל- IFRS, על מנת שעסקה במכשירים פיננסיים תחשב כעסקת גידור חשבונאי יש לעמוד במספר תנאים, לרבות תנאים לגבי ייעוד המכשיר, עמידה בדרישות תיעוד קפדניות ואפקטיביות גידור גבוהה בתחילה ובמהלך הגידור כולו.

שינויים בשווי ההוגן בגין מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם מקיימים את התנאים הנדרשים לגידור חשבונאי, נזקפים מיידית לרווח והפסד בכל תקופה, אולם התוצאות של המכשיר המוגן, נזקפות לרווח והפסד, על בסיס צבירה.

העסקאות אשר ביצעה החברה במכשירים פיננסיים לצמצום החשיפה, כאמור לעיל, אינן עומדות בתנאי הגידור שנקבעו בתקינה הבינלאומית, למרות שמטרתן הכלכלית הינה הגנה גרידא, ולפיכך, במעבר ל- IFRS המכשירים הפיננסיים האמורים נמדדים לפי שווי הוגן כאשר השינויים בשווי ההוגן נזקפים מיידית לרווח והפסד.

לאחרונה אנחנו מצויים בעיצומו של משבר פיננסי עולמי. ההשלכות של המשבר הן בין השאר התמוטטות שוקי ההון בארץ ובעולם, קריסת מוסדות פיננסיים בעולם, היווצרות מחנק אשראי גלובלי וכניסת מדינות רבות בעולם למיתון.

כן חלו במשק הישראלי התפתחויות נוספות כמו תנודות משמעותיות בשערי החליפין של מטבעות שונים כלפי השקל ועלייה בשיעור האינפלציה.

למצב הנוכחי עלולות להיות השפעות ניכרות על התוצאות העסקיות של החברות בקבוצה, על נזילותן, אמות המידה הפיננסיות שלהן, דירוג האשראי ויכולתן לגייס מימון לפעילותן.

בדבר השפעת ההתפתחויות בחברות המוחזקות, יש לקרוא בפרק כל חברה בנפרד.

טבלת פוזיציות בנגזרים של החברה במאוחד ליום 30 בספטמבר 2008

ערך הוגן מלינוי דולר		נקוב מלינוי דולר	
SHORT	LONG	SHORT	LONG

להגנה משניוניים בשיעורי רבית משתנה (LIBOR) על הלוואות דולריות

מעל שנה

אופציות CAP להתחייבות בריבית קבועה
אופציות FLOOR להתחייבות בריבית קבועה
אופציות CAP להתחייבות בריבית קבועה – מוכר חשבונאית
אופציות FLOOR להתחייבות בריבית קבועה – מוכר חשבונאית
עסקאות IRS להתחייבות בריבית קבועה
עסקאות IRS להתחייבות בריבית קבועה – מוכר חשבונאית
אופציה לעסקאות IRS להתחייבות בריבית קבועה
חוזה SWAP להתחייבות דולרית בריבית משתנה מהתחייבות דולרית בריבית קבועה
חוזה SWAP להתחייבות דולרית בריבית קבועה מהתחייבות דולרית בריבית משתנה

עד שנה

אופציות CAP להתחייבות בריבית קבועה
אופציות FLOOR להתחייבות בריבית קבועה
עסקאות IRS להתחייבות בריבית קבועה

להגנה משניוניים בשער חליפין והחלפת שיעור ריבית של הלוואות - מעל שנה

חוזה SWAP להתחייבות דולרית בריבית משתנה מהתחייבות צמודת מדד בריבית קבועה
חוזה SWAP להתחייבות דולרית בריבית קבועה מהתחייבות צמודת מדד בריבית קבועה
חוזה SWAP להתחייבות דולרית בריבית משתנה מהתחייבות בריבית שקלית לא צמודה
חוזה SWAP להתחייבות דולרית בריבית קבועה מהתחייבות במט"ח בריבית קבועה – מוכר חשבונאית

להגנה משניוניים בשערי חליפין על תזרים מזומנים - מעל שנה

חוזה עתידי - אירו/דולר

חוזה לרכישת הפרשים מעל למדד המחירים לצרכן להגנה על עליית המדד בגין אג"ח שהונפקו

מעל שנה
עד שנה

להגנה משניוניים בשערי חליפין על תזרים מזומנים - עד שנה

שקל/דולר

חוזה עתידי
אופציות רכש
אופציות מכר

אירו/דולר

חוזה עתידי
אופציות רכש
אופציות מכר

יין/דולר

חוזה עתידי
אופציות רכש
אופציות מכר

אירו/שטרלינג

אופציות רכש
אופציות מכר

דולר הונג קונג/דולר

חוזה עתידי
אופציות רכש
אופציות מכר

חוזה עתידי

יואן/דולר
שקל/יורו
דולר/דולר קנדי

עסקאות החלפה להגנה על מחיר ח"ג - זלק ונפט במחיר קבוע מראש

חוזה עתידי – עד שנה
אופציות רכש – עד שנה
אופציות מכר – עד שנה
חוזה עתידי – מעל שנה
אופציות רכש – מעל שנה
אופציות מכר – מעל שנה

עסקאות החלפה להגנה מרווחי מכירה

עד שנה
מעל שנה

חשיפה לסיכונים שוק ודרך ניהולם (המשך)

להלן עדכון לגבי רגישות ליום 30 בספטמבר 2008 (במאוחזר):

החברה הינה חברת החזקות. מרבית החברות המוחזקות הינן חברות אשר מטבע הפעילות שלהן הינה הדולר ולפיכך המדידה נעשתה ביחס לדולר.

רגישות לשינויים בריבית צמודה למדד המחירים לצרכן:

רווח (הפסד) מהשינויים	רווח (הפסד) מהשינויים	שווי הוגן	רווח (הפסד) מהשינויים	רווח (הפסד) מהשינויים	סוג המכשיר
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	
עליה של 10%	ירידה של 5%		עליה של 5%	ירידה של 10%	
66	34	(2,372)	34	(69)	אגרות חוב
(34)	(18)	322	(18)	36	עסקאות SWAP ממדד לריבית משתנה בדולר *
(4)	(2)	44	(2)	4	עסקאות SWAP ממדד לריבית קבועה בדולר *
28	14	2,006	14	(29)	סה"כ

רגישות לשינויים בשיעור ריבית הליבור:

רווח (הפסד) מהשינויים	רווח (הפסד) מהשינויים	שווי הוגן	רווח (הפסד) מהשינויים	רווח (הפסד) מהשינויים	סוג המכשיר
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	
עליה של 10%	ירידה של 5%		עליה של 5%	ירידה של 10%	
9	5	(469)	5	(9)	הלוואות לזמן ארוך מבנקים - ריבית קבועה
3	2	(135)	2	(4)	אגרות חוב
3	1	51	1	(3)	עסקאות SWAP ממדד לריבית קבועה בדולר *
1	0	(11)	0	(1)	עסקת SWAP ממט"ח לריבית קבועה בדולר – מוכר חשבונאית *
4	2	3	2	(4)	עסקאות IRS מריבית משתנה לקבועה בדולר *
5	3	4	3	(5)	עסקאות IRS מריבית משתנה לקבועה בדולר – מוכר חשבונאית *
5	3	-	3	(8)	עסקאות COLLAR להגבלת מרווח ריבית בדולר *
1	-	-	-	(1)	עסקאות COLLAR להגבלת מרווח ריבית בדולר – מוכר חשבונאית *
2	1	(5)	1	(3)	אופציות CAP ו-SWAPTION להגבלת הריבית בדולר *
32	16	(557)	16	(36)	סה"כ

רגישות לשינויים במדד מחירים לצרכן:

רווח (הפסד) מהשינויים	רווח (הפסד) מהשינויים	שווי הוגן	רווח (הפסד) מהשינויים	רווח (הפסד) מהשינויים	סוג המכשיר
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	
עליה של 10%	ירידה של 5%		עליה של 5%	ירידה של 10%	
8	5	85	5	(8)	ניירות ערך סחירים
(224)	(124)	(2,373)	(124)	224	אגרות חוב
138	82	315	82	(136)	עסקאות SWAP ממדד לריבית משתנה בדולר *
10	5	51	5	(10)	עסקאות SWAP ממדד לריבית קבועה בדולר *
18	9	7	9	(18)	רכישת הפרשי מדד
(50)	(23)	(1,915)	(23)	52	סה"כ

* עסקאות אלו נקשרו להחלפת מטבע ו/או שיעור הריבית בגין התחייבויות.

חשיפה לסיכוני שוק ודרך ניהולם (המשך)

רגישות לשינויים בשערי חליפין:

שקל/דולר-

רווח (הפסד) מהשינויים	רווח (הפסד) מהשינויים	שווי הוגן	רווח (הפסד) מהשינויים	רווח (הפסד) מהשינויים	
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	
עליה של 10%	ירידה של 5%		עליה של 5%	עליה של 10%	סוג המכשיר
16	7	141	(7)	(13)	מזומנים ושווי מזומנים
27	13	243	(12)	(22)	ניירות ערך סחירים
4	2	38	(2)	(3)	פקדונות והלוואות לזמן קצר
50	23	448	(21)	(41)	חייבים ויתרות חובה
12	5	104	(5)	(9)	מלאי
15	7	137	(7)	(12)	פקדונות והלוואות לזמן ארוך
(20)	(9)	(176)	8	16	אשראי מבנקים ואחרים
(46)	(22)	(427)	20	38	ספקים ואחרים
(29)	(14)	(261)	12	24	זכאים ויתרות זכות
(29)	(14)	(259)	13	24	התחייבויות לזכויות עובדים
(7)	(3)	(60)	3	5	הלוואות לזמן ארוך מבנקים
(292)	(138)	(2,624)	125	239	אגרות חוב
210	99	342	(90)	(172)	עסקאות SWAP ממדד ושקלים לריבית משתנה בדולר *
16	7	44	(9)	(16)	עסקאות SWAP ממדד לריבית קבועה בדולר *
1	-	7	-	(1)	רכישת הפרשי מדד
11	5	3	(3)	(6)	אופציות מטבע
19	9	5	(8)	(15)	פורורד
(42)	(23)	(2,295)	17	38	סה"כ

* עסקאות אלו נקשרו להחלפת מטבע ו/או שיעור הריבית בגין התחייבויות.

אירו/דולר

רווח (הפסד) מהשינויים	רווח (הפסד) מהשינויים	שווי הוגן	רווח (הפסד) מהשינויים	רווח (הפסד) מהשינויים	
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	
עליה של 10%	ירידה של 5%		עליה של 5%	עליה של 10%	סוג המכשיר
6	3	52	(2)	(5)	מזומנים ושווי מזומנים
7	3	65	(3)	(6)	פקדונות והלוואות לזמן קצר
59	29	545	(26)	(50)	חייבים ויתרות חובה
2	1	17	(1)	(2)	פקדונות והלוואות לזמן ארוך
(14)	(6)	(122)	6	11	אשראי מבנקים ואחרים
(23)	(11)	(208)	10	19	ספקים ואחרים
(17)	(8)	(156)	7	15	זכאים ויתרות זכות
(14)	(7)	(130)	6	12	התחייבויות לזכויות עובדים
(5)	(3)	(50)	3	5	הלוואות לזמן ארוך מבנקים
18	8	10	(7)	(13)	אופציות מטבע
19	9	3	(8)	(16)	עסקאות אקדמה מטבע
38	18	26	(15)	(30)	סה"כ

חשיפה לסיכוני שוק ודרך ניהולם (המשך)

רגישות לשינויים בשערי חליפין (המשך):

ליש"ט/דולר

רווח (הפסד) מהשינויים	רווח (הפסד) מהשינויים	שווי הוגן	רווח (הפסד) מהשינויים	רווח (הפסד) מהשינויים
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר
עליה של 10%	ירידה של 5%		עליה של 5%	עליה של 10%
(3)	2	38	(2)	(3)
(5)	3	51	(2)	(5)
1	-	(6)	-	1
2	(1)	(18)	1	2
4	(2)	(43)	2	4
(1)	2	22	(1)	(1)

סה"כ

רגישות לשינויים במחירי ניירות ערך סחירים:

רווח (הפסד) מהשינויים	רווח (הפסד) מהשינויים	שווי הוגן	רווח (הפסד) מהשינויים	רווח (הפסד) מהשינויים
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר
עליה של 10%	ירידה של 5%		עליה של 5%	עליה של 10%
61	(31)	626	31	(61)

סוג המכשיר

ניירות ערך סחירים

רגישות לשינויים בריבית שקלית:

רווח (הפסד) מהשינויים	רווח (הפסד) מהשינויים	שווי הוגן	רווח (הפסד) מהשינויים	רווח (הפסד) מהשינויים
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר
עליה של 10%	ירידה של 5%		עליה של 5%	עליה של 10%
7	(3)	(251)	3	(7)
(6)	3	19	(3)	7
1	-	(232)	-	-

סוג המכשיר

אגרות חוב

עסקאות SWAP ממדד לדולר משתנה *

סה"כ

רגישות לשינויים במחירי דלק (בעיקר בבז"ן)

רווח (הפסד) מהשינויים	רווח (הפסד) מהשינויים	שווי הוגן	רווח (הפסד) מהשינויים	רווח (הפסד) מהשינויים
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר
עליה של 10%	ירידה של 5%		עליה של 5%	עליה של 10%
58	(29)	577	29	(58)
(5)	2	(1)	(2)	5
2	(1)	-	1	(2)
8	(4)	(17)	3	(8)
63	(32)	559	31	(63)

סוג המכשיר

מלאי

עסקאות SWAP הגנה על מרווח הזיקוק

עסקאות COLLAR

חוזים עתידיים BRENT FUTURES

סה"כ

אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)

בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29 בדבר אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS). התקן קובע כי חברות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 ומדווחות לפיו, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני ה-IFRS החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2008 (הדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2008).

הדוחות לשישה חודשים ושלושה חודשים של שנת 2007 ולכל שנת 2007, נערכו מחדש על פי כללי הדיווח הבינלאומיים - IFRS, כמספרי השוואה.

עם המעבר לדיווח על פי כללי הדיווח הבינלאומיים, שונה מטבע הפעילות של החברה לדולר. השפעת המעבר על מצבה הכספי של החברה ועל תוצאות פעילותה ועל תזרימי המזומנים שלה מפורטים בבאור 10 לדוחות הכספיים.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

דירקטוריון החברה אחראי על בקרת העל בחברה. ליום החתימה על הדוחות הכספיים, מונה הדירקטוריון 11 חברים כאשר 8 מהם הנם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.

דירקטוריון החברה מינה ועדת כספים, אשר דנה בדוחות הכספיים, כמו גם בדוח הדירקטוריון, יחד עם ההנהלה הבכירה מנכ"ל החברה - ניר גלעד וסמנכ"ל הכספים - אבישר פז. ועדת הכספים מורכבת מ-5 חברים, שאחד מהם הנו דירקטור חיצוני. כל חברי ועדת הכספים הינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.

ועדת הכספים בוחנת, באמצעות הצגה מפורטת של מנכ"ל החברה וסמנכ"ל הכספים, את הדוחות ובכלל זה גם את הסוגיות המהותיות בדיווח הכספי, לרבות עסקאות שאינן במהלך העסקים הרגיל - אם ישנן, את ההערכות המהותיות והאומדנים הקריטיים שיושמו בדוחות הכספיים, את סבירות הנתונים, את המדיניות החשבונאית שיושמה ושינויים שחלו בה, כולל סקירת התקנים הכספיים החדשים ואת יישום עיקרון הגילוי הנאות בדוחות הכספיים ובמידע הנלווה. ועדת הכספים בוחנת גם היבטים שונים של בקרה וניהול סיכונים, הן כאלה המשתקפים בדוחות הכספיים (כדוגמת הדיווח על סיכונים פיננסיים), והן כאלה המשפיעים על מהימנותם של הדוחות הכספיים. במידת הצורך, דורשת ועדת הכספים כי יינתנו בפניה סקירות מקיפות בעניינים בעלי השפעה מהותית.

רואה החשבון המבקר של החברה, מתייחס לסוגיות העולות בדיוני הועדה ולפי הצורך מציג הממצאים העיקריים שעלו מתהליך הסקירה. אישור הדוחות הכספיים בחברה כרוך במספר ישיבות, בהתאם לצורך: תחילה מתקיים בועדת הכספים, מספר ימים לפני אישור הדוחות, דיון עקרוני ומקיף בסוגיות הדיווח המהותיות ולאחר מכן, סמוך למועד אישור הדוחות בדירקטוריון, נערך דיון בדירקטוריון שעיקרו התוצאות עצמן. לישיבות אלו של הדירקטוריון מוזמנים רואי החשבון המבקרים. בעקבות הדיון, לאחר שנחה דעת הדירקטוריון כי הדוחות משקפים נכונה את מצב החברה ואת תוצאות פעולותיה, מאשר הדירקטוריון את הדוחות.

אירועים שונים בתקופת הדוח ולאחריה

1. בחודש ינואר 2008 מונה מר ניר גלעד לשמש כיו"ר כימיקלים לישראל בע"מ.
2. בחודש אפריל 2008 מונה מר אלי גולדשמידט לסמנכ"ל תקשורת ורגולציה.
3. בחודש מאי 2008 חדל מר צבי איצקוביץ לכהן כדירקטור בחברה.
4. בחודש מאי 2008 מונה ה"ה מר רון מוסקוביץ ומר זאב נהרי לדירקטורים בחברה.
5. בתקופת הדוח הוקצו על ידי הנאמן 5,300 כתבי אופציה למניות החברה ל- 2 עובדים של החברה בת (מתוכם 5,000 כתבי אופציה לנושא משרה). (ראה גם באור 20 ב. (3) לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007).
6. ביום 24 ביוני 2008, התקשרה בז"ן בהסכם עם מפעלים פטרוכימיים בישראל בע"מ (להלן - מפ"ב) אשר קיבל את אישור האסיפה הכללית של בז"ן ביום 13 באוגוסט 2008 ועיקריו להלן:
 - א. במועד השלמת העסקה, מפ"ב תמכור לבז"ן את כל מניות כרמל אולפניים (להלן - כאו"ל) שבבעלותה, המהוות 50% מהונה המונפק של כאו"ל, באופן שלאחר הרכישה תחזיק בז"ן 100% מהונה המונפק של כאו"ל. בתמורה למניות כאו"ל הנרכשות תקצה בז"ן למפ"ב מניות רגילות של בז"ן, המהוות (לאחר הקצאתן וללא דילול) 20.53% בהון ובהצבעה של בז"ן.
 - ב. במועד השלמת העסקה, תמכור בז"ן למפ"ב את כל מניותיה במפ"ב, המהוות 12.29% מהונה של מפ"ב, בתמורה לסך של 40 מליון דולר.
 - ג. כתנאי מוקדם להשלמת העסקה לאחר התקיימות כל יתר התנאים המוקדמים ולפני הקצאת מניות ההקצאה למפ"ב כאמור לעיל, תחלק בז"ן לבעלי מניותיה דיבידנד בסך של 60 מליון דולר. בנוסף, במועד השלמת העסקה, יחליט דירקטוריון בז"ן על חלוקת דיבידנד נוסף בסך של 100 מליון דולר, אשר מניות ההקצאה תשתתפנה בחלוקתו.
 - ד. השלמת ההסכם כפופה להתקיימות מספר תנאים מוקדמים עד ליום 31 בדצמבר 2008, הכוללים, בין היתר, קבלת אישורים רגולטוריים לרבות קבלת אישור הממונה על ההגבלים העסקיים וקבלת היתר על ידי מפ"ב על פי צו החברות הממשלתיות (הכרזה על אינטרסים חיוניים למדינה בחברת בתי זיקוק לנפט בע"מ), התשס"ז-2007 ("צו האינטרסים") לרכוש ולהחזיק במניות ההקצאה (ככל שידרש על פי דין); קבלת אישורי האורגנים הנדרשים על פי דין בכל אחת מהחברות לביצוע העסקה ולפעולות הכרוכות בה; קבלת אישורים של צדדים שלישיים הנדרשים בהתאם להסכמים, התחייבויות, רשיונות ואישורים של כאו"ל והמפורטים בהסכם; קבלת אישור מחזיקי אגרות החוב של מפ"ב או של הנאמן להן; לא חלו במהלך התקופה שממועד חתימת ההסכם ועד למועד ההשלמה אירועים שכתוצאה מהם הפכו במועד ההשלמה מצגים שנתנה בז"ן או מצגים שנתנה מפ"ב, לפי העניין, לבלתי נכונים ואשר גורמים במצטבר להפחתה בשווי מניות כאו"ל הנרכשות או בשווי מניות ההקצאה, לפי העניין בסכום העולה על 50 מליון דולר; וכן תשלום הדיבידנד הראשון. למועד הדוח טרם קיבלה מפ"ב היתר על פי צו האינטרסים ואישור מרשות המיסים על פי סעיף 103 לפקודת מס הכנסה וטרם התקבלו אישורים מחלק מצדדים שלישיים.
 - ה. היה ולא יתקיימו כל התנאים המוקדמים עד ליום 31 בדצמבר 2008, יסתיים ההסכם. במקרה בו התקיימו כל התנאים המוקדמים ובאותו מועד תלויה ועומדת בפי בית המשפט בקשה לביצוע חלוקה הקבועה בהסכם על ידי מי מהצדדים, ידחה המועד האחרון לקיום התנאים המוקדמים עד ליום 31 במרס 2009. כל אחד מהמועדים הנקובים לעיל ניתן להארכה בהסכמת הצדדים, בהחלטה שתתקבל על ידי הדירקטוריונים שלהם.
- ביום 28 בספטמבר 2008 חתמו בז"ן ומפ"ב על תוספת להסכם המאפשר לבצע את השלמת ההסכם אף ללא קבלת היתר שליטה על-ידי מפ"ב לפי צו האינטרסים (להלן - היתר השליטה). להלן עיקרי התוספת להסכם:
 - ו. בז"ן תכריז על הדיבידנד הראשון בתוך 3 ימי עסקים מהמועד בו התקיימו כל התנאים המוקדמים למעט קבלת היתר השליטה.
 - ז. מועד ההשלמה יחול ביום 31 בדצמבר 2008 או במועד מוקדם יותר כפי שיוסכם בין הצדדים, בכפוף להתקיימותם עד לאותו מועד של כל התנאים המוקדמים, למעט קבלת היתר השליטה, בכפוף לאפשרות הארכת מועדים כאמור בסעיף ה' לעיל.
 - ח. במועד ההשלמה תקצה בז"ן למפ"ב 216,445,781 מניות, אשר יחד עם המניות אשר תוחזקנה על ידי מפ"ב באותו מועד, במישרין ובעקיפין, תהווה 23.99% מהונה המונפק של בז"ן (להלן - מניות ההקצאה המיידית).
 - ט. מפ"ב תהיה זכאית להקצאת 300,227,180 מניות, המהוות את יתרת מניות ההקצאה (להלן - מניות ההקצאה הנדחית) בכפוף לקבלת היתר השליטה, לחידוש אישור ההגבלים העסקיים ואישור הבורסה להקצאת יתרת מניות ההקצאה הנדחית למסחר, ככל שיפוג תוקפם, ובכפוף להסכמת הגורמים להם שועבדו זכויות מפ"ב לפי ההסכם, ככל שתידרש.

אירועים שונים בתקופת הדוח ולאחריה (המשך)

י. עם הקצאת מניות ההקצאה הנדחית תהיה זכאית מפ"ב לקבל סכומים שהייתה מפ"ב זכאית לקבל כדיבידנדים אילו מניות ההקצאה הנדחית היו מוקצות לה במועד ההשלמה, בצירוף פירותיהם (להלן – סכומי ההתאמה כדיבידנד). בז"ן תפקיד את הסכומים הנ"ל, בעת חלוקת כל דיבידנד, בפקדון ייעודי שינוהל על-ידי עורכי הדין של מפ"ב ובז"ן (להלן – הפקדון הייעודי). הפקדון הייעודי לא ייחשב רכושה של בז"ן, לבז"ן לא תהיה כל זכות בו והיא לא תהיה אחראית באופן כלשהו לניהולו, להשקעתו, ליתרתו או לשווי. כמו כן יחולו על מניות ההקצאה הנדחית הוראות המגיינות עליהן בכל מקרה של ביצוע פעולה הונית במניות בז"ן.

יא. הדיבידנד השני יהיה בסכום שייקבע כך שהסכום שיחולק כדיבידנד יחד עם הסכום שיופקד בגינו בפקדון הייעודי יהיה שווה ל- 100 מליון דולר.

יב. מפ"ב תהיה רשאית להורות לבז"ן להקצות את מניות ההקצאה הנדחית לנאמן מטעמה ולהעביר לו את סכומי ההתאמה כדיבידנד בכל עת בטרם קבלת היתר השליטה, בכפוף להצגת אישור הרשויות המוסמכות להקצאת המניות לנאמן כאמור ובכפוף להתקיימות התנאים האמורים בסעיף ט' לעיל, למעט קבלת היתר השליטה. כן תהיה מפ"ב רשאית להורות לבז"ן להקצות את מניות ההקצאה הנדחית ולהעביר את סכומי ההתאמה כדיבידנד לרוכש עליו תורה מפ"ב.

יג. עד למועד הקצאת יתרת מניות ההקצאה הנדחית למפ"ב ו/או לנאמן או לרוכש כאמור בסעיף יב' לעיל, בכל עת בה יפחת שיעור החזקות מפ"ב במניות בז"ן לשיעור נמוך מ- 23% ממניות בז"ן, תקצה בז"ן למפ"ב, בכפוף לקיום בתוקף של אישור הבורסה להקצאה ובכפוף להסכמת הגורמים להם שועבדו זכויות מפ"ב לפי ההסכם, ככל שתידרש, מניות כך שלאחר ביצוע ההקצאה שיעור החזקות של מפ"ב במניות בז"ן, במישרין ובעקיפין, יעמוד על 23.99% מהונה המונפק של בז"ן. מפ"ב תהיה רשאית להפעיל את זכותה הנ"ל גם במקרה בו שיעור החזקותיה במניות בז"ן יהיה גבוה מ- 23%.

יד. למעט ככל ששונו בתוספת להסכם, כל הוראות ההסכם תמשכנה לחול על הצדדים ללא שינוי.

למועד חתימת הדוח מקיימת בז"ן מו"מ עם מפ"ב לצורך שינוי פרטים מסוימים בעיסקה, שינויים שאין בהם כדי להשפיע באופן מהותי על מתווה העיסקה ותנאיה לבז"ן, בהתאם לדרישות ומגבלות שהועלו על ידי הרשויות המוסמכות, מתוך כוונה להשלים את העיסקה עד לסוף שנה זו.

7. ביום 10 באפריל 2008, נשלח לכאו"ל מכתב מהמשרד להגנת הסביבה ובו נטען כי ביום 9 באפריל 2008 נפלט עשן שחור מלפיד הפוליפרופילן של כאו"ל לפרקי זמן העולים על 6 דקות מצטברות בשעה, דבר המהווה, לטענת המשרד להגנת הסביבה, הפרה של הוראות הצו האיש. בעקבות האירוע הנטען זומנה כאו"ל לשימוע במשרדי מנהל המחוז להגנת הסביבה שנערך ביום 1 במאי 2008.

יצוין כי כאו"ל חולקת על הוראות הפליטה במקרה תקלה הקבועות בצו האיש (אשר כוללות הוראה לפיה פליטת עשן לא תעלה על משך של 6 דקות מצטברות בשעה), שכן לטענתה, ההוראות אינן ישימות וכאו"ל אינה יכולה לעמוד בהן. כאו"ל פועלת מול המשרד להגנת הסביבה לשינוי הוראות הפליטה במקרה תקלה.

יצוין כי, בשימוע שנערך לכאו"ל ביום 19 באוגוסט 2007 בעקבות אירוע קודם של פליטת עשן, צוין כי כל חריגה נוספת מהוראות הצו האיש תביא לפתיחה בחקירה של המשרד להגנת הסביבה.

ביום 19 במאי 2008 קיבלה כאו"ל את פרוטוקול השימוע בקשר לאירוע, אשר כולל דרישה "להפסיק את הפעילות במתקן המונומור לאלתר עד להתקנת כל הנדרש עפ"י Best Available Technique, (להלן - B.A.T) לרבות הגיבויים הנחוצים למניעת תקלות, הכל לשביעות רצון המשרד להגנת הסביבה ואיגוד ערים חיפה".

ביום 25 במאי 2008 השביתה כאו"ל את המתקנים. (להלן - ההשביתה הזמנית). במסגרת ההשביתה הזמנית ביצעה כאו"ל פעולות שונות על מנת להבטיח שטכנולוגיה ה-B.A.T המותקנת בלפיד תופעל בתהליכים המיטביים, לרבות גיבויים נחוצים למניעת תקלות. להערכת כאו"ל, עם סיום ההשביתה הזמנית היא עומדת בכל הדרישות שהעלה מנהל המחוז ביחס ללפיד. עם זאת, הדגישה כאו"ל בפני מנהל המחוז כי בכך לא יהיה כדי לפתור את עניין הוראות הפליטה במקרה תקלה וחזרה וביקשה כי תמונה וועדה מקצועית לבחינת העניין.

ביום 6 ביולי 2008, התקיים לכאו"ל שימוע אצל מנהל המחוז, וזאת, על פי הנטען על ידי מנהל המחוז, בשל אי קיום הוראות הצו האיש וגרימת זיהום אויר בלתי סביר, בקשר עם אירוע של פליטת עשן ממפעל כאו"ל מיום 21 ביוני 2008. בפרוטוקול השימוע האמור, דורש מנהל המחוז מכאו"ל, בין היתר, לסגור את אחד ממתקני הפוליאתילן של כאו"ל עד סיום הבדיקה והפקת הלקחים וכן דרישה כי הבדיקה תיערך על ידי מומחה גרמני תוך שבועיים ממועד השימוע האמור וכי יוגש דו"ח ומסקנותיו ימומשו בתוך חודש ממועד אותו שימוע. כאו"ל יישמה את הדרישות המופיעות בפרוטוקול השימוע האמור ובכלל זה סגרה את אחד ממתקני הפוליאתילן, אשר הופעל מחדש עם סיום בדיקתו ביום 18 ביולי 2008.

אירועים שונים בתקופת הדוח ולאחריה (המשך)

8. ביום 12 במאי 2008, התקיים במשרד להגנת הסביבה בחיפה, שימוע לחברות תש"ן, קצא"א ולבז"ן, בעקבות טענות של המשרד להגנת הסביבה ולפיהן, בסיוור שנערך בסמוך למעגן הדייג ברצועה של תש"ן בו מבוצעות עבודות בצנרת בז"ח וקצא"א, התגלו ממצאים העלולים להעיד על זיהום וכי קרקע שנחשדת כמזוהמת, פונתה מן האזור לבית זיקוק חיפה. בשימוע שנערך הודיעה בז"ן כי היא מבצעת סיוור לאורך המסדרון, הצנרת מוגנת בהגנה קטודית ונערכות בדיקות לצנרת קודם לכל הזרמה בה וממצאי הבדיקות מעידים כי לא ארעה דליפה מצנרת זו. למרות האמור לעיל, בז"ן אינה יכולה לשלול את האפשרות כי קיימת לה חשיפה בנושא זה, בסכומים שאיננה יכולה להעריך בשלב זה, בין היתר, היות שהיקף הזיהום, אם וככל שהוא קיים כיום, אינו ידוע וכמו כן, אין לבז"ן ידיעה אם קיים זיהום מתי נוצר, ובאחריות מי.
9. בחודש מרס 2008 נחתם הסכם לאספקת גז טבעי בין חברה בת בבעלות מלאה של כי"ל (ובערבות כי"ל) לבין השותפים בקבוצת ים תטיס לאספקת גז טבעי למפעלי קבוצת כי"ל בישראל.
כמות הגז הכוללת אותה התחייבה קבוצת כי"ל לקנות מהשותפים בקבוצת ים תטיס על פי ההסכם הנה כ- BCM 2 (כשני מיליארד מטר מעוקב), בכפוף להתאמות כמפורט בהסכם.
אספקת הגז תחל עם השלמת צנרת הולכת הגז לדרום. למועד הדוח על פי לוח הזמנים שנמסר מחברת ההולכה, נתיבי גז לישראל בע"מ, השלמת הצנרת ובעקבותיה ההסבה להפעלה על ידי גז של מתקני הייצור של קבוצת כי"ל בסדום (בהם צפויה להתבצע מירב צריכת הגז של קבוצת כי"ל) תהיה כנראה לקראת תחילת החציון השני של שנת 2009. האספקה תסתיים במוקדם מבין אלה:
(1) חמש שנים ממועד השלמת תקופת ההרצה, אך לא יאוחר מספטמבר 2015 (בכפוף להארכה כמפורט להלן);
(2) השלמת רכישת כמות הגז החוזית.
- התקופה הנקובה בס"ק (1) תוארך אוטומטית בשנה נוספת אם עד לאותו מועד טרם נצרכה כל כמות הגז החוזית. כמו כן, לשותפים בקבוצת ים תטיס אופציה להאריך את התקופה האמורה בעוד שנתיים נוספות, עד אשר תצרך כל כמות הגז החוזית, הכל בתנאים הקבועים בהסכם.
- מחיר הגז נקבע לפי נוסחה המתבססת על מחיר המזוט, עם רכיב הנחה כולל מחירי "רצפה" ו"תקרה". קבוצת כי"ל התחייבה לרכוש או לשלם (Take or Pay) בגין כמות שנתית מינימלית של גז בהיקף ובהתאם למנגנון שנקבעו בהסכם.
- הסבת השימוש מדלק לגז תאפשר לקבוצת כי"ל להקטין הפליטות מארובות הייצור והיא משתלבת במדיניות קבוצת כי"ל לשימור משאבי הטבע ולחסכון.
- ההסכם כולל מספר תנאים מתלים שעיקרם קבלת ההיתרים הדרושים להקמת מתקני החיבור לגז וחתימה על חוזה הולכת גז עם נתיבי גז לישראל בע"מ.
10. ועדת הבקורת ודירקטוריון החברה אישרו כניסה למו"מ עם חברת עופר (אחזקות אנרגיה) בע"מ (להלן - עופר אנרגיה) חברה בבעלות חברות קשורות לבעלי השליטה בחברה בדבר רכישת 80% ממניות או פי סי רותם בע"מ (להלן - או פי סי) מעופר אנרגיה. או פי סי עומדת להתקשר בהסכם עם חברת החשמל לישראל בע"מ להקמת תחנת כוח במישור רותם. כן נמסר על ידי עופר אנרגיה כי היא מקיימת משא ומתן עם חברת דלקיה ישראל בע"מ (להלן - דלקיה) לצירופה של דלקיה כשותף נוסף בפרויקט האמור. ההתקשרות מותנית בביצוע בדיקת נאותות.
11. בחודש אפריל 2008 התקשרה כי"ל דשנים עם לקוחות בהודו בהסכמי מכר אשלג לתקופה של כשנה במסגרתם תספק כי"ל דשנים מעל ל- 1.1 מליון טון אשלג (כולל כמויות אופציונליות) בהיקף כספי של כ- 700 מליון דולר, בעליית מחיר של כ- 355 דולר לטון לעומת מחירי ההסכם הקודם. כן התקשרה כי"ל דשנים עם לקוח בסין בהסכם מכר אשלג לתקופה עד סוף שנת 2008, במסגרתו תספק כי"ל דשנים כ- 300 אלף טון אשלג בעליית מחיר של 400 דולר לטון לעומת מחיר ההסכם הקודם.
12. הגבלות על השימוש במעכבי בעירה על בסיס ברום: בחודש אפריל 2008 קבע בית המשפט האירופאי (ה- ECJ) כי הפטור שניתן ל- DECA מתחולת דירקטיבת ROHS החלה על מוצרי חשמל ואלקטרוניקה, התקבל בפרוצדורה לא נכונה וללא קיום בדיקות מספקות ועל כן יתבטל, החל מחודש יולי 2008. ההחלטה אינה קובעת לגופו של עניין ואינה מונעת מתן פטור מחדש. במקביל וללא קשר, נוקטים כי"ל מוצרים תעשייתיים ויצרני מעכבי בעירה אחרים באמצעים משפטיים נגד עמדת רשויות האיחוד האירופי בקשר לאיסור השימוש ב- DECA בבית משפט בבליה. הדיון בנושא זה עדיין לא התקיים.

אירועים שונים בתקופת הדוח ולאחריה (המשך)

בחודש מאי 2008, הודיעה ממשלת שוודיה, בעקבות התנגדויות שקיבלה מרשויות השוק המשותף וממדינות חברות בשוק, כי היא חוזרת בה מהחלטתה להטיל איסור על השימוש ב- DECA במוצרי טקסטיל, רהיטים וכבלי חשמל.

ממשלת נורבגיה הודיעה על איסור כללי על שימוש ב- DECA בשטחה החל מאפריל 2008 פרט לשימוש בתעשיית הרכב. בנוסף המליצה ממשלת נורווגיה להוסיף את מעבד הבעירה HBCD לרשימת ה- POPs (Persistent Organic Pollutants – מזהמים אורגניים שרידיים) על פי אמנת שטוקהולם מ-2001, המלצה שמשמעותה, באם תתקבל, הפסקת או צמצום השימוש ב- HBCD. בדיון שנערך באוקטובר 2008 בוועדת ההערכה על פי אמנת שטוקהולם הוחלט להמתין עם התהליך למשך שנה, עד אוקטובר 2009. היקף המכירות של HBCD על ידי כ"ל מוצרים תעשייתיים בשנת 2008 אינו מהותי. (ראה גם סעיף 16.9.2.1 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדו"ח התקופתי ליום 31 בדצמבר 2007).

13. ביום 20 ביולי 2008 הוגשה תביעה כנגד החברה וכנגד QUANUTM (2007) LLC, חברה בבעלות מלאה של החברה (להלן – קוונטום), כנגד CHERY AUTOMOBILE CO. LTD (להלן – צ'רי) ויחידים הקשורים לצ'רי, וכנגד CHERY QUANTUM AUTO CO. LTD, מיזם משותף בבעלות צ'רי וקוונטום. התביעה הוגשה במדינת מישיגן, ארה"ב על ידי חברה אמריקאית בשם V Cars, LLC (לשעבר Visionary Vehicles) (להלן – התובעת) בטענה שקיימה משא ומתן עם צ'רי להקמת מיזם משותף לייצור מכוניות בסין ולהפצתן בארה"ב. הטענות ביחס לחברה וקוונטום כוללות טענות בדבר שימוש במידע חסוי שהועבר לחברה על ידי התובעת, חזרה מהבטחות והפרת חובות אמון כלפי התובעת וקשירת קשר עם צ'רי למניעת השתתפותה של התובעת בייצור מכוניות של צ'רי, ייצואן הפצתן ומכירתן בארה"ב. התובעת טוענת להפסדים בסך של כ-26 מיליון דולר שלכאורה נגרמו לה, וכן טוענת לאובדן רווחים עתידיים מחלקה הצפוי במיזם בסך של כ-14 מיליארד דולר במשך 30 השנה שבהן המיזם צפוי היה לפעול. התובעת מבקשת צו מניעה להגנה על זיכיון הפצה בלעדי בארה"ב שלכאורה ניתן לה. בנוסף, מבקשת התובעת החזר הוצאות משפטיות וסעדים נוספים. התביעה נמצאת בשלב מוקדם ביותר. החברה וקוונטום נדרשות להשיב לתביעה עד ליום 2 בדצמבר 2008. יועציה המשפטיים של החברה סבורים כי לחברה ולקוונטום טענות מבוססות אך לא מובטחות למחיקתן מהתביעה בשל העדר סמכות שיפוט וטענת פורום בלתי נאות, עקב העדר נוכחות או עסקים במדינת מישיגן. יצוין כי למיטב ידיעת החברה טרם בוצעה מסירה של כתב התביעה ליתר הנתבעות. יועציה המשפטיים של החברה מציינים כי בשלב מוקדם זה, ובהתחשב בכך שאין בידם תמונה מלאה של העובדות, הם אינם יודעים להעריך את סיכויי הצלחת התביעה במידה ואכן תגיע למשפט עצמו.

14. בחודש יולי 2008, הוגש לבית משפט השלום בבאר שבע כתב אישום כנגד חברה נכדה מקבוצת כ"ל מוצרים תעשייתיים ושלשה ממנהליה. כתב האישום מייחס לחברה הנכדה הפרת תנאי רשיון עסק של החברה וגרימת זיהום אוויר בלתי סביר בגין ארבעה אירועים בשנת 2004 שבהם דגימות שנערכו בארובות המפעל או בסביבתן הצביעו, לטענת המדינה, על חריגה מתנאי רשיון העסק של החברה הנכדה. החברה הנכדה, בהסתמך על יועציה המשפטיים, סבורה שאין יסוד לאישום ושהיא פעלה כדין.

15. בחודש יולי 2008, נחקק חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008. חוק אוויר נקי, אשר יכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2011, צפוי להחמיר את משטר הפיקוח על פליטות חומרים לאוויר ויחייב מפעלים הפולטים חומרים לאוויר לקבל היתר פליטה לשם פעולתם. בנוסף, חוק אוויר נקי יחמיר את הסנקציות הפליליות והמנהליות אשר עלולות להיות מוטלות על מי שיפרו את הוראות החוק ויגרמו לזיהום אוויר חזק או בלתי סביר.

בהתאם להוראות המעבר של חוק אוויר נקי, מפעל הפועל בתחום פעילותה של בז"ן ואשר ערב תחילת חוק אוויר נקי הפעיל כדן מקור פליטה על פי הוראות צו אישי שניתן לו, יהיה רשאי להמשיך בהפעלתו אף ללא היתר לפי חוק אוויר נקי עד ליום 30 בספטמבר 2016 או עד הכרעה בבקשת היתר הפליטה שגיגש, לפי המוקדם, ובלבד שיגיש בקשה להיתר פליטה כאמור לא יאוחר מיום 1 במרס 2014 יצוין כי בז"ן פועלת על פי הוראות צו אישי שניתן לה. מחוקק המשנה הוסמך בחוק לגבש הוראות בעניינים מהותיים ומרכזיים הקשורים בהפעלת חוק אוויר נקי, לרבות הוראות הקובעות מהו זיהום אוויר חזק או בלתי סביר וכן צעדים ואמצעים שיש לנקוט למניעת זיהום אוויר חזק או בלתי סביר, הוראות כאמור טרם גובשו.

הוראות חוק אוויר נקי חלות, בשינויים המחויבים, גם על כ"ל.

16. ביום 24 באוגוסט 2008, החליט דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך של 50 מיליון דולר, אשר שולם ביום 23 בספטמבר 2008.

17. עמותת מועדון חתירה חיפה הגישה לבית משפט השלום בחיפה תביעה ייצוגית מכוח החוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב ב-1992 כנגד כמה מפעלים השוכנים לגדות נחל הקישון, לרבות דשנים וחומרים כימיים בע"מ. בחודש מרס 2007 סילק בית המשפט את התביעה על הסף. בית המשפט אישר את שיקול דעת הרשויות בקשר למתן היתרי ההזרמה לקישון, כשהוא מציין את הצעדים שנקטו הרשויות והנתבעים לשיפור מצב הקישון וכן את השיפור הניכר בשנים האחרונות באיכות מי הנחל ובמצבו. בחודש ספטמבר 2008 מחק בית המשפט המחוזי את הערעור שהוגש כנגד החלטת הסילוק במסגרת הסכמה שהצדדים הגיעו אליה, לפיה לא יהיה במחיקה ובסילוק התביעה על ידי בית משפט השלום כדי למנוע ממי מהצעדים נקיטת כל הליך משפטי בעתיד, ככל שתהיה לכך תשתית עובדתית מתאימה. (ראה גם סעיף 16.1.4.8 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדו"ח התקופתי ליום 31 בדצמבר 2007).

אירועים שונים בתקופת הדוח ולאחריה (המשך)

18. ביום 3 בספטמבר 2008 החליט דירקטוריון כ"ל לאשר לכ"ל לרכוש מעת לעת, בעצמה ו/או על ידי חברת בת שלה, מניות רגילות של כ"ל בהיקף של עד 5% מההון המונפק והנפרע של כ"ל וזאת מתוך רווחי כ"ל הראויים לחלוקה על פי חוק החברות, תשנ"ט – 1999. הרכישה תתבצע לאורך תקופה החל מיום ההחלטה ועד יום 30 ביוני 2009. הרכישה תוכל להיות בין במהלך המסחר בבורסה ובין מחוצה לו. אין בהחלטה האמורה לחייב את כ"ל לבצע רכישות בכל הכמות או חלקה. הרכישה נעשית על פי המגבלות בדיון ובתכנית הרכיפה הפנימית בניירות ערך של כ"ל לפי הנחיות שניתנות מעת לעת על ידי ועדת דירקטוריון אד הוק שמונתה לנושא, והכל במסגרת ההחלטה האמורה לעיל.
- נכון ליום 30 בספטמבר 2008 נרכשו על ידי כ"ל 11,914,842 מניות בעלות של כ- 169 מליון דולר המהוות כ- 0.93% מהון המניות המונפק והנפרע של כ"ל (חלקה של החברה כ- 0.49%). לאחר תאריך המאזן נרכשו על ידי כ"ל 4,105,000 מניות נוספות בעלות של כ- 46 מליון דולר. בסה"כ נרכשו על ידי כ"ל 16,019,842 מניות, המהוות כ- 1.25% מההון המונפק והנפרע של כ"ל (חלקה של החברה כ- 0.66%). למועד הדוח ממשיכה כ"ל בביצוע התכנית.
19. לאחר תאריך המאזן, ביום 16 בנובמבר 2008, התקבל תיקון מספר 65 לחוק עידוד השקעות הון, התשס"ח – 2008, לפיו קוצרה התקופה בין תחילת שנת ההפעלה של המפעלים המאושרים במסלול מענקים לבין תחילת שנת הבחירה של המפעל המוטב (תקופת הצינון) מ- 5 שנים ל- 3 שנים בתוקף למפרע מיום 1 באפריל 2005. להערכת חלק מחברות הקבוצה יתבטא שינוי בחוק בקיטון בהפרשה למס. הקבוצה בוחנת את ההשפעה הכספית של השינוי בחוק על מצבה הכספי ותוצאות פעילותה.
20. לאחר תאריך המאזן, ביום 23 באוקטובר 2008, הומצאה לכא"ל בקשה לאישור תובענה ייצוגית התש"ו – 2006, אשר הוגשה ביום 5 באוקטובר 2008 בבית המשפט המחוזי בתל-אביב, (להלן – הבקשה). הבקשה הוגשה בגין נזקים לא ממוניים שנגרמו, על-פי טענת המבקש, עקב שני אירועים של פליטת עשן שאירעו בתאריכים 15 בספטמבר 2003 ו- 5 באוקטובר 2003, ואשר בתביעה ייצוגית קודמת שהוגשה בעניינם נגד בז"ן ונגד כא"ל הסכימו התובעות למחיקת כא"ל.
- המבקש מבקש לייצג בבקשה את תושבי מפרץ חיפה ומי ששהו באזור זה (להלן – חברי הקבוצה) ושנחשפו לפליטת העשן בתאריכים האמורים.
- המבקש טוען כי יש לפצות כל אחד מחברי הקבוצה ב- 1,000 ש"ח בגין הנזק שנגרם לו על-פי הנטען.
- הבקשה אינה נוקבת במספרם המוערך של חברי הקבוצה ואיננה נוקבת בסכום הכולל אשר לטענת המבקש יש לפצות בו את חברי הקבוצה.
- בבקשה נטען כי היא הוגשה בעקבות תוצאותיו של הליך פלילי שנוהל נגד כא"ל, בסופו הורשעה כא"ל, על-פי הודאתה, בכתב אישום מתוקן בקשר עם האירועים, בבית המשפט העליון.
- להערכת בז"ן, בהתבסס על חוות דעתם של יועציהם המשפטיים של כא"ל, נוכח השלב המוקדם של התביעה, מורכבות ההליך והעובדה שלא נקב סכום התביעה, לא ניתן לאמוד את חשיפתה הכספית של בז"ן.
21. בדבר השקעה של החברה בצים, ראה בפרק "צים".
22. בדבר השקעה של החברה בטאואר, ראה בפרק "טאואר".

מידע נוסף הכלול בדוח סקירת רואי החשבון

להלן ציטוט מתוך מכתב סקירה של רואי החשבון:

"אנו מפנים את תשומת הלב:

1. לאמור בבאור 8.א. בדבר תביעות שהוגשו כנגד חברות מאוחדות, בטענה כי נזקי גוף ורכוש, שנגרמו לתובעים, נובעים מזיהום נחל הקישון, אשר לטענת התובעים לחברות המאוחדות היה חלק בו. הנהלות החברות המאוחדות, בהתבסס על חוות דעת יועציהן המשפטיים, אינן יכולות להעריך את סכום החשיפה, אם בכלל, ועל כן לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
2. לאמור בבאור 8.ה. בדבר תלות חברה מאוחדת בקבלת שירותים מחברות תשתית.

דירקטוריון החברה מביע את הערכתו לציבור העובדים והמנהלים של החברה וחברות הקבוצה, בארץ ובחו"ל, על עבודתם המסורה ותרומתם לקידום עסקיה של הקבוצה.

ניר גלעד
מנהל כללי

עידן עופר
יו"ר הדירקטוריון

26 בנובמבר 2008

החברה לישראל בע"מ

תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 בספטמבר 2008

(בלתי מבוקרים)

במיליוני דולר של ארה"ב

תוכן העניינים

עמוד

1	דוח סקירה
2	תמצית מאזנים ביניים מאוחדים
4	תמצית דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים
5	תמצית דוחות על הכנסות והוצאות שהוכרו ביניים מאוחדים
6	תמצית דוחות תזרימי מזומנים ביניים מאוחדים
7	באורים לדוחות הכספיים
57	נספח לדוחות הכספיים - דוחות כספיים מאוחדים מתורגמים לשקלים חדשים

לכבוד
הדירקטוריון של
החברה לישראל בע"מ

א.ג.נ.,

הנדון: סקירת תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים (בלתי מבוקרים) ליום 30 בספטמבר 2008

לבקשתכם, סקרנו את תמצית מאזן הביניים המאוחד של החברה לישראל בע"מ ליום 30 בספטמבר 2008 ואת תמצית דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים, את תמצית דוחות על הכנסות והוצאות שהוכרו ביניים מאוחדים ואת תמצית דוחות תזרימי המזומנים ביניים מאוחדים לתקופות של תשעה חודשים ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך.

סקירתנו נערכה בהתאם לנהלים, שנקבעו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. הנהלים כללו בין השאר: קריאת הדוחות הכספיים הנ"ל, קריאת פרוטוקולים של אסיפות בעלי המניות ושל ישיבות הדירקטוריון וועדותיו ועריכת בירורים עם האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים.

הומצאו לנו דוחות של רואי חשבון אחרים בדבר סקירת תמצית דוחות כספיים ביניים של חברות מאוחדות מסוימות, אשר נכסיהן ליום 30 בספטמבר 2008 מהווים כ-10.4% מכלל הנכסים הכלולים בתמצית מאזן הביניים המאוחד, והכנסותיהן מהוות כ-4.6% וכ-4.7% מכלל ההכנסות הכלולות בתמצית דוחות רווח וההפסד ביניים המאוחדים לתקופות של תשעה חודשים ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך, בהתאמה. כמו כן, הומצאו לנו דוחות של רואי חשבון אחרים של חברות כלולות אשר ההשקעה בהן ליום 30 בספטמבר 2008 הינה כ-88 מליון דולר, וחלקה של החברה בתוצאות, נטו של חברות כלולות אלו הינו הפסד של כ-5 מליון דולר ורווח של כ-8 מליון דולר לתקופות של תשעה חודשים ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך, בהתאמה.

מאחר שהסקירה שנערכה היא מצומצמת בהיקפה ואינה מהווה בדיקה בהתאם לתקני ביקורת מקובלים, אין אנו מחוויים דעה על דוחות הביניים המאוחדים התמציתיים.

בביצוע סקירתנו, לרבות עיון בדוחות רואי חשבון אחרים כאמור לעיל, לא בא לידיעתנו דבר המצביע על כך, שיש צורך בשינויים מהותיים בדוחות האמורים, כדי שיוכלו להיחשב כדוחות הערוכים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים, ובהתאם להוראות פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970.

אנו מפנים את תשומת הלב:

1. לאמור בבאור 8.א. בדבר תביעות שהוגשו כנגד חברות מאוחדות, בטענה כי נזקי גוף ורכוש, שנגרמו לתובעים, נובעים מזיהום נחל הקישון, אשר לטענת התובעים לחברות המאוחדות היה חלק בו. הנהלות החברות המאוחדות, בהתבסס על חוות דעת יועציהן המשפטיים, אינן יכולות להעריך את סכום החשיפה, אם בכלל, ועל כן לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

2. לאמור בבאור 8.ה. בדבר תלות חברה מאוחדת בקבלת שירותים מחברות תשתית.

בכבוד רב,

סומך חייקין
רואי חשבון

26 בנובמבר 2008

31 בדצמבר 2007	30 בספטמבר 2007	30 בספטמבר 2008
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר
519	333	512
446	386	534
83	340	212
1,760	1,631	2,566
382	361	713
32	22	57
2,064	1,702	2,427
5,286	4,775	7,021
*644	360	639
36	19	46
* 273	232	571
* 35	23	54
31	32	47
1,019	666	1,357
6,517	6,108	6,954
*750	932	901
8,286	7,706	9,212
13,572	12,481	16,233

נכסים שוטפים

מזומנים ושווי מזומנים
ניירות ערך סחירים
השקעות, פקדונות והלוואות לזמן קצר
לקוחות
חייבים ויתרות חובה, לרבות מכשירים נגזרים
מס הכנסה לקבל
מלאי

סה"כ נכסים שוטפים

השקעות ויתרות חובה לזמן ארוך

השקעות בחברות כלולות
השקעות בחברות אחרות
פקדונות, הלוואות ויתרות חובה לזמן ארוך, לרבות
מכשירים נגזרים
מיסים נדחים, נטו
מלאי שאינו שוטף

סה"כ השקעות ויתרות חובה לזמן ארוך

רכוש קבוע

נכסים בלתי מוחשיים

סה"כ נכסים בלתי שוטפים

סה"כ נכסים

* סווג מחדש.

31 בדצמבר 2007	30 בספטמבר 2007	30 בספטמבר 2008
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר

התחייבויות שוטפות

1,402	1,637	1,365
1,336	1,029	1,370
* 66	60	82
* 585	778	902
* 121	51	142
3,510	3,555	3,861

אשראי מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים
ספקים ונותני שירותים
הפרשות
זכאים ויתרות זכות, לרבות מכשירים נגזרים
מס הכנסה לשלם

סה"כ התחייבויות שוטפות

התחייבויות לזמן ארוך

2,972	2,707	3,511
2,352	1,553	3,011
* 49	45	69
* 814	794	724
* 503	527	647
6,690	5,626	7,962

הלוואות מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים,
לרבות מכשירים נגזרים
אגרות חוב
הפרשות
מיסים נדחים, נטו
הטבות לעובדים

סה"כ התחייבויות שאינן שוטפות

10,200	9,181	11,823
--------	-------	--------

סה"כ התחייבויות

הון

273	273	273
57	31	61
1,147	1,130	1,696

הון מניות ופרמיה
קרנות הון
יתרת עודפים

1,477	1,434	2,030
1,895	1,866	2,380
3,372	3,300	4,410

סה"כ הון המיוחס לבעלי הזכויות ההוניות של החברה
זכויות מיעוט
סה"כ הון

13,572	12,481	16,233
--------	--------	--------

סה"כ התחייבויות והון

אבישר פז
סמנכ"ל כספים

ניר גלעד
מנכ"ל

עידן עופר
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות כספיים: 26 בנובמבר 2008

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008	
(מבוקר) מליוני דולר	(בלתי מבוקר) מליוני דולר	(בלתי מבוקר) מליוני דולר	(בלתי מבוקר) מליוני דולר	(בלתי מבוקר) מליוני דולר	
10,913	3,449	6,078	7,006	16,418	מכירות
9,063	2,938	4,847	5,765	13,144	עלות המכירות
1,850	511	1,231	1,241	3,274	רווח גולמי
39	10	16	28	47	הוצאות מחקר ופיתוח
597	154	212	406	639	הוצאות מכירה, שינוע ושיווק
376	89	120	234	381	הוצאות הנהלה וכלליות
8	4	55	5	58	הוצאות אחרות
(27)	(12)	(89)	(21)	(110)	הכנסות אחרות
857	266	917	589	2,259	רווח מפעולות רגילות
* 435	191	388	301	765	הוצאות מימון
* (94)	(28)	(200)	(114)	(336)	הכנסות מימון
341	163	188	187	429	הוצאות מימון, נטו
(23)	(13)	(39)	(28)	(38)	חלק בהפסדי חברות כלולות, נטו
493	90	690	374	1,792	רווח לפני מסים על הכנסה
120	8	73	86	253	מסים על הכנסה
373	82	617	288	1,539	רווח לתקופה
113	4	253	112	632	מיוחס ל:
260	78	364	176	907	בעלי הזכויות ההוניות של החברה
373	82	617	288	1,539	זכויות מיעוט
					רווח לתקופה
					רווח למניה מיוחס לבעלי הזכויות ההוניות של החברה:
15.43	0.78	33.46	14.84	83.09	רווח בסיסי למניה (בדולר)
15.24	0.69	33.14	14.66	82.38	רווח מדולל למניה (בדולר)

* סווג מחדש.

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות על הכנסות והוצאות שהוכרו ביניים מאוחדים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007		לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008		
	(בלתי מבוקר) מליוני דולר	(בלתי מבוקר) מליוני דולר	(בלתי מבוקר) מליוני דולר	(בלתי מבוקר) מליוני דולר	
85	28	(57)	43	9	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שינוי בשווי הוגן של נכסים זמינים למכירה רווחים (הפסדים) אקטואריים, נטו מתוכניות הטבה מוגדרת
-	-	(1)	-	(12)	
24	(2)	(18)	(13)	(88)	שינוי נטו בשווי ההוגן של גידורי תזרימי מזומנים שהועבר לדוח רווח והפסד
-	-	2	-	2	רווח ממוניטין שלילי שנוצר ברכישת חברה מאוחדת ורווחי אקוויטי מיום הרכישה
60	2	-	60	-	הכנסה כוללת מהשקעה בחברה כלולה
-	-	(2)	-	2	החלק האפקטיבי של השינוי בשווי ההוגן של גידורי תזרימי מזומנים
-	-	(9)	-	(5)	מס הכנסה בגין הכנסות והוצאות שנזקפו ישירות להון
1	(1)	3	2	23	
170	27	(82)	92	(69)	הכנסה כוללת (הוצאה כוללת) אחרת
373	82	617	288	1,539	לתקופה, נטו ממס רווח לתקופה
543	109	535	380	1,470	הכנסה כוללת לתקופה
235	24	207	193	598	מיוחס ל:
308	85	328	187	872	בעלי הזכויות ההוניות של החברה זכויות מיעוט
543	109	535	380	1,470	הכנסה כוללת לתקופה

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות תזרימי מזומנים ביניים מאוחדים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום	
			30 בספטמבר 2007	30 בספטמבר 2008
(מבוקר) מליוני דולר	(בלתי מבוקר) מליוני דולר	(בלתי מבוקר) מליוני דולר	(בלתי מבוקר) מליוני דולר	(בלתי מבוקר) מליוני דולר
373	82	617	288	1,539
349	107	119	233	331
216	136	239	136	400
23	13	39	28	38
(20)	(10)	(66)	(18)	(70)
11	3	2	7	11
120	8	73	86	253
1,072	339	1,023	760	2,502
(315)	(5)	14	13	(359)
(270)	193	63	49	(856)
374	(211)	(59)	(107)	184
(18)	(29)	(21)	(25)	(58)
37	12	7	6	82
880	299	1,027	696	1,495
(173)	(44)	(118)	(180)	(275)
12	7	3	11	16
719	262	912	527	1,236
(10)	(2)	(7)	(3)	(31)
26	7	132	18	150
160	19	(30)	(5)	(121)
(1,559)	(379)	-	(1,559)	(111)
(212)	(16)	(42)	(28)	(59)
-	-	(32)	-	(32)
337	63	(41)	410	(99)
(1,099)	(257)	(246)	(741)	(725)
(21)	(14)	(3)	(16)	(20)
3	-	-	-	2
5	5	-	5	-
(30)	(21)	(9)	(28)	(30)
5	2	3	4	4
12	10	20	22	43
(2,383)	(583)	(255)	(1,921)	(1,029)
(299)	(39)	(146)	(206)	(322)
3	-	-	3	2
2,600	519	504	1,719	1,604
9	2	1	2	52
(60)	-	(50)	(60)	(50)
-	-	(169)	-	(169)
(842)	(257)	(158)	(501)	(1,133)
681	105	(637)	619	60
(170)	(49)	(140)	(124)	(300)
1,922	281	(795)	1,452	(256)
258	(40)	(138)	58	(49)
231	332	621	231	502
13	4	(16)	7	14
502	296	467	296	467

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
רווח לתקופה
התאמות:

פחת והפחתות
הוצאות מימון, נטו
חלק בהפסדי חברות כלולות, נטו
רווחי הון, נטו
עסקאות תשלום מבוסס מניות
הוצאות מסים על הכנסה

שינוי במלאי
שינוי בלקוחות וחייבים אחרים
שינוי בספקים וזכאים אחרים
שינוי בהפלגות שטרם הסתיימו, נטו
שינוי בהפרשות ובהטבות לעובדים

מס הכנסה ששולם
דיבידנד שהתקבל

מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים מפעילות השקעה

השקעה בפקדונות לזמן ארוך
תמורה ממכירת רכוש קבוע ורכוש אחר
פיקדונות והלוואות לזמן קצר, נטו
צרופי עסקים, בניכוי המזומנים שנרכשו
השקעה בחברות כלולות ואחרות
השקעה בניירות ערך זמינים למכירה
מכירת (רכישת) ניירות ערך סחירים, נטו
רכישת רכוש קבוע
מתן הלוואות לזמן ארוך
מענקי השקעה שנתקבלו
תמורה ממכירת השקעה בחברה שאוחדה בעבר
רכישת נכסים בלתי מוחשיים
תמורה ממכירת פיקדונות לזמן ארוך
ריבית שהתקבלה

מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה

תזרימי מזומנים לפעילות מימון

דיבידנד ששולם למיעוט
תמורה מהנפקת הון מניות למיעוט בחברות
מאוחדות
קבלת הלוואות לזמן ארוך והנפקת אגרות חוב
קבלת פקדונות מלקוחות
דיבידנד ששולם
רכישה עצמית של מניות ע"י חברה
מאוחדת
החזר הלוואות לזמן ארוך ואגרות חוב
אשראי לזמן קצר מתאגידים בנקאיים
ונותני אשראי אחרים, נטו
ריבית ששולמה

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) מימון

גידול (קטון) נטו במזומנים ושווי מזומנים
מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
השפעת תנודות בשער החליפין על יתרות
מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים ושווי מזומנים לסוף תקופה

* סווג מחדש.

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באור 1 - הישות המדווחת

החברה לישראל בע"מ (להלן - החברה) הינה חברה תושבת ישראל שהתאגדה בישראל, אשר ניירות הערך שלה רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב וכתובתה הרשמית היא - רחוב ארניא 23, תל אביב. הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה כוללים את אלה של החברה ושל חברות בנות שלה (להלן - הקבוצה) וכן את זכויות הקבוצה בחברות כלולות.

הקבוצה פועלת, באמצעות מערך של תאגידים מוחזקים, בעיקר בענפי הכימיקלים, הספנות, האנרגיה, התחבורה והטכנולוגיה המתקדמת. מטה החברה מספק, באמצעות חברה מאוחדת בשליטה מלאה, שרותי ניהול וכן מעורב באופן פעיל בתכנון האסטרטגי ופיתוח עסקי של חברות הקבוצה. כמו כן, הקבוצה פועלת לייזום ופיתוח עסקים נוספים.

החברה מוחזקת על-ידי קבוצת עופר בשיעור של כ- 55% ועל-ידי בנק לאומי לישראל בע"מ בשיעור של כ- 18%.

באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

א. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים

תמצית דוחות הביניים המאוחדים הוכנה בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS). זוהי תמצית דוחות הביניים המאוחדים הראשוניים שהכינה הקבוצה עבור חלק מהתקופה הכלולה בדוחות השנתיים הראשוניים על פי IFRS, ויושם בהם IFRS 1, אימוץ לראשונה של תקני IFRS.

תמצית דוחות הביניים המאוחדים נערכה בהתאם ל- IAS 34, דיווח כספי ביניים ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות שנתיים מלאים. יש לקרוא דוחות כספיים אלו ביחד עם הדוחות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2007 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך. כמו כן, דוחות אלו נערכו בהתאם להוראות פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל - 1970.

השפעת המעבר ל- IFRS על מצבה הכספי של החברה ועל תוצאות פעילותה ותזרימי המזומנים שלה מפורטת בביאור 10.

תמצית דוחות הביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 26 בנובמבר 2008.

ב. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדולר הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת החברה. בהתאם לכך מהווה הדולר את מטבע הפעילות של החברה. כמו כן, משמש הדולר כמטבע הצגה של דוחות כספיים אלו. מטבעות אחרים שאינם הדולר מהווים מטבע חוץ. תרגום של דוחות כספיים אלה לשקלים בהתאם להוראות IAS 21, מוצג בנספח א' לדוחות אלה.

ג. בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים והתחייבויות הבאים המוצגים על פי שווי הוגן: מכשירים פיננסיים נגזרים, מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה ומכשירים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.

ד. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים בהתאם ל- IFRS, נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של החברה, נדרשה הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות המשמשים בעריכת הדוחות הכספיים נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

באשר לשינוי אומדן ראה באור 7.א.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית

תמצית דוחות הביניים המאוחדים הוכנה על בסיס תקני דיווח כספי בינלאומיים וההבהרות להם (להלן: תקני IFRS) אשר פורסמו ונכנסו לתוקף או הניתנים לאימוץ מוקדם במועד הדיווח השנתי הראשון של הקבוצה לפי IFRS, 31 בדצמבר 2008, ושעל בסיסם נקבעה המדיניות החשבונאית של החברה.

תקני ה- IFRS אשר יהיו בתוקף או אשר ניתנים לאימוץ מוקדם בדוחות הכספיים השנתיים לשנה שתסתיים ביום 31 בדצמבר 2008 כפופים לשינויים ולפרסומן של הבהרות נוספות ולכן לא ניתן לקבוע אותם בוודאות. בהתאם לכך, כללי המדיניות החשבונאית לשנה זו, אשר רלוונטיים למידע ביניים זה, ייקבעו באופן סופי רק בעת הכנת הדוחות הכספיים הראשונים על פי IFRS ליום 31 בדצמבר 2008.

הכנת תמצית דוחות הביניים המאוחדים על פי IAS 34 הביאה לשינויים במדיניות החשבונאית לעומת הדוחות השנתיים האחרונים אשר הוכנו על פי כללי החשבונאות המקובלים בישראל. כללי המדיניות החשבונאית המפורטים להלן יושמו בעקביות לכל התקופות המוצגות בתמצית דוח ביניים מאוחד זה. הם אף יושמו בהכנה של מאזן פתיחה לפי IFRS ליום 1 בינואר 2007 לצורך המעבר ל- IFRS, כפי שנדרש ב- IFRS 1. השפעת המעבר מכללי החשבונאות המקובלים בישראל ל- IFRS מוסברת בבאור 10.

בנוסף, דוחות אלה ערוכים בהתאם להוראות פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידעיים), התש"ל-1970. המדיניות החשבונאית לפי ה- IFRS מיושמת בעקביות בחברות הקבוצה.

א. בסיס האיחוד

(1) חברות מאוחדות
חברות מאוחדות הינן ישויות הנשלטות בידי הקבוצה. שליטה מתקיימת כאשר לקבוצה היכולת לשלוט במדיניות הכספית והתפעולית של ישות בכדי להשיג הטבות מפעילותה. בבחינת השליטה נלקחו בחשבון זכויות הצבעה פוטנציאליות שניתן לממשן באופן מיידי. הדוחות הכספיים של חברות מאוחדות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. (המדיניות החשבונאית של חברות מאוחדות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי החברה).

(2) חברות כלולות
חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לקבוצה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה שליטה. חברות כלולות מטופלות בהתאם לשיטת השווי המאזני. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה של הקבוצה בהכנסות ובהוצאות של חברות כלולות, לאחר תיאומים הנדרשים כדי להתאים את המדיניות החשבונאית לזו של הקבוצה מהיום בו מתקיימת ההשפעה המהותית ועד ליום שבו לא מתקיימת עוד ההשפעה המהותית. כאשר חלקה של הקבוצה בהפסדים עולה על ערך הזכויות של הקבוצה בחברה כלולה, הערך בספרים של אותן זכויות (כולל כל השקעה לזמן ארוך) מופחת לאפס והקבוצה אינה מכירה בהפסדים נוספים, אלא אם לקבוצה יש מחויבות לתמיכה בחברה הכלולה או אם שילמה הקבוצה סכומים בעבורה.

(3) טיפול ברכישת זכויות נוספות מהמיעוט לאחר צירוף עסקים
בעסקאות של רכישת מניות המיעוט בחברות מאוחדות, בחרה החברה לזקוף את כל עודף העלות שייצור ברכישת מניות המיעוט בחברות מאוחדות למוניטין ולא לייחסו ספציפית לנכסים מזוהים מאחר ואין מדובר ברכישת שליטה לראשונה ומאחר ולפי תקני IFRS ברכישת שליטה לראשונה כל הנכסים המזוהים וההתחייבויות המזוהות כבר משוערכים לשוויים ההוגן באותו היום.

(4) טיפול במכירת מניות למיעוט תוך שימור שליטה
בעסקאות של מכירת מניות למיעוט תוך שימור שליטה, מכירה החברה ברווח מהמימוש, בגובה ההפרש בין התמורה שהתקבלה לבין השווי בספרים של החלק שמומש, באופן עקבי לטיפול בו נקטה ברכישות של זכויות המיעוט (עליה בשיעור אחזקה תוך שימור שליטה). כמו כן, חלופה זו משקפת באופן נאות יותר את אופי הפעילות השוטפת של החברה הקשורה ברכישת אחזקות בחברות שונות ובמכירתן.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

א. בסיס האיחוד (המשך)

(5) ישויות בשליטה משותפת המטופלות בהתאם לשיטת האיחוד היחסי
ישויות בשליטה משותפת הינן ישויות אשר לקבוצה יש שליטה משותפת על פעילותן, המושגת באמצעות הסדר חוזי הדורש הסכמה משותפת עם המשקיעים האחרים לגבי החלטות אסטרטגיות, פיננסיות ותפעוליות. ישויות בשליטה משותפת מטופלות בהתאם לשיטת האיחוד היחסי מהיום בו מתקיימת השליטה המשותפת ועד ליום שבו לא מתקיימת עוד השליטה המשותפת. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה היחסי של הקבוצה בפרטי הנכסים, ההתחייבויות, ההכנסות וההוצאות של ישויות המאוחדות באיחוד יחסי לפי שיעור ההחזקה באותן ישויות, לאחר תיאומים הנדרשים כדי להתאים את המדיניות החשבונאית לזו של הקבוצה.

(6) יתרות ועסקאות הדדיות שבוטלו באיחוד
יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות הדדיות, בוטלו במסגרת הכנת תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים. רווחים שטרם מומשו הנובעים מעסקאות עם חברות כלולות בוטלו כנגד ההשקעה לפי זכויות הקבוצה בהשקעות אלו. הפסדים שלא מומשו מבוטלים באותו האופן כמו רווחים שלא מומשו ובלבד שאין ראיה לירידת ערך.

(7) זכויות מיעוט
זכויות המיעוט מייצגות את החלק בנכסי החברות המאוחדות, נטו אשר מיוחסים לזכויות שאינן בבעלות החברה, בין אם באופן ישיר או באופן עקיף דרך חברות מאוחדות, ואשר לגביהן החברה לא הסכימה על תנאים נוספים עם בעלי אותן זכויות אשר היו גורמים לקבוצה בכללותה להיות בעלת מחויבות חוזית לגבי אותן זכויות אשר עונה על ההגדרה של מחויבות פיננסית. זכויות המיעוט מוצגות במאזן המאוחד בסעיף ההון, בנפרד מהון המיוחס לבעלי המניות בחברה. זכויות המיעוט בתוצאות הקבוצה מוצגות בדוח רווח והפסד המאוחד כהקצאה של סה"כ רווח או הפסד לתקופה בין זכויות המיעוט לבין בעלי המניות בחברה.

כאשר הפסדים המיוחסים למיעוט עולים על זכויות המיעוט בהון החברה המאוחדת, אזי העודף וכן כל הפסדים נוספים החלים על המיעוט נזקפים כנגד זכויות הקבוצה, למעט במידה שלמיעוט יש התחייבות ניתנת לאכיפה ובאפשרותו לבצע השקעה נוספת לכיסוי ההפסדים. אם לאחר מכן החברה המאוחדת מדווחת על רווחים, אזי רווחים אלו משויכים לזכויות הקבוצה עד להחזר החלק של זכויות המיעוט בהפסדים שנספגו קודם לכן על ידי הקבוצה.

(8) הנפקת אופציית מכר לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה

אופציית מכר שהונפקה על ידי הקבוצה לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה נרשמת כהתחייבות בשווי הוגן, המטופלת כעלות רכישה מותנית של הזכויות שאינן מקנות שליטה. שינויים בשווי ההגון בתקופות עוקבות נזקפים לדוח רווח והפסד. חלק החברה ברווחי החברה הנרכשת כוללים את חלקם של בעלי הזכויות האחרים, להם נתנה החברה אופציית PUT.

ב. מטבע חוץ

(1) עסקאות במטבע חוץ
עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבע הפעילות של הקבוצה לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ בתאריך הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער בגין הסעיפים הכספיים הינו ההפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות בתחילת התקופה ולתשלומים במשך התקופה לבין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין לסוף התקופה. נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי ההגון. הפרשי שער הנובעים מתרגום מחדש מוכרים ברווח והפסד, למעט הפרשים הנובעים מתרגום מחדש של מכשירים הוניים לא כספיים המסווגים כזמינים למכירה או גידורי תזרים מזומנים, אשר נזקפים ישירות להון.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. מטבע חוץ (המשך)

(2) פעילות חוץ

הנכסים וההתחייבויות של פעילויות חוץ, כולל מוניטין והתאמות לשווי הוגן שנוצרו ברכישה, תורגמו לדולר לפי שערי החליפין שבתוקף לתאריך המאזן. ההכנסות וההוצאות של פעילויות החוץ, תורגמו לדולר לפי שערי החליפין שבתוקף במועדי העסקאות.

הפרשי השער בגין התרגום נזקפו ישירות להון החל מיום 1 בינואר 2007, מועד המעבר ל-IFRS. בהתאם להוראות IFRS 1, בחרה הקבוצה לאפס את הפרשי התרגום המצטברים מול יתרת העודפים לגבי כל פעילויות החוץ, במועד המעבר ל-IFRS. כאשר פעילות חוץ ממומשת, בחלקה או במלואה, הסכום המתאים שבקרב מתרגום מטבע חוץ מועבר לדוח רווח והפסד.

רווחים והפסדים מהפרשי תרגום הנובעים מהלוואות שנתקבלו או שהועמדו לפעילויות חוץ, שסילוקם אינו מתוכנן ואינו צפוי בעתיד הנראה לעין, נכללים כחלק מההשקעה בפעילות החוץ, נטו ונזקפים ישירות להון, לקרבן תרגום של פעילויות חוץ.

ג. מכשירים פיננסיים

(1) מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים

מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים השקעות במניות ובמכשירי חוב, לקוחות וחייבים אחרים, מזומנים ושווי מזומנים, הלוואות ואשראי שנתקבלו, אגרות חוב ואשראי ספקים וזכאים אחרים.

ההכרה הראשונית במכשירים פיננסיים שאינם נגזרים הינה לפי שווי הוגן בתוספת, לגבי מכשירים שאינם מוצגים בשווי ההוגן דרך רווח והפסד, כל עלויות העסקה הישירות הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה הראשונית, מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים נמדדים כמפורט בהמשך.

מכשיר פיננסי מוכר כאשר הקבוצה מקבלת על עצמה את התנאים החוזיים של המכשיר. נכסים פיננסיים נגרעים כאשר הזכויות החוזיות של הקבוצה לתזרימי המזומנים הנובעים מהנכסים הפיננסיים פוקעות, או כאשר הקבוצה מעבירה לאחרים את הנכסים הפיננסיים מבלי להשאיר בידה שליטה בנכס או מעבירה למעשה את כל הסיכונים וההטבות הנובעים מהנכס. רכישות ומכירות של נכסים פיננסיים הנעשות בדרך הרגילה (regular way) (purchase or sale), מוכרות במועד קשירת העסקה, משמע, במועד הקשירה בו התחייבה הקבוצה לקנות או למכור את הנכס. התחייבויות פיננסיות נגרעות כאשר מחויבות הקבוצה, כמפורט בהסכם, פוקעת או כאשר היא סולקה או בוטלה.

מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים כוללים יתרות מזומנים הניתנים לשימוש מיידי ופקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנות להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי. משיכת יתר מתאגידים בנקאיים, אשר יש לפורעה לפי דרישה ומהווה חלק בלתי נפרד מניהול המזומנים של הקבוצה, נכללת כמרכיב של המזומנים ושווי המזומנים לצרכי הדוח על תזרים המזומנים בלבד.

נכסים פיננסיים זמינים למכירה

השקעות הקבוצה במניות וכן במכשירי חוב מסויימים, מסווגות כנכסים פיננסיים זמינים למכירה. לאחר ההכרה הראשונית נמדדות השקעות אלה לפי שווי הוגן, כאשר השינויים בהן, פרט להפסדים מירידת ערך, הכנסות מדיבדנדים ולרווחים או הפסדים משינויים בשער החליפין ולצבירת ריבית אפקטיבית בפריטים כספיים המסווגים כזמינים למכירה, נזקפים ישירות להון. דיבידנד המתקבל בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה נזקף לדוח רווח והפסד במועד הזכאות לתשלום. כאשר ההשקעה נגרעת, הרווחים או ההפסדים שנצברו בהון מועברים לרווח והפסד.

השקעות בניירות ערך המוצגות לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד

מכשיר פיננסי מסווג כנמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד, אם הוא מוחזק למסחר או אם יועד ככזה בעת ההכרה הראשונית. מכשיר פיננסי מיועד כנמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד, אם הקבוצה מנהלת השקעות מסוג זה ומקבלת החלטות קניה ומכירה בהתבסס על שוויים הוגן, בהתאם לאופן שבו תיעדה החברה את ניהול הסיכונים או אסטרטגיית ההשקעה. בעת ההכרה הראשונית, עלויות העסקה הניתנות לייחוס נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. מכשירים פיננסיים אלה נמדדים לפי שווי הוגן והשינויים בהם נזקפים לדוח רווח והפסד.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. מכשירים פיננסיים (המשך)

(1) מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים (המשך)

הלוואות וחייבים

הלוואות ויתרות חובה הינן נכסים פיננסיים שאינם נגזרים בעלי תשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאינם נסחרים בשוק פעיל. לאחר ההכרה הראשונית, הלוואות ויתרות חובה נמדדות לפי העלות המופחתת לפי שיטת הריבית האפקטיבית תוך התחשבות בעלויות עסקה ובניכוי הפרשות לירידת ערך.

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

ערכם של נכסים והתחייבויות פיננסיים צמודי מדד, שאינם נמדדים לפי שווי הוגן, משוערך בכל תקופה בהתאם לשיעור עליית המדד בפועל.

(2) מכשירים פיננסיים נגזרים

חברות בקבוצה עושות שימוש במכשירים פיננסיים נגזרים, על מנת לצמצם חשיפה לסיכונים מחירי סחורות, לסיכונים מטבע חוץ ולסיכון ריבית וכן מחירי הדלק לצי האוניות. על מנת שעסקה במכשירים פיננסיים תחשב כעסקת גידור חשבונאי יש לעמוד במספר תנאים, לרבות תנאים לגבי ייעוד המכשיר, עמידה בדרישות תיעוד קפדניות ואפקטיביות גידור גבוהה בתחילת ובמהלך הגידור כולו. חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים לגידור כלכלי. שינויים בשווי ההוגן בגין מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם מקיימים את התנאים הנדרשים לגידור חשבונאי, נזקפים מיידית לרווח והפסד בכל תקופה.

חלק מהעסקאות אשר מבצעת החברה במכשירים פיננסיים לצמצום החשיפות הכלכליות, כאמור לעיל, אינן עומדות בתנאי הגידור שנקבעו בתקינה הבינלאומית, ולפיכך המכשירים הפיננסיים האמורים נמדדים לפי שווי הוגן כאשר השינויים בשווי ההוגן נזקפים מיידית לרווח והפסד.

נגזרים מוכרים לראשונה לפי שווי הוגן; עלויות עסקה הניתנות לייחוס נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן. השינויים בשווי ההוגן של נגזרים על מחירי סחורות ומרווחי זיקוק מסווגים במסגרת עלות המכר ואילו השינויים בשווי ההוגן של נגזרים על שערי מטבעות וריביות מסווגים במסגרת הוצאות המימון.

לאחר ההכרה הראשונית, נמדדים הנגזרים לפי שווי הוגן, כשהשינויים בשווי הוגן מטופלים כמתואר להלן:

גידור תזרימי מזומנים

שינויים בשווי ההוגן של חוזה החלפת מטבע המיועדים לגידור תזרימי מזומנים, בגין החלק המגדר האפקטיבי, נזקפים ישירות להון. בגין החלק שאינו אפקטיבי, נזקפים השינויים בשווי ההוגן לרווח והפסד. אם המכשיר המגדר אינו עונה עוד לקריטריונים לגידור חשבונאי, או שהוא פוקע או נמכר, מבוטל או ממומש, אזי נפסק הטיפול לפי חשבונאות גידור. הרווח או ההפסד שנצבר קודם לכן בהון, נשאר בהון עד אשר מתקיימת העסקה החוזיה. הסכום שנוקף להון מועבר לרווח והפסד בתקופה שבה משפיע הסעיף המגודר על רווח והפסד.

גידור כלכלי

חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים לגידור כלכלי של נכסים והתחייבויות פיננסיים הנקובים במטבע חוץ, המשמשים לגידור כלכלי של תזרימי מזומנים חזויים במטבע חוץ או גידור כלכלי בגין סיכונים ריבית. השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה נזקפים לרווח והפסד, כחלק מרווחים או הפסדים ממטבע חוץ.

נגזרים שאינם משמשים לגידור

השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלו נזקפים מיידית לרווח והפסד. בכלל זה מיישמת הקבוצה טיפול חשבונאי כאמור לגבי שינויים בשווי ההוגן של מרכיב ההמרה של אגרות חוב להמרה צמודות מדד וכתבי אופציה שתוספת המימוש בגינם אינה קבועה.

נגזרים משובצים שהופרדו

שינויים בשווי ההוגן של נגזרים משובצים שהופרדו נזקפים מיידית לרווח והפסד.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. רכוש קבוע

הכרה ומדידה

(1) הרכוש הקבוע מוצג לפי העלות לאחר ניכוי הסכומים של מענקי ההשקעה המתייחסים בניכוי פחת נצבר ובניכוי הפרשה לירידת ערך נכסים.

העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס ישיר לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר עבודה ישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה, וכן עלויות פירוק ופינוי הפריטים ושיקום האתר בו ממוקם הפריט. עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד המתייחס, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה.

העלות של מספר פריטי רכוש קבוע בחברה מאוחדת באיחוד יחסי, נקבעה לפי שווים ההוגן ליום 1 בינואר 2007 - מועד המעבר ל- IFRS (עלות נחשבת).

חלפים למתקנים מוערכים לפי העלות הנקבעת על בסיס ממוצע נע, לאחר ניכוי הפחתה בגין התיישנות. החלק המיועד לצריכה שוטפת מוצג במסגרת סעיף המלאי ברכוש השוטף.

כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים (לרבות עלויות של בדיקות תקופתיות משמעותיות) יש אורך חיים שונה, הם מטופלים כפריטים נפרדים (רכיבים משמעותיים) של הרכוש הקבוע.

שינויים במחוייבות לפירוק ופינוי פריטים ושיקום האתר בו הם ממוקמים, למעט שינויים הנובעים מחלוף הזמן, מתווספים או מנוכים מעלות הנכס בתקופה בה מתרחשים. הסכום שמנוכה מעלות הנכס אינו עולה על ערכו בספרים והיתרה, אם קיימת, מוכרת מידית בדוח רווח והפסד.

צי האוניות וציוד

צי האוניות וציודו מוצגים לפי עלות בניכוי פחת נצבר ובניכוי הפרשה לירידת ערך נכסים. עלות בדיקת האוניה (אספנה) אשר יש לבצע לאחר מספר שנות הפעלה (בדרך כלל אחת לחמש שנים) מופרדת מעלות האוניה ומופחתת בהתאם לתקופה הנותרת עד לבדיקה הבאה. הנהלת החברה סבורה כי באוניה אין עוד רכיב נפרד מהותי אשר זמן השימוש הצפוי בו שונה מהותית מזה של האוניה כולה (25 שנה).

חלק מצי האוניות נרכש באמצעות הלוואות בריבית מופחתת, המסובסדות על ידי ממשלות המדינות בהן החברות הבונות את צי האוניות הן תושבות. צי אוניות אלו מוצגות בניכוי רכיב הריבית הנכלל במחיר הרכישה, שחושב כהפרש שבין הריבית שיש לשלם במהלך תקופת ההלוואה על פי שיעור הריבית המסובסד לבין הריבית שנובעת משימוש בשיעור הריבית המקובל בשוק. ההלוואה מוכרת לפי ערך נוכחי בהתחשב בריבית האפקטיבית הלא מסובסדת, כך שנרשמת בגינה הוצאות ריבית לפי ריבית השוק ביום קבלת ההלוואה.

עלויות אשראי שאינו ספציפי הונו כחלק מעלות צי האוניות בתקופת הבנייה ועד למועד מסירת צי האוניות.

רווחים והפסדים ממימוש פריט של אוניות, מכולות, ציוד עזר ונכסים מוחשיים אחרים נקבעים על ידי השוואת התמורה מהמימוש לערך בספרים של אותו פריט ונזקפות, נטו, תחת "הכנסות אחרות" בדוח רווח והפסד.

(2) עלויות עוקבות (עלויות שהתהוו לאחר מועד ההכרה הראשוני)

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט אם צפוי כי התועלת הכלכלית העתידית הגלומה בפריט תזרום אל הקבוצה וכי עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של החלק שהוחלף נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

שיפורים מהותיים אשר מאריכים את אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע מהווים כחלק מעלות הרכוש הקבוע.

(3) פחת

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושיים של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע. נכסים חכורים, כולל שיפורים במושכר, מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה ותקופת השימוש בנכסים, אלא אם קיימת וודאות סבירה כי הקבוצה תשיג שליטה בנכסים בתום תקופת החכירה. נכסי מקרקעין אינם מופחתים.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. רכוש קבוע (המשך)

(3) פחת (המשך)

אומדן אורך החיים השימושי לתקופה השוטפת ולתקופות ההשוואתיות הינו כדלקמן:

שנים	
10-50	● פיתוח קרקע, כבישים ומבנים
5-50	● מתקנים, מכונות וציוד
6-25	● סכרים ובריכות
5-50	● ציוד מכני כבד, קרונות רכבת ומיכלים
3-17	● רהיטים, ציוד משרדי, כלי רכב, ציוד מחשבים ואחר
20-50	● תחנות כח
2-10	● קטליסטים
במשך תקופת השכירות	● שיפורים במושכר

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח.

אומדן אורך החיים השימושי של צי האוניות וציודו לתקופה השוטפת ולתקופות ההשוואתיות הינו כדלקמן (בהתחשב בערך שייר של 10% מעלות הנכסים):

שנים	
25	● צי האוניות
13	● מכולות
30	● נגרים
13	● ציוד אחר
עד 5	● אספנה עבור צי אוניות בבעלות

ה. נכסים בלתי מוחשיים

(1) מוניטין

מוניטין ומוניטין שלילי נוצרים כתוצאה מרכישה של חברות מאוחדות, לרבות רכישות מיעוט, חברות כלולות, לרבות רכישות של זכויות נוספות בכלולות או חברות מאוחדות יחסי.

רכישות שהתרחשו לפני 1 בינואר 2007 במסגרת המעבר לדיווח לפי IFRS, הקבוצה בחרה להציג מחדש לפי IFRS רק צירופי עסקים שהתרחשו לאחר מועד המעבר ל- IFRS, 1 בינואר 2007. באשר לרכישות שהתרחשו לפני 1 בינואר 2007, משקף המוניטין את הסכום שהוכר על ידי הקבוצה, בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל. בגין רכישות אלו, הסיווג והטיפול החשבונאי לא הותאמו ל- IFRS לצורך הכנת מאזן הפתיחה של הקבוצה.

רכישות שהתרחשו לאחר 1 בינואר 2007 לגבי רכישות מיום או לאחר 1 בינואר 2007, משקף המוניטין את עודף עלות הרכישה על זכויות הקבוצה בשווי ההוגן נטו של הנכסים, ההתחייבויות וההתחייבויות התלויות המזוהים של הישות שנרכשה כאשר עודף זה הוא שלילי (מוניטין שלילי) הוא נזקף מיידית לרווח והפסד.

רכישה בשלבים בצירופי עסקים שבוצעו בשלבים, כל הנכסים וההתחייבויות המזוהים של החברה הנרכשת הוצגו לפי שוויים ההוגן למועד קבלת השליטה בחברה הנרכשת. ההפרש שנוצר עקב שיערוך של רכישות קודמות למועד רכישת השליטה אינו מהותי. סך יתרת המוניטין השלילי במועדי הרכישות המקוריות וחלק החברה ברווחי החברה הנרכשת בתקופה עד למועד קבלת השליטה בחברה הנרכשת נזקפה לעודפים.

רכישת זכויות המיעוט

ההפרש בין הסכום ששולם לבין זכויות המיעוט שנרכשו מוכר כמוניטין.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- ה. **נכסים בלתי מוחשיים (המשך)**
- (1) **מוניטין (המשך)**
מדידה עוקבת
מוניטין נמדד לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו. מוניטין בגין השקעות, בחברות כלולות, נכלל בערך בספרים של ההשקעה.
- (2) **מחקר ופיתוח**
יציאות הקשורות בפעילויות מחקר המבוצעות במטרה לרכוש ידע והבנה מדעיים או טכניים חדשים, נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.
- פעילויות פיתוח קשורות בתכנית לייצור מוצרים או תהליכים חדשים או לשיפור משמעותי של מוצרים או תהליכים קיימים. יציאות בגין פעילויות פיתוח מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק אם: ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; המוצר או התהליך ישימים מבחינה טכנית ומסחרית; צפויה הטבה כלכלית עתידית מהמוצר ולקבוצה כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בנכס או למכרו.
- (3) **נכסים בלתי מוחשיים אחרים**
נכסים בלתי מוחשיים אחרים שנרכשו על ידי הקבוצה, בעלי אורך חיים מוגדר, נמדדים לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו.
- (4) **אספנה עבור צי אוניות חכורות**
עלות הבדיקה של צי האוניות אשר נמצא במסגרת אספנה מופחתת בהתאם לפרק הזמן הנותר עד לבדיקה הבאה, או התקופה עד לסוף החכירה, אם קצרה יותר.
- (5) **עלויות עוקבות**
עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בכנס בגינו הן הוצאו. כל העלויות האחרות, לרבות עלויות הקשורות למוניטין או מותגים שפותחו באופן עצמי, נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.
- (6) **הפחתה**
הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד בעיקר לפי שיטת הקו הישר (למעט הסכמים עם לקוחות וסקרים גיאולוגיים המופחתים לפי קצב צריכת ההטבות הכלכליות הצפויות מהנכס על בסיס תחזית תזרים מזומנים) על פני אומדן אורך החיים השימושי של הנכסים הבלתי מוחשיים מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש, פרט למוניטין ולנכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים מוגדר, אשר אינן מופחתים באופן שיטתי, אלא נבחנים באופן תקופתי לצורך ירידת ערך.

אומדן אורך החיים השימושי לתקופה הנוכחית ולתקופות השוואתיות הינו:

שנים	
*	זכויות
3-10	עלויות תוכנה
5-13	סימנים מסחריים
3-15	הסכמים עם לקוחות
5	הסכמים עם ספקים
13-15	פטנט
5	הסכם אי תחרות
8	תמלוגים בגין ידע (המשולמים מראש)
25	זכויות מים וחשמל
עד 5	אספנה עבור צי אוניות חכורות
	הוצאות נדחות בגין סקרים גיאולוגיים מופחתות על פני אורך החיים המבוסס על הערכה גיאולוגית של כמות האשלג שתופק מאתר הכרייה.

* על פני יתרת משך הזכיון שהוענק לחברות.

האומדנים בדבר שיטת הפחת ואורך החיים השימושי נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח.

הקבוצה בוחנת את אומדן אורך החיים השימושי של נכס בלתי מוחשי שאינו מופחת בכל תקופה על מנת לקבוע האם האירועים והנסיבות ממשיכים לתמוך בקביעה כי לנכס הבלתי מוחשי אורך חיים בלתי מוגדר.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

1. נכסים חכורים

חכירות, בהן נושאת הקבוצה במרבית הסיכונים והתשואות מהנכס, מסווגות כחכירות מימוניות. בעת ההכרה הראשונית נמדדים הנכסים החכורים בסכום השווה לנמוך מבין השווי ההוגן והערך הנוכחי של דמי החכירה המינימאליים. לאחר ההכרה הראשונית, מטופל הנכס בהתאם למדיניות החשבונאית הנהוגה לגבי נכס זה. יתר החכירות מסווגות כחכירות תפעוליות, כאשר הנכסים החכורים אינם מוכרים במאזן החברה.

בעסקאות מכירה וחכירה חוזרת, רווחי הון מהמכירה נזקפים לדוח רווח והפסד, כאשר מחיר המכירה שווה לשווי ההוגן של הנכס הממומש והחכירה החוזרת מוגדרת כתפעולית.

חכירות של קרקעות ממנהל מקרקעי ישראל (להלן - המנהל), הינן חכירות תפעוליות. דמי החכירה למנהל משולמים באופן שוטף, ונזקפים לדוח רווח והפסד.

2. מלאי

מלאי נמדד לפי העלות או ערך המימוש נטו, כנמוך שבהם. עלות המלאי כוללת את העלויות לרכישת המלאי ולהבאתו למקומו ולמצבו הקיימים. במקרה של מלאי בתהליך ייצור ומלאי מוצרים גמורים, כוללת העלות את החלק המיוחס של תקורות הייצור, המבוסס על קיבולת נורמלית. ערך המימוש נטו הוא אומדן מחיר המכירה במהלך העסקים הרגיל, בניכוי אומדן העלות להשלמה ואומדן העלויות הדרושות לביצוע המכירה. שווי השוק של מלאי הנפט הגולמי נקבע על בסיס מחירים בינלאומיים.

עלות המלאי של חומרי גלם ועזר, חומרי אחזקה, תוצרת גמורה, בעיבוד, נפט גולמי, מוצרי דלק ומוצרי ביניים לזיקוק נקבעת בעיקר על בסיס ממוצע נע.

חלק מחומרי הגלם, התוצרת הגמורה ובעיבוד הינו בתפוזות. הכמויות מבוססות על אומדנים (הנערכים, ברובם, על ידי מומחים חיצוניים שמודדים את נפח המלאי וצפיפותו).

מלאי אשר מכירתו צפויה להתבצע בתקופה העולה על 12 חודשים מתאריך המאזן מוצג כמלאי שאינו שוטף במסגרת השקעות ויתרות חובה לזמן ארוך.

ה. היוון עלויות אשראי

עלויות אשראי ספציפי ועלויות אשראי שאינו ספציפי הונו לנכסים כשירים כהגדרתם בתקן חשבונאות בינלאומי מספר 23, עלויות אשראי, במהלך התקופה הנדרשת להשלמה ולהקמה עד למועד בו הם מוכנים לשימוש המיועד. עלויות אשראי שאינו ספציפי מהוונות באותו אופן לאותה השקעה בנכסים כשירים או לאותו חלק ממנה שלא ממומן באשראי ספציפי תוך שימוש בשיעור שהוא הממוצע המשוקלל של שיעורי העלות בגין אותם מקורות אשראי שעלותם לא הוונה באופן ספציפי. עלויות אשראי אחרות נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

ט. ירידת ערך

(1) נכסים פיננסיים
ירידת ערך של נכס פיננסי נבחנת כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית לכך שאירוע אחד או יותר השפיעו באופן שלילי על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים של הנכס.

בבחינת ירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהם מכשירים הוניים, בוחנת החברה גם את הפער שבין השווי ההוגן של הנכס לעלותו המקורית. תוך התייחסות לסטיית התקן של שער המכשיר, למשך הזמן בו השווי ההוגן של הנכס נמוך מעלותו המקורית ולשינויים בסביבה הטכנולוגית, הכלכלית או המשפטית או בסביבת השוק בה פועלת החברה שהנפיקה את המכשיר.

הפסד מירידת ערך של נכס פיננסי, הנמדד לפי עלות מופחתת, מחושב כהפרש בין ערך הנכס בספרים לבין הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, מהוון בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית. הפסד מירידת ערך של נכס פיננסי המסווג כזמין למכירה מחושב בהתבסס על השווי ההוגן הנוכחי שלו.

עבור נכסים פיננסיים מהותיים, נבחן הצורך בירידת ערך על בסיס כל נכס בנפרד.

כל ההפסדים מירידת ערך נזקפו לדוח רווח והפסד. הפסד מצטבר, המתייחס לנכס פיננסי המסווג כזמין למכירה שנזקף בעבר להון, הועבר לדוח רווח והפסד כאשר התקיימה בגינו ירידת ערך.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ט. ירידת ערך (המשך)

הפסד מירידת ערך מבוטל כאשר ניתן לייחסו באופן אובייקטיבי לאירוע שהתרחש לאחר ההכרה בהפסד מירידת הערך. ביטול הפסד מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים הנמדדים לפי עלות מופחתת ובגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי חוב, נזקף לדוח רווח והפסד. ביטול הפסד מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי הון, נזקף ישירות להון.

(2) נכסים שאינם פיננסיים

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הקבוצה, שאינם מלאי ונכסי מס נדחים, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים, כאמור, מחושב אומדן סכום בר ההשבה של הנכס. ביום 31 בדצמבר 2007, ערכה הקבוצה בחינה לירידת ערך מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר והשקעות בחברות כלולות שהוכר בגינם מוניטין בחשבון ההשקעה. בתקופות עוקבות, מבצעת הקבוצה, אחת לשנה, הערכה של הסכום בר ההשבה של מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר או שאינם זמינים לשימוש, או באופן תכוף יותר אם יש סימנים לירידת ערך.

הסכום בר ההשבה של נכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש ומחיר המכירה נטו (שווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה). בקביעת שווי השימוש, מהוות הקבוצה את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור הווה לפני מסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס. לשם בחינת ירידת ערך, הנכסים מקובצים יחד לקבוצות הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים"). מוניטין שנרכש במסגרת צירוף עסקים מוקצה למטרת בחינת ירידת ערך ליחידות מניבות מזומנים אשר צפויות להניב הטבות מהסינרגיה של הצירוף.

הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים אליה הנכס משתייך עולה על הסכום בר ההשבה, ונזקפים לרווח והפסד. הפסדים מירידת ערך לגבי יחידות מניבות מזומנים, מוקצים תחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידות אלה ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי.

הפסד מירידת ערך מוניטין אינו מבוטל. באשר לנכסים אחרים, הפסדים מירידת ערך שהוכרו בתקופות קודמות נבדקים מחדש בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים לכך שההפסדים קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך.

י. הטבות לעובדים

בקבוצה קיימות מספר תכניות הטבה לאחר העסקה. התכניות ממומנות בדרך כלל על ידי הפקדות לחברות ביטוח או לקרנות פנסיה והן מסווגות כתכניות הפקדה מוגדרת וכן כתכניות הטבה מוגדרת.

(1) תכניות להפקדה מוגדרת

מחויבויות הקבוצה להפקיד בתכנית הפקדה מוגדרת, נזקפות כהוצאה לרווח והפסד במועד בו נוצרת המחויבות להפקיד.

(2) תכניות להטבה מוגדרת

מחויבות נטו של הקבוצה, המתייחסת לתכנית הטבה מוגדרת בגין הטבות לאחר פרישה, מחושבת לגבי כל תכנית בנפרד על ידי אומדן הסכום העתידי של ההטבה שיגיע לעובד בתמורה לשירותיו, בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. הטבה זו מוצגת לפי ערך נוכחי בניכוי השווי ההוגן של נכסי התכנית. שיעור ההיוון של חברות הקבוצה הפועלות במדינות שבהן יש שוק בו מתקיימת סחירות גבוהה באגרות חוב קונצרניות, הינו בהתאם לתשואה על אגרות החוב הקונצרניות. שיעור ההיוון של חברות הקבוצה הפועלות במדינות בהן אין שוק בעל סחירות גבוהה כאמור לעיל, הינו בהתאם לתשואה על אגרות חוב ממשלתיות, שהמטבע שלהן ומועד פירעון דומים לתנאי המחויבות של הקבוצה. החישובים נערכים על ידי אקטואר מוסמך לפי שיטת יחידת הזכאות החזויה.

שיעור ההיוון של חברות הקבוצה הפועלות בישראל הינו בהתאם לתשואה של אגרות חוב ממשלתיות בישראל ככל הידוע לחברה, הנושא של ריבית ההיוון לצורך חישובים אקטואריים מצוי בבחינה ויתכן כי תתקבל לבסוף החלטה כי בישראל ריבית ההיוון הנאותה הינה זו המתבססת על אגרות חוב קונצרניות. במקרה זה, הנתונים הכלולים בדוחות ישתנו, ההתחייבות האקטוארית תקטן והוצאות המימון השוטפות בגין ההתחייבות יגדלו.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. הטבות לעובדים (המשך)

(2) תכניות להטבה מוגדרת (המשך)

כאשר לפי תוצאות החישובים נוצר נכס לקבוצה, מוכר נכס עד לסכום נטו של הערך הנוכחי של הטבות כלכליות הזמינות בצורה של החזר מהתוכנית או הקטנה בהפקדות עתידיות לתוכנית. הטבה כלכלית בצורת החזרים או הקטנת הפקדות עתידיות תחשב זמינה כאשר ניתן לממש במהלך חיי התוכנית או לאחר סילוק המחויבות.

כאשר קיימת חובה, במסגרת דרישת הפקדה מזערית, לתשלום סכומים נוספים ביחס לשירותים שניתנו בעבר, מכירה החברה במחויבות נוספת (הגדלת התחייבות נטו או הקטנת נכס נטו), במידה וסכומים כאמור לא יהיו זמינים כהטבה כלכלית בצורה של החזר מהתוכנית או הקטנה בהפקדות עתידיות.

כאשר חל שיפור בהטבות שמעניקה התכנית לעובדים, אותו חלק מההטבות המוגדרות המתייחס לשירותי עבר של העובדים, נזקף לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני התקופה הממוצעת עד להבשלת ההטבות. במידה שההטבות מבשילות מיידי, ההוצאה נזקפת מיידי לרווח והפסד.

להלן עקרונות המדידה שמיישמת החברה:

(א) התנועה בהתחייבות בגין תוכנית הטבה מוגדרת לכל תקופה חשבונאית מורכבת כדלקמן:

(1) הוצאות שירות (Service Costs) שוטפות - הגידול האקטוארי בהתחייבות שנובע מהטבות של העובדים בגין התקופה המדווחת;

(2) הוצאות ריבית (Interest Costs) שוטפות - הגידול בהתחייבות שנובע מחלוף הזמן;

(3) תשואה צפויה על נכסי הקרן;

(4) הפרשי שער.

(ב) ההתחייבות, נטו (או נכסי קרן הפנסיה, נטו) הכלולה במאזן משקפת בחלקה את הפער שבין שני המרכיבים הבאים, המחושבים כדלהלן:

(1) התחייבות לתשלומים - מחושבת על בסיס יתרת ההתחייבות לתחילת התקופה, בתוספת הוצאות השירות השוטפות והוצאות הריבית השוטפות (כמצוין ב-(א) לעיל), ובניכוי סכומים ששולמו בתקופה.

(2) נכסי הקרן - מחושבים על בסיס יתרת הנכסים לתחילת התקופה, בתוספת התשואה הצפויה על נכסי הקרן והפרשי שער (כמצוין ב-(א) לעיל), וההפקדות בקרן בתקופה, ובניכוי סכומים ששולמו בתקופה.

(ג) הפער, לתאריך המאזן, בין ההתחייבות, נטו, המחושבת כמצוין ב-(ב) לעיל, לבין ההתחייבות האקטוארית בניכוי השווי ההוגן של נכסי הקרן לאותו מועד, משקף יתרת רווחים או הפסדים אקטואריים שנוקפים ישירות להון והפרשי שער שנוקפים לדוח רווח והפסד לסעיף המימון.

(3) הטבות אחרות לעובדים לטווח ארוך

המחויבות נטו של הקבוצה בגין הטבות לעובדים לטווח ארוך, שאינן מתייחסות לתכניות הטבה לאחר העסקה, היא בגין סכום ההטבה העתידית המגיעה לעובדים בגין שירותים שהוענקו בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. סכום הטבות אלו מהווה לערכו הנוכחי ומנוכה ממנו השווי ההוגן של נכסים המתייחסים למחויבות זו. שיעור ההיוון נקבע בהתאם לתשואה במועד הדיווח על אגרות חוב ממשלתיות שהמטבע שלהן ומועד הפירעון שלהן דומים לתנאי המחויבויות של הקבוצה. החישוב נעשה לפי שיטת יחידת הזכאות החזויה. רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים לרווח והפסד בתקופה בה הם נוצרו.

באשר לשימוש בשיעור היוון הנגזר מאגרות חוב ממשלתיות ככל הידוע לחברה, הנושא של ריבית ההיוון לצורך חישובים אקטואריים מצוי בבחינה ויתכן כי תתקבל לבסוף החלטה כי בישראל ריבית ההיוון הנאותה הינה זו המתבססת על אגרות חוב קונצרניות. במקרה זה, הנתונים הכלולים בדוחות ישתנו, ההתחייבות האקטוארית תקטן והוצאות המימון השוטפות בגין ההתחייבות יגדלו.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. הטבות לעובדים (המשך)

(4) פיצויי פרישה
פיצויי פרישה לעובדים מוכרים כהוצאה כאשר הקבוצה התחייבה באופן מובהק, ללא אפשרות ממשיית לביטול, לפיטורי עובדים לפני הגיעם למועד הפרישה המקובל על פי תכנית פורמאלית מפורטת. הטבות הניתנות לעובדים בפרישה מרצון נזקפות כאשר הקבוצה הציעה לעובדים תכנית המעודדת פרישה מרצון, צפוי שההצעה תתקבל וניתן לאמוד באופן מהימן את מספר הנענים להצעה.

(5) הטבות לזמן קצר
מחויבויות בגין הטבות לעובדים לזמן קצר נמדדות על בסיס לא מהוון, וההוצאה נזקפת בעת שניתן השירות המתייחס.

הפרשה בגין הטבות לעובדים לטווח קצר בגין בונס במזומן, מוכרת כאשר לקבוצה יש מחויבות נוכחית משפטית או משתמעת לשלם את הסכום האמור בגין שירות שניתן על ידי העובד בעבר וניתן לאמוד באופן מהימן את הסכום.

(6) עסקאות תשלומים מבוססי מניות
השווי ההוגן במועד ההענקה של אופציות לעובדים נזקף כהוצאת שכר במקביל לגידול בהון (סעיף עודפים), על פני התקופה בה מושגת זכאות העובדים לאופציות. הסכום שנזקף כהוצאה מותאם על מנת לשקף את מספר האופציות למניות אשר צפויות להבשיל.

יא. הפרשות

הפרשה מוכרת כאשר לקבוצה יש מחויבות נוכחית, משפטית או משתמעת, כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, הניתנת לאמידה בצורה מהימנה, וכאשר צפוי כי תידרש זרימת הטבות כלכליות לסילוק המחויבות. ההפרשות נקבעות על ידי היוון תזרימי המזומנים העתידיים בשיעור ריבית לפני מס, המשקף את הערכות השוק השוטפות לערך הזמן של הכסף ואת הסיכונים הספציפיים להתחייבות.

(1) אחריות
הפרשה לאחריות מוכרת כאשר סופקו המוצרים או השרות, בגינם ניתנה האחריות, נמכרים. ההפרשה מבוססת על נתונים היסטוריים ועל שקלול כל התוצאות האפשריות בהסתברויות שלהן.

(2) ארגון מחדש
הפרשה לארגון מחדש מוכרת כאשר הקבוצה מאשרת תכנית פורמאלית ומפורטת לארגון מחדש, וכשהארגון מחדש החל למעשה או כאשר ניתנה הודעה עליו לעובדים. ההפרשה אינה כוללת הוצאות תפעול עתידיות.

(3) הפרשה בגין עלויות סביבתיות
הקבוצה מכירה בהפרשה בגין מחויבות קיימת. שהתהוותה בגין עלות שוטפת להפעלה ולהחזקה של מתקנים למניעת זיהום הסביבה והפרשות צפויות לעלויות המתייחסות לשיקום סביבתי הנובע מפעילות שוטפת או מפעילות עבר. עלויות למניעת זיהום סביבתי, המגדילות את אורך החיים או את יעילות המתקן או מקטינות או מונעות את זיהום הסביבה, נזקפות לעלות הרכוש הקבוע ומופחתות בהתאם למדיניות הפחת הנהוגה בקבוצה.

(4) תביעות משפטיות
הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחויבות משפטית בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, יותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי הקבוצה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן. כאשר השפעת ערך הזמן מהותית, נמדדת ההפרשה בהתאם לערכה הנוכחי. בנוסף, במקרים נדירים בהם לא ניתן להעריך את תוצאות התלויה לא נרשמת הפרשה בדוחות הכספיים.

(5) חוזים מכבידים
הפרשה לחוזים מכבידים מוכרת כאשר ההטבות הצפויות להתקבל מהחוזים על ידי הקבוצה נמוכות ביחס לעלויות הבלתי נמנעות כתוצאה מעמידה במחויבויותיה החוזיות. ההפרשה נמדדה על פי הנמוך מבין הערך הנוכחי של העלות החזויה לביטול החוזה והערך הנוכחי של העלות החזויה נטו להמשך קיום החוזה. בטרם מוכרת ההפרשה, מכירה החברה בירידת ערך של הנכסים הקשורים לאותו חוזה.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יב. הכרה בהכנסות (המשך)

(1) מכירת סחורות

ההכנסה ממכירת סחורות נמדדת על פי השווי ההוגן של התמורה שנתקבלה או העומדת להתקבל, בניכוי החזרות והנחות, הנחות מסחריות והנחות כמות. במקרים בהם תקופת האשראי היא קצרה ומהווה את האשראי המקובל בענף התמורה העתידית אינה מהוונת. הקבוצה מכירה בהכנסה כאשר הסיכונים המשמעותיים וההנאות מהבעלות על הסחורה עוברים לקונה, קבלת התמורה צפויה, קיימת אפשרות להעריך באופן מהימן את אפשרות החזרת הסחורה והעלויות שהתהוו או שיתהוו בגין העסקה ניתנות לאמידה באופן מהימן, כאשר אין להנהלה מעורבות נמשכת עם הסחורה, וכן ההכנסה ניתנת למדידה באופן מהימן. העברת הסיכונים והתשואות משתנה בהתאם לתנאים הספציפיים של חוזה המכירה.

(2) הכנסות מהפלגות ושירותים נלווים

הכנסות ועלויות בקשר להובלת מטענים נזקפות על בסיס שיעורי ההתקדמות של ההפלגות. שיעור ההתקדמות נקבע לפי היחס בין מספר הימים שחלפו מתחילת ההפלגה עד לתאריך הדוחות הכספיים לבין אומדן סך ימי ההפלגה, אשר להערכת ההנהלה אינו שונה מהותית מקצב פקידות האוניות את הנמלים במהלך ההפלגה ושאינו מהווה בהכרח מדד זהה לקצב התקדמות כל מכולה בנפרד. לגבי הפלגות שבהן צפוי הפסד, נזקפת הפרשה למלוא ההפסד הצפוי. הכנסות ממתן שירותים נלווים להפלגות נזקפות במקביל למתן השרות.

(3) חוזי הקמה

ההכנסות וההוצאות מחוזי הקמה נזקפות לרווח והפסד, באופן יחסי לשיעור השלמת החוזה, כאשר ניתן לאמוד באופן מהימן את תוצאותיו. הכנסות מחוזה הקמה כוללות את הסכום המקורי שנכלל בחוזה בתוספת סכומים בגין שינויים בעבודה, תביעות ותמריצים, במידה וצפויה הכנסה ושניתן למדוד אותה בצורה מהימנה.

הערכת שיעור השלמה מתבססת על עלות העבודות שבוצעו. כאשר אין אפשרות להעריך באופן מהימן את תוצאות חוזה הבנייה, מוכרת ההכנסה מהחוזה רק בגובה העלויות שסביר כי ניתן יהיה להשיבן. הפסד צפוי מחוזה הקמה נזקף מיידית לרווח והפסד.

(4) הכנסות משירותים

הכנסות משירותים שהוענקו נזקפות לדוח רווח והפסד עם מתן השרות באם סבירות זרימתן של ההטבות הכלכליות המיוחסות למתן השרות וודאית.

(5) מענקי ממשלה

מענקי ממשלה מוכרים לראשונה כאשר קיים ביטחון סביר שהם יתקבלו ושהקבוצה תעמוד בתנאים המזכים בקבלתם.

מענקי ממשלה המתקבלים לצורך רכישת נכס מוצגים בניכוי מהנכס המתייחס ונזקפים לדוח רווח והפסד באופן שיטתי, לאורך תקופת החיים השימושיים של הנכס.

מענקים שהתקבלו מממשלת ישראל בגין עלות העסקת ימאים תושבי ישראל באוניות ישראליות, מזוכים מעלות השכר.

מענקים מהמדען הראשי בגין פרויקטי מחקר ופיתוח מטופלים כהלוואות הניתנות למחילה (forgivable loans), בהתאם להוראות IAS 20. בהתאם, מענקי מדען שהתקבלו מוכרים כהתחייבות לפי שוויה ההוגן ביום קבלת המענקים, אלא אם כן באותו יום וודאי באופן סביר כי הסכום שהתקבל לא יוחזר. סכום ההתחייבות נבחן מחדש בכל תקופה, והשינויים, אם קיימים, בערך הנוכחי של תזרימי המזומנים המהוונים בריבית המקורית של המענק נזקפים לדוח רווח והפסד.

יג. מכירת חובות לקוחות

מכירת נכסים פיננסיים מוכרת כמכירה כאשר השליטה בנכס הפיננסי הועברה במלואה לצד שלישי בלתי תלוי והועברו מלוא הסיכונים והתגמולים הכרוכים בנכס לצד שלישי בלתי תלוי.

יד. תשלום דמי חכירה

תשלומים במסגרת חכירה תפעולית נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה.

תשלומי חכירה מינימאליים, המשתלמים במסגרת חכירה מימונית, נחלקים בין הוצאות המימון לבין הפחתת יתרת ההתחייבות. הוצאת המימון מוקצית לכל תקופה מתקופת החכירה, כך שמתקבל שיעור ריבית תקופתית קבוע, על היתרה הנוותרת של ההתחייבות. תשלומי החכירה מעודכנים לאורך תקופת החכירה הנוותרת בדמי החכירה התלויים, במועד בו מתקבל האישור לשינוי תנאי החכירה.

תשלומי החכירה המינימליים מתעדכנים בגין דמי חכירה מותנים כאשר ההתניה מתבררת.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

טו. עלויות חיפוש משאבים והערכתם

עלויות שהתהוו בגין חיפוש משאבים והערכתם מוכרות כנכסים בלתי מוחשיים. העלויות מוצגות לפי העלות בניכוי פחת שנצבר ובניכוי הפרשה לירידת ערך. העלות כוללת בין היתר עלויות ביצוע מחקרים, עלות קידוחים ופעילויות בהקשר להערכת ההיתכנות הטכנית ליכולת קיום מסחרי של הפקת המשאבים.

טז. הכנסות והוצאות מימון

הכנסות מימון כוללות הכנסות ריבית בגין סכומים שהושקעו (לרבות נכסים פיננסיים זמניים למכירה), הכנסות מדיבידנדים, רווחים ממכירת נכסים פיננסיים המסווגים כזמניים למכירה שינויים בשווי ההון של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הון דרך רווח והפסד, רווחים ממטבע חוץ ורווחים ממכשירים פיננסיים נגזרים המוכרים ברווח והפסד. הכנסות ריבית מוכרות עם צבירתן, באמצעות שיטת הריבית האפקטיבית. הכנסות מדיבידנדים מוכרות במועד בו מוקנית לקבוצה הזכות לקבלת תשלום. באם מתקבל הדיבידנד בגין מניות סחירות, מכירה הקבוצה בהכנסות מדיבידנד ביום האקס.

הוצאות מימון כוללות הוצאות ריבית על הלוואות שנתקבלו, שינויים בגין ערך הזמן בגין הפרשות, שינויים בשווי ההון של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הון דרך רווח והפסד, דיבידנדים ששולמו על מניות בכורה המסווגות כהתחייבות, עלויות בגין עסקאות איגוח, הפסדים מירידת ערך של נכסים פיננסיים מסויימים, הפסדים ממכשירים פיננסיים נגזרים, שינויים עקב חלוף הזמן בהתחייבויות בגין תוכניות הטבה מוגדרת לעובדים וכן הכנסות הנובעות משערוך של נכסי תוכנית הטבה מוגדרת לעובדים. עלויות האשראי, שאינן מהוונות, נזקפות לדוח רווח והפסד לפי שיטת הריבית האפקטיבית. רווחים והפסדים מהפרשי שער מדווחים בנטו.

יז. הוצאות מסים על הכנסה

הוצאת מסים על הכנסה כוללת מסים שוטפים ונדחים. הוצאת מסים על הכנסה נזקפת לדוח רווח והפסד אלא אם המס נובע מעסקה או אירוע אשר מוכרים ישירות בהון העצמי. במקרים אלו, הוצאת המסים על הכנסה נזקפת להון העצמי.

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוק שנחקק או נחקק למעשה לתאריך המאזן, והכולל שינויים בתשלומי המס המתחייבים לשנים קודמות.

ההכרה במסים נדחים הינה בהתאם לשיטה המאזנית, בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים. החברה לא מכירה במסים נדחים לגבי ההפרשים הזמניים הבאים: ההכרה לראשונה במוניטין, ההכרה לראשונה בנכסים ובהתחייבויות בעסקה שאינה מהווה צירוף עסקים ושאינה משפיעה על הרווח החשבונאי ועל הרווח לצרכי מס, וכן הפרשים הנובעים מהשקעה בחברות מאוחדות, בישויות בשליטה משותפת ובחברות כלולות, במידה ואין זה צפוי שהם יתהפכו בעתיד הנראה לעין. המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה לתאריך המאזן. החברה מקזזת נכסי והתחייבויות מסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיזוז נכסי והתחייבויות מסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס באותה חברה נישומה, או בחברות שונות, אשר בכוונתן לסלק נכסי והתחייבויות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים מיושבים סימולטנית.

נכס מס נדחה מוכר בספרים כאשר צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצל את ההפרשים הזמניים. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל תאריך מאזן, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתחייבות תתממשנה, הם מופחתים.

הקבוצה עשויה להתחייב בתוספת מס במקרה של חלוקת דיבידנד בין חברות הקבוצה. תוספת מס זו לא נכללה בדוחות הכספיים, לאור מדיניות חברות הקבוצה שלא לגרום לחלוקת דיבידנד הכרוכה בתוספת מס לחברה המקבלת, בעתיד הנראה לעין.

במקרים בהם צפויה אחת מחברות הקבוצה לחלק דיבידנד מרווחים הכרוכים בתוספת מס לחברה המקבלת, יוצרת אותה חברה עתודה למס בגין תוספת מס שעשויה היא להתחייב בה בגין חלוקת דיבידנד.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יח. רווח למניה

הקבוצה מציגה נתוני רווח למניה בסיסי ומדולל לגבי הון המניות הרגילות שלה. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הקבוצה במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה. הרווח המדולל למניה נקבע על ידי התאמת הרווח או ההפסד, המתייחס לבעלי המניות הרגילות והתאמת הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שבמחזור בגין ההשפעות של כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדללות, הכוללות אופציות למניות שהוענקו לעובדים.

יט. דיווח על מגזרי פעילות

מגזר הינו מרכיב בר הבחנה של הקבוצה, העוסק באספקת מוצרים או שירותים העשויים להיות קשורים זה בזה (מגזר עסקי), או באספקת מוצרים או שירותים במסגרת סביבה כלכלית מוגדרת (מגזר גיאוגרפי), והחשוף לסיכונים ולתשואות השונים מאלה של יתר המגזרים. המתכונת לדיווח המגזרי של הקבוצה מבוססת על מגזרים עסקיים, והיא נקבעה בהתבסס על מבנה הקבוצה והדיווח הפנימי בה.

תמחור בין מגזרי נקבע בהתבסס על מחירי עסקאות במהלך העסקים הרגיל.

תוצאות, נכסי והתחייבויות המגזר כוללים פריטים המיוחסים ישירות למגזר ופריטים אשר ניתן לייחסם על בסיס סביר. פריטים שלא הוקצו מורכבים בעיקר מהשקעות וההכנסות המיוחסות להן, הלוואות ואשראי והוצאות המיוחסות, נכסי תאגיד (בעיקר של מטה החברה) ועלויות הנהלה וכלליות וכן נכסי והתחייבויות מסים על הכנסה והוצאות המסים.

יציאות הוניות של המגזר הן סך העלויות שהתהוו במהלך התקופה לשם רכישת רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים שאינם מוניטין.

כ. הסכמי זיכיון (B.O.T)

במסגרת הסכמי זיכיון (B.O.T) עם גופים ממשלתיים להקמה ולתפעול מתקן בתמורה לתשלומים קבועים ומשתנים, מכירה הקבוצה בדוחות הכספיים בנכס פיננסי ממועד תחילת ההקמה של המתקן. הנכס הפיננסי משקף את חוב הממשלה ונושא ריבית הנקבעת על פי הריבית חסרת הסיכון של המזמין בתוספת שיעור ריבית המשקף את הסיכון המתאים. עלויות התפעול ואחזקת המתקן נזקפות לדוחות רווח והפסד עם התהוותן. ההכנסות מתפעול חושבו בהתאם לסכום ההוצאות שנוקפו לרווח והפסד בתוספת מרווח קבוע.

כא. מדדים ושערי חליפין

להלן שיעורי השינוי בשערי החליפין של הדולר ומדד המחירים לצרכן:

מדד המחירים לצרכן	שער החליפין של הדולר ביחס לשקל	שער החליפין של הדולר ביחס לאירו	
%	%	%	
4.4	(11.0)	4.5	לתקופה של תשעה חודשים שנתיימה:
2.3	(5.0)	(7.1)	ביום 30 בספטמבר 2008
			ביום 30 בספטמבר 2007
2.0	2.1	12.0	לתקופה של שלושה חודשים שנתיימה:
1.3	(5.6)	(5.2)	ביום 30 בספטמבר 2008
			ביום 30 בספטמבר 2007
3.4	(9.0)	(10.5)	לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2007

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כב. תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו

1. IFRS 8, מגזרי פעילות (להלן - "התקן"). התקן קובע כי הדיווח המגזרי יעשה בהתאם "לגישת ההנהלה", דהיינו, בהתאם למתכונת הדיווח הפנימית למקבלי ההחלטות בישות. התקן יחול על תקופות שנתיות אשר יחלו ביום 1 בינואר 2009, או לאחר מכן. החברה בוחנת את השפעת התקן על דוחותיה הכספיים.
2. IAS 23, עלויות אשראי, מתוקן (להלן - "התקן"). התקן מבטל את האפשרות לזקוף את עלויות האשראי כהוצאה לדוח רווח והפסד ומחייב את הישות להוון לעלות הנכס עלויות אשראי הניתנות לייחוס באופן ישיר לרכישה, להקמה או לפיתוח של נכס כשיר. התקן יחול על תקופות שנתיות אשר יחלו ביום 1 בינואר 2009 או לאחר מכן. להערכת החברה לאימוץ התקן לא תהיה השפעה על הדוחות הכספיים.
3. IAS 1, הצגת דוחות כספיים, מתוקן (להלן - "התקן"). התקן דורש קיבוץ מידע בדוחות הכספיים על בסיס מאפיינים משותפים והצגת דוח על הכנסה כוללת. התקן מאפשר להציג פריטי הכנסות והוצאות ופריטי הכנסה כוללת אחרת במסגרת דוח יחיד על הכנסה כוללת, הכולל סיכומי ביניים או לחילופין, להציג שני דוחות נפרדים (דוח רווח והפסד ולאחריו דוח על הכנסה כוללת). השמות של חלק מהדוחות הכספיים שונו במטרה להבהיר את מטרתם (לדוגמה, המאזן יקרא דוח על המצב הכספי). התקן יחול על תקופות שנתיות אשר יחלו ביום 1 בינואר 2009 או לאחר מכן. יישום מוקדם אפשרי. החברה בוחנת את השלכות יישום התקן על דוחותיה הכספיים.
4. IFRS 3, צירופי עסקים ו- IAS 27, דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים, מתוקנים (להלן - "התקנים"). השינויים העיקריים בתקנים החדשים הרלוונטים לחברה הינם: שינוי מסוים בהגדרות עסק וצירוף עסקים, שינוי אופן מדידת הפריטים המועברים בצירוף העסקים, מתן שתי חלופות למדידת זכויות שאינן מקנות שליטה, שינוי הטיפול בעלויות עסקה, טיפול ברכישה בשלבים, הקצאת ההכנסה הכוללת בין כלל בעלי המניות, טיפול בעסקאות הוניות ברכישות או מכירות של זכויות תוך שימור שליטה, טיפול לפי שווי הוגן מלא בעסקאות המביאות לאובדן שליטה או להשגת שליטה, כך שההחזקה הנוותרת לאחר אובדן השליטה תוצג לפי שווי הוגן כנגד זקיפת ההפרש בין השווי ההוגן לעלות הפינקסנית בדוח רווח והפסד ואילו ההשקעה המקורית בהשגת השליטה משתערכת גם היא לפי שווי הוגן לרווח והפסד והרחבת דרישות הגילוי.
- התקנים החדשים יחולו על תקופות שנתיות המתחילות ביום 1 ביולי 2009 או לאחר מכן. ניתן ליישם אותם ביישום מוקדם (רק את שניהם ביחד). IFRS 3 יחול על צירופי עסקים אשר התהוו החל ממועד תחילתו. IAS 27 יחול למפרע, למעט הקצאת ההכנסה הכוללת לבעלי המניות, הטיפול בשינויים בזכויות בחברה בת לאחר השגת השליטה, והטיפול באובדן שליטה בחברה בת, אשר ייושמו החל ממועד תחילתו. החברה בוחנת את השלכות יישום התקן על דוחותיה הכספיים.
5. IFRS 2, תשלום מבוסס מניות, מתוקן (להלן - "התקן"). התקן קובע מספר שינויים בהגדרת תנאי הבשלה של תשלומים מבוססי מניות ולגבי אופן מדידת השווי ההוגן מתשלומים מבוססי הון. התקן ייושם למפרע לתקופות השנתיות המתחילות לאחר 1 בינואר 2009, יישום מוקדם אפשרי תוך מתן גילוי. להערכת החברה לאימוץ התקן לא תהיה השפעה מהותית על דוחותיה הכספיים.
6. IAS 32, מכשירים פיננסיים: הצגה ו- IAS 1, הצגת דוחות כספיים, מתוקנים (להלן - "התקנים"). התקן קובע מספר שינויים לעניין סווג מכשירים פיננסיים מסוימים כהון או כהתחייבות ומרחיב את דרישות הגילוי לגבי אותם מכשירים. כמו כן, נדרש לתת גילוי מתאים לגבי מכשירים הניתנים למימוש המסווגים כהון. התקנים החדשים יחולו על תקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2009 או לאחר מכן. החברה בוחנת את השלכות יישום התקן על דוחותיה הכספיים.
7. IFRIC 13, תכניות נאמנות לקוחות (להלן - "ההבהרה"). ההבהרה קובעת כי עסקאות מכירת סחורות ושירותים, בהן מעניקה החברה ללקוחותיה זיכוי מענק, יטופלו כעסקאות מרובות רכיבים, והתשלום המתקבל מהלקוח יוקצה בין רכיביו השונים בהתבסס על השווי ההוגן של זיכויי המענק. התמורה המיוחסת למענק תוכר כהכנסה כאשר זיכויי המענק נפדים ומתקיימת מחויבות החברה להספקת מענקים. הוראות ההבהרה חלות לגבי תקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 ביולי 2008 או לאחריו בדרך של יישום למפרע. להערכת החברה ליישום התקן לא תהיה כל השפעה על הדוחות הכספיים של הקבוצה.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כב. תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו (המשך)

8. תיקון ל- IAS 27, דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים ו- IFRS 1, אימוץ לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומיים, מתוקנים (להלן - "התקנים"). בהתאם לתקנים לאחר תיקונם, חברה אשר בוחרת בשיטת העלות במדידת השקעותיה בחברות בנות, חברות בשליטה משותפת וחברות כלולות, במסגרת הדוחות הנפרדים (דוחות סולו) תוכל למדוד את ההשקעות האמורות במועד המעבר ל- IFRS לפי השווי ההוגן בהתאם ל- IAS 39 או לפי ערכם בספרים לפי כללי חשבונאות מקובלים קודמים. כמו כן, דיבידנד המתקבל מחברות בנות, חברות בשליטה משותפת וחברות כלולות יוכר כהכנסה בדוחות הנפרדים של החברה המחזיקה. עוד נקבע כי קבלת דיבידנד מהווה, במקרים מסויימים, סממן לירידת ערך ההשקעה במוחזקת.
- התקנים החדשים יחולו על תקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2009, או לאחר מכן. יישום מוקדם אפשרי, עבור כל תקן בנפרד, תוך מתן גילוי. השינויים המיוחסים ל- IAS 27 ייושמו באופן פרוספקטיבי.
9. במסגרת פרויקט התיקונים לתקינה הבינלאומית, *Improvements to IFRSs*, פרסם ואישר ה- IASB, במאי 2008, 35 תיקונים לתקנים הבינלאומיים השונים במגוון רחב של סוגיות חשבונאיות. התיקונים נחלקים לשניים: (1) תיקונים בנושאי הצגה, הכרה ומדידה, אשר משנים כללי חשבונאות קיימים; ו- (2) תיקונים המתייחסים למינוח ולעריכה של התקינה הבינלאומית, אשר צפויים להשפיע באופן מזערי, אם בכלל, על כללי החשבונאות.
- מרבית התיקונים יחולו לתקופות שמתחילות ביום 1 בינואר 2009 ולאחריו, עם אפשרות לאימוץ מוקדם, בכפוף לתנאים המפורטים עבור כל תיקון ובכפוף להוראות המעבר המתייחסות למאמץ לראשונה של IFRS. החברה בוחנת את השלכות יישום התקן על הדוחות הכספיים.
10. IFRIC 15, *הסכמים בדבר הקמת נכסי נדל"ן* (להלן - "הפרשנות"). הפרשנות מספקת הנחיות לבחינה האם עסקאות הקמת נכסי נדל"ן הן בתחולת IAS 18, *הכנסות*, לפיו ההכנסה מהקמת נכס הנדל"ן תוכר בעיתוי ובאופן דומה להכנסה ממכירת מוצר או שירות, או בתחולת IAS 11, *חוזי הקמה*, לפיו ההכנסה תוכר בהתאם לשלב ההשלמה של נכס הנדל"ן.
- יש ליישם את הפרשנות לתקופות שנתיות אשר יחלו ביום 1 בינואר 2009, או לאחר מכן, בדרך של יישום למפרע. יישום מוקדם אפשרי, תוך מתן גילוי.
11. IFRIC 16, *גידור השקעה נטו בפעילות חוץ* (להלן - "הפרשנות"). הפרשנות מתייחסת למקרים בהם קיימת השקעה בפעילות חוץ ומספקת הנחיות באשר לגידור השקעה כאמור. בין היתר הפרשנות מתייחסת לאופי הסיכון המגודר וסכום הפריט המגודר לגביו מיועדים יחסי גידור, למיקום הפריט המגודר בקבוצת חברות ולטיפול בקרן ההון במועד גריעת פעילות החוץ.
- הפרשנות תחול על תקופות שנתיות המתחילות ביום 1 באוקטובר 2008, או לאחר מכן. יישום מוקדם אפשרי, תוך מתן גילוי.
12. פריטים הכשירים לגידור, תיקון ל- IAS 39, מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה (להלן - "התיקון"). התיקון מבהיר כי ניתן ליעד כפריט מגודר שינויים בתזרימי מזומנים או שינויים בשווי הוגן של סיכון חד צדדי (a one-sided risk), כלומר, סיכון שיוגדר כסיכון החשיפה לתנודות של מעל או מתחת למחיר מסוים או משתנה מוגדר. עוד מבהיר התיקון כי ניתן ליעד מרכיב אינפלציוני כסיכון נפרד בתנאי שהוא מוגדר חוזית (contractually specified) בתזרימי המזומנים של אגרת חוב צמודה למדד, כך שניתן לזהות אותו בנפרד ולמדוד אותו באופן מהימן ובמידה ויתר תזרימי המזומנים של המכשיר אינם מושפעים מהרכיב האינפלציוני.
- יש ליישם את התיקון בדרך של יישום למפרע לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 ביולי 2009, או לאחריו. יישום מוקדם אפשרי, תוך מתן גילוי.
- החברה בוחנת את השלכות יישום התקן על דוחותיה הכספיים.

באור 4 - מידע על מגזרי פעילות

א. כללי

הקבוצה מורכבת מהמגזרים העסקיים העיקריים הבאים:

דשנים - כי"ל דשנים כורה ומעבדת אשלג, כורה ומעבדת סלע פוספט ומייצרת חומצה זרחתית חקלאית, דשני פוספט, דשנים מורכבים המבוססים בעיקר על אשלג ופוספט ודשנים מיוחדים. כי"ל דשנים משווקת מוצרים אלה ברחבי העולם ובמיוחד באירופה, ברזיל, הודו, סין וישראל. מגזר זה נחלק לשני מגזרי משנה: אשלג ופוספט. כי"ל דשנים מפיקה אשלג מים המלח וכורה אשלג ממכרות תת קרקעיים באנגליה וספרד. כי"ל דשנים כורה סלע פוספט ממכרות פתוחים בנגב וכן מייצרת חומצה גופרתית וזרחתית בישראל ודשנים בישראל, הולנד וגרמניה. כמו כן, נכללת פעילות מפעלי תובלה בע"מ העוסקת בהובלת מטענים, בעיקר של חברות כי"ל בישראל, תחת מגזר כי"ל דשנים.

מוצרים תעשייתיים - כי"ל מוצרים תעשייתיים מייצרת ברום, מתמיסה הנוצרת כתוצר לוואי מתהליך ייצור האשלג בסדום ותרבות המבוססות על הברום. כי"ל מוצרים תעשייתיים עושה שימוש במרבית הברום המיוצר על ידה לייצור עצמי של תרכובות ברום באתרי ייצור בישראל, הולנד וסין. בנוסף מפיקה כי"ל מוצרים תעשייתיים מלח, מגנזיה וכלור מתמלחות ים המלח ומייצרת מוצרים המבוססים על כלור בישראל ובארה"ב. בנוסף, כי"ל מוצרים תעשייתיים עוסקת בייצור ושיווק של מעכבי בעירה ומוצרים נוספים על בסיס זרחן.

מוצרי תכלית - כי"ל מוצרי תכלית מעבדת חלק מהחומצה הזרחתית החקלאית, שהופקה בכי"ל דשנים ומשתמשת בה לייצור מוצרי המשך בעלי ערך מוסף גבוה. מוצרים אלו כוללים חומצה זרחתית (באיכות מזון ובאיכות טכנית), מלחי פוספט, תוספי מזון ומוצרי היגיינה לתעשיות המזון. כי"ל מוצרי תכלית מייצרת גם מוצרים מיוחדים המבוססים על תרכובות אלומיניום וחומרי גלם אחרים. מרבית הייצור נעשה באתרי ייצור באירופה (בפרט בגרמניה) ובארה"ב, וכן בישראל, סין ומדינות נוספות. במהלך חודש ינואר 2008 נרכשה פעילות בתחום טיפול במים הנכללת במסגרת מגזר כל מוצרי תכלית, ראה באור 7.1.

ספנות - צים שירותי ספנות משולבים בע"מ (להלן - צים) פועלת בענף הספנות הקווית באמצעות מכולות דהיינו הפעלת קווי הפלגה בין יעדים קבועים לפי לוח זמנים קבוע תוך עגינה בנמלים לפי תכנון מראש ומספקת שירותי הובלה ימית ללקוחות ממגוון ענפי התעשייה והייצור. פעילותה הספנותית של צים מנוהלת באמצעות מטות אזוריים ומחוזיים. פעילות צים נתמכת על ידי תשתית בינלאומית של עשרות סוכנויות בבעלות מלאה או חלקית של צים וכן באמצעות משרדי סוכנים עצמאיים.

לצים שירותים נלווים לפעילותה הספנותית, בעיקר באמצעות חברות בת, הכוללים שירותי שילוח ועמילות מכס, מסופי המכלה וערובה, מסופי תיקון מכולות, שירותי תובלה יבשתיים וביטוח. למועד דוח זה, היקף הפעילויות המשלימות אינו מהותי.

אנרגיה - בתי זיקוק לנפט בע"מ (להלן - בז"ן) והחברות המאוחדות שלה הינן חברות תעשייתיות הפועלות בישראל והעוסקות בעיקר בזיקוק נפט גולמי ומוצרי ביניים, מכירת מוצרי דלק מוגמרים ומוצרי ביניים ללקוחותיה בארץ ובחו"ל, מתן שירותי כח וחום (חשמל וקיטור). מתקני החברות שאוחדו משולבים במתקני בז"ן ומהווים מפעלי המשך. בז"ן נמכרה בתחילת שנת 2006 ונרכשה בשנת 2007.

נוסף על המגזרים המפורטים לעיל קיימות בחברה פעילויות אחרות כמו ייצור ושיווק מגנזיום טהור וסגסוגת מגנזיום, התפלת מים, טכנולוגיה מתקדמת, ייצור פולימרים וארומטים והסחר בהם וייצור חשמל.

באור 4 - מידע על מגזרי פעילות (המשך)

ב. מידע בקשר למגזרים עסקיים

דשנים	פוספט	ביטולים	סה"כ	מוצרים תעשייתיים	מוצרי תכלית	ספנות	אנרגיה	פעילויות אחרות	ביטולים והוצאות לא מיוחסות	סך הכל מאוחד
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר

לתקופה של תשעה חודשים שנסתיימה ביום 30 בספטמבר 2008

מכירות והכנסות תפעוליות אחרות, נטו :
לקוחות חיצוניים
בין מגזרי פעילות
סך מכירות והכנסות תפעוליות אחרות

2,129	1,328	-	3,457	988	1,152	3,382	6,981	458	-	16,418
244	151	(108)	287	5	49	18	1	48	(408)	-
2,373	1,479	(108)	3,744	993	1,201	3,400	6,982	506	(408)	16,418
1,365	552	(19)	1,898	96	221	(106)	165	(22)	7	2,259
4	4	-	8	6	-	12	-	(64)	-	(38)

רווח (הפסד) מפעולות רגילות

חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות

לתקופה של תשעה חודשים שנסתיימה ביום 30 בספטמבר 2007

מכירות והכנסות תפעוליות אחרות, נטו :
לקוחות חיצוניים
בין מגזרי פעילות
סך מכירות והכנסות תפעוליות אחרות

830	511	-	1,341	634	812	2,737	1,288	194	-	7,006
108	61	(37)	132	5	17	16	1	15	(186)	-
938	572	(37)	1,473	639	829	2,753	1,289	209	(186)	7,006
259	84	-	343	111	77	57	47	(8)	(38)	589
1	1	-	2	2	-	8	(6)	(34)	-	(28)

רווח (הפסד) מפעולות רגילות

חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות

באור 4 - מידע על מגזרי פעילות (המשך)

ב. מידע בקשר למגזרים עסקיים (המשך)

דשנים	אשלג	פוספט	ביטולים	סה"כ	מוצרים תעשייתיים	מוצרי תכלית	ספנות	אנרגיה	פעילויות אחרות	ביטולים והוצאות לא מיוחסות	סך הכל מאוחד
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר

לתקופה של שלושה חודשים שנתיימה ביום 30 בספטמבר 2008

835	485	-	1,320	340	446	1,182	2,625	165	-	6,078
102	66	(48)	120	2	20	5	-	25	(172)	-
937	551	(48)	1,440	342	466	1,187	2,625	190	(172)	6,078
598	176	(13)	761	23	104	(31)	51	(31)	40	917
4	4	-	8	6	-	2	-	(55)	-	(39)

מכירות והכנסות תפעוליות אחרות, נטו :
לקוחות חיצוניים
בין מגזרי פעילות
סך מכירות והכנסות תפעוליות אחרות

רווח (הפסד) מפעולות רגילות

חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות

לתקופה של שלושה חודשים שנתיימה ביום 30 בספטמבר 2007

318	175	-	493	224	296	1,046	1,288	102	-	3,449
40	21	(15)	46	2	5	6	1	5	(65)	-
358	196	(15)	539	226	301	1,052	1,289	107	(65)	3,449
116	42	-	158	25	29	42	47	(1)	(34)	266
1	1	-	2	2	-	3	(6)	(14)	-	(13)

מכירות והכנסות תפעוליות אחרות, נטו :
לקוחות חיצוניים
בין מגזרי פעילות
סך מכירות והכנסות תפעוליות אחרות

רווח (הפסד) מפעולות רגילות

חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות

באור 4 - מידע על מגזרי פעילות (המשך)

ב. מידע בקשר למגזרים עסקיים (המשך)

סך הכל מאוחד	ביטולים והוצאות לא מיוחסות	פעילויות אחרות	אנרגיה	ספנות	מוצרי תכלית	מוצרים תעשייתיים	דשנים			
							סה"כ	ביטולים	פוספט	אשלג
(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר
10,913	-	312	2,861	3,786	1,078	919	1,957	-	729	1,228
-	(269)	24	-	23	24	6	192	(51)	85	158
10,913	(269)	336	2,861	3,809	1,102	925	2,149	(51)	814	1,386
857	(63)	(19)	124	58	91	140	526	(1)	122	405
(23)	-	(36)	2	11	-	-	-	-	-	-

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2007

מכירות והכנסות תפעוליות אחרות, נטו:

לקוחות חיצוניים

בין מגזרי פעילות

סך מכירות והכנסות תפעוליות אחרות

רווח (הפסד) מפעולות רגילות

חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות

באור 5 - הון, קרנות ועודפים

פירוט תנועות נוספות בהון

סך הכל הון	זכויות המיעוט	מתייחס למחזיקי ההון של החברה				
		יתרת עודפים		קרנות הון		הון מניות ופרמיה
		סך הכל (בלתי מבוקר)	סך הכל (בלתי מבוקר)	קרנות הון (בלתי מבוקר)	קרנות תרגום של פעילות חוץ (בלתי מבוקר)	הון מניות (בלתי מבוקר)
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר
3,372	1,895	1,477	1,147	6	51	273
6	6	-	-	-	-	-
5	-	5	-	5	-	-
(50)	-	(50)	(50)	-	-	-
(322)	(322)	-	-	-	-	-
22	22	-	-	-	-	-
(95)	(95)	-	-	-	-	-
2	2	-	-	-	-	-
1,470	872	598	599	(9)	8	-
4,410	2,380	2,030	1,696	2	59	273
2,116	816	1,300	1,022	5	-	273
6	6	-	-	-	-	-
1	-	1	-	1	-	-
(60)	-	(60)	(60)	-	-	-
(212)	(212)	-	-	-	-	-
80	80	-	-	-	-	-
989	989	-	-	-	-	-
380	187	193	168	2	23	-
3,300	1,866	1,434	1,130	8	23	273

לתקופה של תשעה חודשים
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2008

יתרה ליום 1 בינואר 2008
תשלומים מבוססי מניות בחברה מאוחדת
תשלומים מבוססי מניות בחברה
דיבידנד למחזיקי הון של החברה
דיבידנד למיעוט בחברה מאוחדת
חלק מיעוט ברכישת חברה מאוחדת
רכישה עצמית של מניות בחברה מאוחדת
הנפקת מניות למיעוט בחברה מאוחדת
הכנסה כוללת לתקופה

יתרה ליום 30 בספטמבר 2008

לתקופה של תשעה חודשים
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2007

יתרה ליום 1 בינואר 2007
תשלומים מבוססי מניות בחברה מאוחדת
תשלומים מבוססי מניות בחברה
דיבידנדים למחזיקי ההון של החברה
דיבידנד למיעוט בחברה מאוחדת
הנפקת מניות למיעוט בחברה מאוחדת
חלק מיעוט ברכישת חברה מאוחדת
הכנסה כוללת לתקופה

יתרה ליום 30 בספטמבר 2007

באור 5 - הון, קרנות ועודפים (המשך)

פירוט תנועות נוספות בהון (המשך)

סך הכל הון	זכויות המיעוט	מתייחס למחזיקי ההון של החברה				
		יתרת עודפים		קרנות הון (בלתי מבוקר) מליוני דולר	קרבן תרגום של פעילות חוץ (בלתי מבוקר) מליוני דולר	הון מניות ופרמיה (בלתי מבוקר) מליוני דולר
		סך הכל (בלתי מבוקר) מליוני דולר	(בלתי מבוקר) מליוני דולר			
4,164	2,293	1,871	1,500	8	90	273
(50)	-	(50)	(50)	-	-	-
2	-	2	-	2	-	-
(146)	(146)	-	-	-	-	-
(95)	(95)	-	-	-	-	-
535	328	207	246	(8)	(31)	-
4,410	2,380	2,030	1,696	2	59	273
3,183	1,774	1,409	1,122	7	7	273
1	-	1	-	1	-	-
2	2	-	-	-	-	-
65	65	-	-	-	-	-
(45)	(45)	-	-	-	-	-
(15)	(15)	-	-	-	-	-
109	85	24	8	-	16	-
3,300	1,866	1,434	1,130	8	23	273

לתקופה של שלושה חודשים
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2008

יתרה ליום 1 ביולי 2008
דיבידנד למחזיקי ההון של החברה
תשלומים מבוססי מניות בחברה
דיבידנד למיעוט בחברה מאוחדת
רכישת עצמית של מניות בחברה מאוחדת
הכנסה כוללת לתקופה

יתרה ליום 30 בספטמבר 2008

לתקופה של שלושה חודשים
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2007

יתרה ליום 1 ביולי 2007
תשלומים מבוססי מניות בחברה
תשלום מבוסס מניות בחברה מאוחדת
הנפקת מניות למיעוט בחברה מאוחדת
דיבידנד למיעוט בחברה מאוחדת
חלק המיעוט ברכישת חברה מאוחדת
הכנסה כוללת לתקופה

יתרה ליום 30 בספטמבר 2007

באור 5 - הון, קרנות ועודפים (המשך)

פירוט תנועות נוספות בהון (המשך)

סך הכל הון	זכויות המיעוט	מתייחס למחזיקי ההון של החברה				
		סך הכל	יתרת עודפים	קרנות הון	קרן תרגום של פעילות חוץ	הון מניות ופרמיה
		(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר
2,116	816	1,300	1,022	5	-	273
9	9	-	-	-	-	-
2	-	2	-	2	-	-
(60)	-	(60)	(60)	-	-	-
2	2	-	-	-	-	-
80	80	-	-	-	-	-
979	979	-	-	-	-	-
(299)	(299)	-	-	-	-	-
543	308	235	185	(1)	51	-
3,372	1,895	1,477	1,147	6	51	273

לשנה שהסתיימה ביום 31 דצמבר 2007

יתרה ליום 1 בינואר 2007
 תשלומים מבוססי מניות בחברה מאוחדת
 תשלומים מבוססי מניות בחברה
 דיבידנדים למחזיקי ההון של החברה
 הטבת מס בגין הקצאת מניות
 לעובדים בחברה מאוחדת
 הנפקת מניות למיעוט בחברה מאוחדת
 חלק המיעוט ברכישת חברות מאוחדות
 דיבידנד למיעוט בחברה מאוחדת
 הכנסה כוללת לשנה

יתרה ליום 31 בדצמבר 2007

באור 6 - מסים על הכנסה

ביום 26 בפברואר 2008 עבר בכנסת חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20) (הגבלת תקופת התחולה), התשס"ח - 2008 (להלן - "התיקון"). בהתאם לתיקון, תחולתו של חוק התיאומים תסתיים בשנת המס 2007, ומשנת המס 2008 לא יחולו עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס. בהתאם לתיקון, בשנת המס 2008 ואילך לא תחושב עוד התאמה של ההכנסות לצרכי מס לבסיס מדידה ריאלי. כמו כן, תופסק ההצמדה למדד של סכומי הפחת על נכסים קבועים ושל סכומי הפסדים מועברים לצרכי מס, באופן שסכומים אלה יתואמו עד למדד של סוף שנת המס 2007, והצמדתם למדד תיפסק ממועד זה ואילך.

לאחר תאריך המאזן, ביום 16 בנובמבר 2008, התקבל תיקון מספר 65 לחוק עידוד השקעות הון התשס"ח - 2008, לפיו קוצרה התקופה בין תחילת שנת ההפעלה של המפעלים המאושרים במסלול מענקים לבין תחילת שנת הבחירה של המפעל המוטב (תקופת הצינון), מ-5 שנים ל-3 שנים בתוקף למפרע מיום 1 באפריל 2005. להערכת חלק מחברות הקבוצה יתבטא שינוי החוק בקיטון בהפרשה למס. הקבוצה בוחנת את ההשפעה הכספית של השינוי בחוק על מצבה הכספי ותוצאות פעילותה.

באור 7 - מידע נוסף

א. שינוי אומדן

תקן חשבונאות בינלאומי IAS 16 בדבר רכוש קבוע, קובע כי אורך החיים השימושיים של נכס ייסקר לפחות בכל סוף שנת כספים ואם הציפיות שונות מאומדנים קודמים, השינוי טופל כשינוי אומדן חשבונאי בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 8 בדבר מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות. בהתבסס על חוות דעת שנתקבלו (מרביתן חוות דעת פנימיות וחוות דעת אחת ממעריך חיצוני בלתי תלוי), ביצעה חברה בקבוצה שינוי אומדן ליתרת אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע המשקף הארכה של תקופת ההפחתה במסגרת הדוחות הכספיים הערוכים בהתאם לתקני IFRS, החל מיום 1 בינואר 2007. על פי הערכה שבוצעה, הוארכה תקופת ההפחתה של חלק ממתקני חברה בקבוצה ל-25 שנה, החל מיום 1 בינואר 2007.

על סמך הניסיון אשר נצבר בקבוצה, סכומי עלות הנכסים אשר הופחתו במלואם ואשר עדיין משמשים בייצור הינם משמעותיים. כמו כן הקבוצה ביצעה בחינה של אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע על ידי השוואה לענף בו פועלת הקבוצה, רמת התחזוקה של המתקנים ותפקוד המתקנים לאורך השנים. על פי בחינה זו יתרת תקופת ההפחתה של הרכוש הקבוע נמוכה מיתרת אורך החיים השימושיים הצפויה של המתקנים. על בסיס הערכה זו החליטה הקבוצה לבצע שינוי לאומדן אורך החיים הכלכלי של הרכוש הקבוע. שינוי האומדן מבוסס על הניסיון שנצבר בקבוצה ולא על שינויים שחלו בנכסים או בסביבה העסקית. הערכה קודמת של אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע בקבוצה בוצעה בשנת 2002. הערכה זו התבססה אף היא על הניסיון הנצבר בקבוצה.

ב. דיבידנד

ביום 24 באוגוסט 2008, החליט דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך של 50 מיליון דולר. הדיבידנד שולם ביום 23 בספטמבר 2008.

ג. צים

1. בחודש פברואר 2008, אישרו ועדות הביקורת והדירקטוריונים של צים ושל החברה את הארכת תקופת החכירה, בתנאי שוק, לתקופות שאינן עולות על 5 שנים, של אוניות המוחכרות לצים על ידי חברות בבעלות בעלי עניין בחברה, כאשר תקופת החכירה האחרונה אינה עולה על 5 שנים.

2. בחודש מרס 2008, התקשרה צים בהסכם עם צד שלישי (בלתי קשור) למכירת אוניה אחת בעלת קיבולת של 2,450 TEU (אשר נרכשה על ידי צים בחודש יולי 2007) במחיר כפי שהוא נקוב בחוזה הרכישה בין יפנים (back to back) וחכירתה מחדש לתקופה של 15 שנה. לצים האופציה לרכוש את האוניה בתום התקופה, במחיר 13.5 מיליון דולר או לחילופין, להאריך את תקופת החכירה ב-5 שנים נוספות, שבסיומה תרכש האוניה במחיר של דולר אחד.

3. בחודש מאי 2008, התקשרה צים בהסכמים לחכירת שתי אוניות בנות 4,860 TEU כל אחת מצד שלישי (בלתי קשור). האוניות נכרו על ידי צים לתקופה בת 7 שנים במחיר חכירה יומי בסך 32,587 דולר לכל אוניה.

באור 7 - מידע נוסף (המשך)

ג. צים (המשך)

4. בחודש יוני 2008, פרסמה צים הצעה לבעלי מניותיה לרכישת מניות צים בדרך של הנפקת זכויות, לפי שווי חברה של 500 מיליון דולר, כך שכל 2 מניות של צים יקנו רכישה של מניה אחת. החברה נענתה להצעה והשקיעה סכום של כ- 246 מיליון דולר תמורת 10,393,788 מניות של צים. לאחר ההנפקה עלה שער החזקה של החברה בציס מכ- 98.4% לכ- 99.1%.

5. בשנת 2007, חתמה צים על הסכם למכירת 2 מניות בנות TEU 6,350 כל אחת ביום קבלתן מהמספנה. ברבעון השלישי של תקופת הדוח, התקבלה מניה אחת מתוך השתיים ונמסרה לרוכשים בתמורה לסכום של כ-111 מיליון דולר. רווח ההון שנוצר לציס הסתכם בכ- 33 מיליון דולר (כ-25 מיליון דולר לאחר מס). המניה הנוספת אמורה להתקבל בשנת 2009.

ד. בז"ן

• עסקת מיזוג כאו"ל

ביום 24 ביוני 2008, התקשרה בז"ן בהסכם עם מפעלים פטרוכימיים בישראל בע"מ (להלן - מפ"ב) אשר קיבל את אישור האסיפה הכללית של בז"ן ביום 13 באוגוסט 2008 ועיקריו להלן:

1. במועד השלמת העסקה, מפ"ב תמכור לבז"ן את כל מניות כרמל אולפינים בע"מ (להלן - כאו"ל) שבבעלותה, המהוות 50% מהונה המונפק של כאו"ל, באופן שלאחר הרכישה תחזיק בז"ן 100% מהונה המונפק של כאו"ל. בתמורה למניות כאו"ל הנרכשות תקצה בז"ן למפ"ב מניות רגילות של בז"ן, המהוות (לאחר הקצאתן וללא דילול) 20.53% מהונה המונפק של בז"ן ומזכויות ההצבעה בה (להלן - מניות ההקצאה).

2. במועד השלמת העסקה, תמכור בז"ן למפ"ב את כל מניות מפ"ב שבבעלותה, המהוות 12.29% מהונה של מפ"ב, בתמורה לסך של 40 מיליון דולר.

3. כתנאי מוקדם להשלמת העסקה לאחר התקיימות כל יתר התנאים המוקדמים ולפני הקצאת מניות ההקצאה למפ"ב כאמור לעיל, תחלק בז"ן לבעלי מניותיה דיבידנד בסך של 60 מיליון דולר ("הדיבידנד הראשון"). בנוסף, במועד השלמת העסקה, יחליט דירקטוריון בז"ן על חלוקת דיבידנד נוסף בסך של 100 מיליון דולר ("הדיבידנד השני"), אשר מניות ההקצאה תשתתפנה בחלוקתו.

השלמת ההסכם כפופה להתקיימות מספר תנאים מוקדמים עד ליום 31 בדצמבר 2008, הכוללים, בין היתר, קבלת אישורים רגולטוריים לרבות קבלת אישור הממונה על ההגבלים העסקיים וקבלת היתר על ידי מפ"ב על פי צו החברות הממשלתיות (הכרזה על אינטרסים חיוניים למדינה בחברת בתי זיקוק לנפט בע"מ), התשס"ז-2007 ("צו האינטרסים") לרכוש ולהחזיק במניות ההקצאה (ככל שיידרש על פי דין); קבלת אישורי האורגנים הנדרשים על פי דין בכל אחת מהחברות לביצוע העסקה ולפעולות הכרוכות בה; קבלת אישורים של צדדים שלישיים הנדרשים בהתאם להסכמים, התחייבויות, רשיונות ואישורים של כאו"ל והמפורטים בהסכם; קבלת אישור מחזיקי אגרות החוב של מפ"ב או של הנאמן להן; לא חלו במהלך התקופה שממועד חתימת ההסכם ועד למועד ההשלמה אירועים שכתוצאה מהם הפכו במועד ההשלמה מצגים שנתנה בז"ן או מצגים שנתנה מפ"ב, לפי העניין, לבלתי נכונים ואשר גורמים במצטבר להפחתה בשווי מניות כאו"ל הנרכשות או בשווי מניות ההקצאה, לפי העניין בסכום העולה על 50 מיליון דולר; וכן תשלום הדיבידנד הראשון. למועד החתימה על הדו"חות הכספיים טרם קיבלה מפ"ב היתר על פי צו האינטרסים ואישור מרשות המיסים על פי סעיף 103 לפקודת מס הכנסה וטרם התקבלו אישורים מחלק מצדדים שלישיים.

4. היה ולא התקיימו כל התנאים המוקדמים עד ליום 31 בדצמבר 2008, יסתיים ההסכם. במקרה בו התקיימו כל התנאים המוקדמים ובאותו מועד תלויה ועומדת בפני בית המשפט בקשה לביצוע חלוקה הקבועה בהסכם על ידי מי מהצדדים, ידחה המועד האחרון לקיום התנאים המוקדמים עד ליום 31 במרס 2009. כל אחד מהמועדים הנקובים לעיל ניתן להארכה בהסכמת הצדדים, בהחלטה שתתקבל על ידי הדירקטוריונים שלהם.

5. בהסכם נכללו התחייבויות של הצדדים בקשר עם אופן פעולתם בתקופת הביניים, שממועד חתימת ההסכם ועד להשלמת העסקה. במקרה של שינוי מהותי לרעה ביחס למצגים שניתנו על ידי אחד הצדדים להסכם, אשר כתוצאה ממנו שוויין של מניות כאו"ל הנרכשות או של מניות ההקצאה, לפי המקרה, פחת ב-50 מיליון דולר או יותר, יהיה הצד הנפגע מהשינוי רשאי להסתלק מההסכם.

באור 7 - מידע נוסף (המשך)

- ד. בז"ן (המשך)
- עסקת מיזוג כאו"ל (המשך)
6. בז"ן התחייבה, כי אם חלוקת הדיבידנד הראשון או השני על ידי בז"ן, לא תעמוד במבחני החלוקה הקבועים בחוק החברות, תפנה בז"ן לבית המשפט לקבלת אישורו לכך. מפ"ב התחייבה התחייבות זוהי ביחס לרכישת מניות מפ"ב הנרכשות.
7. במסגרת ההסכם נקבע מנגנון שיפוי של כל אחד מהצדדים בגין נזקים או הפסדים כתוצאה מאי נכונות של מצג או הצהרה שניתנו על ידי אותו צד להסכם (בכפוף לחריגים). ככלל, חובת השיפוי תחול רק לאחר שסכומם המצטבר של כל הנזקים שנגרמו לצד הנפגע ושביגים הוא זכאי לשיפוי יעלה על סכום של 15 מליון דולר, ובמקרה כזה תחול חובת השיפוי החל מ- 7.5 מליון דולר עד לתקרת השיפוי בסך של 75 מליון דולר. הזכאות לשיפוי כאמור מוגבלת בזמן. כל צד ויתר על זכותו לתביעת שיפוי מחברות בנות ומנושאי משרה של הצד האחר בגין אי נכונות של מצגים שניתנו במסגרת ההסכם.
8. בז"ן התחייבה שלא לבצע, ולגרום לכך שכאו"ל לא תבצע, פעולות הקבועות בסעיף 103 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], אשר תפגענה בפטור שיינתן למפ"ב, מאת רשות המסים בגין ההתקשרות בהסכם.
- ביום 28 בספטמבר 2008 חתמו בז"ן ומפ"ב על תוספת להסכם המאפשר לבצע את השלמת ההסכם אף ללא קבלת היתר שליטה על-ידי מפ"ב לפי צו האינטרסים (להלן – היתר השליטה). להלן עיקרי התוספת להסכם:
9. בז"ן תכריז על הדיבידנד הראשון בתוך 3 ימי עסקים מהמועד בו התקיימו כל התנאים המוקדמים למעט קבלת היתר השליטה.
10. מועד ההשלמה יחול ביום 31 בדצמבר 2008 או במועד מוקדם יותר כפי שיוסכם בין הצדדים, בכפוף להתקיימותם עד לאותו מועד של כל התנאים המוקדמים, למעט קבלת היתר השליטה, בכפוף לאפשרות הארכת מועדים כאמור בסעיף 4 לעיל.
11. במועד ההשלמה תקצה בז"ן למפ"ב 216,445,781 מניות, אשר יחד עם המניות אשר תוחזקנה על ידי מפ"ב באותו מועד, במישרין או בעקיפין, תהווה 23.99% מהונה המונפק של בז"ן (להלן- מניות ההקצאה המיידית).
12. מפ"ב תהיה זכאית להקצאת 300,227,180 מניות, המהוות את יתרת מניות ההקצאה (להלן – מניות ההקצאה הנדחית) בכפוף לקבלת היתר השליטה, לחידוש אישור רשות ההגבלים העסקיים ואישור הבורסה להקצאת יתרת מניות ההקצאה הנדחית למסחר, ככל שיפוג תוקפם, ובכפוף להסכמת הגורמים להם שועבדו זכויות מפ"ב לפי ההסכם, ככל שתידרש.
13. עם הקצאת מניות ההקצאה הנדחית תהיה זכאית מפ"ב לקבל סכומים שהייתה מפ"ב זכאית לקבל כדיבידנדים אילו מניות ההקצאה הנדחית היו מוקצות לה במועד ההשלמה, בצירוף פירותיהם. בז"ן תפקיד את הסכומים הנ"ל, בעת חלוקת כל דיבידנד, בפקדון ייעודי שינוהל על-ידי עורכי הדין של מפ"ב ובז"ן (להלן – הפקדון הייעודי). הפקדון הייעודי לא ייחשב רכוש של בז"ן, לבז"ן לא תהיה כל זכות בו והיא לא תהיה אחראית באופן כלשהו לניהולו, להשקעתו, ליתרתו או לשווי. כמו כן יחולו על מניות ההקצאה הנדחית הוראות המגינות עליהן בכל מקרה של ביצוע פעולה הונית במניות בז"ן.
14. הדיבידנד השני יהיה בסכום שייקבע כך שהסכום שיחולק כדיבידנד יחד עם הסכום שיופקד בגינו בפקדון הייעודי יהיה שווה ל- 100 מליון דולר.
15. מפ"ב תהיה רשאית להורות לבז"ן להקצות את מניות ההקצאה הנדחית לנאמן מטעמה ולהעביר לו את סכומי ההתאמה לדיבידנד בכל עת בטרם קבלת היתר השליטה, בכפוף להצגת אישור הרשויות המוסמכות להקצאת המניות לנאמן כאמור ובכפוף להתקיימות התנאים האמורים בסעיף 12 לעיל, למעט קבלת היתר השליטה. כן תהיה מפ"ב רשאית להורות לבז"ן להקצות את מניות ההקצאה הנדחית ולהעביר את סכומי ההתאמה לדיבידנד לרוכש עליו תורה מפ"ב.

באור 7 - מידע נוסף (המשך)

ד. בז"ן (המשך)

• עסקת מיזוג כאו"ל (המשך)

16. עד למועד הקצאת יתרת מניות ההקצאה הנדחית למפ"ב ו/או לנאמן או לרוכש בכל עת בה יפחת שיעור החזקות מפ"ב במניות בז"ן לשיעור נמוך מ- 23% ממניות בז"ן, תקצה בז"ן למפ"ב, בכפוף לקיום בתוקף של אישור הבורסה להקצאה ובכפוף להסכמת הגורמים להם שועבדו זכויות מפ"ב לפי ההסכם, ככל שתידרש, מניות כך שלאחר ביצוע ההקצאה שיעור החזקות של מפ"ב במניות בז"ן, במישרין ובעקיפין, יעמוד על 23.99% מהונה המונפק של בז"ן. מפ"ב תהא רשאית להפעיל את זכותה הנ"ל גם במקרה בו שיעור החזקותיה במניות בז"ן יהיה גבוה מ- 23%.

17. למעט ככל ששונו בתוספת להסכם, כל הוראות הסכם תמשכנה לחול על הצדדים ללא שינוי.

למועד חתימת הדוח מקיימת בז"ן מו"מ עם מפ"ב לצורך שינוי פרטים מסוימים בעסקה, שינויים שאין בהם כדי להשפיע באופן מהותי על מתווה העסקה ותנאיה לבז"ן, בהתאם לדרישות ומגבלות שהועלו על ידי הרשויות המוסמכות, מתוך כוונה להשלים את העסקה עד לסוף שנה זו.

• הסכם עם מפ"ב לעניין שליטה משותפת בבז"ן

1. ביום 3 באוגוסט 2008, חתמה החברה על כתב התחייבות נוסף לטובת מפ"ב ופטרוֹליום קפיטל הולדינגס בע"מ (להלן - פטרוֹליום), אשר 100% מהון מניותיה המונפק מוחזק בידי פטרוֹכימיים (להלן - כתב ההתחייבות השלישי) (פטרוֹכימיים ופטרוֹליום ביחד להלן - קבוצת פטרוֹכימיים) בעניין התקשרות בהסכם לשליטה משותפת בבז"ן. כתב ההתחייבות השלישי החליף את כתבי ההתחייבויות הקודמים של החברה מהימים 10 במאי 2007 ו-1 ביוני 2008 לעניין ההתקשרות בהסכם שליטה משותפת בבז"ן, אשר בוטלו, וצורפו לו שתי טיוטות של הסכמי שליטה משותפת בבז"ן, אשר יכנסו לתוקף בכפוף לתנאים שיפורטו להלן.

2. כתב ההתחייבות השלישי נחתם בעקבות הסכם מיום 24 ביוני 2008, בין פטרוֹכימיים לבין בז"ן (להלן - הסכם כאו"ל) ולפיו, בין היתר, בכפוף להתקיימותם של תנאים מסוימים שנקבעו בהסכם כאו"ל, פטרוֹכימיים תמכור ותעביר לבז"ן את כל מניותיה בכרמל אולפנינים בע"מ (להלן - כאו"ל) המהוות 50% מהון המניות המונפק של כאו"ל, בתמורה להקצאת מניות של בז"ן, אשר במועד הקצאתן יהיו 20.53% מהון המניות המונפק של בז"ן (להלן - הקצאת המניות). כתב ההתחייבות השלישי וטיוטות ההסכמים שצורפו לו מסדירים את הצטרפות קבוצת פטרוֹכימיים לשליטה בבז"ן בהתקיים תנאים מסוימים ותחת חלופות שונות, לפני השלמתו של הסכם כאו"ל ולאחריו, וכן במקרה שהסכם כאו"ל יבוטל בהסכמת הצדדים לו או יפקע עקב אי התקיימות התנאים לכניסתו לתוקף, או עקב הפרתו על ידי הצדדים לו או על ידי מי מהם כאשר אין לצדדים תביעות לאכיפתו (כל אחד מהני"ל - ביטול הסכם כאו"ל).

3. החברה וקבוצת פטרוֹכימיים התחייבו הדדית כי במקרה שהסכם כאו"ל יבוצע על פי תנאיו וכן קבוצת פטרוֹכימיים תקבל את כל האישורים הנדרשים על פי דין להתקשרות בהסכם השליטה המשותפת בבז"ן (לרבות היתר שליטה לפי צו החברות הממשלתיות (הכרזה על אינטרסים חיוניים למדינה בחברת בתי זיקוק לנפט בע"מ) (התשס"ז-2007) (להלן - האישורים הנדרשים) עד ולא יאוחר מתום חמש שנים שמניין החל מיום אחד עובר למועד הקצאת המניות (להלן - תקופת חמש השנים), אזי יחתם בין הצדדים הסכם שליטה משותפת בבז"ן (להלן - הסכם השליטה לאחר ביצוע הסכם כאו"ל), וזאת על פי הטיטות שצורפו לכתב ההתחייבות השלישי, ואשר עיקריה דומים להסכמות שגובשו בין הצדדים בעבר, והם כדלקמן:

3.1. הגדרת מניות גרעין השליטה בבז"ן: מניות גרעין השליטה בבז"ן יהיו 50.25% מהון המניות המונפק והנפרע של בז"ן לאחר הקצאת המניות. החברה תחזיק 55% ממניות גרעין השליטה בבז"ן ואילו קבוצת פטרוֹכימיים תחזיק 45% ממניות גרעין השליטה בבז"ן. שאר המניות המוחזקות על ידי הצדדים יחשבו מניות חופשיות, למעט לעניין ההצבעה בהן שעליה יחולו ההוראות החלות על הצבעה במניות גרעין השליטה.

3.2. תקופת הקפאה: ההסכם קובע תקופת הקפאה של 6 חודשים שמניינה החל ממועד חתימתו של הסכם השליטה (להלן - תקופת ההקפאה), במהלכה לא תותר העברת מניות גרעין השליטה על ידי מי מהצדדים.

באור 7 - מידע נוסף (המשך)

ד. בז"ן (המשך)

• הסכם עם מפ"ב לעניין שליטה משותפת בבז"ן (המשך)

3.3. זכות סירוב ראשונה: לצדדים תהיה זכות סירוב ראשונה לרכוש ולקבל בהעברה את כל מניות גרעין השליטה שיוצגו למכירה על ידי הצד האחר (להלן - זכות הסירוב הראשונה). יובהר כי צד להסכם השליטה יהיה רשאי למכור ואו להעביר את כל מניות גרעין השליטה שיוחזקו על ידו באותה עת - אך לא חלק מהן. זכות הסירוב הראשונה תחול בשינויים מסויימים גם במקרה בו ימומש שיעבוד שיחול (אם יחול) על מניות גרעין השליטה על ידי בעל שעבוד במניות אלו.

כחלק מזכות הסירוב הראשונה הוסכם כי שינוי שליטה בפטרוכימיים או בחברה, כהגדרתו בטיטות ההסכם ובכפוף להתקיימות תנאים מסויימים שפורטו בטיטות ההסכם, יקנה לצד האחר זכות לרכוש את מניות גרעין השליטה בבז"ן של הצד שבו השתנתה השליטה במחיר השוק הממוצע ב- 60 ימי המסחר שקדמו להודעה בדבר שינוי השליטה ובתוספת פרמיה של 15%. הזכות האמורה תקום לחברה במקרה של העברת השליטה הישירה בפטרוכימיים, או שינוי בהחזקות הישירות או העקיפות של בעלי השליטה בפטרוכימיים באופן שדוד פדרמן ו/או קרובו מחד, ויעקב גוטנשטיין ו/או אלכס פסל מאידך, יחדלו להיות בעלי השליטה הישירה או העקיפה בפטרוכימיים, ובכפוף לכך שמניות גרעין השליטה בבז"ן מהוות את עיקר נכסיה של הפטרוכימיים, דהיינו, לפטרוכימיים אין נכסים אחרים (זולת מניות גרעין השליטה, מזומנים ושווי מזומנים) שערכם לפי הדו"חות הכספיים האחרונים של הפטרוכימיים עולה על 200 מיליון דולר.

3.4. זכות הצטרפות: לכל צד תהיה זכות הצטרפות למכירה של מניות גרעין השליטה של הצד השני, בכפוף לכך שזכות הסירוב הראשונה לא מומשה (להלן - זכות הצטרפות).

3.5. מנגנון במב"י (BUY ME BUY YOU): מתום תקופת ההקפאה, לכל צד להסכם תהיה הזכות להפעיל מנגנון במב"י לגבי מניות גרעין השליטה לפיו יוכל להציע לצד השני לרכוש את כל מניות גרעין השליטה שיוחזקו על ידי הצד האחר במחיר שנקב בהצעה או למכור לצד האחר את כל מניות גרעין השליטה שיוחזקו על ידו במחיר האמור (להלן - מנגנון הבמב"י).

3.6. מינוי דירקטורים: הצדדים להסכם השליטה יתחייבו במסגרתו להפעיל את כל כוח ההצבעה שיעמוד לרשותם באסיפות הכלליות בבז"ן, לבחירת או למינוי חברי הדירקטוריון של בז"ן, באופן הבא: דירקטוריון בז"ן ימנה 11 חברים (לרבות 2 דירקטורים חיצוניים), כאשר החברה תמליץ על מינוי 5 דירקטורים ועל מינוי דירקטור חיצוני אחד וקבוצת פטרוכימיים תמליץ על מינוי 4 דירקטורים ועל מינוי דירקטור חיצוני אחד (להלן - הזכות לייצוג מלא בדירקטוריון). בין היתר נקבע כי זכות הייצוג של החברה וקבוצת פטרוכימיים בדירקטוריון בז"ן כאמור לעיל תתייחס גם לכל ועדות הדירקטוריון של בז"ן, למעט ועדת ביקורת, וככל הניתן גם לדירקטוריונים של חברות הבת של בז"ן ולחברות הקשורות שלה.

3.7. מינוי מנהלים ויועצים: בכפוף להוראות כל דין, הצדדים במעמדם כבעלי מניות בבז"ן יפעלו כך שמינוי מנכ"ל בז"ן, רואי החשבון המבקרים ועורכי הדין של בז"ן, חברות הבת של בז"ן, וככל הניתן החברות הקשורות של בז"ן, ייעשה בהסכמה בין הצדדים (להלן - הזכות להשתתפות במינוי מנהלים). כמו כן, בכפוף להוראות כל דין, מינוי יו"ר דירקטוריון בז"ן יעשה על פי המלצת החברה.

3.8. הצבעה בנושאים מסויימים: הצדדים יסכמו מראש את אופן הצבעתם במספר נושאים אם וככל שיעמדו על סדר היום ולהכרעה באסיפות הכלליות של בעלי מניות בז"ן, ובהעדר הסכמה יוכרע אופן הצבעתם על ידי פוסק מוסכם. כן נקבע כי הצדדים יפעלו לתקן את תקנון בז"ן על מנת שההכרעה באותם נושאים מוסכמים המסורים להכרעתו של דירקטוריון בז"ן תועבר להכרעת האסיפה הכללית של בעלי מניות בז"ן או שההכרעה בהם תחייב רוב מיוחס של 75% מכלל הדירקטורים הנוכחים. להלן רשימת הנושאים האמורים: (א) כניסה של בז"ן או של כל חברה בת שלה לתחומי עיסוק חדשים. (ב) הנפקה של מניות או של ניירות ערך אחרים על ידי בז"ן או על ידי חברה בת שלה. (ג) שינוי בתקנון של בז"ן ואו של כל חברה בת שלה ואו של כל חברה מוחזקת שלה. (ד) מיזוג או פיצול או ארגון מחדש של בז"ן או של כל חברה בת שלה. (ה) עסקאות שלא במהלך העסקים הרגיל של בז"ן או של כל חברה בת שלה או של כל חברה מוחזקת שלה עם בעלי ענין. (ו) מינוי רואי החשבון של בז"ן. (ז) פירוק או הקפאת הליכים בבז"ן ואו בכל חברה בת שלה ואו בכל חברה מוחזקת שלה. (ח) עסקת מכר או רכש מהותית של בז"ן.

באור 7 - מידע נוסף (המשך)

ד. בז"ן (המשך)

• הסכם עם מפ"ב לעניין שליטה משותפת בבז"ן (המשך)

- 3.9. מדיניות דיבידנד: הצדדים להסכם השליטה יפעלו בכפוף לכל דין, כך שבז"ן והחברות הבנות שלה תאמצנה מדיניות דיבידנד לפיה יחולקו לפחות 75% מהרווח השנתי הראוי לחלוקה מדי שנה.
- 3.10. תקופת ההסכם: הסכם השליטה ייכנס לתוקפו במועד חתימתו ויגיע לקיצו (א) בהתאם להוראותיו, או (ב) מן אותו מועד שצד חדל להחזיק לפחות 10% מהון המניות של בז"ן.
- 3.11. הוראות נוספות: ההסכם כולל הוראות נוספות המקובלות בהסכמים מסוג זה, לרבות סעיפי סודיות, תרופות, אי-זיתור על זכויות, בוררות, סמכות שיפוט וכדומה.
4. כל עוד הסכם כאו"ל טרם בוצע, החברה וקבוצת פטרוכימיים התחייבו הדדית כי אם יתקבלו כל האישורים הנדרשים עד ולא יאוחר מיום 10 במאי 2009 (להלן - המועד הקובע), אזי לדרישת קבוצת פטרוכימיים יחתם בין הצדדים הסכם שליטה משותפת בבז"ן (להלן - הסכם השליטה טרם ביצוע הסכם כאו"ל), על פי הטיטה שצורפה לכתב ההתחייבות השלישי, ואשר דומה להסכם השליטה לאחר ביצוע הסכם כאו"ל, בכפוף לשינויים הבאים:
- 4.1. אופציה ה-Call: לפטרולים תוקנה אופציה Call לרכוש ולקבל בהעברה מהחברה 230 מליון מניות של בז"ן (להלן - מניות המימוש), כאשר מחיר מניות המימוש הינו מחיר עלות רכישת מניות גרעין השליטה שנרכשו בהצעת המכר מהמדינה ביום 19 בפברואר 2007, קרי: סך של 3.3 ש"ח למניה ובסך הכל 759 מליון ש"ח, בתוספת הפרשי הצמדה למדד וריבית צמודה בשיעור שנתי של 5% בחישוב וחוב חצי שנתי ממועד הרכישה ובניכוי דיבידנדים שחולקו בתוספת הפרשי הצמדה למדד וריבית כאמור (להלן - אופציה ה-Call). אופציה ה-Call תהיה מוקפאת כל עוד הסכם כאו"ל לא בוצע, והיא תתבטל מעיקרה עם ביצוע הסכם כאו"ל. אופציה ה-Call תהיה ניתנת למימוש על ידי פטרולים, אם בכלל, רק החל ממועד ביטול הסכם כאו"ל ועד המועד הקובע או עד ל- 120 יום מקבלת האישורים הנדרשים, לפי המוקדם.
- 4.2. כל עוד לא מומשה אופציה ה-Call: (א) קבוצת פטרוכימיים לא תהיה זכאית לזכות הסירוב הראשונה; (ב) החברה לא תהיה זכאית לזכות ההצטרפות; (ג) לא יחול מנגנון הבמב"י; (ד) לא תחול הזכות לייצוג מלא בדיקטוריון, ובמקומה: דירקטוריון בז"ן ימנה 9 חברים (לרבות 2 דירקטורים חיצוניים), כאשר החברה תמליץ על מינוי 5 דירקטורים, פטרולים תמליץ על מינוי 2 דירקטורים וההמלצה לגבי זהותם של שני הדירקטורים החיצוניים תיעשה בהסכמה בין הצדדים; (ה) לא תחול הזכות להשתתפות במינוי המנהלים. מובהר כי הזכויות המפורטות לעיל יכנסו לתוקף במועד בו תמומש אופציה ה-Call, אם וככל שתמומש או במועד בו יחתם הסכם השליטה לאחר ביצוע הסכם מכר כאו"ל.
- 4.3. במועד בו יבוצע הסכם כאו"ל ויחתם הסכם השליטה לאחר ביצוע הסכם כאו"ל, הוא יחליף ויבטל את הסכם השליטה טרם ביצוע הסכם כאו"ל, אם וככל שנחתם, ובין היתר, אופציה ה-Call תתבטל מעיקרה.
5. אם וככל שביטול הסכם כאו"ל יחול לפני המועד הקובע מטעמים שאינם נעוצים במעשה, מחל או פעולה של פטרוכימיים, והסכם השליטה טרם ביצוע הסכם כאו"ל עדיין לא נחתם, אזי במקרה כזה, ועל אף האמור בסעיף 1 לעיל, כתב ההתחייבות של החברה מיום 1 ביוני 2008 יחזור ויעמוד בתוקפו ביחד עם טיוטת הסכם השליטה המשותפת בבז"ן שצורפה לו ("כתב ההתחייבות השני"), וכתב ההתחייבות השלישי וטיוטת ההסכמים שצורפו לו יחשבו כבטלים. על פי כתב ההתחייבות השני זכאית קבוצת פטרוכימיים, בין היתר, להעביר את זכויותיה מכוח כתב ההתחייבות השני לצד שלישי אשר יקבל את האישורים הנדרשים עד למועד הקובע וזאת בכפוף לזכות הסרוב הראשונה של החברה.
6. במועד חתימת כתב ההתחייבות השלישי חתמה פטרולים על כתב הרשאה בלתי חוזר (להלן - כתב ההרשאה) המסמיך את החברה להצביע בשמה באסיפות הכלליות של בז"ן, מכוח 235 מיליון מניות של בז"ן (להלן - המניות נשוא ההרשאה). כתב ההרשאה יכנס לתוקפו יום אחד עובר למועד הקצאת המניות ויעמוד בתוקפו עד מועד חתימת הסכם השליטה לאחר ביצוע הסכם כאו"ל או עד תום תקופת חמש השנים, לפי המוקדם מבין השניים (להלן - תקופת הביניים). במהלך תקופת הביניים פטרולים לא תמכור את המניות נשוא ההרשאה אלא אם עובר למכירתן קבוצת פטרוכימיים תקנה לחברה כתב הרשאה נוסף שיתייחס למספר מניות של בז"ן הזהה למספר המניות שימכרו כאמור, ובמקרה כזה יתבטל כתב ההרשאה ביחס למניות שנמכרו. ככל שהמניות נשוא ההרשאה יהיו משועבדות כבטוחה לטובת צדדים שלישיים שהעמידו אשראי לפטרוכימיים או לפטרולים, כתב ההרשאה יהיה כפוף לזכויות בעל השעבוד ובמקרה של מימוש השעבוד ומכירת המניות נשוא ההרשאה לצד שלישי בלתי קשור (בכפוף לזכות הסרוב המוקנית לחברה) יתבטל כתב ההרשאה, וקבוצת פטרולים תקנה לחברה כתב הרשאה נוסף שיתייחס למספר מניות זהה למניות הנמכרות.

באור 7 - מידע נוסף (המשך)

ד. בז"ן (המשך)

• הסכם עם מפ"ב לעניין שליטה משותפת בבז"ן (המשך)

7. לפי הוראות כתב ההתחייבות השלישי, החברה תהיה זכאית לזכות הסירוב הראשונה גם לפני חתימת הסכם שליטה משותפת בבז"ן. עד להתקשרות בהסכם השליטה, החברה תהיה זכאית להפעיל את כח השליטה שלה בבז"ן לפי שיקול דעתה וללא כל מגבלות מכוח מניותיה בבז"ן, ובמהלך תקופת הביניים - גם מכוח כתב ההרשאה.

8. בז"ן מנהלת משא ומתן עם מפ"ב לצורך שינוי פרטים מסוימים בעסקת מיזוג כאו"ל, ובהתאם מתנהלים דיונים בין החברה ובין מפ"ב בנוגע לביצוע תיקונים בכתב ההתחייבות השלישי.

• במהלך תקופת הדוח, התקשרו בז"ן וכאו"ל (להלן - החברות) בחוזה למכירת חובות מסוימים של לקוחותיהן עם תאגיד בנקאי (להלן - הבנק). במסגרת ההסכם נקבע כי ההתחייבויות המבוטאות בחשבונות אשר יתקבלו ע"י הבנק לנכיון מומחות מהחברות לבנק בהתאם לחוק המחאת חיובים, התשכ"ט 1969, בהמחאה מוחלטת, סופית גמורה וללא תנאי, על דרך המכר. ההמחאה הינה בלתי תלויה ואינה ניתנת לשינוי או לביטול ללא קבלת הסכמת הבנק בכתב ומראש.

ליום 30 בספטמבר 2008 עומדת יתרת סכום הניכיון על סך של 205 מליון דולר.

ה. צירופי עסקים

1. ביום 28 בינואר 2008, רכשה חברה בקבוצת כימיקלים לישראל בע"מ (להלן - כי"ל) את עיקר הנכסים והפעילות של יחידה עסקית בתחום הטיפול במים מקבוצת HENKEL הגרמנית בתמורה לתשלום במזומן של כ- 60 מיליון אירו (כ- 90 מיליון דולר). הדוחות הכספיים כוללים את תוצאות הפעילות של היחידה העסקית החל ממועד רכישתה.

עלות הרכישה יוחסה, בעיקר לנכסים בלתי מוחשיים (בעיקר פטנט וקשרי לקוחות) כ- 59 מיליון דולר ולמוניטין כ- 26 מיליון דולר.

2. בחודש יוני 2007, רכשה החברה באמצעות חברת INKIA ENERGY LTD. (להלן - אינקה) חברות העוסקות בייצור ומכירה של חשמל הנמצאות באמריקה הלטינית והקריביים תמורת כ- 547 מיליון דולר (כולל 4 מיליון דולר עלויות עסקה). עודף העלות שנוצר באינקה ברכישה הסתכם לסך של כ- 234 מיליון דולר.

בהתבסס על עבודת יחוס עודף עלות הרכישה - PPA (PURCHASE PRICE ALLOCATION), שבוצעה על-ידי מעריך שווי חיצוני, השפעת הרכישה על הנכסים וההתחייבויות בדוחות אינקה היתה כדלקמן:

שנות הפחתה	ערכים שהוכרו ברכישה	התאמות לשווי ההון מליוני \$	ערך בספרים לפני רכישה	
	51	-	51	מזומנים ושווי מזומנים
	57	-	57	נכסים שוטפים
	229	65	164	השקעות בחברות כלולות
	9	-	9	נכסים בלתי שוטפים
14- 46	390	146	244	רכוש קבוע
8- 12	28	17	11	נכסים בלתי מוחשיים
	(23)	-	(23)	התחייבויות שוטפות
במקביל אליה מיוחסת ההטבה	(42)	(42)	-	מסים נדחים
	(140)	-	(140)	התחייבויות שאינן שוטפות
	(57)	3	(60)	זכויות מיעוט
	502	189	313	נכסים והתחייבויות מזוהים, נטו
	45			מוניטין
	547			

באור 7 - מידע נוסף (המשך)

1. אירועים בתקופת הדוח

1. בחודשים אוגוסט ואוקטובר 2007, אישר דירקטוריון החברה השתתפות במיזם להפעלת כלי רכב חשמליים (להלן - בטר פלייס) בסכום של 100 מיליון דולר, אשר יתרכז, בין היתר, בשלב הראשון בהקמת רשת טעינה לרכב חשמלי (מתוך סך של 200 מיליון דולר אשר יושקעו במיזם בשלב הראשוני על ידי משקיעים שונים), וזאת בתמורה לכ-33.33% מהזכויות במיזם הרכב. בחודש ינואר 2008, נחתמו הסכמים הקשורים להשקעה במיזם בין החברה, משקיעים נוספים והיזם. בתקופת הדוח הועבר לבטר פלייס סכום של כ-23 מיליון דולר.
2. בחודש מאי 2008, חתמה טאואר סמיקונדקטור בע"מ (להלן - טאואר) על הסכם לרכישת מניות ג'אז טכנולוגיות (להלן - ג'אז), חברה מובילה בייצור מוצרים עתירי רכיבים אנלוגיים. על פי ההסכם, טאואר רכשה את מניות ג'אז בעסקת החלפת מניות לפי שווי הון עצמי של ג'אז של 40 מיליון דולר כאשר כל מניה של ג'אז הומרה כנגד 1.8 מניות של טאואר. בחודש ספטמבר 2008 הושלמה עסקת המיזוג.
3. ביום 19 באוגוסט 2008, נחתם מזכר הבנות בין טאואר לבין בנק לאומי בע"מ ובנק הפועלים בע"מ (להלן - הבנקים) ולבין החברה, לארגון מחדש של חובותיה של טאואר באופן שתחול הפחתה משמעותית בהיקף חובותיה לבנקים ולחברה. בחודש ספטמבר 2008 הושלמה העסקה. עיקרי ההסדר הינם כדלקמן:

א. עיקרי ההסדר מול הבנקים:

1. בוצעה המרת חוב של טאואר לבנקים בסך של 200 מיליון דולר בדרך של הנפקת שטרי הון הניתנים להמרה למניות טאואר. הסכמי האשראי שנחתמו עם הבנקים יתוקנו בהתאם. ההמרה בוצעה עפ"י מחיר למניה של 1.42 דולר המשקף יחס המרה של 1:2 ביחס למחיר המניה הממוצע של טאואר בנאסד"ק בעשרת הימים שקדמו ליום 7 באוגוסט 2008 (שהוא התאריך בו פרסמה טאואר לראשונה על המו"מ להסדר החובות).
2. מועד תחילת פירעון קרן ההלוואות הנותרות מול הבנקים לאחר ההמרה (כ-200 מיליון דולר) נדחה לספטמבר 2010.
3. תשלומי הריבית של טאואר לבנקים עפ"י הסכמי האשראי שמועדם חל בארבעת הרבעונים החל מיום 30 בספטמבר 2008 נידחו לתשלום בעתיד באופן שיצטרפו לקרן החוב שפרעונה יידחה כך שיתחיל בספטמבר 2010.
4. הבנקים ויתרו על הדרישה לעמידה ביחסים פיננסיים נדרשים ביחס לשני הרבעונים האחרונים של שנת 2008.

ב. עיקרי ההסדר מול החברה:

1. בוצעה המרת חוב של טאואר לחברה בסך של 50 מיליון דולר בדרך של הנפקת שטרי הון הניתנים להמרה למניות טאואר. החוב האמור כולל הלוואה בסך של 30 מיליון דולר ו-20 מיליון דולר באגרות חוב (קרן וריבית צבורה) אשר הוקצו לחברה בשנת 2005. המרת החוב בוצעה על פי אותו מחיר למניה בו בוצעה המרת החוב האמורה לבנקים.
2. החברה השקיעה בטאואר סכום של 20 מיליון דולר כנגד הנפקת שטרי הון הניתנים להמרה ל-28,169,014 מניות טאואר, כמות מניות שחושבה על פי מחיר המניה הממוצע של טאואר בנאסד"ק בעשרת הימים שקדמו ליום 7 באוגוסט 2008 (שהוא התאריך בו פרסמה טאואר לראשונה על המו"מ להסדר החובות).
3. החברה התחייבה להעמיד לטאואר, מעת לעת, סכומים בסך מצטבר שלא יעלה על 20 מיליון דולר וזאת במשך תקופה שתסתיים ביום 31 בדצמבר 2009. הסכומים האמורים יושקעו בטאואר במטרה לסייע לה בתזרים המזומנים שלה במקרים מסוימים ובנסיבות בהן היא תזדקק לקבלתם. הסכום המצטבר האמור עשוי לקטון באותו סכום אשר טאואר תצליח לגייס בדרך כלשהי בתקופה האמורה. כנגד כל תשלום שיבוצע ע"י החברה במסגרת האמורה תנפיק טאואר לחברה שטרי הון הניתנים להמרה למניות טאואר. ההמרה תבוצע על פי מחיר המניה הממוצע של טאואר בעשרת הימים שקדמו למועד כל תשלום כאמור, או במחיר המניה כאמור בסעיף 2 לעיל, לפי הנמוך מביניהם.
- ד. לאחר כניסת ההסכם לתוקף ולאחר רכישת מניות ג'אז ירד חלקה של החברה (לאחר המרת שטרי ההון) בטאואר לכ-30% מהון טאואר ונוצר לחברה רווח הון בסך של כ-25 מיליון דולר.

באור 7 - מידע נוסף (המשך)

1. אירועים בתקופת הדוח (המשך)

4. בתקופת הדוח גייסה החברה סך של כ- 139 מליון דולר בהגדלת סדרת אגרות חוב סדרה 6 וסך של כ- 92 מליון דולר בהנפקת אגרות חוב סדרה 8 נושאת ריבית לא צמודה בשיעור של 6.8% לשנה ועומדת לפרעון ב- 4 תשלומים שנתיים שווים החל מיום 31 בדצמבר 2011.
5. בתקופת הדוח הוקצו על ידי הנאמן 5,300 כתבי אופציה למניות החברה ל- 2 עובדים של החברה בת (מתוכם 5,000 כתבי אופציה לנושא משרה). (ראה גם באור 20 ב.3) לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007.
6. ביום 20 ביולי 2008, הוגשה תביעה כנגד החברה וכנגד QUANUTM (2007) LLC, חברה בבעלות מלאה של החברה (להלן – קוונטום), כנגד CHERY AUTOMOBILE CO. LTD (להלן – צ'רי) ויחידים הקשורים לצ'רי, וכנגד CHERY QUANTUM AUTO CO. LTD, מיזם משותף בבעלות צ'רי וקוונטום. התביעה הוגשה במדינת מישיגן, ארה"ב על ידי חברה אמריקאית בשם V Cars, LLC (לשעבר Visionary Vehicles) (להלן – התובעת) בטענה שקיימה משא ומתן עם צ'רי להקמת מיזם משותף לייצור מכוניות בסין ולהפצתן בארה"ב. הטענות ביחס לחברה וקוונטום כוללות טענות בדבר שימוש במידע חסוי שהועבר לחברה על ידי התובעת, חזרה מהבטחות והפרת חובות אמון כלפי התובעת וקשירת קשר עם צ'רי למניעת השתתפותה של התובעת בייצור מכוניות של צ'רי, ייצואן הפצתן ומכירתן בארה"ב. התובעת טוענת להפסדים בסך של כ- 26 מליון דולר שלכאורה נגרמו לה, וכן טוענת לאובדן רווחים עתידיים מחלקה הצפוי במיזם בסך של כ- 14 מיליארד דולר במשך 30 השנה שבהן המיזם צפוי היה לפעול. התובעת מבקשת צו מניעה להגנה על זיכיון הפצה בלעדי בארה"ב שלכאורה ניתן לה. בנוסף, מבקשת התובעת החזר הוצאות משפטיות וסעדים נוספים. התביעה נמצאת בשלב מוקדם ביותר. החברה וקוונטום נדרשות להשיב לתביעה עד ליום 2 בדצמבר 2008. יועציה המשפטיים של החברה סבורים כי לחברה ולקוונטום טענות מבוססות אך לא מובטחות למחיקתן מהתביעה בשל העדר סמכות שיפוט וטענת פורום בלתי נאות, עקב העדר נוכחות או עסקים במדינת מישיגן. יצוין כי למיטב ידיעת החברה טרם בוצעה מסירה של כתב התביעה ליתר הנתבעות. יועציה המשפטיים של החברה מציינים כי בשלב מוקדם זה, ובהתחשב בכך שאין בידם תמונה מלאה של העובדות, הם אינם יודעים להעריך את סיכויי הצלחת התביעה במידה ואכן תגיע למשפט עצמו.
7. ברבעון השלישי של תקופת הדוח, נמחקה התביעה של התנועה לאיכות השלטון כנגד המדינה, בז"ן והחברה לישראל בהסכמת כל הצדדים, תוך שהתובעת התחייבה שלא לחדש את התביעה. (ראה גם באור 18 ב.1 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007)
8. ביום 2 ביולי 2008, אישר דירקטוריון חברה מאוחדת של כ"ל תכנית במסגרתה הוצע ל- 50 עובדי החברה המאוחדת לצאת לפרישה מוקדמת לפני גיל הפנסיה הקבוע בחוק. 39 עובדים של החברה המאוחדת הצטרפו לתכנית. יתרת 11 העובדים שלא נענו לתוכנית איבדו את זכותם לפרישה מוקדמת בהתאם לתכנית. בתקופת הדוח נרשמה הפרשה של כ- 24 מליון דולר בגין התכנית אשר הוצגה במסגרת הוצאות אחרות בדוח רווח והפסד לתקופה.
9. בחודש יולי 2008 נחקק חוק אוויר נקי, התשס"ח – 2008. חוק אוויר נקי, אשר יכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2011, צפוי להחמיר את משטר הפיקוח על פליטות חומרים לאוויר ויחייב מפעלים הפולטים חומרים לאוויר לקבל היתר פליטה לשם פעולתם. בנוסף, חוק אוויר נקי יחמיר את הסנקציות הפליליות והמנהליות אשר עלולות להיות מוטלות על מי שיפרו את הוראות החוק ויגרמו לזיהום אוויר חזק או בלתי סביר. בהתאם להוראות המעבר של חוק אוויר נקי, מפעל הפועל בתחום פעילותה של בז"ן ואשר ערב תחילת חוק אוויר נקי, הפעיל כדין מקור פליטה על פי הוראות צו אישי שניתן לו, יהיה רשאי להמשיך בהפעלתו אף ללא היתר לפי חוק אוויר נקי עד ליום 30 בספטמבר 2016 או עד הכרעה בבקשת היתר הפליטה שיגיש, לפי המוקדם, ובלבד שיגיש בקשה להיתר פליטה כאמור לא יאוחר מיום 1 במרס 2014. יצוין כי בז"ן פועלת על פי הוראות צו אישי שניתן לה. מחוקק המשנה הוסמך בחוק לגבש הוראות בעניינים מהותיים ומרכזיים הקשורים בהפעלת חוק אוויר נקי, לרבות הוראות הקובעות מהו זיהום אוויר חזק או בלתי סביר וכן צעדים ואמצעים שיש לנקוט למניעת זיהום אוויר חזק או בלתי סביר, הוראות כאמור טרם גובשו. הוראות חוק אוויר נקי חלות, בשינויים המחוייבים, גם על כ"ל.

באור 7 - מידע נוסף (המשך)

1. אירועים בתקופת הדוח (המשך)

10. ביום 3 בספטמבר 2008 החליט דירקטוריון כי"ל לאשר לכי"ל לרכוש מעת לעת בעצמה ו/או על ידי חברה בת, מניות רגילות של כי"ל בהיקף של עד 5% מההון המונפק והנפרע של כי"ל וזאת מתוך רווחי כי"ל הראויים לחלוקה על פי חוק החברות, תשנ"ט 1999. הרכישה תבצע בתקופה החל מיום ההחלטה ועד יום 30 ביוני 2009. הרכישה תוכל להיות בין במהלך המסחר בבורסה ובין מחוצה לו. אין בהחלטה האמורה לחייב את כי"ל לבצע רכישות בכל הכמות או חלקה. הרכישה נעשית על פי המגבלות בדיון ובתכנית האכיפה הפנימית בניירות ערך של כי"ל ולפי הנחיות שניתנות מעת לעת על ידי וועדת דירקטוריון אד הוק שמונתה לנושא והכל במסגרת ההחלטה האמורה לעיל.
- נכון ליום 30 בספטמבר 2008, נרכשו על-ידי כי"ל 11,914,842 מניות בעלות של כ- 169 מליון דולר, המהוות כ- 0.93% מהון המניות המונפק והנפרע של כי"ל (חלקה של החברה כ- 0.49%). כתוצאה מהרכישה נוצר לחברה לישראל עודף עלות שיוחס למוניטין בסכום של כ- 74 מליון דולר. לאחר תאריך המאזן נרכשו על ידי כי"ל 4,105,000 מניות נוספות בעלות של כ- 46 מליון דולר. בסך הכל נרכשו על-ידי כי"ל 16,019,842 מניות, המהוות כ- 1.25% מההון המונפק והנפרע של כי"ל. (חלקה של החברה כ- 0.66%).
- למועד אישור הדוחות הכספיים ממשיכה כי"ל בביצוע התוכנית.
11. כתוצאה מהתנודתיות הרבה במחירי הנפט ומוצרי רשמה בז"ן הפסד בגין ירידת ערך מלאי ליום 30 בספטמבר 2008 בסך של כ- 69 מליון דולר אשר קוּזז בעיקר על ידי ההגנות על המלאי בשוק העתידי בסך של כ- 26 מליון דולר. ההפסד משקף את ההפרש בין עלות המלאי לשווי המימוש שלו נטו לאותו יום. ירידת הערך הוכרה בדוח רווח והפסד במסגרת עלות המכירות, הזקוק והשירותים.
12. בעקבות ירידת מחירים, של מוצרים מסויימים בקבוצת כי"ל, שהחלה ברבעון השלישי של תקופת הדוח, כללה כי"ל בתקופת הדוח הפרשה לירידת ערך מלאי בסך של כ-40 מליון דולר על מנת להעמיד את ערך המלאי על שווי המימוש שלו הנמוך ממחיר העלות. הפרשה זו נזקפה בסעיף עלות המכר.

באור 8 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

- א. כנגד חברה מאוחדת של כי"ל, כנגד בז"ן וכנגד חברות מוחזקות מסויימות של בז"ן, כמו גם כנגד עשרות נתבעים נוספים אחרים, הוגשו מספר תביעות משפטיות, בטענה כי נזקי גוף ורכוש שנגרמו לתובעים, נובעים מזיהום נחל הקישון, אשר, לטענת התובעים, לנתבעים היה חלק בו. בתקופת הדוח לא היה שינוי מהותי במצב התביעות הנ"ל לעומת המתואר בדוח השנתי (ראה גם באור 2.ב.2.18.א.ג. ו- 2.ב.2.18.ב. לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2007). הנהלת כי"ל והנהלת בז"ן בהתבסס על חוות דעת יועציהן המשפטיים, אינן יכולות להעריך את סכום החשיפה, אם בכלל, כל אחת ביחס לתביעות נגדה ונגד חברות מוחזקות שלה ועל כן לא נכללה הפרשה בנידון בדוחות הכספיים.
- ב. לבית המשפט המחוזי בבאר שבע הוגשה בחודש נובמבר 2007 תביעה ובקשה לאשרה כתביעה ייצוגית כנגד חברה מאוחדת ממגזר כי"ל מוצרים תעשייתיים. התובעים טוענים כי ממפעל הנתבעת נפלטו לאוויר חומרים מסוכנים. לטענת התובעים על הנתבעת לשלם לתושבי הנגב "פיצוי כספי בגין הפגיעה באוטונומיה של הרצון והעמדה בסיכון בריאותי" וכמו כן להעמיד "קרן למטרת השגחה רפואית". הסכום הנתבע במסגרת התביעה הייצוגית הינו כ- 317 מיליון דולר. להערכת כי"ל, בהתבסס על חוות הדעת של יועציה המשפטיים, הסיכויים שהבקשה לאישור התובענה הייצוגית לא תאושר, עולים על הסיכויים שהבקשה תאושר. בדוחות הכספיים לא נכללה הפרשה בגין תביעה זו.
- ג. נגד בז"ן ו- 11 גורמים נוספים, כולל גדיב, כאו"ל וחברה כלולה של בז"ן, הוגשה תביעה מטעם מספנות ישראל בע"מ, בטענה כי זיהום נחל הקישון ע"י הגופים הנתבעים גרם למתקני התובעת, המצויים במוצא הנחל, נזקים שונים. סכום התביעה הינו כ- 21 מליון ש"ח למועד הגשתה (ינואר 2004), וכן תובעת סכום בלתי מוגדר בגין נזקים עתידיים ופיצויים לדוגמא. למועד הדוחות הכספיים מצוי ההליך בשלבי קדם משפט ושמיעת הראיות בתיק צפויה להתחיל בשנת 2009.
- ביום 18 במרס 2008, חתמו התובעת וכאו"ל על הסכם פשרה לפיו תדחה התביעה כנגד כאו"ל וימחקו כל ההליכים המתייחסים באופן בלעדי לכאו"ל בחוות דעת המומחים מטעם התובעת. בהסכם הפשרה, התחייבה כאו"ל, כי ככל שתושג פשרה בתביעה בהסכמת רוב הנתבעים וצדדי ג' שיוותרו בתיק, אשר תסיים את כל ההליכים בתביעה, תשתתף כאו"ל באותה פשרה ב- 2.8% מהסכום שישולם לתובעת על פי אותה פשרה.
- ביום 26 במרס 2008, ניתן תוקף של פסק דין להסכם פשרה זה. כאו"ל מנהלת משא ומתן עם הנתבעים בתיק על מנת שלא ישלחו כנגדה הודעות צד ג' ועל כן מעמדה בתיק טרם הובהר סופית. במצב דברים זה, מעריכים יועציה המשפטיים של כאו"ל, כי כאו"ל לא תחוייב בסכום משמעותי בגין תביעה זו, אם בכלל.

באור 8 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

- ד. ביום 12 במאי 2008, התקיים במשרד להגנת הסביבה בחיפה, שימוע לחברות תש"ן, קצא"א ולבז"ן, בעקבות טענות של המשרד להגנת הסביבה ולפיהן, בסיוור שנערך בסמוך למעגן הדייג ברצועה של תש"ן בו מבוצעות עבודות בצנרת בז"ח וקצא"א, התגלו ממצאים העלולים להעיד על זיהום וכי קרקע שנחשדת כמזוהמת, פונתה מן האזור לבית זיקוק חיפה. בשימוע שנערך הודיעה בז"ן כי היא מבצעת סיוור לאורך המסדרון, הצנרת מוגנת בהגנה קטודית ונערכות בדיקות לצנרת קודם לכל הזרמה בה וממצאי הבדיקות מעידים כי לא ארעה דליפה מצנרת זו. למרות האמור לעיל, בז"ן אינה יכולה לשלול את האפשרות כי קיימת לה חשיפה בנושא זה, בסכומים שאיננה יכולה להעריך בשלב זה, בין היתר, היות שהיקף הזיהום, אם וככל שהוא קיים כיום, אינו ידוע וכמו כן, אין לבז"ן ידיעה אם קיים זיהום מתי נוצר, ובאחריות מי.
- ה. לצורך קיום פעילות בז"ן, תלויה בז"ן בקבלת שירותים מחברות התשתית, תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ וקו צינור הנפט אילת אשקלון בע"מ, אשר הינן בעלות תשתיות חיוניות לפריקה, הובלה, אחסנה וניפוק נפט גולמי ומוצרי נפט. במהלך המחצית הראשונה של שנת 2009, צפויה תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ לבצע עבודות תחזוקה בקו הימי המשמש לפריקת נפט גולמי במפרץ חיפה, בכפוף לאישורים הנדרשים מהגורמים המוסמכים.
- ו. ביום 10 באפריל 2008, נשלח לכאוו"ל מכתב מהמשרד להגנת הסביבה ובו נטען כי ביום 9 באפריל 2008, נפלט עשן שחור מלפיד הפוליפרופילן של כאוו"ל לפרקי זמן העולים על 6 דקות מצטברות בשעה, דבר המהווה, לטענת המשרד להגנת הסביבה, הפרה של הוראות הצו האישי. בעקבות האירוע הנטען זומנה כאוו"ל לשימוע במשרדי מנהל המחוז להגנת הסביבה שנערך ביום 1 במאי 2008.
- יצוין כי כאוו"ל חולקת על הוראות הפליטה במקרה תקלה הקבועות בצו האישי (אשר כוללות הוראה לפיה פליטת עשן לא תעלה על משך של 6 דקות מצטברות בשעה), שכן לטענתה, ההוראות אינן ישימות וכאוו"ל אינה יכולה לעמוד בהן. כאוו"ל פועלת מול המשרד להגנת הסביבה לשינוי הוראות הפליטה במקרה תקלה.
- יצוין כי, בשימוע שנערך לכאוו"ל ביום 19 באוגוסט 2007 בעקבות אירוע קודם של פליטת עשן, צוין כי כל חריגה נוספת מהוראות הצו האישי תביא לפתיחה בחקירה של המשרד להגנת הסביבה.
- ביום 19 במאי 2008, קיבלה כאוו"ל את פרוטוקול השימוע שנערך לה בקשר לאירוע, אשר כולל דרישה "להפסיק את הפעילות במתקן המונומור לאלתר עד להתקנת כל הנדרש עפ"י Best Available Technique", (להלן - B.A.T) לרבות הגיבויים הנחוצים למניעת תקלות, הכל לשביעות רצון המשרד להגנת הסביבה ואיגוד ערים חיפה".
- ביום 25 במאי 2008, השביתה כאוו"ל את המתקנים. (להלן: "השביתה הזמנית"). במסגרת ההשבחה הזמנית ביצעה כאוו"ל פעולות שונות על מנת להבטיח שטכנולוגיות ה-B.A.T המותקנת בלפיד תופעל בתהליכים המיטיביים, לרבות גיבויים נחוצים למניעת תקלות. להערכת כאוו"ל, עם סיום ההשבחה הזמנית היא עומדת בכל הדרישות שהעלה מנהל המחוז ביחס ללפיד. עם זאת, הדגישה כאוו"ל בפני מנהל המחוז כי בכך לא יהיה כדי לפתור את עניין הוראות הפליטה במקרה תקלה וחזרה וביקשה כי תמונה וועדה מקצועית לבחינת העניין.
- ביום 6 ביולי 2008, התקיים לכאוו"ל שימוע אצל מנהל המחוז, וזאת, על פי הנטען על ידי מנהל המחוז, בשל אי קיום הוראות הצו האישי וגרימת זיהום אויר בלתי סביר, בקשר עם אירוע של פליטת עשן ממפעל כאוו"ל מיום 21 ביוני 2008. בפרוטוקול השימוע האמור, דורש מנהל המחוז מכאוו"ל, בין היתר, לסגור את אחד ממתקני הפוליאתילן של כאוו"ל עד סיום הבדיקה והפקת הלקחים וכן דרישה כי הבדיקה תיערך על ידי מומחה גרמני תוך שבועיים ממועד השימוע האמור וכי יוגש דוח ומסקנותיו ימומשו בתוך חודש ממועד אותו שימוע. כאוו"ל יישמה את הדרישות המופיעות בפרוטוקול השימוע האמור ובכלל זה סגרה את אחד ממתקני הפוליאתילן של כאוו"ל, אשר הופעל מחדש עם סיום בדיקתו ביום 18 ביולי 2008.
- ז. ביום 17 בספטמבר 2008 התקבל מבית המשפט העליון פסק הדין המאשר הסדר טיעון בין כאוו"ל לבין המדינה, על פיו כאוו"ל תורשע על פי הודאתה, בעובדות כתב אישום מתוקן שהוגש נגדה בעקבות שני אירועי פליטת עשן בסתיו 2003. בעקבות ההרשעה הוטל על כאוו"ל קנס והיא תקבל על עצמה התחייבות שלא לעבור במשך שנתיים על עבירה מהסוג בו הורשעה. בעקבות פסק הדין התאימה כאוו"ל את ההפרשה לגובה הקנס.

באור 8 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

- ח. לאחר תאריך המאזן, ביום 23 באוקטובר 2008, הומצאה לכא"ל בקשה לאישור תובענה ייצוגית בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות התשס"ו – 2006, אשר הוגשה ביום 5 באוקטובר 2008 בבית המשפט המחוזי בתל-אביב, (להלן – הבקשה)
- הבקשה הוגשה בגין נזקים לא ממוניים שנגרמו, על-פי טענת המבקש, עקב שני אירועים של פליטת עשן שאירעו בתאריכים 15 בספטמבר 2003 ו- 5 באוקטובר 2003, ואשר בתביעה ייצוגית קודמת שהוגשה בעניינם נגד בז"ן ונגד כא"ל הסכימו התובעות למחיקת כא"ל.
- המבקש מבקש לייצג בבקשה את תושבי מפרץ חיפה ומי ששהו באזור זה (להלן- חברי הקבוצה) ושנחשפו לפליטת העשן בתאריכים האמורים.
- המבקש טוען כי יש לפצות כל אחד מחברי הקבוצה ב- 1,000 ש"ח בגין הנזק שנגרם לו על-פי הנטען.
- הבקשה אינה נוקבת במספר המוערך של חברי הקבוצה ואיננה נוקבת בסכום הכולל אשר לטענת המבקש יש לפצות בו את חברי הקבוצה.
- בבקשה נטען כי היא הוגשה בעקבות תוצאותיו של הליך פלילי שנוהל נגד כא"ל, בסופו הורשעה כא"ל, על-פי הודאתה, בכתב אישום מתוקן בקשר עם האירועים, בבית המשפט העליון.
- להערכת בז"ן, בהתבסס על חוות דעתם של יועציהם המשפטיים של כא"ל, נוכח השלב המוקדם של התביעה, מורכבות ההליך והעובדה שלא נקב סכום התביעה, לא ניתן לאמוד את חשיפתה הכספית של בז"ן.
- ט. עמותת מועדון חתירה חיפה הגישה לבית משפט השלום בחיפה תביעה ייצוגית מכוח החוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב- 1992 כנגד כמה מפעלים השוכנים לגדות נחל הקישון, בתביעה התבקשה הפסקת הזרמת שפכים לקישון וכן צו לשיקום הנחל ולהחזרתו למצב שהיה בו קודם לתחילת הזרמת השפכים אליו. לתביעה צורפו כצדדים שלישיים עשרות מפעלים לרבות בז"ן, גדיב וכא"ל, ורשויות – לרבות מדינת ישראל. ב- 29 במרץ 2007 סילק בית המשפט את התביעה על הסף. בית המשפט אישר את שיקול דעת הרשויות בקשר למתן היתרי ההזרמה לקישון, כשהוא מציין את הצדדים שנקטו הרשויות והנתבעים לשיפור מצב הקישון וכן את השיפור הניכר בשנים האחרונות באיכות מי הנחל ובמצבו.
- בחודש ספטמבר 2008 מחק בית המשפט המחוזי את הערעור שהוגש כנגד החלטת הסילוק במסגרת הסכמה שהצדדים הגיעו אליה, לפיה לא יהיה במחיקה ובסילוק התביעה על ידי בית משפט השלום כדי למנוע ממי מהצדדים נקיטת כל הליך משפטי, ככל שתהיה לכך תשתית עובדתית מתאימה.
- י. בהקשר להתחייבויות תלויות כנגד החברה וחברות מאוחדות ראה באור 18 בדוחות הכספיים השנתיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2007.

באור 9 - אירועים עיקריים לאחר תאריך המאזן

- א. לאחר תאריך המאזן, בחודש אוקטובר 2008, אישר דירקטוריון בז"ן – במסגרת יישום התכנית האסטרטגית 2007 - הקמת פצחן מימני (להלן – המתקן) אשר ייצר תזקיכי ביניים (סולר וקרוסין); זאת בהשקעה של 670 מליון דולר. המתקן צפוי להיות תפעולי בשנת 2011.
- ב. לאחר תאריך המאזן, בחודש נובמבר 2008, הודיעה מעלות STANDARD & POOR'S (להלן – מעלות) על הורדת דירוג אגרות החוב של בז"ן (סדרות א', ב' ו- ג' וכן אגרות חוב לא סחירות) מרמה של A/A STABLE לרמה של A/NEGATIVE.
- ג. בדבר תובענה ייצוגית שהוגשה כנגד כא"ל, לאחר תאריך המאזן, ראה באור 8.ח.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל - IFRS

א. כללי

כפי שצויין בבאור 2(א), זוהי תמצית דוחות הביניים המאוחדים שהכינה הקבוצה מהווה חלק מהתקופה הכלולה בדוחות השנתיים המאוחדים הראשונים על פי IFRS.

המדיניות החשבונאית המפורטת בבאור 3 יושמה בהכנת תמצית דוחות הביניים המאוחדים לתקופות של תשעה חודשים ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008, המידע ההשוואתי לתקופות של תשעה חודשים ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007, המידע ההשוואתי לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007 ומאזן הפתיחה לפי IFRS ליום 1 בינואר 2007 (להלן - "מועד המעבר").

ביאור זה נערך על בסיס תקני IFRS הידועים כיום, אשר פורסמו ויכנסו לתוקף או הניתנים לאימוץ מוקדם במועד הדיווח השנתי הראשון של הקבוצה לפי IFRS, 31 בדצמבר 2008. על בסיסם נקבעה המדיניות החשבונאית של החברה.

תקני ה- IFRS אשר יהיו בתוקף או אשר ניתנים לאימוץ בדוחות הכספיים השנתיים לשנה שתסתיים ב- 31 בדצמבר 2008 כפופים לשינויים ולפרסומן של הבהרות נוספות ולכן לא ניתן לקבוע אותם בוודאות. בהתאם לכך, כללי המדיניות החשבונאית שיושמו לגבי התקופות המוצגות, ייקבעו באופן סופי רק בעת הכנת הדוחות הכספיים הראשונים על פי IFRS ליום 31 בדצמבר 2008.

ב. פירוט ההקלות שנבחרו

להלן פירוט ההקלות בהן בחרה החברה על פי IFRS 1 ואשר לגביהם החברה אינה מיישמת למפרע את המעבר לדיווח על פי תקני IFRS:

1. צירופי עסקים

החברה לא יישמה למפרע את תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 3, הדן בנושא צירופי עסקים ולפיכך מוניטין ועודפי עלות שנוצרו בצירופי עסקים ברכישות של חברות כלולות, בחברות בשליטה משותפת וברכישות מיעוט לאחר שהושגה בהן השליטה שהתרחשו לפני 1 בינואר 2007 לא טופלו בהתאם לתקן IFRS 3 אלא טופלו בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל.

2. הפרשי תרגום מפעילויות חוץ

החברה בחרה ליישם את ההקלה שנקבעה במסגרת IFRS 1 לפיה במועד המעבר לתקני IFRS יתרות קרן ההון נובעת מהפרשי התרגום המצטברים לגבי כל פעילויות החוץ למועד המעבר נזקפו ליתרת העודפים.

3. מכשירים פיננסיים מורכבים

בהתאם להקלה המתאפשרת לפי הוראות IFRS 1, בחרה החברה שלא להפריד מכשירים פיננסיים מורכבים, לרכיב התחייבותי ולרכיב הוני בהתאם להוראות IAS 32 בדבר מכשירים פיננסיים: גילוי והצגה, מאחר ובמועד המעבר ההתחייבות אינה קיימת עוד.

4. עסקאות תשלום מבוסס מניות

בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל, הכירה החברה בעסקאות תשלום מבוסס מניות החל מיום 1 בינואר 2006, לגבי מענקים שהוענקו לאחר ה- 15 במרס 2005 בתנאי שלא הבשילו עד ה- 1 בינואר 2006. לפי כללי ה- IFRS תשלומים מבוססי מניות שהוענקו לפני 7 בנובמבר 2002 או הבשילו במלואם עד ליום 1 בינואר 2007 לא טופלו באופן רטרואקטיבי, בהתאם להקלה המתאפשרת לפי IFRS 1.

5. רכוש קבוע

החברה בחרה ליישם את ההקלה שנקבעה במסגרת IFRS 1 לפיה בחרה החברה למדוד חלק מפרטי רכוש קבוע (קרקע, מבנים, מכונות וציוד) לפי השווי ההוגן ליום 1 בינואר 2007 ולהשתמש באותו שווי הוגן כעלות נחשבת ליום המעבר.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעת המעבר ל- IFRS (המשך)

ג. **מדיניות חשבונאית שאומצה בעת קיומן של חלופות על פי תקני ה- IFRS**

1. **רווחים והפסדים אקטואריים**

החברה בחרה כמדיניות חשבונאית באחת החלופות אשר הותרו ב- IAS 19 לטיפול ברווחים והפסדים אקטואריים. על פי החלופה שנבחרה הוכרו הרווחים וההפסדים האקטואריים באופן מיידי כנגד זקיפה להון העצמי (יתרת העודפים).

2. **תאגידים בשליטה משותפת**

על פי כללי החשבונאות המקובלים בישראל, תאגידים בהם יש לחברה שליטה משותפת מוצגים לפי שיטת האיחוד היחסי. תחת ה-IFRS, ניתן לבחור להציג את ההשקעות בתאגידים כאמור לפי שיטת האיחוד היחסי או לפי שיטת השווי המאזני. החברה בחרה ליישם את החלופה לפיה חברות מוחזקות בהן מתקיימת שליטה משותפת מוצגות לפי שיטת האיחוד היחסי.

ד. **השפעת המעבר ל- IFRS**

ההסבר אודות השפעת המעבר מכללי החשבונאות המקובלים בישראל לכללי ה- IFRS על מצבה הכספי של החברה ועל תוצאות פעילותה ותזרימי המזומנים שלה ניתן בטבלאות ובביאורים להלן.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ד. השפעת המעבר ל- IFRS (המשך)

1. מאזן ליום 1 בינואר 2007

ליום 1 בינואר 2007			
IFRS (מבוקר) מיליוני דולר	השפעת המעבר לתקני IFRS (מבוקר) מיליוני דולר	כללי החשבונאות המקובלים בישראל (מבוקר) מיליוני דולר *	כללי החשבונאות המקובלים בישראל** (מבוקר) מיליוני ש"ח
231	-	231	975
653	-	653	2,760
336	-	336	1,421
960	218	742	3,137
236	(36)	272	1,150
6	-	6	26
807	-	807	3,425
3,229	182	3,047	12,894
102	1	101	429
3	-	3	14
129	74	55	234
23	16	7	28
34	-	34	118
-	(17)	17	72
291	74	217	895
3,092	(63)	3,155	13,329
397	64	333	1,408
3,780	75	3,705	15,632
7,009	257	6,752	28,526
706	218	488	2,061
516	-	516	2,179
41	-	41	171
73	-	73	307
384	(5)	389	1,650
1,720	213	1,507	6,368
1,423	1	1,422	6,009
25	-	25	106
927	-	927	3,915
379	(24)	403	1,704
-	-	-	1
419	134	285	1,206
-	(850)	850	3,583
3,173	(739)	3,912	16,524
4,893	(526)	5,419	22,892
273	-	273	1,929
5	5	-	(306)
-	(59)	59	248
1,022	21	1,001	3,763
1,300	(33)	1,333	5,634
816	816	-	-
2,116	783	1,333	5,634
7,009	257	6,752	28,526

נכסים שוטפים
מזומנים ושווי מזומנים
ניירות ערך סחירים
השקעות, פקדונות והלוואות לזמן קצר
לקוחות
חייבים ויתרות חובה, לרבות מכשירים נגזרים
מס הכנסה לקבל
מלאי

סה"כ נכסים שוטפים

השקעות, הלוואות ויתרות חובה לזמן ארוך
השקעות בחברות כלולות
השקעות בחברות אחרות
פקדונות, הלוואות ויתרות חובה לזמן ארוך, לרבות
מכשירים נגזרים
מיסים נדחים, נטו
מלאי שאינו שוטף
חובות מיעוט

סה"כ השקעות ויתרות חובה לזמן ארוך

רכוש קבוע

נכסים בלתי מוחשיים

סה"כ נכסים בלתי שוטפים

סה"כ נכסים

התחייבויות שוטפות
הלוואות מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים
ספקים ונותני שירותים
הפרשות
מס הכנסה לשלם
זכאים ויתרות זכות, לרבות מכשירים נגזרים

סה"כ התחייבויות שוטפות

התחייבויות לזמן ארוך
התחייבויות לתאגידים בנקאיים ולנותני אשראי אחרים
הפרשות
אגרות חוב
מיסים נדחים, נטו
אגרות חוב ניתנות להמרה במניות החברה
הטבות לעובדים
זכויות מיעוט

סה"כ התחייבויות שאינן שוטפות

סה"כ התחייבויות

הון
הון מניות ופרמיה
קרנות הון
דיבידנד מוצע לאחר תאריך המאזן
יתרת עודפים

סה"כ הון המיוחס לבעלי הזכויות ההוניות של החברה

זכויות מיעוט

סה"כ הון

סה"כ התחייבויות והון

* הנתונים במיליוני דולר מייצגים את הנתונים הכספיים לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל לו מטבע הפעילות לפי כללים אלה היה הדולר (ראה סעיף ה.1. להלן).

** לאחר ההצגה מחדש בגלל אימוץ לראשונה של תקנים ישראליים חדשים.

*** סווג מחדש.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל - IFRS (המשך)

ד. השפעת המעבר ל- IFRS (המשך)

2. מאזן ליום 30 בספטמבר 2007

ליום 30 בספטמבר 2007			
IFRS	השפעת המעבר לתקני IFRS (בלתי מבוקר)	כללי החשבונאות המקובלים בישראל* (בלתי מבוקר)	כללי החשבונאות המקובלים בישראל (בלתי מבוקר)
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר *	מיליוני ש"ח
333	-	333	1,352
386	-	386	** 1,549
340	-	340	** 1,364
1,631	173	1,458	5,849
361	43	318	1,261
22	(6)	28	113
1,702	(26)	1,728	6,934
4,775	184	4,591	18,422
360	20	340	1,314
19	-	19	86
232	56	176	697
23	12	11	44
32	-	32	128
666	88	578	2,269
6,108	234	5,874	23,839
932	301	631	2,500
7,706	623	7,083	28,608
12,481	807	11,674	47,030
1,637	172	1,465	5,878
1,029	(20)	1,049	4,208
60	-	60	241
778	171	607	2,434
51	-	51	205
3,555	323	3,232	12,966
2,707	(4)	2,711	10,880
1,553	(233)	1,786	7,168
45	-	45	181
794	61	733	3,038
527	154	373	1,498
-	(1,378)	1,378	5,525
5626	(1,400)	7,026	28,290
9,181	(1,077)	10,258	41,256
273	-	273	1,933
31	10	21	(460)
1,130	8	1,122	4,301
1,434	18	1,416	5,774
1,866	1,866	-	-
3,300	1,884	1,416	5,774
12,481	807	11,674	47,030

נכסים שוטפים
מזומנים ושווי מזומנים
ניירות ערך סחירים
השקעות, פקדונות והלוואות לזמן קצר
לקוחות
חייבים ויתרות חובה, לרבות מכשירים נגזרים
מס הכנסה לקבל
מלאי

סה"כ נכסים שוטפים

השקעות, הלוואות ויתרות חובה לזמן ארוך
השקעות בחברות כלולות
השקעות בחברות אחרות
פקדונות, הלוואות ויתרות חובה לזמן ארוך, לרבות
מכשירים נגזרים
מיסים נדחים, נטו
מלאי שאינו שוטף

סה"כ השקעות ויתרות חובה לזמן ארוך

רכוש קבוע

נכסים בלתי מוחשיים

סה"כ נכסים בלתי שוטפים

סה"כ נכסים

התחייבויות שוטפות
הלוואות מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים
ספקים ונותני שירותים
הפרשות
זכאים ויתרות זכות, לרבות מכשירים נגזרים
מס הכנסה לשלם

סה"כ התחייבויות שוטפות

התחייבויות לזמן ארוך
התחייבויות לתאגידים בנקאיים ולנותני אשראי אחרים
אגרות חוב
הפרשות
מיסים נדחים, נטו
הטבות לעובדים
זכויות מיעוט

סה"כ התחייבויות שאינן שוטפות

סה"כ התחייבויות

הון
הון מניות ופרמיה
קרנות הון
יתרת עודפים
סה"כ הון המיוחס לבעלי הזכויות ההוניות של החברה

זכויות מיעוט

סה"כ הון

סה"כ התחייבויות והון

* הנתונים במיליוני דולר מייצגים את הנתונים הכספיים לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל לו מטבע הפעילות לפי כללים אלה היה הדולר (ראה סעיף ה.1. להלן).

** סווג מחדש.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ד. השפעת המעבר ל- IFRS (המשך)

3. מאזן ליום 31 בדצמבר 2007

ליום 31 בדצמבר 2007			
IFRS (מבוקר) מיליוני דולר	השפעת המעבר לתקני IFRS (מבוקר) מיליוני דולר	כללי החשבונאות המקובלים בישראל (מבוקר) מיליוני דולר *	כללי החשבונאות המקובלים בישראל (מבוקר) מיליוני ש"ח
519	-	519	1,996
446	-	446	1,717
83	-	83	319
1,760	-	1,760	6,769
382	(68)	450	1,730
32	-	32	123
2,064	(17)	2,081	8,093
5,286	(85)	5,371	20,747
נכסים שוטפים			
מזומנים ושווי מזומנים			
ניירות ערך סחירים			
השקעות, פקדונות והלוואות לזמן קצר			
לקוחות			
חייבים ויתרות חובה, לרבות מכשירים נגזרים			
מס הכנסה לקבל			
מלאי			
סה"כ נכסים שוטפים			
השקעות, הלוואות ויתרות חובה לזמן ארוך			
השקעות בחברות כלולות			
השקעות בחברות אחרות			
פקדונות, הלוואות ויתרות חובה לזמן ארוך לרבות			
מכשירים נגזרים			
מיסים נדחים, נטו			
מלאי שאינו שוטף			
סה"כ השקעות ויתרות חובה לזמן ארוך			
רכוש קבוע			
נכסים בלתי מוחשיים			
סה"כ נכסים בלתי שוטפים			
סה"כ נכסים			
התחייבויות שוטפות			
הלוואות מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים			
ספקים ונותני שירותים			
הפרשות			
זכאים ויתרות זכות, לרבות מכשירים נגזרים			
מס הכנסה לשלם			
סה"כ התחייבויות שוטפות			
התחייבויות לזמן ארוך			
התחייבויות לתאגידים בנקאיים ולנותני אשראי אחרים			
אגרות חוב			
הפרשות			
מיסים נדחים, נטו			
הטבות לעובדים			
זכויות המיעוט			
סה"כ התחייבויות שאינן שוטפות			
סה"כ התחייבויות			
הון			
הון מניות ופרמיה			
קרנות הון			
יתרת עודפים			
סה"כ הון המיוחס לבעלי הזכויות ההוניות של החברה			
זכויות מיעוט			
סה"כ הון			
סה"כ התחייבויות והון			

* הנתונים במיליוני דולר מייצגים את הנתונים הכספיים לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל לו מטבע הפעילות לפי כללים אלה היה הדולר (ראה סעיף ה.1. להלן).

** סווג מחדש.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ד. השפעת המעבר ל- IFRS (המשך)

4. דוח רווח והפסד לשנת 2007

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2007				
IFRS (מבוקר) מיליוני דולר	השפעת המעבר לתקני IFRS (מבוקר) מיליוני דולר	כללי החשבונאות המקובלים בישראל* (מבוקר) מיליוני דולר *	כללי החשבונאות המקובלים בישראל (מבוקר) מיליוני ש"ח	
10,913	-	10,913	43,916	מכירות
9,063	27	9,036	36,460	עלות המכירות
1,850	(27)	1,877	7,456	רווח גולמי
39	-	39	161	הוצאות מחקר ופיתוח
597	(4)	601	2,454	הוצאות מכירה, שינוע ושיווק
376	32	344	1,489	הוצאות הנהלה וכלליות
8	8	-	-	הוצאות אחרות
(27)	(27)	-	-	הכנסות אחרות
857	(36)	893	3,352	רווח מפעולות רגילות
** 435	86	349	771	הוצאות מימון
** (94)	(94)	-	-	הכנסות מימון
341	(8)	349	771	הוצאות מימון, נטו
-	6	(6)	(29)	הכנסות (הוצאות) אחרות, נטו
(23)	(23)	-	-	חלק בהפסדי חברות כלולות, נטו
493	(45)	538	2,552	רווח לפני מיסים על הכנסה
120	-	120	573	מיסים על ההכנסה
373	(45)	418	1,979	רווח לאחר מיסים על הכנסה
-	24	(24)	(97)	חלקה של הקבוצה בהפסדי חברות כלולות, נטו
-	293	(293)	(1,201)	חלק המיעוט ברווחי חברות מאוחדות, נטו
373	272	101	681	רווח לתקופה
113				מיוחס ל:
260				בעלי הזכויות ההוניות של החברה
				זכויות מיעוט
373				רווח לתקופה

* הנתונים במיליוני דולר מייצגים את הנתונים הכספיים לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל לו מטבע הפעילות לפי כללים אלה היה הדולר (ראה סעיף ה.1. להלן).

** סווג מחדש.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ד. השפעת המעבר ל- IFRS (המשך)

5. דוח רווח והפסד לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2007

לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2007				
IFRS (בלתי מבוקר) מיליוני דולר	השפעת המעבר לתקני IFRS (בלתי מבוקר) מיליוני דולר	כללי החשבונאות המקובלים בישראל* (בלתי מבוקר) מיליוני דולר *	כללי החשבונאות המקובלים בישראל (בלתי מבוקר) מיליוני ש"ח	
7,006	-	7,006	29,604	מכירות
5,765	-	5,765	24,392	עלות המכירות
1,241	-	1,241	5,212	רווח גולמי
28	-	28	118	הוצאות מחקר ופיתוח
406	11	395	1,683	הוצאות מכירה, שינוע ושיווק
234	13	221	1,017	הוצאות הנהלה וכלליות
5	5	-	-	הוצאות אחרות
(21)	(21)	-	-	הכנסות אחרות
589	(8)	597	2,394	רווח מפעולות רגילות
301	83	218	723	הוצאות מימון
(114)	(72)	(42)	(175)	הכנסות מימון
187	11	176	548	הוצאות מימון נטו
-	(10)	10	41	הכנסות (הוצאות) אחרות, נטו
(28)	(28)	-	-	חלק בהפסדי חברות כלולות, נטו
374	(57)	431	1,887	רווח לפני מיסים על הכנסה
86	(7)	93	450	מיסים על ההכנסה
288	(50)	338	1,437	רווח לאחר מיסים על הכנסה
-	22	(22)	(92)	חלקה של הקבוצה בהפסדי חברות כלולות, נטו
-	195	(195)	(816)	חלק המיעוט ברווחי חברות מאוחדות, נטו
288	167	121	529	רווח לתקופה
112				מיוחס ל:
176				בעלי זכויות הוניות של החברה
				זכויות מיעוט
288				רווח לתקופה

* הנתונים במיליוני דולר מייצגים את הנתונים הכספיים לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל לו מטבע הפעילות לפי כללים אלה היה הדולר (ראה סעיף ה.1. להלן).

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ד. השפעת המעבר ל- IFRS (המשך)

6. דוח רווח והפסד לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2007

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2007				
IFRS (בלתי מבוקר) מיליוני דולר	השפעת המעבר לתקני IFRS (בלתי מבוקר) מיליוני דולר	כללי החשבונאות המקובלים בישראל* (בלתי מבוקר) מיליוני דולר *	כללי החשבונאות המקובלים בישראל (בלתי מבוקר) מיליוני ש"ח	
3,449	-	3,449	14,847	מכירות
2,938	-	2,938	12,649	עלות המכירות
511	-	511	2,198	רווח גולמי
10	-	10	42	הוצאות מחקר ופיתוח
154	14	140	639	הוצאות מכירה, שינוע ושיווק
89	10	79	416	הוצאות הנהלה וכלליות
4	4	-	-	הוצאות אחרות
(12)	(12)	-	-	הכנסות אחרות
266	(16)	282	1,101	רווח מפעולות רגילות
191	57	134	411	הוצאות מימון
(28)	(18)	(10)	(44)	הכנסות מימון
163	39	124	367	הוצאות מימון נטו
-	(5)	5	22	הכנסות (הוצאות) אחרות, נטו
(13)	(13)	-	-	חלק בהפסדי חברות כלולות, נטו
90	(73)	163	756	רווח לפני מיסים על הכנסה
8	(9)	17	136	מיסים על ההכנסה
82	(64)	146	620	רווח לאחר מיסים על הכנסה
-	4	(4)	(19)	חלקה של הקבוצה בהפסדי חברות כלולות, נטו
-	95	(95)	(400)	חלק המיעוט ברווחי חברות מאוחדות, נטו
82	35	47	201	רווח לתקופה
4				מיוחס ל:
78				בעלי זכויות הונות של החברה
				זכויות מיעוט
82				רווח לתקופה

* הנתונים במיליוני דולר מייצגים את הנתונים הכספיים לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל לו מטבע הפעילות לפי כללים אלה היה הדולר (ראה סעיף ה.1. להלן).

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ד. השפעת המעבר ל- IFRS (המשך)

7. השפעת ההתאמות האמורות על יתרת העודפים:

31 בדצמבר 2007	30 בספטמבר 2007	1 בינואר 2007
(מבוקר) מיליוני דולר	(בלתי מבוקר) מיליוני דולר	(מבוקר) מיליוני דולר
(29)	(44)	(33)
12	-	-
14	5	7
1	(1)	-
(6)	(9)	(9)
-	-	59
60	60	-
(7)	(3)	(3)
45	8	21

הטבות לעובדים
שינוי אומדן אורך החיים השימושיים של רכוש קבוע
מכשירים פיננסיים
השקעה במוחזקות
מיסים נדחים
דיבידנד מוצע לאחר תאריך המאזן
זקיפת מוניטין שלילי לעודפים
אחר
סה"כ התאמת העודפים

8. התאמת הרווח:

לתקופה של תשעה חודשים שנסתיימה ביום 30 בספטמבר 2007	לתקופה של שלושה חודשים שנסתיימה ביום 30 בספטמבר 2007	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007
(בלתי מבוקר) מיליוני דולר	(בלתי מבוקר) מיליוני דולר	(מבוקר) מיליוני דולר
*121	*47	*101
2	2	-
(3)	1	(6)
7	3	19
(17)	(45)	3
176	76	260
2	(2)	(4)
167	35	272
288	82	373

רווח נקי לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל
חברות כלולות
הטבות לעובדים
שינוי אומדן אורך החיים השימושיים
של רכוש קבוע
מכשירים פיננסיים
זקיפת חלק המיעוט ברווח להון העצמי
אחר
סה"כ התאמות
רווח לתקופה לפי כללי IFRS

* הנתונים במיליוני דולר מייצגים את הנתונים הכספיים לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל לו מטבע הפעילות לפי כללים אלה היה הדולר (ראה סעיף ה.1. להלן).

9. דוח תזרים מזומנים

- (1) ריביות שהתקבלו וריביות ששולמו סווגו כתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל. בהתאם ל- IFRS, ועל בסיס המדיניות החשבונאית שאימצה החברה, סווגו ריביות שהתקבלו כתזרימי מזומנים מפעילות השקעה וריביות ששולמו סווגו כתזרימי מזומנים לפעילות מימון.
- (2) השפעת תנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים הוצגה כתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל. בהתאם ל- IFRS, סווגו השפעות תנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים במסגרת סעיף נפרד.
- (3) טיפול בעסקת האיגוח, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, עסקת האיגוח טופלה כמכירת נכסים פיננסיים במסגרת הפעילות השוטפת. בהתאם ל- IFRS, מטופלת העסקה כעסקה מימונית. לפיכך, התזרימים בגין עסקת האיגוח מסווגים במסגרת פעילות המימון ואילו התזרימים מגביה מלקוחות מסווגים בפעילות שוטפת.

לא קיימים הבדלים מהותיים נוספים בין דוח תזרימי המזומנים המוצג בהתאם ל- IFRS ובין דוח תזרימי המזומנים שהוצג בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ה. תיאור תמצית ההבדלים בין התקינה הישראלית ל- IFRS

1. מטבע פעילות

בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל, ניתן היה לקבוע מטבע פעילות השונה מהשקל החדש רק במקרים בהם מרבית ההכנסות מתקבלות וכן מרבית הנכסים נרכשים באותו המטבע. בהתאם ל- IFRS, כדי לקבוע את מטבע הפעילות על הישות לשקול, בין היתר, את הגורמים הבאים:

- א. המטבע אשר משפיע בעיקר על מחירי המכירה של הסחורות והשירותים (בדרך כלל יהיה זה המטבע שבו נקובים ומסולקים מחירי המכירה של הסחורות והשירותים) והמטבע של המדינה אשר הכוחות התחרותיים והפיקוח (רגולציה) שלה קובעים בעיקר את מחירי המכירה של הסחורות והשירותים.
 - ב. המטבע אשר משפיע בעיקר על עלויות העבודה, חומרים ועלויות אחרות להספקת סחורות או שירותים (בדרך כלל, יהיה זה המטבע שבו נקובות ומסולקות עלויות אלה).
 - ג. כמו כן, קיימים גורמים נוספים היכולים לספק ראייה למטבע הפעילות של הישות, כגון המטבע בו מופקים מקורות כספיים מפעילויות מימון והמטבע בו בדרך כלל מוחזקים תקבולים מפעילות שוטפת.
- בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל, מטבע הפעילות של החברה הינו השקל החדש, בעוד שבהתאם ל- IFRS מטבע הפעילות של החברה הינו הדולר.

2. הטבות לעובדים

תקן בינלאומי IAS 19 קובע את הטיפול החשבונאי (הכרה מדידה וגילוי) בגין הטבות לעובדים. להלן ההתאמות הדרושות במעבר מהפרקטיקה המקובלת לפי כללי חשבונאות ישראלים ליישום התקן הבינלאומי.

בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, נמדדת ההתחייבות בגין סיום יחסי עובד מעביד על בסיס מכפלת מספר שנות העבודה במשכורת החודשית האחרונה של העובד (משכורת חודשית אחת עבור כל שנת עבודה) והיעודות לפיצויים שנצברו כנגדה נמדדות בהתאם לערכי הפדיון שלהן לכל תאריך מאזן. כמו כן, התחייבויות בגין חופשה ומחלה חושבו בהתבסס על אומדני ניצול ופדיון, בהתאמה.

במועד המעבר ל- IFRS, נמדדות כל ההתחייבויות נטו בגין הטבות לעובדים לאחר פרישה ותוכניות הטבה אחרות לזמן ארוך בהתאם להוראות IAS 19 בדבר הטבות לעובדים. בהתאם ל- IAS 19 חלק מתוכניות הפיצויים של הקבוצה מהוות תוכנית הטבה מוגדרת כהגדרתה ב- IAS 19. מדידת ההתחייבות בגין יחסי עובד מעביד של התוכניות הנ"ל נעשית על בסיס הערכה אקטוארית ומביאה בחשבון בין היתר גידול עתידי בשכר העובדים ושיעור תחלופה של העובדים. המדידה נערכת על בסיס היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, שיעור ההיוון של חברות הקבוצה הפועלות במדינות שבהן יש שוק בו מתקיימת סחירות גבוהה באגרות חוב קונצרניות, הינו בהתאם לתשואה על אגרות החוב הקונצרניות. שיעור ההיוון של חברות הקבוצה הפועלות במדינות בהן אין שוק בעל סחירות גבוהה, כאמור לעיל, הינו בהתאם לתשואה על אגרות חוב ממשלתיות בדרג גבוהה. כמו כן היעודות לפיצויים נמדדות על פי שוויין ההוגן על בסיס הערך הנוכחי המביאה בחשבון תשואה עתידית צפויה על נכסי התוכנית.

שיעור ההיוון של חברות הקבוצה הפועלות בישראל הינו בהתאם לתשואה של אגרות חוב ממשלתיות בישראל. ככל הידוע לקבוצה הנושא של ריבית ההיוון מצוי בבחינה ויתכן כי תתקבל לבסוף החלטה כי בישראל ריבית ההיוון הנאותה הינה זו המתבססת על אג"ח קונצרני. במקרה זה הנתונים הכלולים בבאור לעיל ישתנו, ההתחייבות האקטוארית תקטן והוצאות המימון השוטפות בגין ההתחייבויות יגדלו.

לחברות מאוחדות זרות התחייבות לתשלום פנסיה לעובדים, אשר חושבה על בסיס הערכה אקטוארית, כאשר במסגרת התקינה הישראלית חלק מהרווחים וההפסדים האקטואריים לא הוכרו בדוחות הכספיים בהתבסס על גישת הרצועה (corridor). בחברות המאוחדות בישראל רווחים והפסדים אקטואריים נזקפו באופן מיידי לדוח רווח והפסד.

הקבוצה בחרה כמדיניות חשבונאית באחת החלופות אשר הותרו ב- IAS 19 לטיפול ברווחים והפסדים אקטואריים. על פי החלופה שנבחרה יוכרו הרווחים וההפסדים האקטואריים באופן מיידי כנגד זקיפה להון העצמי (יתרת העודפים).

חישוב ההפרשות בגין זכאותם הנצברת של עובדים לפיצוי בגין מחלה וחופשה נעשה על בסיס "נכנס ראשון - יוצא ראשון" מכיוון שימי המחלה והחופשה מנוצלים קודם מהזכאות שהועברה משנים קודמות ולאחר מכן מהזכאות בשנה השוטפת.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ה. תיאור תמצית ההבדלים בין התקינה הישראלית ל- IFRS (המשך)

2. הטבות לעובדים (המשך)

במסגרת פוליסות ביטוח מנהלים אשר הוצאו לפני שנת 2004, הוסכם בין חברות הביטוח לבין עובדי החברה להעביר לרכיב התגמולים מדי שנה את התשואה הריאלית שנצברה על הנכסים שהופקדו במסגרת רכיב הפיצויים. לפיכך בגין פוליסות ביטוח מנהלים אלה, הנכסים הנכללים במסגרת רכיב הפיצויים ואשר עוברים לרשות החברה לצורך ביצוע תשלומים בעת פרישת העובד יהיו נמוכים יותר.

במסגרת הדוחות הכספיים לפי תקני IFRS החברה מודדת את נכסי התוכנית לפי הסכום הנומינלי, כאשר בכל תקופת דיווח תיזקף ההוצאה בגין העברת התשואה הריאלית של מרכיב הפיצויים לרכיב התגמולים.

הוצאות והכנסות אשר נכללו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל במסגרת סעיף הוצאות שכר ונלוות נזקפות, על פי תקני ה- IFRS, בחלקן במסגרת הוצאות שכר ונלוות ובחלקן במסגרת סעיף המימון. במסגרת סעיף המימון נכללות בין היתר הכנסות מימון ושיערוך/שחיקה של נכסי התוכנית.

3. רכוש קבוע

א. תקן חשבונאות בינלאומי IAS 16 בדבר רכוש קבוע, קובע כי אורך החיים השימושיים של נכס ייסקר לפחות בכל סוף שנת כספים ואם הציפיות שונות מאומדנים קודמים, השינוי יטופל כשינוי אומדן חשבונאי בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 8 בדבר מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות.

בחודש אוקטובר 2007 פרסמה רשות ניירות ערך את החלטה 17-3 בדבר שינוי אומדן אורך החיים השימושיים של רכוש קבוע (להלן - החלטת הרשות). החלטת הרשות חלה על דוחות כספיים אשר ערוכים בהתאם לתקני IFRS. על פי החלטת הרשות ניתן לבצע שינוי אומדן אורך החיים השימושיים של נכס המבוסס על הניסיון הנצבר של התאגיד בנוגע לאותו נכס, מקום בו נצברו בידי התאגיד ראיות מוצקות ומהימנות אשר תומכות בביצוע שינוי האומדן.

בהתבסס על חוות דעת שנתקבלו (מרביתן חוות דעת פנימיות וחוות דעת אחת ממעריך חיצוני בלתי תלוי), ביצעה הקבוצה שינוי אומדן ליתרת אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע המשקף הארכה של תקופת ההפחתה במסגרת הדוחות הכספיים הערוכים בהתאם לתקני IFRS, החל מיום 1 בינואר 2007.

על סמך הניסיון אשר נצבר בקבוצה, סכומי עלות הנכסים אשר הופחתו במלואם ואשר עדיין משמשים בייצור הינם משמעותיים. כמו כן הקבוצה ביצעה בחינה של אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע על ידי השוואה לענף בו פועלת הקבוצה, רמת התחזוקה של המתקנים ותפקוד המתקנים לאורך השנים. על פי בחינה זו יתרת תקופת ההפחתה של הרכוש הקבוע נמוכה מיתרת אורך החיים השימושיים הצפויה של המתקנים. על בסיס הערכה זו החליטה הקבוצה לבצע שינוי לאומדן אורך החיים הכלכלי של הרכוש הקבוע. שינוי האומדן מבוסס על הניסיון שנצבר בקבוצה ולא על שינויים שחלו בנכסים או בסביבה העסקית. הערכה קודמת של אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע בקבוצה בוצעה בשנת 2002. הערכה זו התבססה אף היא על הניסיון הנצבר בתאגיד.

ב. בהתאם להקלה המתאפשרת לפי הוראות IFRS 1, בחרה חברה מאוחדת למדוד פריטי רכוש קבוע (קרקע, מבנים, מכונות וציוד) לפי שוויים ההוגן ליום 1 בינואר 2007 ולהשתמש באותו שווי הוגן כעלות נחשבת ליום המעבר. העלות הנחשבת התבססה על חוות דעת של מומחה חיצוני. כמו כן, שונה אורך החיים השימושיים של חלק מהנכסים.

באור 10 הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ה. תיאור תמצית ההבדלים בין התקינה הישראלית ל- IFRS (המשך)

4. עסקאות איגוח

חברות מאוחדות מסוימות בקבוצה התקשרו בהסכם איגוח (Securitization), אשר במסגרתו מוכרות החברות חלק מחובות הלקוחות שלהן לחברה זרה אשר הוקמה למטרה זו ושאינה בבעלות או בשליטת הקבוצה (להלן – החברה הרוכשת). החברה הרוכשת מממנת את רכישת החובות באמצעות הלוואה שתתקבל מגוף פיננסי, בלתי קשור לקבוצה, המממן את ההלוואה מתמורת ניירות ערך מסחריים (commercial paper), אותם הוא מנפיק בשוק ניירות הערך המסחריים בארצות הברית.

לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל עסקת האיגוח שביצעה הקבוצה עמדה בתנאים להגדרתה כעסקת מכירה ולפיכך נגרעו הלקוחות שבגינם נעשתה עסקת האיגוח בדוחות הכספיים המאוחדים.

עסקת איגוח חובות הלקוחות שביצעה הקבוצה אינה עומדת בתנאים לגריעה של נכסים פיננסיים שנקבעו במסגרת תקן בינלאומי IAS 39 בדבר מכשירים פיננסיים - הכרה ומדידה מאחר והקבוצה לא העבירה את כל הסיכונים וההטבות הנובעים מהלקוחות. לפיכך במעבר לדיווח על פי תקני IFRS נזקפו חזרה במאזן המאוחד הלקוחות אשר נכללו בעסקת האיגוח. מנגד בהתאם לתקינה הבינלאומית מוצגים התקבולים שנתקבלו מהחברה הרוכשת כהתחייבות פיננסית במסגרת אשראי לזמן קצר ולא כקיצוץ מיתרת חובות הלקוחות.

5. מכשירים פיננסיים

הקבוצה עושה שימוש במכשירים פיננסיים לרבות שימוש במכשירים פיננסיים נגזרים על מנת לצמצם חשיפה לסיכונים מטבע וסיכון ריבית.

בהתאם לפרקטיקה המקובלת בישראל התנאים ליישום חשבונאות גידור מבוססים בעיקרם על קריטריונים כלכליים. כמו כן בנסיבות מסוימות מכשירים פיננסיים נגזרים המשמשים לגידור אינם מקבלים ביטוי מאזני ואינם נמדדים לפי שווי הוגן.

תקן בינלאומי IAS 39 קובע כי על מנת שעסקה במכשירים פיננסיים תחשב כעסקת גידור יש לעמוד במספר תנאים לרבות תנאים לגבי ייעוד המכשיר, עמידה בדרישות תיעוד קפדניות וצפי לאפקטיביות גידור גבוהה בתחילת ובמהלך הגידור כולו.

השינויים בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי המיועד לגידור של נכס או התחייבות ייזקף לדוח רווח והפסד במקביל לזקיפת השינויים בשווי ההוגן של הנכס או ההתחייבות המגודרים ואשר מתייחסים לסיכון המגודר. כמו כן בהתאם לתקינה הבינלאומית שינויים בשווי ההוגן בגין מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם מקיימים את התנאים הנדרשים ליישום חשבונאות גידור, ייזקפו מיידית לדוח רווח והפסד.

העסקאות אשר מבצעת הקבוצה במכשירים פיננסיים לצמצום החשיפה, כאמור לעיל, אינן עומדות בתנאי הגידור שנקבעו בתקינה הבינלאומית ולפיכך במעבר למדידה על פי תקני IFRS המכשירים הפיננסיים הנ"ל נמדדים על פי שוויים ההוגן כאשר השינויים בשווי ההוגן נזקפים מיידית לרווח והפסד.

כמו כן הלוואות שניתנו לעובדי החברה והחברות המאוחדות, שלא בתנאי השוק הוצגו לפי שווי הוגן, ביום העמדתם במסגרת המעבר ליישום תקני IFRS וההפרש הוכר בהוצאות שכר על פני תקופת ההלוואה.

6. זכויות המיעוט

בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל, זכויות המיעוט מוצגות במאזן מחוץ להון העצמי ואילו על פי תקני IFRS זכויות המיעוט מוצגות במאזן כחלק מההון.

כמו כן, בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל, חלק המיעוט בתוצאות החברות המאוחדות נכלל כחלק מתוצאות הפעילות בדוח רווח והפסד ואילו על פי תקני IFRS חלק המיעוט כאמור אינו חלק מדוח רווח והפסד אלא מוצג כחלק מחלוקת הרווח בין מחזיקי ההון של החברה לבין בעלי זכויות המיעוט.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ה. תיאור תמצית ההבדלים בין התקינה הישראלית ל- IFRS (המשך)

7. זכויות בקרקע ממנהל מקרקעי ישראל וזכויות כרייה

בהתאם להסכמי חכירה עם מנהל מקרקעי ישראל הוקנו לחברות מאוחדות זכויות חכירה בקרקע לתקופה של 49 שנים (חלקם עם אופציות להארכה) אשר עתידים להסתיים בתקופות שונות. הסכמי החכירה האמורים אינם מקנים לחברה זכויות לרכישה של מלוא הזכויות במקרקעין ובחלק מהמקרים לא הוקנו לחברות המאוחדות זכויות להארכת תקופות החכירה.

בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, הוצגו סכומים אשר שולמו בגין זכויות החכירה כקרקע במסגרת הרכוש הקבוע של הקבוצה, כאשר הסכום שולם הופחת על פני תקופת החכירה.

על פי תקן חשבונאות בינלאומי IAS 17 בדבר חכירות, חכירה של קרקע שאינה כוללת אופציה לרכישה של מלוא הזכויות במקרקעין בתום תקופת החכירה, מסווגת כחכירה תפעולית, ועל כן סכומים ששולמו בגין חכירה של מנהל מקרקעי ישראל מהווים דמי חכירה מראש. במסגרת הדיווח על פי תקני IFRS דמי החכירה כאמור מוצגים במסגרת סעיף הוצאות מראש בגין חכירה תפעולית ולא במסגרת הרכוש הקבוע.

8. מסים נדחים

על פי כללי חשבונאות המקובלים בישראל נכסי והתחייבויות מסים נדחים סווגו כנכסים והתחייבויות שוטפים או בלתי שוטפים, בהתאם לסיווג הנכסים וההתחייבויות בגינם נוצרו. בהתאם לתקני IFRS נכסי והתחייבויות המסכים הנדחים מסווגים כנכסים והתחייבויות בלתי שוטפים, גם אם מועד מימושם חזוי להיות בזמן הקצר. לפיכך עם המעבר לדיווח על פי תקני IFRS, סווגה יתרת מסים נדחים לזמן קצר למועד המעבר, ליום 30 בספטמבר 2007 וליום 31 בדצמבר 2007, מסעיף חייבים ויתרות חובה במסגרת הנכסים השוטפים לנכסי מסים נדחים המוצגים במסגרת הנכסים שאינם שוטפים, וכן סווגו יתרות מסים נדחים לזמן קצר למועד המעבר, ליום 30 בספטמבר 2007 וליום 31 בדצמבר 2007 מסעיף זכאים ויתרות זכות במסגרת ההתחייבויות השוטפות להתחייבויות מסים נדחים המוצגות במסגרת ההתחייבויות שאינן שוטפות.

9. קרן מהפרשי תרגום של פעילויות חוץ

החברה בחרה ליישם את ההקלה שנקבעה במסגרת IFRS 1 לפיה ניתן לזקוף את כל יתרת הקרן מהפרשי תרגום של פעילויות חוץ למועד המעבר ליתרת העודפים.

10. סיווג הכנסות/הוצאות אחרות

בהתאם לפרקטיקה המקובלת בישראל לא הוצגו בדוחות הכספיים המאוחדים רווחים והפסדים ממכירת רכוש קבוע, רווחים והפסדים משניוניים אקטואריים והוצאות בגין פרישה מוקדמת של עובדים במסגרת הרווח התפעולי, אלא מוצגות במסגרת סעיף הכנסות/הוצאות אחרות. בהתאם לתקני IFRS פריטים אלו יכללו כחלק מהרווח התפעולי או ברווח הגולמי לפי העניין.

11. הסכמי זיכיון

לחברה מאוחדת באיחוד יחסי הסכמי זיכיון עם גופים ממשלתיים במסגרתם הקימה החברה המאוחדת מתקני התפלה. כמו כן במסגרת ההסכם מתפעלת החברה המאוחדת את מתקני ההתפלה ומבצעת מכירה של המים המותפלים למדינה בתמורה לתשלומים קבועים ומשתנים כנקבע בהסכם הזיכיון. בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (החל מיום 1 בינואר 2006) ובהתאם לתקני IFRS במסגרת הסכמים מבוססי זיכיון מוכר בדוחות הכספיים נכס פיננסי המשקף את חוב הלקוח, כאשר הנכס הפיננסי נושא ריבית. בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, הריבית על הנכס הפיננסי נקבעה על ידי שימוש במחיר ההון המשוקלל (WACC) של כל הפרויקט. בנוסף ההכרה בנכס הפיננסי הייתה החל מיום תחילת התפעול של המתקן. בהתאם לתקני IFRS (IFRIC 12) שיעור הריבית בגין הנכס הפיננסי נקבע על פי הריבית חסרת הסיכון של הלווה בתוספת שיעור ריבית המשקפת את הסיכון המיוחס להקמה ולתפעול של המתקן. בנוסף ההכרה בנכס הפיננסי החלה ממועד תחילת ההקמה של המתקן.

12. דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן

בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן ועד לתאריך אישור הדוחות הכספיים הוצג במסגרת ההון העצמי כהקטנת יתרת העודפים וכהגדלת דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן. עם המעבר לדיווח לפי תקני IFRS, החברה מספקת גילוי בלבד בדבר הדיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ה. תיאור תמצית ההבדלים בין התקינה הישראלית ל- IFRS (המשך)

13. מדידת מכשירים פיננסיים זמינים למכירה

בשונה מכללי החשבונאות המקובלים בישראל, בהתאם ל- IFRS, מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה מוכרים כנכסים לפי שוויים ההוגן, כאשר השינויים בשווי ההוגן במהלך התקופה נזקפים ישירות להון העצמי ולא לדוח רווח והפסד.

14. צירופי עסקים

א. על פי כללי חשבונאות מקובלים בישראל הוכרה התחייבות בגין הטבות לעובדים הנובעת משינוי מבני של חברה שאוחדה לראשונה, כנגד המוניטין, במועד הרכישה.

על פי תקני IFRS החברה הכירה בהתחייבות לשינוי מבני כהוצאה שוטפת ולא כחלק מהקצאת העלות של צירוף עסקים מכיוון שבמועד הרכישה לא נכלל בדוחות הכספיים של החברה הנרכשת התחייבות בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 37 בדבר הפרשות והתחייבות תלויות ונכסים תלויים.

ב. במהלך שנת 2007 רכשה החברה כ- 36.8% ממניות בז"ן והחל ממועד זה ועד ליום 30 ביוני 2007 רכשה החברה כ- 8.3% נוספים ממניות בז"ן. ביום 28 ביוני 2007 קיבלה החברה את היתר השליטה בבז"ן. בהתאם לכללי חשבונאות המקובלים בישראל, עד לקבלת היתר השליטה הוצגה ההשקעה בבז"ן על פי העלות. החל ממועד קבלת השליטה אוחדו הדוחות הכספיים של בז"ן בדוחות החברה. עודף העלות חושב ליום 30 ביוני 2007 ויוחס בעיקר לרכוש קבוע ומיסים נדחים. בחישוב עודף העלות נוצר מוניטין שלילי אשר נוכה תחילה מנכסים בלתי מוחשיים ולאחר מכן משאר הנכסים נטו באופן יחסי. תחת ה- IFRS, בהתאם להנחיות לגבי הטיפול החשבונאי בצירופי עסקים שבוצעו בשלבים, כל הנכסים וההתחייבויות המזוהים של בז"ן הוצגו לפי שוויים ההוגן למועד קבלת השליטה בבז"ן. ההפרש שנוצר עקב שיערוך של רכישות קודמות במועד רכישת השליטה אינו מהותי. סך יתרת המוניטין השלילי במועדי הרכישות המקוריות וחלק החברה ברווחי בז"ן בתקופה עד למועד קבלת השליטה בבז"ן נזקפה לעודפים.

ג. החברה בחרה בהקלה של IFRS 1 המתייחסת לצירופי עסקים, לפיה היא תיישם את הוראות IFRS 3 רק בגין צירופי העסקים שהתרחשו לאחר ה- 1 בינואר 2007 (מועד המעבר ל- IFRS). באשר לרכישת בז"ן כאמור לעיל, על פי כללי חשבונאות המקובלים בישראל, יוחסה עלות הרכישה בהתבסס על שוויים ההוגן של הנכסים והתחייבויות למועד הרכישה. המוניטין השלילי נוכה תחילה מנכסים בלתי מוחשיים ולאחר מכן משאר הנכסים, נטו באופן יחסי. זכויות המיעוט חושבו לפי חלק המיעוט בערך בספרים של הנכסים וההתחייבויות של בז"ן לאותו מועד. בהתאם לתקינה הבינלאומית, הנכסים וההתחייבויות של בז"ן מוצגים במאזן המאוחד למועד הרכישה במלוא שוויים ההוגן. זכויות המיעוט למועד הרכישה מחושבות לפי חלק המיעוט במלוא שוויים ההוגן של הנכסים וההתחייבויות של בז"ן לאותו מועד.

כמו כן, בהתאם ל- IFRS, סווגו זכויות המיעוט במסגרת ההון העצמי.

15. חלופות חשבונאיות נוספות שבחרה החברה על פי תקני IFRS

א. טיפול ברכישת זכויות נוספות מהמיעוט לאחר צירוף עסקים

בהתאם לכללי חשבונאות המקובלים בישראל, ייחסה החברה עודף עלות שנוצר בעת רכישת זכויות נוספות מהמיעוט בחברה בת נכסים מוחשיים ובלתי מוחשיים במידה ושוויים ההוגן עולה על שוויים הפנקסני. היתרה הבלתי מיוחסת נזקפה למוניטין. בהעדר הוראות ספציפיות בתקני IFRS לטיפול בעסקאות של רכישת מניות המיעוט בחברות מאוחדות, בחרה החברה לזקוף את כל עודף העלות שייוצר ברכישת מניות המיעוט בחברות מאוחדות למוניטין ולא לייחסו ספציפית לנכסים מזוהים מאחר ואין מדובר ברכישת שליטה לראשונה ומאחר ולפי תקני IFRS ברכישת שליטה לראשונה כל הנכסים המזוהים וההתחייבויות המזוהות כבר משוערכים לשוויים ההוגן באותו היום.

ב. טיפול במכירת מניות למיעוט תוך שימור שליטה

בהתאם לכללי חשבונאות המקובלים בישראל, הכירה החברה ברווח מהמימוש, בגובה ההפרש בין התמורה שהתקבלה לבין השווי בספרים של החלק שמומש. בהעדר הוראות ספציפיות בתקני IFRS לטיפול בעסקאות כאמור, נקטה החברה בטיפול דומה, באופן עקבי לטיפול בו נקטה ברכישות של זכויות המיעוט (עליה בשיעור אחזקה תוך שימור שליטה). כמו כן, חלופה זו משקפת באופן נאות יותר את אופי הפעילות השוטפת של החברה הקשורה ברכישת אחזקות בחברות שונות ובמכירתן.

החברה לישראל בע"מ

נספח א' - תמצית דוחות כספיים

ביניים מאוחדים

ליום 30 בספטמבר 2008

(בלתי מבוקרים)

מתורגמים לשקלים חדשים

31 בדצמבר 2007	30 בספטמבר 2007	30 בספטמבר 2008
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח
1,996	1,336	1,752
1,717	1,549	1,827
319	1,364	725
6,769	6,545	8,778
1,470	1,449	2,439
123	88	195
7,938	6,830	8,303
20,332	19,161	24,019
* 2,479	1,445	2,186
138	76	157
* 1,050	931	1,953
* 135	92	185
119	128	161
3,921	2,672	4,642
25,064	24,511	23,790
* 2,885	3,740	3,082
31,870	30,923	31,514
52,202	50,084	55,533

נכסים שוטפים

מזומנים ושווי מזומנים
ניירות ערך סחירים
השקעות, פקדונות והלוואות לזמן קצר
לקוחות
חייבים ויתרות חובה, לרבות מכשירים נגזרים
מס הכנסה לקבל
מלאי

סה"כ נכסים שוטפים

השקעות ויתרות חובה לזמן ארוך

השקעות בחברות כלולות
השקעות בחברות אחרות
פקדונות, הלוואות ויתרות חובה לזמן ארוך, לרבות
מכשירים נגזרים
מיסים נדחים, נטו
מלאי שאינו שוטף

סה"כ השקעות ויתרות חובה לזמן ארוך

רכוש קבוע

נכסים בלתי מוחשיים

סה"כ נכסים בלתי שוטפים

סה"כ נכסים

* סווג מחדש.

31 בדצמבר 2007	30 בספטמבר 2007	30 בספטמבר 2008
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח
5,395	6,569	4,670
5,145	4,129	4,687
*253	241	281
2,337	3,122	3,086
465	205	486
13,595	14,266	13,210
11,430	10,863	12,009
9,046	6,232	10,301
*97	181	236
* 3,130	3,186	2,477
* 1,935	2,115	2,213
25,638	22,577	27,236
39,233	36,843	40,446
734	734	734
(308)	(452)	(941)
5,255	5,473	7,152
5,681	5,755	6,945
7,288	7,486	8,142
12,969	13,241	15,087
52,202	50,084	55,533

התחייבויות שוטפות

אשראי מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים
ספקים ונותני שירותים
הפרשות
זכאים ויתרות זכות, לרבות מכשירים נגזרים
מס הכנסה לשלם

סה"כ התחייבויות שוטפות

התחייבויות לזמן ארוך

הלוואות מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים,
לרבות מכשירים נגזרים
אגרות חוב
הפרשות
מיסים נדחים, נטו
הטבות לעובדים

סה"כ התחייבויות שאינן שוטפות

סה"כ התחייבויות

הון

הון מניות ופרמיה
קרנות הון
יתרת עודפים

סה"כ הון המיוחס לבעלי הזכויות ההוניות של החברה
זכויות מיעוט
סה"כ הון

סה"כ התחייבויות והון

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008	
(מבוקר) מליוני ש"ח	(בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	(בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	(בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	(בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	
44,776	14,458	21,200	29,213	57,514	מכירות
37,185	12,316	16,906	24,045	46,072	עלות המכירות
7,591	2,142	4,294	5,168	11,442	רווח גולמי
160	42	56	117	165	הוצאות מחקר ופיתוח
2,444	646	739	1,692	2,242	הוצאות מכירה, שינוע ושיווק
1,543	373	419	975	1,336	הוצאות הנהלה וכלליות
31	17	192	21	203	הוצאות אחרות
(104)	(50)	(310)	(88)	(384)	הכנסות אחרות
3,517	1,114	3,198	2,451	7,880	רווח מפעולות רגילות
* 1,786 (387)	801 (117)	1,353 (698)	1,247 (462)	2,791 (1,290)	הוצאות מימון הכנסות מימון
1,399	684	655	785	1,501	הוצאות מימון, נטו
(94)	(54)	(136)	(117)	(134)	חלק בהפסדי חברות כלולות, נטו
2,024	376	2,407	1,549	6,245	רווח לפני מסים על הכנסה
494	34	255	356	879	מסים על הכנסה
1,530	342	2,152	1,193	5,366	רווח לתקופה
464	17	882	456	2,202	מיוחס ל:
1,066	325	1,270	737	3,164	בעלי הזכויות ההוניות של החברה
1,530	342	2,152	1,193	5,366	זכויות מיעוט
					רווח לתקופה
					רווח למניה מיוחס לבעלי הזכויות ההוניות של החברה:
63.31	3.27	116.71	61.81	291.87	רווח בסיסי למניה (בש"ח)
62.53	2.89	115.59	61.06	289.37	רווח מדולל למניה (בש"ח)

* סווג מחדש.

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות על הכנסות והוצאות שהוכרו ביניים מאוחדים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום		לתשעה חודשים שנסתיימו ביום		
	30 בספטמבר 2007	30 בספטמבר 2008	30 בספטמבר 2007	30 בספטמבר 2008	
(מבוקר) מליוני ש"ח	(בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	(בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	(בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	(בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	
349	117	(199)	179	43	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ הפרשים מתרגום דוחות כספיים לש"ח שינוי בשווי הוגן של נכסים זמינים למכירה רווחים (הפסדים) אקטואריים, נטו
(1,284)	(770)	276	(695)	(1,514)	
-	-	(3)	(9)	(41)	
98	(8)	(63)	(53)	(320)	
-	-	7	-	(8)	מתוכניות הטבה מוגדרת שינוי נטו בשווי ההוגן של גידורי תזרימי מזומנים שהועבר לדוח רווח והפסד
255	8	-	245	-	רווח ממוניטין שלילי שנוצר ברכישת חברה מאוחדת ורווחי אקוויטי מיום הרכישה
-	-	(7)	-	7	הכנסה (הוצאה) כוללת מהשקעה בחברה כלולה
-	-	(31)	1	-	החלק האפקטיבי של השינוי בשווי ההוגן של גידורי תזרימי מזומנים
4	(4)	10	8	82	מס הכנסה בגין הכנסות והוצאות שנוקפו ישירות להון
(578)	(657)	(10)	(324)	(1,751)	הוצאה כוללת אחרת לתקופה, נטו ממס רווח לתקופה
1,530	342	2,152	1,193	5,366	
952	(315)	2,142	869	3,615	הכנסה (הוצאה) כוללת לתקופה
426	(236)	845	506	1,423	מיוחס ל: בעלי הזכויות ההוניות של החברה זכויות מיעוט
526	(79)	1,297	363	2,192	
952	(315)	2,142	869	3,615	הכנסה (הוצאה) כוללת לתקופה

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות תזרימי מזומנים ביניים מאוחדים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	
1,530	342	2,152	1,193	5,366	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
					רווח לתקופה
					התאמות:
					פחת והפחתות
1,429	449	415	973	1,162	הוצאות מימון, נטו
886	570	834	571	1,403	חלק בהפסדי חברות כלולות, נטו
94	54	136	117	134	רווחי הון, נטו
(82)	(42)	(230)	(76)	(243)	עסקאות תשלום מבוסס מניות
47	12	7	29	36	הוצאות מסים על הכנסה
494	34	255	356	879	
4,398	1,419	3,569	3,163	8,737	
(1,292)	(21)	49	49	(1,264)	שינוי במלאי
(1,108)	810	220	214	(2,977)	שינוי בלקוחות וחייבים אחרים
1,535	(885)	(206)	(460)	650	שינוי בספקים וזכאים אחרים
(74)	(122)	(73)	(105)	(212)	שינוי בהפלגות שטרם הסתיימו, נטו
152	50	24	27	286	שינוי בהפרשות ובהטבות לעובדים
3,611	1,251	3,583	2,888	5,220	
(710)	(184)	(412)	(746)	(961)	מס הכנסה ששולם
49	29	10	45	56	דיבידנד שהתקבל
2,950	1,096	3,181	2,187	4,315	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
					תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
*(40)	(8)	(24)	(12)	(108)	השקעה בפקדונות לזמן ארוך
107	29	460	75	523	תמורה ממכירת רכוש קבוע ורכוש אחר
656	80	(105)	(14)	(425)	פיקדונות והלוואות לזמן קצר, נטו
(6,397)	(1,589)	-	(6,479)	(401)	צרופי עסקים, בניכוי המזומנים שנרכשו
(870)	(67)	(146)	(79)	(205)	השקעה בחברות כלולות ואחרות
-	-	(112)	-	(112)	השקעה בניירות ערך זמינים למכירה
1,383	264	(143)	1,703	(358)	מכירת (רכישת) ניירות ערך סחירים, נטו
(4,509)	(1,077)	(858)	(3,074)	(2,559)	רכישת רכוש קבוע
(86)	(59)	(10)	(67)	(53)	מתן הלוואות לזמן ארוך
12	-	-	-	7	מענקי השקעה שנתקבלו
21	21	-	21	-	תמורה ממכירת השקעה בחברה שאוחדה בעבר
*(124)	(88)	(31)	(112)	(104)	רכישת נכסים בלתי מוחשיים
21	8	10	16	14	תמורה ממכירת פיקדונות לזמן ארוך
49	42	70	92	150	ריבית שהתקבלה
(9,777)	(2,444)	(889)	(7,930)	(3,631)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
					תזרימי מזומנים לפעילות מימון
(1,227)	(189)	(509)	(887)	(1,111)	דיבידנד ששולם למיעוט
12	-	-	13	7	תמורה מהנפקת הון מניות למיעוט בחברות
10,671	2,176	1,758	7,139	5,694	מאוחדות
37	8	3	8	178	קבלת הלוואות לזמן ארוך והנפקת אגרות חוב
(248)	-	(179)	(248)	(179)	קבלת פקדונות מלקוחות
-	-	(598)	-	(598)	דיבידנד ששולם
(3,455)	(1,077)	(551)	(2,092)	(4,011)	רכישת עצמית של מניות ע"י חברה
					מאוחדת
					החזר הלוואות לזמן ארוך ואגרות חוב
2,770	440	(2,222)	2,581	228	אשראי לזמן קצר מתאגידים בנקאיים
(698)	(205)	(488)	(516)	(1,048)	ונותני אשראי אחרים, נטו
					ריבית ששולמה
7,862	1,153	(2,786)	5,998	(840)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) מימון
1,035	(195)	(494)	255	(156)	גידול (קטיון) נטו במזומנים ושווי מזומנים
*1,005	1,410	2,082	1,005	1,931	מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
(109)	(27)	10	(72)	(177)	השפעת תנודות בשער החליפין על יתרות
					מזומנים ושווי מזומנים
* 1,931	1,188	1,598	1,188	1,598	מזומנים ושווי מזומנים לסוף תקופה

* סווג מחדש.

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באור 1 - הישות המדווחת

החברה לישראל בע"מ (להלן - החברה) הינה חברה תושבת ישראל שהתאגדה בישראל, אשר ניירות הערך שלה רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב וכתובתה הרשמית היא - רחוב ארניא 23, תל אביב. הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה כוללים את אלה של החברה ושל חברות בנות שלה (להלן - הקבוצה) וכן את זכויות הקבוצה בחברות כלולות.

הקבוצה פועלת, באמצעות מערך של תאגידים מוחזקים, בעיקר בענפי הכימיקלים, הספנות, האנרגיה, התחבורה והטכנולוגיה המתקדמת. מטה החברה מספק, באמצעות חברה מאוחדת בשליטה מלאה, שרותי ניהול וכן מעורב באופן פעיל בתכנון האסטרטגי ופיתוח עסקי של חברות הקבוצה. כמו כן, הקבוצה פועלת לייזום ופיתוח עסקים נוספים.

החברה מוחזקת על-ידי קבוצת עופר בשיעור של כ- 55% ועל-ידי בנק לאומי לישראל בע"מ בשיעור של כ- 18%.

באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

א. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים

תמצית דוחות הביניים המאוחדים הוכנה בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS). זוהי תמצית דוחות הביניים המאוחדים הראשוניים שהכינה הקבוצה עבור חלק מהתקופה הכלולה בדוחות השנתיים הראשוניים על פי IFRS, ויושם בהם IFRS 1, אימוץ לראשונה של תקני IFRS.

תמצית דוחות הביניים המאוחדים נערכה בהתאם ל- IAS 34, דיווח כספי ביניים ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות שנתיים מלאים. יש לקרוא דוחות כספיים אלו ביחד עם הדוחות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2007 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך. כמו כן, דוחות אלו נערכו בהתאם להוראות פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל - 1970.

השפעת המעבר ל- IFRS על מצבה הכספי של החברה ועל תוצאות פעילותה ותזרימי המזומנים שלה מפורטת בביאור 10.

תמצית דוחות הביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 26 בנובמבר 2008.

ב. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדולר הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת החברה. בהתאם לכך מהווה הדולר את מטבע הפעילות של החברה. כמו כן, משמש הדולר כמטבע הצגה של דוחות כספיים אלו. מטבעות אחרים שאינם הדולר מהווים מטבע חוץ.

דוחות כספיים אלה מהווים תרגום של הדוחות הכספיים בדולרים של ארה"ב לשקלים, בהתאם להוראות IAS 21.

ג. בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים והתחייבויות הבאים המוצגים על פי שווי הוגן: מכשירים פיננסיים נגזרים, מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה ומכשירים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.

ד. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים בהתאם ל- IFRS, נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של החברה, נדרשה הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות המשמשים בעריכת הדוחות הכספיים נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

באשר לשינוי אומדן ראה באור 7.א.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית

תמצית דוחות הביניים המאוחדים הוכנה על בסיס תקני דיווח כספי בינלאומיים וההבהרות להם (להלן: תקני IFRS) אשר פורסמו ונכנסו לתוקף או הניתנים לאימוץ מוקדם במועד הדיווח השנתי הראשון של הקבוצה לפי IFRS, 31 בדצמבר 2008, ושעל בסיסם נקבעה המדיניות החשבונאית של החברה.

תקני ה- IFRS אשר יהיו בתוקף או אשר ניתנים לאימוץ מוקדם בדוחות הכספיים השנתיים לשנה שתסתיים ביום 31 בדצמבר 2008 כפופים לשינויים ולפרסומן של הבהרות נוספות ולכן לא ניתן לקבוע אותם בוודאות. בהתאם לכך, כללי המדיניות החשבונאית לשנה זו, אשר רלוונטיים למידע ביניים זה, ייקבעו באופן סופי רק בעת הכנת הדוחות הכספיים הראשונים על פי IFRS ליום 31 בדצמבר 2008.

הכנת תמצית דוחות הביניים המאוחדים על פי IAS 34 הביאה לשינויים במדיניות החשבונאית לעומת הדוחות השנתיים האחרונים אשר הוכנו על פי כללי החשבונאות המקובלים בישראל. כללי המדיניות החשבונאית המפורטים להלן יושמו בעקביות לכל התקופות המוצגות בתמצית דוח ביניים מאוחד זה. הם אף יושמו בהכנה של מאזן פתיחה לפי IFRS ליום 1 בינואר 2007 לצורך המעבר ל- IFRS, כפי שנדרש ב- IFRS 1. השפעת המעבר מכללי החשבונאות המקובלים בישראל ל- IFRS מוסברת בבאור 10.

בנוסף, דוחות אלה ערוכים בהתאם להוראות פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970. המדיניות החשבונאית לפי ה- IFRS מיושמת בעקביות בחברות הקבוצה.

א. בסיס האיחוד

(1) חברות מאוחדות
חברות מאוחדות הינן ישויות הנשלטות בידי הקבוצה. שליטה מתקיימת כאשר לקבוצה היכולת לשלוט במדיניות הכספית והתפעולית של ישות בכדי להשיג הטבות מפעילותה. בבחינת השליטה נלקחו בחשבון זכויות הצבעה פוטנציאליות שניתן לממשן באופן מיידי. הדוחות הכספיים של חברות מאוחדות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. (המדיניות החשבונאית של חברות מאוחדות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי החברה).

(2) חברות כלולות
חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לקבוצה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה שליטה. חברות כלולות מטופלות בהתאם לשיטת השווי המאזני. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה של הקבוצה בהכנסות ובהוצאות של חברות כלולות, לאחר תיאומים הנדרשים כדי להתאים את המדיניות החשבונאית לזו של הקבוצה מהיום בו מתקיימת ההשפעה המהותית ועד ליום שבו לא מתקיימת עוד ההשפעה המהותית. כאשר חלקה של הקבוצה בהפסדים עולה על ערך הזכויות של הקבוצה בחברה כלולה, הערך בספרים של אותן זכויות (כולל כל השקעה לזמן ארוך) מופחת לאפס והקבוצה אינה מכירה בהפסדים נוספים, אלא אם לקבוצה יש מחויבות לתמיכה בחברה הכלולה או אם שילמה הקבוצה סכומים בעבורה.

(3) טיפול ברכישת זכויות נוספות מהמיעוט לאחר צירוף עסקים
בעסקאות של רכישת מניות המיעוט בחברות מאוחדות, בחרה החברה לזקוף את כל עודף העלות שייצור ברכישת מניות המיעוט בחברות מאוחדות למוניטין ולא לייחסו ספציפית לנכסים מזוהים מאחר ואין מדובר ברכישת שליטה לראשונה ומאחר ולפי תקני IFRS ברכישת שליטה לראשונה כל הנכסים המזוהים וההתחייבויות המזוהות כבר משוערכים לשוויים ההוגן באותו היום.

(4) טיפול במכירת מניות למיעוט תוך שימור שליטה
בעסקאות של מכירת מניות למיעוט תוך שימור שליטה, מכירה החברה ברווח מהמימוש, בגובה ההפרש בין התמורה שהתקבלה לבין השווי בספרים של החלק שמומש, באופן עקבי לטיפול בו נקטה ברכישות של זכויות המיעוט (עליה בשיעור אחזקה תוך שימור שליטה). כמו כן, חלופה זו משקפת באופן נאות יותר את אופי הפעילות השוטפת של החברה הקשורה ברכישת אחזקות בחברות שונות ובמכירתן.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

א. בסיס האיחוד (המשך)

(5) ישויות בשליטה משותפת המטופלות בהתאם לשיטת האיחוד היחסי
ישויות בשליטה משותפת הינן ישויות אשר לקבוצה יש שליטה משותפת על פעילותן, המושגת באמצעות הסדר חוזי הדורש הסכמה משותפת עם המשקיעים האחרים לגבי החלטות אסטרטגיות, פיננסיות ותפעוליות. ישויות בשליטה משותפת מטופלות בהתאם לשיטת האיחוד היחסי מהיום בו מתקיימת השליטה המשותפת ועד ליום שבו לא מתקיימת עוד השליטה המשותפת. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה היחסי של הקבוצה בפרטי הנכסים, ההתחייבויות, ההכנסות וההוצאות של ישויות המאוחדות באיחוד יחסי לפי שיעור ההחזקה באותן ישויות, לאחר תיאומים הנדרשים כדי להתאים את המדיניות החשבונאית לזו של הקבוצה.

(6) יתרות ועסקאות הדדיות שבוטלו באיחוד
יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות הדדיות, בוטלו במסגרת הכנת תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים. רווחים שטרם מומשו הנובעים מעסקאות עם חברות כלולות בוטלו כנגד ההשקעה לפי זכויות הקבוצה בהשקעות אלו. הפסדים שלא מומשו מבוטלים באותו האופן כמו רווחים שלא מומשו ובלבד שאין ראייה לירידת ערך.

(7) זכויות מיעוט
זכויות המיעוט מייצגות את החלק בנכסי החברות המאוחדות, נטו אשר מיוחסים לזכויות שאינן בבעלות החברה, בין אם באופן ישיר או באופן עקיף דרך חברות מאוחדות, ואשר לגביהן החברה לא הסכימה על תנאים נוספים עם בעלי אותן זכויות אשר היו גורמים לקבוצה בכללותה להיות בעלת מחויבות חוזית לגבי אותן זכויות אשר עונה על ההגדרה של מחויבות פיננסית. זכויות המיעוט מוצגות במאזן המאוחד בסעיף ההון, בנפרד מהון המיוחס לבעלי המניות בחברה. זכויות המיעוט בתוצאות הקבוצה מוצגות בדוח רווח והפסד המאוחד כהקצאה של סה"כ רווח או הפסד לתקופה בין זכויות המיעוט לבין בעלי המניות בחברה.

כאשר הפסדים המיוחסים למיעוט עולים על זכויות המיעוט בהון החברה המאוחדת, אזי העודף וכן כל הפסדים נוספים החלים על המיעוט נזקפים כנגד זכויות הקבוצה, למעט במידה שלמיעוט יש התחייבות ניתנת לאכיפה ובאפשרותו לבצע השקעה נוספת לכיסוי ההפסדים. אם לאחר מכן החברה המאוחדת מדווחת על רווחים, אזי רווחים אלו משויכים לזכויות הקבוצה עד להחזר החלק של זכויות המיעוט בהפסדים שנספגו קודם לכן על ידי הקבוצה.

(8) הנפקת אופציית מכר לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה

אופציית מכר שהונפקה על ידי הקבוצה לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה נרשמת כהתחייבות בשווי הוגן, המטופלת כעלות רכישה מותנית של הזכויות שאינן מקנות שליטה. שינויים בשווי ההגון בתקופות עוקבות נזקפים לדוח רווח והפסד. חלק החברה ברווחי החברה הנרכשת כוללים את חלקם של בעלי הזכויות האחרים, להם נתנה החברה אופציית PUT.

ב. מטבע חוץ

(1) עסקאות במטבע חוץ
עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבע הפעילות של הקבוצה לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ בתאריך הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער בגין הסעיפים הכספיים הינו ההפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות בתחילת התקופה ולתשלומים במשך התקופה לבין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין לסוף התקופה. נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי ההגון. הפרשי שער הנובעים מתרגום מחדש מוכרים ברווח והפסד, למעט הפרשים הנובעים מתרגום מחדש של מכשירים הוניים לא כספיים המסווגים כזמינים למכירה או גידורי תזרים מזומנים, אשר נזקפים ישירות להון.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. מטבע חוץ (המשך)

(2) פעילות חוץ

הנכסים וההתחייבויות של פעילויות חוץ, כולל מוניטין והתאמות לשווי הוגן שנוצרו ברכישה, תורגמו לדולר לפי שערי החליפין שבתוקף לתאריך המאזן. ההכנסות וההוצאות של פעילויות החוץ, תורגמו לדולר לפי שערי החליפין שבתוקף במועדי העסקאות.

הפרשי השער בגין התרגום נזקפו ישירות להון החל מיום 1 בינואר 2007, מועד המעבר ל-IFRS. בהתאם להוראות IFRS 1, בחרה הקבוצה לאפס את הפרשי התרגום המצטברים מול יתרת העודפים לגבי כל פעילויות החוץ, במועד המעבר ל-IFRS. כאשר פעילות חוץ ממומשת, בחלקה או במלואה, הסכום המתאים שבקרב מתרגום מטבע חוץ מועבר לדוח רווח והפסד.

רווחים והפסדים מהפרשי תרגום הנובעים מהלוואות שנתקבלו או שהועמדו לפעילויות חוץ, שסילוקם אינו מתוכנן ואינו צפוי בעתיד הנראה לעין, נכללים כחלק מההשקעה בפעילות החוץ, נטו ונזקפים ישירות להון, לקרב תרגום של פעילויות חוץ.

ג. מכשירים פיננסיים

(1) מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים

מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים השקעות במניות ובמכשירי חוב, לקוחות וחייבים אחרים, מזומנים ושווי מזומנים, הלוואות ואשראי שנתקבלו, אגרות חוב ואשראי ספקים וזכאים אחרים.

ההכרה הראשונית במכשירים פיננסיים שאינם נגזרים הינה לפי שווי הוגן בתוספת, לגבי מכשירים שאינם מוצגים בשווי ההוגן דרך רווח והפסד, כל עלויות העסקה הישירות הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה הראשונית, מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים נמדדים כמפורט בהמשך.

מכשיר פיננסי מוכר כאשר הקבוצה מקבלת על עצמה את התנאים החוזיים של המכשיר. נכסים פיננסיים נגרעים כאשר הזכויות החוזיות של הקבוצה לתזרימי המזומנים הנובעים מהנכסים הפיננסיים פוקעות, או כאשר הקבוצה מעבירה לאחרים את הנכסים הפיננסיים מבלי להשאיר בידה שליטה בנכס או מעבירה למעשה את כל הסיכונים וההטבות הנובעים מהנכס. רכישות ומכירות של נכסים פיננסיים הנעשות בדרך הרגילה (regular way purchase or sale), מוכרות במועד קשירת העסקה, משמע, במועד הקשירה בו התחייבה הקבוצה לקנות או למכור את הנכס. התחייבויות פיננסיות נגרעות כאשר מחויבות הקבוצה, כמפורט בהסכם, פוקעת או כאשר היא סולקה או בוטלה.

מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים כוללים יתרות מזומנים הניתנים לשימוש מיידי ופקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנות להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי. משיכת יתר מתאגידים בנקאיים אשר יש לפורעה לפי דרישה ומהווה חלק בלתי נפרד מניהול המזומנים של הקבוצה, נכללת כמרכיב של המזומנים ושווי המזומנים לצרכי הדוח על תזרים המזומנים בלבד.

נכסים פיננסיים זמינים למכירה

השקעות הקבוצה במניות וכן במכשירי חוב מסויימים, מסווגות כנכסים פיננסיים זמינים למכירה. לאחר ההכרה הראשונית נמדדות השקעות אלה לפי שווי הוגן, כאשר השינויים בהן, פרט להפסדים מירידת ערך, הכנסות מדיבדנדים ולרווחים או הפסדים משינויים בשער החליפין ולצבירת ריבית אפקטיבית בפריטים כספיים המסווגים כזמינים למכירה, נזקפים ישירות להון. דיבידנד המתקבל בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה נזקף לדוח רווח והפסד במועד הזכאות לתשלום. כאשר ההשקעה נגרעת, הרווחים או ההפסדים שנצברו בהון מועברים לרווח והפסד.

השקעות בניירות ערך המוצגות לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד

מכשיר פיננסי מסווג כנמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד, אם הוא מוחזק למסחר או אם יועד ככזה בעת ההכרה הראשונית. מכשיר פיננסי מיועד כנמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד, אם הקבוצה מנהלת השקעות מסוג זה ומקבלת החלטות קניה ומכירה בהתבסס על שוויים הוגן, בהתאם לאופן שבו תיעדה החברה את ניהול הסיכונים או אסטרטגיית ההשקעה. בעת ההכרה הראשונית, עלויות העסקה הניתנות לייחוס נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. מכשירים פיננסיים אלה נמדדים לפי שווי הוגן והשינויים בהם נזקפים לדוח רווח והפסד.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. מכשירים פיננסיים (המשך)

(1) מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים (המשך)

הלוואות וחייבים

הלוואות ויתרות חובה הינן נכסים פיננסיים שאינם נגזרים בעלי תשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאינם נסחרים בשוק פעיל. לאחר ההכרה הראשונית, הלוואות ויתרות חובה נמדדות לפי העלות המופחתת לפי שיטת הריבית האפקטיבית תוך התחשבות בעלויות עסקה ובניכוי הפרשות לירידת ערך.

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

ערכם של נכסים והתחייבויות פיננסיים צמודי מדד, שאינם נמדדים לפי שווי הוגן, משוערך בכל תקופה בהתאם לשיעור עליית המדד בפועל.

(2) מכשירים פיננסיים נגזרים

חברות בקבוצה עושות שימוש במכשירים פיננסיים נגזרים, על מנת לצמצם חשיפה לסיכונים מחירי סחורות, לסיכונים מטבע חוץ ולסיכון ריבית וכן מחירי הדלק לצי האוניות. על מנת שעסקה במכשירים פיננסיים תחשב כעסקת גידור חשבונאי יש לעמוד במספר תנאים, לרבות תנאים לגבי ייעוד המכשיר, עמידה בדרישות תיעוד קפדניות ואפקטיביות גידור גבוהה בתחילת ובמהלך הגידור כולו. חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים לגידור כלכלי. שינויים בשווי ההוגן בגין מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם מקיימים את התנאים הנדרשים לגידור חשבונאי, נזקפים מיידית לרווח והפסד בכל תקופה.

חלק מהעסקאות אשר מבצעת החברה במכשירים פיננסיים לצמצום החשיפות הכלכליות, כאמור לעיל, אינן עומדות בתנאי הגידור שנקבעו בתקינה הבינלאומית, ולפיכך המכשירים הפיננסיים האמורים נמדדים לפי שווי הוגן כאשר השינויים בשווי ההוגן נזקפים מיידית לרווח והפסד.

נגזרים מוכרים לראשונה לפי שווי הוגן; עלויות עסקה הניתנות לייחוס נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן. השינויים בשווי ההוגן של נגזרים על מחירי סחורות ומרווחי זיקוק מסווגים במסגרת עלות המכר ואילו השינויים בשווי ההוגן של נגזרים על שערי מטבעות וריביות מסווגים במסגרת הוצאות המימון.

לאחר ההכרה הראשונית, נמדדים הנגזרים לפי שווי הוגן, כשהשינויים בשווי הוגן מטופלים כמתואר להלן:

גידור תזרימי מזומנים

שינויים בשווי ההוגן של חוזה החלפת מטבע המיועדים לגידור תזרימי מזומנים, בגין החלק המגדר האפקטיבי, נזקפים ישירות להון. בגין החלק שאינו אפקטיבי, נזקפים השינויים בשווי ההוגן לרווח והפסד. אם המכשיר המגדר אינו עונה עוד לקריטריונים לגידור חשבונאי, או שהוא פוקע או נמכר, מבוטל או ממומש, אזי נפסק הטיפול לפי חשבונאות גידור. הרווח או ההפסד שנצבר קודם לכן בהון, נשאר בהון עד אשר מתקיימת העסקה החוזיה. הסכום שנוקף להון מועבר לרווח והפסד בתקופה שבה משפיע הסעיף המגודר על רווח והפסד.

גידור כלכלי

חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים לגידור כלכלי של נכסים והתחייבויות פיננסיים הנקובים במטבע חוץ, המשמשים לגידור כלכלי של תזרימי מזומנים חזויים במטבע חוץ או גידור כלכלי בגין סיכונים ריבית. השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה נזקפים לרווח והפסד, כחלק מרווחים או הפסדים ממטבע חוץ.

נגזרים שאינם משמשים לגידור

השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלו נזקפים מיידית לרווח והפסד. בכלל זה מיישמת הקבוצה טיפול חשבונאי כאמור לגבי שינויים בשווי ההוגן של מרכיב ההמרה של אגרות חוב להמרה צמודות מדד וכתבי אופציה שתוספת המימוש בגינם אינה קבועה.

נגזרים משובצים שהופרדו

שינויים בשווי ההוגן של נגזרים משובצים שהופרדו נזקפים מיידית לרווח והפסד.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. רכוש קבוע

(1) הכרה ומדידה

הרכוש הקבוע מוצג לפי העלות לאחר ניכוי הסכומים של מענקי ההשקעה המתייחסים בניכוי פחת נצבר ובניכוי הפרשה לירידת ערך נכסים.

העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס ישיר לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר עבודה ישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה, וכן עלויות פירוק ופינוי הפריטים ושיקום האתר בו ממוקם הפריט. עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד המתייחס, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה.

העלות של מספר פריטי רכוש קבוע בחברה מאוחדת באיחוד יחסי, נקבעה לפי שווים ההוגן ליום 1 בינואר 2007 - מועד המעבר ל- IFRS (עלות נחשבת).

חלפים למתקנים מוערכים לפי העלות הנקבעת על בסיס ממוצע נע, לאחר ניכוי הפחתה בגין התיישנות. החלק המיועד לצריכה שוטפת מוצג במסגרת סעיף המלאי ברכוש השוטף.

כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים (לרבות עלויות של בדיקות תקופתיות משמעותיות) יש אורך חיים שונה, הם מטופלים כפריטים נפרדים (רכיבים משמעותיים) של הרכוש הקבוע.

שינויים במחוייבות לפירוק ופינוי פריטים ושיקום האתר בו הם ממוקמים, למעט שינויים הנובעים מחלוף הזמן, מתווספים או מנוכים מעלות הנכס בתקופה בה מתרחשים. הסכום שמנוכה מעלות הנכס אינו עולה על ערכו בספרים והיתרה, אם קיימת, מוכרת מידית בדוח רווח והפסד.

צי האוניות וציוד

צי האוניות וציודו מוצגים לפי עלות בניכוי פחת נצבר ובניכוי הפרשה לירידת ערך נכסים. עלות בדיקת האוניה (אספנה) אשר יש לבצע לאחר מספר שנות הפעלה (בדרך כלל אחת לחמש שנים) מופרדת מעלות האוניה ומופחתת בהתאם לתקופה הנותרת עד לבדיקה הבאה. הנהלת החברה סבורה כי באוניה אין עוד רכיב נפרד מהותי אשר זמן השימוש הצפוי בו שונה מהותית מזה של האוניה כולה (25 שנה).

חלק מצי האוניות נרכש באמצעות הלוואות בריבית מופחתת, המסובסדות על ידי ממשלות המדינות בהן החברות הבונות את צי האוניות הן תושבות. צי אוניות אלו מוצגות בניכוי רכיב הריבית הנכלל במחיר הרכישה, שחושב כהפרש שבין הריבית שיש לשלם במהלך תקופת ההלוואה על פי שיעור הריבית המסובסד לבין הריבית שנובעת משימוש בשיעור הריבית המקובל בשוק. ההלוואה מוכרת לפי ערך נוכחי בהתחשב בריבית האפקטיבית הלא מסובסדת, כך שנרשמת בגינה הוצאות ריבית לפי ריבית השוק ביום קבלת ההלוואה.

עלויות אשראי שאינו ספציפי הונו כחלק מעלות צי האוניות בתקופת הבנייה ועד למועד מסירת צי האוניות.

רווחים והפסדים ממימוש פריט של אוניות, מכולות, ציוד עזר ונכסים מוחשיים אחרים נקבעים על ידי השוואת התמורה מהמימוש לערך בספרים של אותו פריט ונזקפות, נטו, תחת "הכנסות אחרות" בדוח רווח והפסד.

(2) עלויות עוקבות (עלויות שהתהוו לאחר מועד ההכרה הראשוני)

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט אם צפוי כי התועלת הכלכלית העתידית הגלומה בפריט תזרום אל הקבוצה וכי עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של החלק שהוחלף נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

שיפורים מהותיים אשר מאריכים את אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע מהווים כחלק מעלות הרכוש הקבוע.

(3) פחת

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושיים של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע. נכסים חכורים, כולל שיפורים במושכר, מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה ותקופת השימוש בנכסים, אלא אם קיימת וודאות סבירה כי הקבוצה תשיג שליטה בנכסים בתום תקופת החכירה. נכסי מקרקעין אינם מופחתים.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. רכוש קבוע (המשך)

(3) פחת (המשך)

אומדן אורך החיים השימושי לתקופה השוטפת ולתקופות ההשוואתיות הינו כדלקמן:

שנים	
10-50	● פיתוח קרקע, כבישים ומבנים
5-50	● מתקנים, מכונות וציוד
6-25	● סכרים ובריכות
5-50	● ציוד מכני כבד, קרונות רכבת ומיכלים
3-17	● רהיטים, ציוד משרדי, כלי רכב, ציוד מחשבים ואחר
20-50	● תחנות כח
2-10	● קטליסטים
במשך תקופת השכירות	● שיפורים במושכר

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח.

אומדן אורך החיים השימושי של צי האוניות וציודו לתקופה השוטפת ולתקופות ההשוואתיות הינו כדלקמן (בהתחשב בערך שייר של 10% מעלות הנכסים):

שנים	
25	● צי האוניות
13	● מכולות
30	● נגררים
13	● ציוד אחר
עד 5	● אספנה עבור צי אוניות בבעלות

ה. נכסים בלתי מוחשיים

(1) מונויטין

מונויטין ומונויטין שלילי נוצרים כתוצאה מרכישה של חברות מאוחדות, לרבות רכישות מיעוט, חברות כלולות, לרבות רכישות של זכויות נוספות בכלולות או חברות מאיחוד יחסי.

רכישות שהתרחשו לפני 1 בינואר 2007

במסגרת המעבר לדיווח לפי IFRS, הקבוצה בחרה להציג מחדש לפי IFRS רק צירופי עסקים שהתרחשו לאחר מועד המעבר ל- IFRS, 1 בינואר 2007. באשר לרכישות שהתרחשו לפני 1 בינואר 2007, משקף המונויטין את הסכום שהוכר על ידי הקבוצה, בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל. בגין רכישות אלו, הסיווג והטיפול החשבונאי לא הותאמו ל- IFRS לצורך הכנת מאזן הפתיחה של הקבוצה.

רכישות שהתרחשו לאחר 1 בינואר 2007

לגבי רכישות מיום או לאחר 1 בינואר 2007, משקף המונויטין את עודף עלות הרכישה על זכויות הקבוצה בשווי ההוון נטו של הנכסים, ההתחייבויות וההתחייבויות התלויות המזוהים של הישות שנרכשה כאשר עודף זה הוא שלילי (מונויטין שלילי) הוא נזקף מיידית לרווח והפסד.

רכישה בשלבים

בצירופי עסקים שבוצעו בשלבים, כל הנכסים וההתחייבויות המזוהים של החברה הנרכשת הוצגו לפי שוויים ההוון למועד קבלת השליטה בחברה הנרכשת. ההפרש שנוצר עקב שיערוך של רכישות קודמות למועד רכישת השליטה אינו מהותי. סך יתרת המונויטין השלילי במועדי הרכישות המקוריות וחלק החברה ברווחי החברה הנרכשת בתקופה עד למועד קבלת השליטה בחברה הנרכשת נזקפה לעודפים.

רכישת זכויות המיעוט

ההפרש בין הסכום ששולם לבין זכויות המיעוט שנרכשו מוכר כמונויטין.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- ה. **נכסים בלתי מוחשיים (המשך)**
- (1) **מוניטין (המשך)**
מדידה עוקבת
מוניטין נמדד לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו. מוניטין בגין השקעות, בחברות כלולות, נכלל בערך בספרים של ההשקעה.
- (2) **מחקר ופיתוח**
יציאות הקשורות בפעילויות מחקר המבוצעות במטרה לרכוש ידע והבנה מדעיים או טכניים חדשים, נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.
- פעילויות פיתוח קשורות בתכנית לייצור מוצרים או תהליכים חדשים או לשיפור משמעותי של מוצרים או תהליכים קיימים. יציאות בגין פעילויות פיתוח מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק אם: ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; המוצר או התהליך ישימים מבחינה טכנית ומסחרית; צפויה הטבה כלכלית עתידית מהמוצר ולקבוצה כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בנכס או למכרו.
- (3) **נכסים בלתי מוחשיים אחרים**
נכסים בלתי מוחשיים אחרים שנרכשו על ידי הקבוצה, בעלי אורך חיים מוגדר, נמדדים לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו.
- (4) **אספנה עבור צי אוניות חכורות**
עלות הבדיקה של צי האוניות אשר נמצא במסגרת אספנה מופחתת בהתאם לפרק הזמן הנותר עד לבדיקה הבאה, או התקופה עד לסוף החכירה, אם קצרה יותר.
- (5) **עלויות עוקבות**
עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בכנס בגינו הן הוצאו. כל העלויות האחרות, לרבות עלויות הקשורות למוניטין או מותגים שפותחו באופן עצמי, נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.
- (6) **הפחתה**
הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד בעיקר לפי שיטת הקו הישר (למעט הסכמים עם לקוחות וסקרים גיאולוגיים המופחתים לפי קצב צריכת ההטבות הכלכליות הצפויות מהנכס על בסיס תחזית תזרים מזומנים) על פני אומדן אורך החיים השימושי של הנכסים הבלתי מוחשיים מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש, פרט למוניטין ולנכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים מוגדר, אשר אינן מופחתים באופן שיטתי, אלא נבחנים באופן תקופתי לצורך ירידת ערך.

אומדן אורך החיים השימושי לתקופה הנוכחית ולתקופות השוואתיות הינו:

שנים	
*	זכויות
3-10	עלויות תוכנה
5-13	סימנים מסחריים
3-15	הסכמים עם לקוחות
5	הסכמים עם ספקים
13-15	פטנט
5	הסכם אי תחרות
8	תמלוגים בגין ידע (המשולמים מראש)
25	זכויות מים וחשמל
עד 5	אספנה עבור צי אוניות חכורות
	הוצאות נדחות בגין סקרים גיאולוגיים מופחתות על פני אורך החיים המבוסס על הערכה גיאולוגית של כמות האשלג שתופק מאתר הכרייה.

* על פני יתרת משך הזכיון שהוענק לחברות.

האומדנים בדבר שיטת הפחת ואורך החיים השימושי נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח.

הקבוצה בוחנת את אומדן אורך החיים השימושי של נכס בלתי מוחשי שאינו מופחת בכל תקופה על מנת לקבוע האם האירועים והנסיבות ממשיכים לתמוך בקביעה כי לנכס הבלתי מוחשי אורך חיים בלתי מוגדר.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

1. נכסים חכורים

חכירות, בהן נושאת הקבוצה במרבית הסיכונים והתשואות מהנכס, מסווגות כחכירות מימוניות. בעת ההכרה הראשונית נמדדים הנכסים החכורים בסכום השווה לנמוך מבין השווי ההוגן והערך הנוכחי של דמי החכירה המינימאליים. לאחר ההכרה הראשונית, מטופל הנכס בהתאם למדיניות החשבונאית הנהוגה לגבי נכס זה. יתר החכירות מסווגות כחכירות תפעוליות, כאשר הנכסים החכורים אינם מוכרים במאזן החברה.

בעסקאות מכירה וחכירה חוזרת, רווחי הון מהמכירה נזקפים לדוח רווח והפסד, כאשר מחיר המכירה שווה לשווי ההוגן של הנכס הממומש והחכירה החוזרת מוגדרת כתפעולית.

חכירות של קרקעות ממנהל מקרקעי ישראל (להלן - המנהל), הינן חכירות תפעוליות. דמי חכירה למנהל משולמים באופן שוטף, ונזקפים לדוח רווח והפסד.

2. מלאי

מלאי נמדד לפי העלות או ערך המימוש נטו, כנמוך שבהם. עלות המלאי כוללת את העלויות לרכישת המלאי ולהבאתו למקומו ולמצבו הקיימים. במקרה של מלאי בתהליך ייצור ומלאי מוצרים גמורים, כוללת העלות את החלק המיוחס של תקורות הייצור, המבוסס על קיבולת נורמלית. ערך המימוש נטו הוא אומדן מחיר המכירה במהלך העסקים הרגיל, בניכוי אומדן העלות להשלמה ואומדן העלויות הדרושות לביצוע המכירה. שווי השוק של מלאי הנפט הגולמי נקבע על בסיס מחירים בינלאומיים.

עלות המלאי של חומרי גלם ועזר, חומרי אחזקה, תוצרת גמורה, בעיבוד, נפט גולמי, מוצרי דלק ומוצרי ביניים לזיקוק נקבעת בעיקר על בסיס ממוצע נע.

חלק מחומרי הגלם, התוצרת הגמורה ובעיבוד הינו בתפוזות. הכמויות מבוססות על אומדנים (הנערכים, ברובם, על ידי מומחים חיצוניים שמודדים את נפח המלאי וצפיפותו).

מלאי אשר מכירתו צפויה להתבצע בתקופה העולה על 12 חודשים מתאריך המאזן מוצג כמלאי שאינו שוטף במסגרת השקעות ויתרות חובה לזמן ארוך.

ה. היוון עלויות אשראי

עלויות אשראי ספציפי ועלויות אשראי שאינו ספציפי הונו לנכסים כשירים כהגדרתם בתקן חשבונאות בינלאומי מספר 23, עלויות אשראי, במהלך התקופה הנדרשת להשלמה ולהקמה עד למועד בו הם מוכנים לשימוש המיועד. עלויות אשראי שאינו ספציפי מהוונות באופן לאותה השקעה בנכסים כשירים או לאותו חלק ממנה שלא ממומן באשראי ספציפי תוך שימוש בשיעור שהוא הממוצע המשוקלל של שיעורי העלות בגין אותם מקורות אשראי שעלותם לא הוונה באופן ספציפי. עלויות אשראי אחרות נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

ט. ירידת ערך

(1) נכסים פיננסיים

ירידת ערך של נכס פיננסי נבחנת כאשר קיימת ראיה אובייקטיבית לכך שאירוע אחד או יותר השפיעו באופן שלילי על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים של הנכס.

בבחינת ירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהם מכשירים הוניים, בוחנת החברה גם את הפער שבין השווי ההוגן של הנכס לעלותו המקורית. תוך התייחסות לסטיית התקן של שער המכשיר, למשך הזמן בו השווי ההוגן של הנכס נמוך מעלותו המקורית ולשינויים בסביבה הטכנולוגית, הכלכלית או המשפטית או בסביבת השוק בה פועלת החברה שהנפיקה את המכשיר.

הפסד מירידת ערך של נכס פיננסי, הנמדד לפי עלות מופחתת, מחושב כהפרש בין ערך הנכס בספרים לבין הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, מהוון בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית. הפסד מירידת ערך של נכס פיננסי המסווג כזמין למכירה מחושב בהתבסס על השווי ההוגן הנוכחי שלו.

עבור נכסים פיננסיים מהותיים, נבחן הצורך בירידת ערך על בסיס כל נכס בנפרד.

כל ההפסדים מירידת ערך נזקפו לדוח רווח והפסד. הפסד מצטבר, המתייחס לנכס פיננסי המסווג כזמין למכירה שנזקף בעבר להון, הועבר לדוח רווח והפסד כאשר התקיימה בגינו ירידת ערך.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ט. ירידת ערך (המשך)

הפסד מירידת ערך מבוטל כאשר ניתן לייחסו באופן אובייקטיבי לאירוע שהתרחש לאחר ההכרה בהפסד מירידת הערך. ביטול הפסד מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים הנמדדים לפי עלות מופחתת ובגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי חוב, נזקף לדוח רווח והפסד. ביטול הפסד מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי הון, נזקף ישירות להון.

(2) נכסים שאינם פיננסיים

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הקבוצה, שאינם מלאי ונכסי מס נדחים, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים, כאמור, מחושב אומדן סכום בר ההשבה של הנכס. ביום 31 בדצמבר 2007, ערכה הקבוצה בחינה לירידת ערך מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר והשקעות בחברות כלולות שהוכר בגינם מוניטין בחשבון ההשקעה. בתקופות עוקבות, מבצעת הקבוצה, אחת לשנה, הערכה של הסכום בר ההשבה של מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר או שאינם זמינים לשימוש, או באופן תכוף יותר אם יש סימנים לירידת ערך.

הסכום בר ההשבה של נכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש ומחיר המכירה נטו (שווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה). בקביעת שווי השימוש, מהוות הקבוצה את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור הווה לפני מסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס. לשם בחינת ירידת ערך, הנכסים מקובצים יחד לקבוצות הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים"). מוניטין שנרכש במסגרת צירוף עסקים מוקצה למטרת בחינת ירידת ערך ליחידות מניבות מזומנים אשר צפויות להניב הטבות מהסינרגיה של הצירוף.

הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים אליה הנכס משתייך עולה על הסכום בר ההשבה, ונזקפים לרווח והפסד. הפסדים מירידת ערך לגבי יחידות מניבות מזומנים, מוקצים תחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידות אלה ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי.

הפסד מירידת ערך מוניטין אינו מבוטל. באשר לנכסים אחרים, הפסדים מירידת ערך שהוכרו בתקופות קודמות נבדקים מחדש בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים לכך שההפסדים קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך.

י. הטבות לעובדים

בקבוצה קיימות מספר תכניות הטבה לאחר העסקה. התכניות ממומנות בדרך כלל על ידי הפקדות לחברות ביטוח או לקרנות פנסיה והן מסווגות כתכניות הפקדה מוגדרת וכן כתכניות הטבה מוגדרת.

(1) תכניות להפקדה מוגדרת

מחויבויות הקבוצה להפקיד בתכנית הפקדה מוגדרת, נזקפות כהוצאה לרווח והפסד במועד בו נוצרת המחויבות להפקיד.

(2) תכניות להטבה מוגדרת

מחויבות נטו של הקבוצה, המתייחסת לתכנית הטבה מוגדרת בגין הטבות לאחר פרישה, מחושבת לגבי כל תכנית בנפרד על ידי אומדן הסכום העתידי של ההטבה שיגיע לעובד בתמורה לשירותיו, בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. הטבה זו מוצגת לפי ערך נוכחי בניכוי השווי ההוגן של נכסי התכנית. שיעור ההיוון של חברות הקבוצה הפועלות במדינות שבהן יש שוק בו מתקיימת סחירות גבוהה באגרות חוב קונצרניות, הינו בהתאם לתשואה על אגרות החוב הקונצרניות. שיעור ההיוון של חברות הקבוצה הפועלות במדינות בהן אין שוק בעל סחירות גבוהה כאמור לעיל, הינו בהתאם לתשואה על אגרות חוב ממשלתיות, שהמטבע שלהן ומועד פירעון דומים לתנאי המחויבות של הקבוצה. החישובים נערכים על ידי אקטואר מוסמך לפי שיטת יחידת הזכאות החזויה.

שיעור ההיוון של חברות הקבוצה הפועלות בישראל הינו בהתאם לתשואה של אגרות חוב ממשלתיות בישראל ככל הידוע לחברה, הנושא של ריבית ההיוון לצורך חישובים אקטואריים מצוי בבחינה ויתכן כי תתקבל לבסוף החלטה כי בישראל ריבית ההיוון הנאותה הינה זו המתבססת על אגרות חוב קונצרניות. במקרה זה, הנתונים הכלולים בדוחות ישתנו, ההתחייבות האקטוארית תקטן והוצאות המימון השוטפות בגין ההתחייבות יגדלו.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. הטבות לעובדים (המשך)

(2) תכניות להטבה מוגדרת (המשך)

כאשר לפי תוצאות החישובים נוצר נכס לקבוצה, מוכר נכס עד לסכום נטו של הערך הנוכחי של הטבות כלכליות הזמינות בצורה של החזר מהתוכנית או הקטנה בהפקדות עתידיות לתוכנית. הטבה כלכלית בצורת החזרים או הקטנת הפקדות עתידיות תחשב זמינה כאשר ניתן לממש במהלך חיי התוכנית או לאחר סילוק המחויבות.

כאשר קיימת חובה, במסגרת דרישת הפקדה מזערית, לתשלום סכומים נוספים ביחס לשירותים שניתנו בעבר, מכירה החברה במחויבות נוספת (הגדלת התחייבות נטו או הקטנת נכס נטו), במידה וסכומים כאמור לא יהיו זמינים כהטבה כלכלית בצורה של החזר מהתוכנית או הקטנה בהפקדות עתידיות.

כאשר חל שיפור בהטבות שמעניקה התכנית לעובדים, אותו חלק מההטבות המוגדרות המתייחס לשירותי עבר של העובדים, נזקף לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני התקופה הממוצעת עד להבשלת ההטבות. במידה שההטבות מבשילות מיידית, ההוצאה נזקפת מיידית לרווח והפסד.

להלן עקרונות המדידה שמיישמת החברה:

(א) התנועה בהתחייבות בגין תוכנית הטבה מוגדרת לכל תקופה חשבונאית מורכבת כדלקמן:

(1) הוצאות שירות (Service Costs) שוטפות - הגידול האקטוארי בהתחייבות שנובע מהטבות של העובדים בגין התקופה המדווחת;

(2) הוצאות ריבית (Interest Costs) שוטפות - הגידול בהתחייבות שנובע מחלוף הזמן;

(3) תשואה צפויה על נכסי הקרן;

(4) הפרשי שער.

(ב) ההתחייבות, נטו (או נכסי קרן הפנסיה, נטו) הכלולה במאזן משקפת בחלקה את הפער שבין שני המרכיבים הבאים, המחושבים כדלהלן:

(1) התחייבות לתשלומים - מחושבת על בסיס יתרת ההתחייבות לתחילת התקופה, בתוספת הוצאות השירות השוטפות והוצאות הריבית השוטפות (כמצוין ב-(א) לעיל), ובניכוי סכומים ששולמו בתקופה.

(2) נכסי הקרן - מחושבים על בסיס יתרת הנכסים לתחילת התקופה, בתוספת התשואה הצפויה על נכסי הקרן והפרשי שער (כמצוין ב-(א) לעיל), וההפקדות בקרן בתקופה, ובניכוי סכומים ששולמו בתקופה.

(ג) הפער, לתאריך המאזן, בין ההתחייבות, נטו, המחושבת כמצוין ב-(ב) לעיל, לבין ההתחייבות האקטוארית בניכוי השווי ההוגן של נכסי הקרן לאותו מועד, משקף יתרת רווחים או הפסדים אקטואריים שנוקפים ישירות להון והפרשי שער שנוקפים לדוח רווח והפסד לסעיף המימון.

(3) הטבות אחרות לעובדים לטווח ארוך

המחויבות נטו של הקבוצה בגין הטבות לעובדים לטווח ארוך, שאינן מתייחסות לתכניות הטבה לאחר העסקה, היא בגין סכום ההטבה העתידית המגיעה לעובדים בגין שירותים שהוענקו בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. סכום הטבות אלו מהווה לערכו הנוכחי ומנוכה ממנו השווי ההוגן של נכסים המתייחסים למחויבות זו. שיעור ההיוון נקבע בהתאם לתשואה במועד הדיווח על אגרות חוב ממשלתיות שהמטבע שלהן ומועד הפירעון שלהן דומים לתנאי המחויבויות של הקבוצה. החישוב נעשה לפי שיטת יחידת הזכאות החזויה. רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים לרווח והפסד בתקופה בה הם נוצרו.

באשר לשימוש בשיעור היוון הנגזר מאגרות חוב ממשלתיות ככל הידוע לחברה, הנושא של ריבית ההיוון לצורך חישובים אקטואריים מצוי בבחינה ויתכן כי תתקבל לבסוף החלטה כי בישראל ריבית ההיוון הנאותה הינה זו המתבססת על אגרות חוב קונצרניות. במקרה זה, הנתונים הכלולים בדוחות ישתנו, ההתחייבות האקטוארית תקטן והוצאות המימון השוטפות בגין ההתחייבות יגדלו.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. הטבות לעובדים (המשך)

(4) פיצויי פרישה
פיצויי פרישה לעובדים מוכרים כהוצאה כאשר הקבוצה התחייבה באופן מובהק, ללא אפשרות ממשית לביטול, לפיטורי עובדים לפני הגיעם למועד הפרישה המקובל על פי תכנית פורמאלית מפורטת. הטבות הניתנות לעובדים בפרישה מרצון נזקפות כאשר הקבוצה הציעה לעובדים תכנית המעודדת פרישה מרצון, צפוי שההצעה תתקבל וניתן לאמוד באופן מהימן את מספר הנענים להצעה.

(5) הטבות לזמן קצר
מחויבויות בגין הטבות לעובדים לזמן קצר נמדדות על בסיס לא מהוון, וההוצאה נזקפת בעת שניתן השירות המתייחס.

הפרשה בגין הטבות לעובדים לטווח קצר בגין בונוס במזומן, מוכרת כאשר לקבוצה יש מחויבות נוכחית משפטית או משתמעת לשלם את הסכום האמור בגין שירות שניתן על ידי העובד בעבר וניתן לאמוד באופן מהימן את הסכום.

(6) עסקאות תשלומים מבוססי מניות
השווי ההוגן במועד ההענקה של אופציות לעובדים נזקף כהוצאת שכר במקביל לגידול בהון (סעיף עודפים), על פני התקופה בה מושגת זכאות העובדים לאופציות. הסכום שנזקף כהוצאה מותאם על מנת לשקף את מספר האופציות למניות אשר צפויות להבשיל.

יא. הפרשות

הפרשה מוכרת כאשר לקבוצה יש מחויבות נוכחית, משפטית או משתמעת, כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, הניתנת לאמידה בצורה מהימנה, וכאשר צפוי כי תידרש זרימת הטבות כלכליות לסילוק המחויבות. ההפרשות נקבעות על ידי היוון תזרימי המזומנים העתידיים בשיעור ריבית לפני מס, המשקף את הערכות השוק השוטפות לערך הזמן של הכסף ואת הסיכונים הספציפיים להתחייבות.

(1) אחריות
הפרשה לאחריות מוכרת כאשר סופקו המוצרים או השרות, בגינם ניתנה האחריות, נמכרים. ההפרשה מבוססת על נתונים היסטוריים ועל שקלול כל התוצאות האפשריות בהסתברויות שלהן.

(2) ארגון מחדש
הפרשה לארגון מחדש מוכרת כאשר הקבוצה מאשרת תכנית פורמאלית ומפורטת לארגון מחדש, וכשהארגון מחדש החל למעשה או כאשר ניתנה הודעה עליו לעובדים. ההפרשה אינה כוללת הוצאות תפעול עתידיות.

(3) הפרשה בגין עלויות סביבתיות
הקבוצה מכירה בהפרשה בגין מחויבות קיימת שהתהוותה בגין עלות שוטפת להפעלה ולהחזקה של מתקנים למניעת זיהום הסביבה והפרשות צפויות לעלויות המתייחסות לשיקום סביבתי הנובע מפעילות שוטפת או מפעילות עבר. עלויות למניעת זיהום סביבתי, המגדילות את אורך החיים או את יעילות המתקן או מקטינות או מונעות את זיהום הסביבה, נזקפות לעלות הרכוש הקבוע ומופחתות בהתאם למדיניות הפחת הנהוגה בקבוצה.

(4) תביעות משפטיות
הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחויבות משפטית בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, יותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי הקבוצה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן. כאשר השפעת ערך הזמן מהותית, נמדדת ההפרשה בהתאם לערכה הנוכחי. בנוסף, במקרים נדירים בהם לא ניתן להעריך את תוצאות התלויה לא נרשמת הפרשה בדוחות הכספיים.

(5) חוזים מכבידים
הפרשה לחוזים מכבידים מוכרת כאשר ההטבות הצפויות להתקבל מהחוזים על ידי הקבוצה נמוכות ביחס לעלויות הבלתי נמנעות כתוצאה מעמידה במחויבויותיה החוזיות. ההפרשה נמדדה על פי הנמוך מבין הערך הנוכחי של העלות החזויה לביטול החוזה והערך הנוכחי של העלות החזויה נטו להמשך קיום החוזה. בטרם מוכרת ההפרשה, מכירה החברה בירידת ערך של הנכסים הקשורים לאותו חוזה.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יב. הכרה בהכנסות (המשך)

(1) מכירת סחורות

ההכנסה ממכירת סחורות נמדדת על פי השווי ההוגן של התמורה שנתקבלה או העומדת להתקבל, בניכוי החזרות והנחות, הנחות מסחריות והנחות כמות. במקרים בהם תקופת האשראי היא קצרה ומהווה את האשראי המקובל בענף התמורה העתידית אינה מהוונת. הקבוצה מכירה בהכנסה כאשר הסיכונים המשמעותיים וההנאות מהבעלות על הסחורה עוברים לקונה, קבלת התמורה צפויה, קיימת אפשרות להעריך באופן מהימן את אפשרות החזרת הסחורה והעלויות שהתהוו או שיתהוו בגין העסקה ניתנות לאמידה באופן מהימן, כאשר אין להנהלה מעורבות נמשכת עם הסחורה, וכן ההכנסה ניתנת למדידה באופן מהימן. העברת הסיכונים והתשואות משתנה בהתאם לתנאים הספציפיים של חוזה המכירה.

(2) הכנסות מהפלגות ושירותים נלווים

הכנסות ועלויות בקשר להובלת מטענים נזקפות על בסיס שיעורי ההתקדמות של ההפלגות. שיעור ההתקדמות נקבע לפי היחס בין מספר הימים שחלפו מתחילת ההפלגה עד לתאריך הדוחות הכספיים לבין אומדן סך ימי ההפלגה, אשר להערכת ההנהלה אינו שונה מהותית מקצב פקידות האוניות את הנמלים במהלך ההפלגה ושאינו מהווה בהכרח מדד זהה לקצב התקדמות כל מכולה בנפרד. לגבי הפלגות שבהן צפוי הפסד, נזקפת הפרשה למלוא ההפסד הצפוי. הכנסות ממתן שירותים נלווים להפלגות נזקפות במקביל למתן השרות.

(3) חוזי הקמה

ההכנסות וההוצאות מחוזי הקמה נזקפות לרווח והפסד, באופן יחסי לשיעור השלמת החוזה, כאשר ניתן לאמוד באופן מהימן את תוצאותיו. הכנסות מחוזה הקמה כוללות את הסכום המקורי שנכלל בחוזה בתוספת סכומים בגין שינויים בעבודה, תביעות ותמריצים, במידה וצפויה הכנסה ושניתן למדוד אותה בצורה מהימנה.

הערכת שיעור השלמה מתבססת על עלות העבודות שבוצעו. כאשר אין אפשרות להעריך באופן מהימן את תוצאות חוזה הבנייה, מוכרת ההכנסה מהחוזה רק בגובה העלויות שסביר כי ניתן יהיה להשיבן. הפסד צפוי מחוזה הקמה נזקף מיידית לרווח והפסד.

(4) הכנסות משירותים

הכנסות משירותים שהוענקו נזקפות לדוח רווח והפסד עם מתן השרות באם סבירות זרימתן של ההטבות הכלכליות המיוחסות למתן השרות וודאית.

(5) מענקי ממשלה

מענקי ממשלה מוכרים לראשונה כאשר קיים ביטחון סביר שהם יתקבלו ושהקבוצה תעמוד בתנאים המזכים בקבלתם.

מענקי ממשלה המתקבלים לצורך רכישת נכס מוצגים בניכוי מהנכס המתייחס ונזקפים לדוח רווח והפסד באופן שיטתי, לאורך תקופת החיים השימושיים של הנכס.

מענקים שהתקבלו מממשלת ישראל בגין עלות העסקת ימאים תושבי ישראל באוניות ישראליות, מזוכים מעלות השכר.

מענקים מהמדען הראשי בגין פרויקטי מחקר ופיתוח מטופלים כהלוואות הניתנות למחילה (forgivable loans), בהתאם להוראות IAS 20. בהתאם, מענקי מדען שהתקבלו מוכרים כהתחייבות לפי שוויה ההוגן ביום קבלת המענקים, אלא אם כן באותו יום וודאי באופן סביר כי הסכום שהתקבל לא יוחזר. סכום ההתחייבות נבחן מחדש בכל תקופה, והשינויים, אם קיימים, בערך הנוכחי של תזרימי המזומנים המהווים בריבית המקורית של המענק נזקפים לדוח רווח והפסד.

יג. מכירת חובות לקוחות

מכירת נכסים פיננסיים מוכרת כמכירה כאשר השליטה בנכס הפיננסי הועברה במלואה לצד שלישי בלתי תלוי והועברו מלוא הסיכונים והתגמולים הכרוכים בנכס לצד שלישי בלתי תלוי.

יד. תשלום דמי חכירה

תשלומים במסגרת חכירה תפעולית נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה.

תשלומי חכירה מינימאליים, המשתלמים במסגרת חכירה מימונית, נחלקים בין הוצאות המימון לבין הפחתת יתרת ההתחייבות. הוצאת המימון מוקצית לכל תקופה מתקופת החכירה, כך שמתקבל שיעור ריבית תקופתית קבוע, על היתרה הנותרת של ההתחייבות. תשלומי החכירה מעודכנים לאורך תקופת החכירה הנותרת בדמי החכירה התלויים, במועד בו מתקבל האישור לשינוי תנאי החכירה.

תשלומי החכירה המינימליים מתעדכנים בגין דמי חכירה מותנים כאשר ההתניה מתבררת.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

טו. עלויות חיפוש משאבים והערכתם

עלויות שהתהוו בגין חיפוש משאבים והערכתם מוכרות כנכסים בלתי מוחשיים. העלויות מוצגות לפי העלות בניכוי פחת שנצבר ובניכוי הפרשה לירידת ערך. העלות כוללת בין היתר עלויות ביצוע מחקרים, עלות קידוחים ופעילויות בהקשר להערכת ההיתכנות הטכנית ליכולת קיום מסחרי של הפקת המשאבים.

טז. הכנסות והוצאות מימון

הכנסות מימון כוללות הכנסות ריבית בגין סכומים שהושקעו (לרבות נכסים פיננסיים זמינים למכירה), הכנסות מדיבידנדים, רווחים ממכירת נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שינויים בשווי ההון של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הון דרך רווח והפסד, רווחים ממטבע חוץ ורווחים ממכשירים פיננסיים נגזרים המוכרים ברווח והפסד. הכנסות ריבית מוכרות עם צבירתן, באמצעות שיטת הריבית האפקטיבית. הכנסות מדיבידנדים מוכרות במועד בו מוקנית לקבוצה הזכות לקבלת תשלום. באם מתקבל הדיבידנד בגין מניות סחירות, מכירה הקבוצה בהכנסות מדיבידנד ביום האקס.

הוצאות מימון כוללות הוצאות ריבית על הלוואות שנתקבלו, שינויים בגין ערך הזמן בגין הפרשות, שינויים בשווי ההון של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הון דרך רווח והפסד, דיבידנדים ששולמו על מניות בכורה המסווגות כהתחייבות, עלויות בגין עסקאות איגוח, הפסדים מירידת ערך של נכסים פיננסיים מסויימים, הפסדים ממכשירים פיננסיים נגזרים, שינויים עקב חלוף הזמן בהתחייבויות בגין תוכניות הטבה מוגדרת לעובדים וכן הכנסות הנובעות משערוך של נכסי תוכנית הטבה מוגדרת לעובדים. עלויות האשראי, שאינן מהוונות, נזקפות לדוח רווח והפסד לפי שיטת הריבית האפקטיבית. רווחים והפסדים מהפרשי שער מדווחים בנטו.

יז. הוצאות מסים על הכנסה

הוצאת מסים על הכנסה כוללת מסים שוטפים ונדחים. הוצאת מסים על הכנסה נזקפת לדוח רווח והפסד אלא אם המס נובע מעסקה או אירוע אשר מוכרים ישירות בהון העצמי. במקרים אלו, הוצאת המסים על הכנסה נזקפת להון העצמי.

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוק שנחקק או נחקק למעשה לתאריך המאזן, והכולל שינויים בתשלומי המס המתחייבים לשנים קודמות.

ההכרה במסים נדחים הינה בהתאם לשיטה המאזנית, בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים. החברה לא מכירה במסים נדחים לגבי ההפרשים הזמניים הבאים: ההכרה לראשונה במוניטין, ההכרה לראשונה בנכסים ובהתחייבויות בעסקה שאינה מהווה צירוף עסקים ושאינה משפיעה על הרווח החשבונאי ועל הרווח לצרכי מס, וכן הפרשים הנובעים מהשקעה בחברות מאוחדות, בישויות בשליטה משותפת ובחברות כלולות, במידה ואין זה צפוי שהם יתהפכו בעתיד הנראה לעין. המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה לתאריך המאזן. החברה מקזזת נכסי והתחייבות מסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיזוז נכסי והתחייבויות מסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס באותה חברה נישומה, או בחברות שונות, אשר בכוונתן לסלק נכסי והתחייבות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים מיושבים סימולטנית.

נכס מס נדחה מוכר בספרים כאשר צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצל את ההפרשים הזמניים. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל תאריך מאזן, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתחייבות תתממשנה, הם מופחתים.

הקבוצה עשויה להתחייב בתוספת מס במקרה של חלוקת דיבידנד בין חברות הקבוצה. תוספת מס זו לא נכללה בדוחות הכספיים, לאור מדיניות חברות הקבוצה שלא לגרום לחלוקת דיבידנד הכרוכה בתוספת מס לחברה המקבלת, בעתיד הנראה לעין.

במקרים בהם צפויה אחת מחברות הקבוצה לחלק דיבידנד מרווחים הכרוכים בתוספת מס לחברה המקבלת, יוצרת אותה חברה עתודה למס בגין תוספת מס שעשויה היא להתחייב בה בגין חלוקת דיבידנד.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יח. רווח למניה

הקבוצה מציגה נתוני רווח למניה בסיסי ומדולל לגבי הון המניות הרגילות שלה. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הקבוצה במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה. הרווח המדולל למניה נקבע על ידי התאמת הרווח או ההפסד, המתייחס לבעלי המניות הרגילות והתאמת הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שבמחזור בגין ההשפעות של כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדללות, הכוללות אופציות למניות שהוענקו לעובדים.

יט. דיווח על מגזרי פעילות

מגזר הינו מרכיב בר הבחנה של הקבוצה, העוסק באספקת מוצרים או שירותים העשויים להיות קשורים זה בזה (מגזר עסקי), או באספקת מוצרים או שירותים במסגרת סביבה כלכלית מוגדרת (מגזר גיאוגרפי), והחשוף לסיכונים ולתשואות השונים מאלה של יתר המגזרים. המתכונת לדיווח המגזרי של הקבוצה מבוססת על מגזרים עסקיים, והיא נקבעה בהתבסס על מבנה הקבוצה והדיווח הפנימי בה.

תמחור בין מגזרי נקבע בהתבסס על מחירי עסקאות במהלך העסקים הרגיל.

תוצאות, נכסי והתחייבויות המגזר כוללים פריטים המיוחסים ישירות למגזר ופריטים אשר ניתן לייחסם על בסיס סביר. פריטים שלא הוקצו מורכבים בעיקר מהשקעות וההכנסות המיוחסות להן, הלוואות ואשראי והוצאות המיוחסות, נכסי תאגיד (בעיקר של מטה החברה) ועלויות הנהלה וכלליות וכן נכסי והתחייבויות מסים על הכנסה והוצאות המסים.

יציאות הוניות של המגזר הן סך העלויות שהתהוו במהלך התקופה לשם רכישת רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים שאינם מוניטין.

כ. הסכמי זיכיון (B.O.T)

במסגרת הסכמי זיכיון (B.O.T) עם גופים ממשלתיים להקמה ולתפעול מתקן בתמורה לתשלומים קבועים ומשתנים, מכירה הקבוצה בדוחות הכספיים בנכס פיננסי ממועד תחילת ההקמה של המתקן. הנכס הפיננסי משקף את חוב הממשלה ונושא ריבית הנקבעת על פי הריבית חסרת הסיכון של המזמין בתוספת שיעור ריבית המשקף את הסיכון המתאים. עלויות התפעול ואחזקת המתקן נזקפות לדוחות רווח והפסד עם התהוותן. ההכנסות מתפעול חושבו בהתאם לסכום ההוצאות שנוקפו לרווח והפסד בתוספת מרווח קבוע.

כא. מדדים ושערי חליפין

להלן שיעורי השינוי בשערי החליפין של הדולר ומדד המחירים לצרכן:

מדד המחירים לצרכן	שער החליפין של הדולר ביחס לשקל	שער החליפין של הדולר ביחס לאירו	
%	%	%	
4.4	(11.0)	4.5	לתקופה של תשעה חודשים שנתיימה:
2.3	(5.0)	(7.1)	ביום 30 בספטמבר 2008
			ביום 30 בספטמבר 2007
2.0	2.1	12.0	לתקופה של שלושה חודשים שנתיימה:
1.3	(5.6)	(5.2)	ביום 30 בספטמבר 2008
			ביום 30 בספטמבר 2007
3.4	(9.0)	(10.5)	לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2007

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כב. תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו

1. IFRS 8, מגזרי פעילות (להלן - "התקן"). התקן קובע כי הדיווח המגזרי יעשה בהתאם "לגישת ההנהלה", דהיינו, בהתאם למתכונת הדיווח הפנימית למקבלי ההחלטות בישות. התקן יחול על תקופות שנתיות אשר יחלו ביום 1 בינואר 2009, או לאחר מכן. החברה בוחנת את השפעת התקן על דוחותיה הכספיים.
2. IAS 23, עלויות אשראי, מתוקן (להלן - "התקן"). התקן מבטל את האפשרות לזקוף את עלויות האשראי כהוצאה לדוח רווח והפסד ומחייב את הישות להוון לעלות הנכס עלויות אשראי הניתנות לייחוס באופן ישיר לרכישה, להקמה או לפיתוח של נכס כשיר. התקן יחול על תקופות שנתיות אשר יחלו ביום 1 בינואר 2009 או לאחר מכן. להערכת החברה לאימוץ התקן לא תהיה השפעה על הדוחות הכספיים.
3. IAS 1, הצגת דוחות כספיים, מתוקן (להלן - "התקן"). התקן דורש קיבוץ מידע בדוחות הכספיים על בסיס מאפיינים משותפים והצגת דוח על הכנסה כוללת. התקן מאפשר להציג פריטי הכנסות והוצאות ופריטי הכנסה כוללת אחרת במסגרת דוח יחיד על הכנסה כוללת, הכולל סיכומי ביניים או לחילופין, להציג שני דוחות נפרדים (דוח רווח והפסד ולאחריו דוח על הכנסה כוללת). השמות של חלק מהדוחות הכספיים שונו במטרה להבהיר את מטרתם (לדוגמה, המאזן יקרא דוח על המצב הכספי). התקן יחול על תקופות שנתיות אשר יחלו ביום 1 בינואר 2009 או לאחר מכן. יישום מוקדם אפשרי. החברה בוחנת את השלכות יישום התקן על דוחותיה הכספיים.
4. IFRS 3, צירופי עסקים ו- IAS 27, דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים, מתוקנים (להלן - "התקנים"). השינויים העיקריים בתקנים החדשים הרלוונטים לחברה הינם: שינוי מסוים בהגדרות עסק וצירוף עסקים, שינוי אופן מדידת הפריטים המועברים בצירוף העסקים, מתן שתי חלופות למדידת זכויות שאינן מקנות שליטה, שינוי הטיפול בעלויות עסקה, טיפול ברכישה בשלבים, הקצאת ההכנסה הכוללת בין כלל בעלי המניות, טיפול בעסקאות הוניות ברכישות או מכירות של זכויות תוך שימור שליטה, טיפול לפי שווי הוגן מלא בעסקאות המביאות לאובדן שליטה או להשגת שליטה, כך שההחזקה הנוותרת לאחר אובדן השליטה תוצג לפי שווי הוגן כנגד זקיפת ההפרש בין השווי ההוגן לעלות הפינקסנית בדוח רווח והפסד ואילו ההשקעה המקורית בהשגת השליטה משתערכת גם היא לפי שווי הוגן לרווח והפסד והרחבת דרישות הגילוי.
- התקנים החדשים יחולו על תקופות שנתיות המתחילות ביום 1 ביולי 2009 או לאחר מכן. ניתן ליישם אותם ביישום מוקדם (רק את שניהם ביחד). IFRS 3 יחול על צירופי עסקים אשר התהוו החל ממועד תחילתו. IAS 27 יחול למפרע, למעט הקצאת ההכנסה הכוללת לבעלי המניות, הטיפול בשינויים בזכויות בחברה בת לאחר השגת השליטה, והטיפול באובדן שליטה בחברה בת, אשר ייושמו החל ממועד תחילתו. החברה בוחנת את השלכות יישום התקן על דוחותיה הכספיים.
5. IFRS 2, תשלום מבוסס מניות, מתוקן (להלן - "התקן"). התקן קובע מספר שינויים בהגדרת תנאי הבשלה של תשלומים מבוססי מניות ולגבי אופן מדידת השווי ההוגן מתשלומים מבוססי הון. התקן ייושם למפרע לתקופות השנתיות המתחילות לאחר 1 בינואר 2009, יישום מוקדם אפשרי תוך מתן גילוי. להערכת החברה לאימוץ התקן לא תהיה השפעה מהותית על דוחותיה הכספיים.
6. IAS 32, מכשירים פיננסיים: הצגה ו- IAS 1, הצגת דוחות כספיים, מתוקנים (להלן - "התקנים"). התקן קובע מספר שינויים לעניין סווג מכשירים פיננסיים מסוימים כהון או כהתחייבות ומרחיב את דרישות הגילוי לגבי אותם מכשירים. כמו כן, נדרש לתת גילוי מתאים לגבי מכשירים הניתנים למימוש המסווגים כהון. התקנים החדשים יחולו על תקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2009 או לאחר מכן. החברה בוחנת את השלכות יישום התקן על דוחותיה הכספיים.
7. IFRIC 13, תכניות נאמנות לקוחות (להלן - "ההבהרה"). ההבהרה קובעת כי עסקאות מכירת סחורות ושירותים, בהן מעניקה החברה ללקוחותיה זיכוי מענק, יטופלו כעסקאות מרובות רכיבים, והתשלום המתקבל מהלקוח יוקצה בין רכיביו השונים בהתבסס על השווי ההוגן של זיכויי המענק. התמורה המיוחסת למענק תוכר כהכנסה כאשר זיכויי המענק נפדים ומתקיימת מחויבות החברה להספקת מענקים. הוראות ההבהרה חלות לגבי תקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 ביולי 2008 או לאחריו בדרך של יישום למפרע. להערכת החברה ליישום התקן לא תהיה כל השפעה על הדוחות הכספיים של הקבוצה.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כב. תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו (המשך)

8. תיקון ל- IAS 27, דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים ו- IFRS 1, אימוץ לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומיים, מתוקנים (להלן - "התקנים"). בהתאם לתקנים לאחר תיקונם, חברה אשר בוחרת בשיטת העלות במדידת השקעותיה בחברות בנות, חברות בשליטה משותפת וחברות כלולות, במסגרת הדוחות הנפרדים (דוחות סולו) תוכל למדוד את ההשקעות האמורות במועד המעבר ל- IFRS לפי השווי ההוגן בהתאם ל- IAS 39 או לפי ערכם בספרים לפי כללי חשבונאות מקובלים קודמים. כמו כן, דיבידנד המתקבל מחברות בנות, חברות בשליטה משותפת וחברות כלולות יוכר כהכנסה בדוחות הנפרדים של החברה המחזיקה. עוד נקבע כי קבלת דיבידנד מהווה, במקרים מסויימים, סממן לירידת ערך ההשקעה במוחזקת.
- התקנים החדשים יחולו על תקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2009, או לאחר מכן. יישום מוקדם אפשרי, עבור כל תקן בנפרד, תוך מתן גילוי. השינויים המיוחסים ל- IAS 27 ייושמו באופן פרוספקטיבי.
9. במסגרת פרויקט התיקונים לתקינה הבינלאומית, *Improvements to IFRSs*, פרסם ואישר ה- IASB, במאי 2008, 35 תיקונים לתקנים הבינלאומיים השונים במגוון רחב של סוגיות חשבונאיות. התיקונים נחלקים לשניים: (1) תיקונים בנושאי הצגה, הכרה ומדידה, אשר משנים כללי חשבונאות קיימים; ו- (2) תיקונים המתייחסים למינוח ולעריכה של התקינה הבינלאומית, אשר צפויים להשפיע באופן מזערי, אם בכלל, על כללי החשבונאות.
- מרבית התיקונים יחולו לתקופות שמתחילות ביום 1 בינואר 2009 ולאחריה, עם אפשרות לאימוץ מוקדם, בכפוף לתנאים המפורטים עבור כל תיקון ובכפוף להוראות המעבר המתייחסות למאמץ לראשונה של IFRS. החברה בוחנת את השלכות יישום התקן על הדוחות הכספיים.
10. IFRIC 15, *הסכמים בדבר הקמת נכסי נדל"ן* (להלן - "הפרשנות"). הפרשנות מספקת הנחיות לבחינה האם עסקאות הקמת נכסי נדל"ן הן בתחולת IAS 18, *הכנסות*, לפיו ההכנסה מהקמת נכס הנדל"ן תוכר בעיתוי ובאופן דומה להכנסה ממכירת מוצר או שירות, או בתחולת IAS 11, *חוזי הקמה*, לפיו ההכנסה תוכר בהתאם לשלב ההשלמה של נכס הנדל"ן.
- יש ליישם את הפרשנות לתקופות שנתיות אשר יחלו ביום 1 בינואר 2009, או לאחר מכן, בדרך של יישום למפרע. יישום מוקדם אפשרי, תוך מתן גילוי.
11. IFRIC 16, *גידור השקעה נטו בפעילות חוץ* (להלן - "הפרשנות"). הפרשנות מתייחסת למקרים בהם קיימת השקעה בפעילות חוץ ומספקת הנחיות באשר לגידור השקעה כאמור. בין היתר הפרשנות מתייחסת לאופי הסיכון המגודר וסכום הפריט המגודר לגביו מיועדים יחסי גידור, למיקום הפריט המגודר בקבוצת חברות ולטיפול בקרן ההון במועד גריעת פעילות החוץ.
- הפרשנות תחול על תקופות שנתיות המתחילות ביום 1 באוקטובר 2008, או לאחר מכן. יישום מוקדם אפשרי, תוך מתן גילוי.
12. פריטים הכשירים לגידור, תיקון ל- IAS 39, מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה (להלן - "התיקון"). התיקון מבהיר כי ניתן ליעד כפריט מגודר שינויים בתזרימי מזומנים או שינויים בשווי הוגן של סיכון חד צדדי (a one-sided risk), כלומר, סיכון שיוגדר כסיכון החשיפה לתנודות של מעל או מתחת למחיר מסוים או משתנה מגודר. עוד מבהיר התיקון כי ניתן ליעד מרכיב אינפלציוני כסיכון נפרד בתנאי שהוא מוגדר חוזית (contractually specified) בתזרימי המזומנים של אגרת חוב צמודה למדד, כך שניתן לזהות אותו בנפרד ולמדוד אותו באופן מהימן ובמידה ויתר תזרימי המזומנים של המכשיר אינם מושפעים מהרכיב האינפלציוני.
- יש ליישם את התיקון בדרך של יישום למפרע לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 ביולי 2009, או לאחריו. יישום מוקדם אפשרי, תוך מתן גילוי.
- החברה בוחנת את השלכות יישום התקן על דוחותיה הכספיים.

באור 4 - מידע על מגזרי פעילות

א. כללי

הקבוצה מורכבת מהמגזרים העסקיים העיקריים הבאים:

דשנים - כי"ל דשנים כורה ומעבדת אשלג, כורה ומעבדת סלע פוספט ומייצרת חומצה זרחתית חקלאית, דשני פוספט, דשנים מורכבים המבוססים בעיקר על אשלג ופוספט ודשנים מיוחדים. כי"ל דשנים משווקת מוצרים אלה ברחבי העולם ובמיוחד באירופה, ברזיל, הודו, סין וישראל. מגזר זה נחלק לשני מגזרי משנה: אשלג ופוספט. כי"ל דשנים מפיקה אשלג מים המלח וכורה אשלג ממכרות תת קרקעיים באנגליה וספרד. כי"ל דשנים כורה סלע פוספט ממכרות פתוחים בנגב וכן מייצרת חומצה גופרתית וזרחתית בישראל ודשנים בישראל, הולנד וגרמניה. כמו כן, נכללת פעילות מפעלי תובלה בע"מ העוסקת בהובלת מטענים, בעיקר של חברות כי"ל בישראל, תחת מגזר כי"ל דשנים.

מוצרים תעשייתיים - כי"ל מוצרים תעשייתיים מייצרת ברום, מתמיסה הנוצרת כתוצר לוואי מתהליך ייצור האשלג בסדום ותרבות המבוססות על הברום. כי"ל מוצרים תעשייתיים עושה שימוש במרבית הברום המיוצר על ידה לייצור עצמי של תרכובות ברום באתרי ייצור בישראל, הולנד וסין. בנוסף מפיקה כי"ל מוצרים תעשייתיים מלח, מגנזיה וכלור מתמלחות ים המלח ומייצרת מוצרים המבוססים על כלור בישראל ובארה"ב. בנוסף, כי"ל מוצרים תעשייתיים עוסקת בייצור ושיווק של מעכבי בעירה ומוצרים נוספים על בסיס זרחן.

מוצרי תכלית - כי"ל מוצרי תכלית מעבדת חלק מהחומצה הזרחתית החקלאית, שהופקה בכי"ל דשנים ומשתמשת בה לייצור מוצרי המשך בעלי ערך מוסף גבוה. מוצרים אלו כוללים חומצה זרחתית (באיכות מזון ובאיכות טכנית), מלחי פוספט, תוספי מזון ומוצרי היגיינה לתעשיות המזון. כי"ל מוצרי תכלית מייצרת גם מוצרים מיוחדים המבוססים על תרכובות אלומיניום וחומרי גלם אחרים. מרבית הייצור נעשה באתרי ייצור באירופה (בפרט בגרמניה) ובארה"ב, וכן בישראל, סין ומדינות נוספות. במהלך חודש ינואר 2008 נרכשה פעילות בתחום טיפול במים הנכללת במסגרת מגזר כל מוצרי תכלית, ראה באור 7.1.

ספנות - צים שירותי ספנות משולבים בע"מ (להלן - צים) פועלת בענף הספנות הקווית באמצעות מכולות דהיינו הפעלת קווי הפלגה בין יעדים קבועים לפי לוח זמנים קבוע תוך עגינה בנמלים לפי תכנון מראש ומספקת שירותי הובלה ימית ללקוחות ממגוון ענפי התעשייה והייצור. פעילותה הספנותית של צים מנוהלת באמצעות מטות אזוריים ומחוזיים. פעילות צים נתמכת על ידי תשתית בינלאומית של עשרות סוכנויות בבעלות מלאה או חלקית של צים וכן באמצעות משרדי סוכנים עצמאיים.

לצים שירותים נילוויים לפעילותה הספנותית, בעיקר באמצעות חברות בת, הכוללים שירותי שילוח ועמילות מכס, מסופי המכלה וערובה, מסופי תיקון מכולות, שירותי תובלה יבשתיים וביטוח. למועד דוח זה, היקף הפעילויות המשלימות אינו מהותי.

אנרגיה - בתי זיקוק לנפט בע"מ (להלן - בז"ן) והחברות המאוחדות שלה הינן חברות תעשייתיות הפועלות בישראל והעוסקות בעיקר בזיקוק נפט גולמי ומוצרי ביניים, מכירת מוצרי דלק מוגמרים ומוצרי ביניים ללקוחותיה בארץ ובחו"ל, מתן שירותי כח וחום (חשמל וקיטור). מתקני החברות שאוחדו משולבים במתקני בז"ן ומהווים מפעלי המשך. בז"ן נמכרה בתחילת שנת 2006 ונרכשה בשנת 2007.

נוסף על המגזרים המפורטים לעיל קיימות בחברה פעילויות אחרות כמו ייצור ושיווק מגנזיום טהור וסגסוגת מגנזיום, התפלת מים, טכנולוגיה מתקדמת, ייצור פולימרים וארומטים והסחר בהם וייצור חשמל.

באור 4 - מידע על מגזרי פעילות (המשך)

ב. מידע בקשר למגזרים עסקיים

דשנים	פוספט	ביטולים	סה"כ	מוצרים תעשייתיים	מוצרי תכלית	ספנות	אנרגיה	פעילויות אחרות	ביטולים והוצאות לא מיוחסות	סך הכל מאוחד
אשלגן	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)

לתקופה של תשעה חודשים שנתיימה ביום 30 בספטמבר 2008

מכירות והכנסות תפעוליות אחרות, נטו:

לקוחות חיצוניים

בין מגזרי פעילות

סך מכירות והכנסות תפעוליות אחרות

רווח (הפסד) מפעולות רגילות

חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות

לתקופה של תשעה חודשים שנתיימה ביום 30 בספטמבר 2007

מכירות והכנסות תפעוליות אחרות, נטו:

לקוחות חיצוניים

בין מגזרי פעילות

סך מכירות והכנסות תפעוליות אחרות

רווח (הפסד) מפעולות רגילות

חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות

באור 4 - מידע על מגזרי פעילות (המשך)

ב. מידע בקשר למגזרים עסקיים (המשך)

דשנים	אשלג	פוספט	ביטולים	סה"כ	מוצרים תעשייתיים	מוצרי תכלית	ספנות	אנרגיה	פעילויות אחרות	ביטולים והוצאות לא מיוחסות	סך הכל מאוחד
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח

לתקופה של שלושה חודשים שנתיימה ביום 30 בספטמבר 2008

מכירות והכנסות תפעוליות אחרות, נטו:	2,912	1,692	-	4,604	1,186	1,556	4,123	9,156	575	-	21,200
לקוחות חיצוניים	356	230	(167)	419	7	70	17	-	87	(600)	-
בין מגזרי פעילות	3,268	1,922	(167)	5,023	1,193	1,626	4,140	9,156	662	(600)	21,200
סך מכירות והכנסות תפעוליות אחרות	2,086	614	(45)	2,655	80	363	(108)	178	(108)	138	3,198
רווח (הפסד) מפעולות רגילות	14	14	-	28	21	-	7	-	(192)	-	(136)
חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות											

לתקופה של שלושה חודשים שנתיימה ביום 30 בספטמבר 2007

מכירות והכנסות תפעוליות אחרות, נטו:	1,333	734	-	2,067	939	1,241	4,385	5,399	427	-	14,458
לקוחות חיצוניים	168	88	(63)	193	8	21	21	25	4	(272)	-
בין מגזרי פעילות	1,501	822	(63)	2,260	947	1,262	4,406	5,424	431	(272)	14,458
סך מכירות והכנסות תפעוליות אחרות	486	176	-	662	105	122	176	197	(4)	(144)	1,114
רווח (הפסד) מפעולות רגילות	4	4	-	8	8	-	13	(25)	(58)	-	(54)
חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות											

באור 4 - מידע על מגזרי פעילות (המשך)

ב. מידע בקשר למגזרים עסקיים (המשך)

סך הכל מאוחד	ביטולים והוצאות לא מיוחסות	פעילויות אחרות	אנרגיה	ספנות	מוצרי תכלית	מוצרים תעשייתיים	דשנים			
							אשלג	פוספט	ביטולים	סה"כ
(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)
מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח
44,776	-	1,280	11,739	15,534	4,423	3,771	8,029	-	2,991	5,038
-	(1,103)	98	-	94	98	25	788	(209)	349	648
44,776	(1,103)	1,378	11,739	15,628	4,521	3,796	8,817	(209)	3,340	5,686
3,517	(258)	(78)	509	238	373	574	2,159	(4)	501	1,662
(94)	-	(147)	8	45	-	-	-	-	-	-

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2007

מכירות והכנסות תפעוליות אחרות, נטו:

לקוחות חיצוניים

בין מגזרי פעילות

סך מכירות והכנסות תפעוליות אחרות

רווח (הפסד) מפעולות רגילות

חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות

באור 5 - הון, קרנות ועודפים

פירוט תנועות נוספות בהון

סך הכל הון	זכויות המיעוט	מתייחס למחזיקי ההון של החברה				
		סך הכל (בלתי מבוקר)	יתרת עודפים (בלתי מבוקר)	קרנות הון (בלתי מבוקר)	קרן תרגום (בלתי מבוקר)	הון מניות ופרמיה (בלתי מבוקר)
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח
12,969	7,288	5,681	5,255	28	(336)	734
22	22	-	-	-	-	-
20	-	20	-	20	-	-
(179)	-	(179)	(179)	-	-	-
(1,111)	(1,111)	-	-	-	-	-
75	75	-	-	-	-	-
(331)	(331)	-	-	-	-	-
7	7	-	-	-	-	-
3,615	2,192	1,423	2,076	(32)	(621)	-
15,087	8,142	6,945	7,152	16	(957)	734
8,941	3,448	5,493	4,738	21	-	734
24	24	-	-	-	-	-
4	-	4	-	4	-	-
(248)	-	(248)	(248)	-	-	-
(887)	(887)	-	-	-	-	-
335	335	-	-	-	-	-
4,203	4,203	-	-	-	-	-
869	363	506	983	9	(486)	-
13,241	7,486	5,755	5,473	34	(486)	734

לתקופה של תשעה חודשים
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2008

יתרה ליום 1 בינואר 2008
תשלומים מבוססי מניות בחברה מאוחדת
תשלומים מבוססי מניות בחברה
דיבידנד למחזיקי הון של החברה
דיבידנד למיעוט בחברה מאוחדת
חלק מיעוט ברכישת חברה מאוחדת
רכישה עצמית של מניות בחברה מאוחדת
הנפקת מניות למיעוט בחברה מאוחדת
הכנסה כוללת לתקופה

יתרה ליום 30 בספטמבר 2008

לתקופה של תשעה חודשים
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2007

יתרה ליום 1 בינואר 2007
תשלומים מבוססי מניות בחברה מאוחדת
תשלומים מבוססי מניות בחברה
דיבידנדים למחזיקי ההון של החברה
דיבידנד למיעוט בחברה מאוחדת
הנפקת מניות למיעוט בחברה מאוחדת
חלק מיעוט ברכישת חברה מאוחדת
הכנסה כוללת לתקופה

יתרה ליום 30 בספטמבר 2007

באור 5 - הון, קרנות ועודפים (המשך)

פירוט תנועות נוספות בהון (המשך)

סך הכל הון	זכויות המיעוט	מתייחס למחזיקי ההון של החברה				
		יתרת עודפים		קרנות הון		הון מניות ופרמיה
		סך הכל	עודפים	קרנות הון	קרן תרגום	
(בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	(בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	(בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	(בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	(בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	(בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	(בלתי מבוקר) מליוני ש"ח
13,958	7,686	6,272	6,473	37	(972)	734
(179)	-	(179)	(179)	-	-	-
7	-	7	-	7	-	-
(509)	(509)	-	-	-	-	-
(332)	(332)	-	-	-	-	-
2,142	1,297	845	858	(28)	15	-
15,087	8,142	6,945	7,152	16	(957)	734
13,523	7,536	5,987	5,439	30	(216)	734
4	-	4	-	4	-	-
8	8	-	-	-	-	-
272	272	-	-	-	-	-
(189)	(189)	-	-	-	-	-
(62)	(62)	-	-	-	-	-
(315)	(79)	(236)	34	-	(270)	-
13,241	7,486	5,755	5,473	34	(486)	734

**לתקופה של שלושה חודשים
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2008**

יתרה ליום 30 ביוני 2008
דיבידנד למחזיקי ההון של החברה
תשלומים מבוססי מניות בחברה
דיבידנד למיעוט בחברה מאוחדת
רכישת עצמית של מניות בחברה מאוחדת
הכנסה כוללת לתקופה

יתרה ליום 30 בספטמבר 2008

**לתקופה של שלושה חודשים
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2007**

יתרה ליום 30 ביוני 2007
תשלומים מבוססי מניות בחברה
תשלום מבוסס מניות בחברה מאוחדת
הנפקת מניות למיעוט בחברה מאוחדת
דיבידנד למיעוט בחברה מאוחדת
חלק המיעוט ברכישת חברה מאוחדת
הכנסה כוללת לתקופה

יתרה ליום 30 בספטמבר 2007

באור 5 - הון, קרנות ועודפים (המשך)

פירוט תנועות נוספות בהון (המשך)

סך הכל הון	זכויות המיעוט	מתייחס למחזיקי ההון של החברה				
		סך הכל	יתרת עודפים	קרנות הון	קרן תרגום	הון מניות ופרמיה
(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)
מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח
8,941	3,448	5,493	4,738	21	-	734
37	37	-	-	-	-	-
10	-	10	-	10	-	-
(248)	-	(248)	(248)	-	-	-
8	8	-	-	-	-	-
337	337	-	-	-	-	-
4,150	4,150	-	-	-	-	-
(1,218)	(1,218)	-	-	-	-	-
952	526	426	765	(3)	(336)	-
12,969	7,288	5,681	5,255	28	(336)	734

לשנה שהסתיימה ביום 31 דצמבר 2007

יתרה ליום 1 בינואר 2007

תשלומים מבוססי מניות בחברה מאוחדת
תשלומים מבוססי מניות בחברה
דיבידנדים למחזיקי ההון של החברה
הטבת מס בגין הקצאת מניות
לעובדים בחברה מאוחדת
הנפקת מניות למיעוט בחברה מאוחדת
חלק המיעוט ברכישת חברות מאוחדות
דיבידנד למיעוט בחברה מאוחדת
הכנסה כוללת לשנה

יתרה ליום 31 בדצמבר 2007

באור 6 - מסים על הכנסה

ביום 26 בפברואר 2008 עבר בכנסת חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20) (הגבלת תקופת התחולה), התשס"ח - 2008 (להלן - "התיקון"). בהתאם לתיקון, תחולתו של חוק התיאומים תסתיים בשנת המס 2007, ומשנת המס 2008 לא יחולו עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס. בהתאם לתיקון, בשנת המס 2008 ואילך לא תחושב עוד התאמה של ההכנסות לצרכי מס לבסיס מדידה ריאלי. כמו כן, תופסק ההצמדה למדד של סכומי הפחת על נכסים קבועים ושל סכומי הפסדים מועברים לצרכי מס, באופן שסכומים אלה יתואמו עד למדד של סוף שנת המס 2007, והצמדתם למדד תיפסק ממועד זה ואילך.

לאחר תאריך המאזן, ביום 16 בנובמבר 2008, התקבל תיקון מספר 65 לחוק עידוד השקעות הון התשס"ח - 2008, לפיו קוצרה התקופה בין תחילת שנת ההפעלה של המפעלים המאושרים במסלול מענקים לבין תחילת שנת הבחירה של המפעל המוטב (תקופת הצינון), מ-5 שנים ל-3 שנים בתוקף למפרע מיום 1 באפריל 2005. להערכת חלק מחברות הקבוצה יתבטא שינוי החוק בקיטון בהפרשה למס. הקבוצה בוחנת את ההשפעה הכספית של השינוי בחוק על מצבה הכספי ותוצאות פעילותה.

באור 7 - מידע נוסף

א. שינוי אומדן

תקן חשבונאות בינלאומי IAS 16 בדבר רכוש קבוע, קובע כי אורך החיים השימושיים של נכס ייסקר לפחות בכל סוף שנת כספים ואם הציפיות שונות מאומדנים קודמים, השינוי טופל כשינוי אומדן חשבונאי בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 8 בדבר מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות. בהתבסס על חוות דעת שנתקבלו (מרביתן חוות דעת פנימיות וחוות דעת אחת ממעריך חיצוני בלתי תלוי), ביצעה חברה בקבוצה שינוי אומדן ליתרת אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע המשקף הארכה של תקופת ההפחתה במסגרת הדוחות הכספיים הערוכים בהתאם לתקני IFRS, החל מיום 1 בינואר 2007. על פי הערכה שבוצעה, הוארכה תקופת ההפחתה של חלק ממתקני חברה בקבוצה ל-25 שנה, החל מיום 1 בינואר 2007.

על סמך הניסיון אשר נצבר בקבוצה, סכומי עלות הנכסים אשר הופחתו במלואם ואשר עדיין משמשים בייצור הינם משמעותיים. כמו כן הקבוצה ביצעה בחינה של אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע על ידי השוואה לענף בו פועלת הקבוצה, רמת התחזוקה של המתקנים ותפקוד המתקנים לאורך השנים. על פי בחינה זו יתרת תקופת ההפחתה של הרכוש הקבוע נמוכה מיתרת אורך החיים השימושיים הצפויה של המתקנים. על בסיס הערכה זו החליטה הקבוצה לבצע שינוי לאומדן אורך החיים הכלכלי של הרכוש הקבוע. שינוי האומדן מבוסס על הניסיון שנצבר בקבוצה ולא על שינויים שחלו בנכסים או בסביבה העסקית. הערכה קודמת של אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע בקבוצה בוצעה בשנת 2002. הערכה זו התבססה אף היא על הניסיון הנצבר בקבוצה.

ב. דיבידנד

ביום 24 באוגוסט 2008, החליט דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך של כ-179 מיליון ש"ח. הדיבידנד שולם ביום 23 בספטמבר 2008.

ג. צים

1. בחודש פברואר 2008, אישרו ועדות הביקורת והדירקטוריונים של צים ושל החברה את הארכת תקופת החכירה, בתנאי שוק, לתקופות שאינן עולות על 5 שנים, של אוניות המוחכרות לצים על ידי חברות בבעלות בעלי עניין בחברה, כאשר תקופת החכירה האחרונה אינה עולה על 5 שנים.

2. בחודש מרס 2008, התקשרה צים בהסכם עם צד שלישי (בלתי קשור) למכירת אוניה אחת בעלת קיבולת של 2,450 TEU (אשר נרכשה על ידי צים בחודש יולי 2007) במחיר כפי שהוא נקוב בחוזה הרכישה בין יפנים (back to back) וחכירתה מחדש לתקופה של 15 שנה. לצים האופציה לרכוש את האוניה בתום התקופה, במחיר 46 מיליון ש"ח או לחילופין, להאריך את תקופת החכירה ב-5 שנים נוספות, שבסיומה תרכש האוניה במחיר של דולר אחד.

3. בחודש מאי 2008, התקשרה צים בהסכמים לחכירת שתי אוניות בנות 4,860 TEU כל אחת מצד שלישי (בלתי קשור). האוניות נכרכו על ידי צים לתקופה בת 7 שנים במחיר חכירה יומי בסך כ-111 אלפי ש"ח לכל אוניה.

באור 7 - מידע נוסף (המשך)

ג. צים (המשך)

4. בחודש יוני 2008, פרסמה צים הצעה לבעלי מניותיה לרכישת מניות צים בדרך של הנפקת זכויות, לפי שווי חברה של כ-1,730 מיליון ש"ח, כך שכל 2 מניות של צים יקנו רכישה של מניה אחת. החברה נענתה להצעה והשקיעה סכום של כ-852 מיליון ש"ח תמורת 10,393,788 מניות של צים. לאחר ההנפקה עלה שער החזקה של החברה בציס מכ-98.4% לכ-99.1%.

5. בשנת 2007, חתמה צים על הסכם למכירת 2 מניות בנות TEU 6,350 כל אחת ביום קבלתן מהמספנה. ברבעון השלישי של תקופת הדוח, התקבלה מניה אחת מתוך השתיים ונמסרה לרוכשים בתמורה לסכום של כ-387 מיליון ש"ח. רווח ההון שנוצר לציס הסתכם בכ-115 מיליון ש"ח (כ-87 מיליון ש"ח לאחר מס). המניה הנוספת אמורה להתקבל בשנת 2009.

ד. בז"ן

• עסקת מיזוג כאו"ל

ביום 24 ביוני 2008, התקשרה בז"ן בהסכם עם מפעלים פטרוכימיים בישראל בע"מ (להלן - מפ"ב) אשר קיבל את אישור האסיפה הכללית של בז"ן ביום 13 באוגוסט 2008 ועיקריו להלן:

1. במועד השלמת העסקה, מפ"ב תמכור לבז"ן את כל מניות כרמל אולפינים בע"מ (להלן - כאו"ל) שבבעלותה, המהוות 50% מהונה המונפק של כאו"ל, באופן שלאחר הרכישה תחזיק בז"ן 100% מהונה המונפק של כאו"ל. בתמורה למניות כאו"ל הנרכשות תקצה בז"ן למפ"ב מניות רגילות של בז"ן, המהוות (לאחר הקצאתן וללא דילול) 20.53% מהונה המונפק של בז"ן ומזכויות ההצבעה בה (להלן - מניות ההקצאה).

2. במועד השלמת העסקה, תמכור בז"ן למפ"ב את כל מניות מפ"ב שבבעלותה, המהוות 12.29% מהונה של מפ"ב, בתמורה לסך של כ-137 מיליון ש"ח.

3. כתנאי מוקדם להשלמת העסקה לאחר התקיימות כל יתר התנאים המוקדמים ולפני הקצאת מניות ההקצאה למפ"ב כאמור לעיל, תחלק בז"ן לבעלי מניותיה דיבידנד בסך של כ-205 מיליון ש"ח (להלן - הדיבידנד הראשון). בנוסף, במועד השלמת העסקה, יחליט דירקטוריון בז"ן על חלוקת דיבידנד נוסף בסך של כ-342 מיליון ש"ח (להלן - הדיבידנד השני), אשר מניות ההקצאה תשתתפנה בחלוקתו.

השלמת ההסכם כפופה להתקיימות מספר תנאים מוקדמים עד ליום 31 בדצמבר 2008, הכוללים, בין היתר, קבלת אישורים רגולטוריים לרבות קבלת אישור הממונה על ההגבלים העסקיים וקבלת היתר על ידי מפ"ב על פי צו החברות הממשלתיות (הכרזה על אינטרסים חיוניים למדינה בחברת בתי זיקוק לנפט בע"מ), התשס"ז-2007 ("צו האינטרסים") לרכוש ולהחזיק במניות ההקצאה (ככל שיידרש על פי דין); קבלת אישורי האורגנים הנדרשים על פי דין בכל אחת מהחברות לביצוע העסקה ולפעולות הכרוכות בה; קבלת אישורים של צדדים שלישיים הנדרשים בהתאם להסכמים, התחייבויות, רשיונות ואישורים של כאו"ל והמפורטים בהסכם; קבלת אישור מחזיקי אגרות החוב של מפ"ב או של הנאמן להן; לא חלו במהלך התקופה שממועד חתימת ההסכם ועד למועד ההשלמה אירועים שכתוצאה מהם הפכו במועד ההשלמה מצגים שנתנה בז"ן או מצגים שנתנה מפ"ב, לפי העניין, לבלתי נכונים ואשר גורמים במצטבר להפחתה בשווי מניות כאו"ל הנרכשות או בשווי מניות ההקצאה, לפי העניין בסכום העולה על כ-171 מיליון ש"ח; וכן תשלום הדיבידנד הראשון. למועד החתימה על הדו"חות הכספיים טרם קיבלה מפ"ב היתר על פי צו האינטרסים ואישור מרשות המיסים על פי סעיף 103 לפקודת מס הכנסה וטרם התקבלו אישורים מחלק מצדדים שלישיים.

4. היה ולא התקיימו כל התנאים המוקדמים עד ליום 31 בדצמבר 2008, יסתיים ההסכם. במקרה בו התקיימו כל התנאים המוקדמים ובאותו מועד תלויה ועומדת בפני בית המשפט בקשה לביצוע חלוקה הקבועה בהסכם על ידי מי מהצדדים, ידחה המועד האחרון לקיום התנאים המוקדמים עד ליום 31 במרס 2009. כל אחד מהמועדים הנקובים לעיל ניתן להארכה בהסכמת הצדדים, בהחלטה שתתקבל על ידי הדירקטוריונים שלהם.

5. בהסכם נכללו התחייבויות של הצדדים בקשר עם אופן פעולתם בתקופת הביניים, שממועד חתימת ההסכם ועד להשלמת העסקה. במקרה של שינוי מהותי לרעה ביחס למצגים שניתנו על ידי אחד הצדדים להסכם, אשר כתוצאה ממנו שוויין של מניות כאו"ל הנרכשות או של מניות ההקצאה, לפי המקרה, פחת בכ-171 מיליון ש"ח או יותר, יהיה הצד הנפגע מהשינוי רשאי להסתלק מההסכם.

באור 7 - מידע נוסף (המשך)

- ד. בז"ן (המשך)
- עסקת מיזוג כאו"ל (המשך)
6. בז"ן התחייבה, כי אם חלוקת הדיבידנד הראשון או השני על ידי בז"ן, לא תעמוד במבחני החלוקה הקבועים בחוק החברות, תפנה בז"ן לבית המשפט לקבלת אישורו לכך. מפ"ב התחייבה התחייבות זוהי ביחס לרכישת מניות מפ"ב הנרכשות.
7. במסגרת ההסכם נקבע מנגנון שיפוי של כל אחד מהצדדים בגין נזקים או הפסדים כתוצאה מאי נכונות של מצג או הצהרה שניתנו על ידי אותו צד להסכם (בכפוף לחריגים). ככלל, חובת השיפוי תחול רק לאחר שסכומם המצטבר של כל הנזקים שנגרמו לצד הנפגע ושביגים הוא זכאי לשיפוי יעלה על סכום של כ-51 מליון ש"ח, ובמקרה כזה תחול חובת השיפוי החל מכ-26 מליון ש"ח עד לתקרת השיפוי בסך של כ-257 מליון ש"ח. הזכאות לשיפוי כאמור מוגבלת בזמן. כל צד ויתר על זכותו לתביעת שיפוי מחברות בנות ומנושאי משרה של הצד האחר בגין אי נכונות של מצגים שניתנו במסגרת ההסכם.
8. בז"ן התחייבה שלא לבצע, ולגרום לכך שכאו"ל לא תבצע, פעולות הקבועות בסעיף 103 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], אשר תפגענה בפטור שיינתן למפ"ב, מאת רשות המסים בגין ההתקשרות בהסכם.
- ביום 28 בספטמבר 2008 חתמו בז"ן ומפ"ב על תוספת להסכם המאפשר לבצע את השלמת ההסכם אף ללא קבלת היתר שליטה על-ידי מפ"ב לפי צו האינטרסים (להלן – היתר השליטה). להלן עיקרי התוספת להסכם:
9. בז"ן תכריז על הדיבידנד הראשון בתוך 3 ימי עסקים מהמועד בו התקיימו כל התנאים המוקדמים למעט קבלת היתר השליטה.
10. מועד ההשלמה יחול ביום 31 בדצמבר 2008 או במועד מוקדם יותר כפי שיוסכם בין הצדדים, בכפוף להתקיימותם עד לאותו מועד של כל התנאים המוקדמים, למעט קבלת היתר השליטה, בכפוף לאפשרות הארכת מועדים כאמור בסעיף 4 לעיל.
11. במועד ההשלמה תקצה בז"ן למפ"ב 216,445,781 מניות, אשר יחד עם המניות אשר תוחזקנה על ידי מפ"ב באותו מועד, במישרין או בעקיפין, תהווה 23.99% מהונה המונפק של בז"ן (להלן- מניות ההקצאה המיידית).
12. מפ"ב תהיה זכאית להקצאת 300,227,180 מניות, המהוות את יתרת מניות ההקצאה (להלן – מניות ההקצאה הנדחית) בכפוף לקבלת היתר השליטה, לחידוש אישור רשות ההגבלים העסקיים ואישור הבורסה להקצאת יתרת מניות ההקצאה הנדחית למסחר, ככל שיפוג תוקפם, ובכפוף להסכמת הגורמים להם שועבדו זכויות מפ"ב לפי ההסכם, ככל שתידרש.
13. עם הקצאת מניות ההקצאה הנדחית תהיה זכאית מפ"ב לקבל סכומים שהייתה מפ"ב זכאית לקבל כדיבידנדים אילו מניות ההקצאה הנדחית היו מוקצות לה במועד ההשלמה, בצירוף פירותיהם. בז"ן תפקיד את הסכומים הנ"ל, בעת חלוקת כל דיבידנד, בפקדון ייעודי שינוהל על-ידי עורכי הדין של מפ"ב ובז"ן (להלן – הפקדון הייעודי). הפקדון הייעודי לא ייחשב רכוש של בז"ן, לבז"ן לא תהיה כל זכות בו והיא לא תהיה אחראית באופן כלשהו לניהולו, להשקעתו, ליתרתו או לשווי. כמו כן יחולו על מניות ההקצאה הנדחית הוראות המגינות עליהן בכל מקרה של ביצוע פעולה הונית במניות בז"ן.
14. הדיבידנד השני יהיה בסכום שייקבע כך שהסכום שיחולק כדיבידנד יחד עם הסכום שיופקד בגינו בפקדון הייעודי יהיה שווה לכ-342 מליון ש"ח.
15. מפ"ב תהיה רשאית להורות לבז"ן להקצות את מניות ההקצאה הנדחית לנאמן מטעמה ולהעביר לו את סכומי ההתאמה כדיבידנד בכל עת בטרם קבלת היתר השליטה, בכפוף להצגת אישור הרשויות המוסמכות להקצאת המניות לנאמן כאמור ובכפוף להתקיימות התנאים האמורים בסעיף 12 לעיל, למעט קבלת היתר השליטה. כן תהיה מפ"ב רשאית להורות לבז"ן להקצות את מניות ההקצאה הנדחית ולהעביר את סכומי ההתאמה כדיבידנד לרוכש עליו תורה מפ"ב.

באור 7 - מידע נוסף (המשך)

ד. בז"ן (המשך)

עסקת מיזוג כאו"ל (המשך)

16. עד למועד הקצאת יתרת מניות ההקצאה הנדחית למפ"ב ו/או לנאמן או לרוכש בכל עת בה יפחת שיעור החזקות מפ"ב במניות בז"ן לשיעור נמוך מ- 23% ממניות בז"ן, תקצה בז"ן למפ"ב, בכפוף לקיום בתוקף של אישור הבורסה להקצאה ובכפוף להסכמת הגורמים להם שועבדו זכויות מפ"ב לפי ההסכם, ככל שתידרש, מניות כך שלאחר ביצוע ההקצאה שיעור החזקות של מפ"ב במניות בז"ן, במישרין ובעקיפין, יעמוד על 23.99% מהונה המונפק של בז"ן. מפ"ב תהא רשאית להפעיל את זכותה הנ"ל גם במקרה בו שיעור החזקותיה במניות בז"ן יהיה גבוה מ- 23%.

17. למעט ככל ששונו בתוספת להסכם, כל הוראות הסכם תמשכנה לחול על הצדדים ללא שינוי.

למועד חתימת הדוח מקיימת בז"ן מו"מ עם מפ"ב לצורך שינוי פרטים מסוימים בעסקה, שינויים שאין בהם כדי להשפיע באופן מהותי על מתווה העסקה ותנאיה לבז"ן, בהתאם לדרישות ומגבלות שהועלו על ידי הרשויות המוסמכות, מתוך כוונה להשלים את העסקה עד לסוף שנה זו.

• הסכם עם מפ"ב לעניין שליטה משותפת בבז"ן

1. ביום 3 באוגוסט 2008, חתמה החברה על כתב התחייבות נוסף לטובת מפ"ב ופטרוֹליום קפיטל הולדינגס בע"מ (להלן - פטרוֹליום), אשר 100% מהון מניותיה המונפק מוחזק בידי פטרוֹכימיים (להלן - כתב ההתחייבות השלישי) (פטרוֹכימיים ופטרוֹליום ביחד להלן - קבוצת פטרוֹכימיים) בעניין התקשרות בהסכם לשליטה משותפת בבז"ן. כתב ההתחייבות השלישי החליף את כתבי ההתחייבויות הקודמים של החברה מהימים 10 במאי 2007 ו-1 ביוני 2008 לעניין ההתקשרות בהסכם שליטה משותפת בבז"ן, אשר בוטלו, וצורפו לו שתי טיוטות של הסכמי שליטה משותפת בבז"ן, אשר יכנסו לתוקף בכפוף לתנאים שיפורטו להלן.

2. כתב ההתחייבות השלישי נחתם בעקבות הסכם מיום 24 ביוני 2008, בין פטרוֹכימיים לבין בז"ן (להלן - הסכם כאו"ל) ולפיו, בין היתר, בכפוף להתקיימותם של תנאים מסוימים שנקבעו בהסכם כאו"ל, פטרוֹכימיים תמכור ותעביר לבז"ן את כל מניותיה בכרמל אולפנינים בע"מ (להלן - כאו"ל) המהוות 50% מהון המניות המונפק של כאו"ל, בתמורה להקצאת מניות של בז"ן, אשר במועד הקצאתן יהיו 20.53% מהון המניות המונפק של בז"ן (להלן - הקצאת המניות). כתב ההתחייבות השלישי וטיוטות ההסכמים שצורפו לו מסדירים את הצטרפות קבוצת פטרוֹכימיים לשליטה בבז"ן בהתקיים תנאים מסוימים ותחת חלופות שונות, לפני השלמתו של הסכם כאו"ל ולאחריו, וכן במקרה שהסכם כאו"ל יבוטל בהסכמת הצדדים לו או יפקע עקב אי התקיימות התנאים לכניסתו לתוקף, או עקב הפרתו על ידי הצדדים לו או על ידי מי מהם כאשר אין לצדדים תביעות לאכיפתו (כל אחד מהני"ל - ביטול הסכם כאו"ל).

3. החברה וקבוצת פטרוֹכימיים התחייבו הדדית כי במקרה שהסכם כאו"ל יבוצע על פי תנאיו וכן קבוצת פטרוֹכימיים תקבל את כל האישורים הנדרשים על פי דין להתקשרות בהסכם השליטה המשותפת בבז"ן (לרבות היתר שליטה לפי צו החברות הממשלתיות (הכרזה על אינטרסים חיוניים למדינה בחברת בתי זיקוק לנפט בע"מ) (התשס"ז-2007) (להלן - האישורים הנדרשים) עד ולא יאוחר מתום חמש שנים שמניין החל מיום אחד עובר למועד הקצאת המניות (להלן - תקופת חמש השנים), אזי יחתם בין הצדדים הסכם שליטה משותפת בבז"ן (להלן - הסכם השליטה לאחר ביצוע הסכם כאו"ל), וזאת על פי הטיטות שצורפו לכתב ההתחייבות השלישי, ואשר עיקריה דומים להסכמות שגובשו בין הצדדים בעבר, והם כדלקמן:

3.1. הגדרת מניות גרעין השליטה בבז"ן: מניות גרעין השליטה בבז"ן יהיו 50.25% מהון המניות המונפק והנפרע של בז"ן לאחר הקצאת המניות. החברה תחזיק 55% ממניות גרעין השליטה בבז"ן ואילו קבוצת פטרוֹכימיים תחזיק 45% ממניות גרעין השליטה בבז"ן. שאר המניות המוחזקות על ידי הצדדים יחשבו מניות חופשיות, למעט לעניין ההצבעה בהן שעליה יחולו ההוראות החלות על הצבעה במניות גרעין השליטה.

3.2. תקופת הקפאה: ההסכם קובע תקופת הקפאה של 6 חודשים שמניינה החל ממועד חתימתו של הסכם השליטה (להלן - תקופת ההקפאה), במהלכה לא תותר העברת מניות גרעין השליטה על ידי מי מהצדדים.

באור 7 - מידע נוסף (המשך)

ד. בז"ן (המשך)

• הסכם עם מפ"ב לעניין שליטה משותפת בבז"ן (המשך)

3.3. זכות סירוב ראשונה: לצדדים תהיה זכות סירוב ראשונה לרכוש ולקבל בהעברה את כל מניות גרעין השליטה שיוצעו למכירה על ידי הצד האחר (להלן - זכות הסירוב הראשונה). יובהר כי צד להסכם השליטה יהיה רשאי למכור ואו להעביר את כל מניות גרעין השליטה שיוחזקו על ידו באותה עת - אך לא חלק מהן. זכות הסירוב הראשונה תחול בשינויים מסויימים גם במקרה בו ימומש שיעבוד שיחול (אם יחול) על מניות גרעין השליטה על ידי בעל שעבוד במניות אלו.

כחלק מזכות הסירוב הראשונה הוסכם כי שינוי שליטה בפטרוכימיים או בחברה, כהגדרתו בטיטות ההסכם ובכפוף להתקיימות תנאים מסויימים שפורטו בטיטות ההסכם, יקנה לצד האחר זכות לרכוש את מניות גרעין השליטה בבז"ן של הצד שבו השתנתה השליטה במחיר השוק הממוצע ב- 60 ימי המסחר שקדמו להודעה בדבר שינוי השליטה ובתוספת פרמיה של 15%. הזכות האמורה תקום לחברה במקרה של העברת השליטה הישירה בפטרוכימיים, או שינוי בהחזקות הישירות או העקיפות של בעלי השליטה בפטרוכימיים באופן שדוד פדרמן ו/או קרובו מחד, ויעקב גוטנשטיין ו/או אלכס פסל מאידך, יחדלו להיות בעלי השליטה הישירה או העקיפה בפטרוכימיים, ובכפוף לכך שמניות גרעין השליטה בבז"ן מהוות את עיקר נכסיה של הפטרוכימיים, דהיינו, לפטרוכימיים אין נכסים אחרים (זולת מניות גרעין השליטה, מזומנים ושווי מזומנים) שערכם לפי הדו"חות הכספיים האחרונים של הפטרוכימיים עולה על 200 מיליון דולר.

3.4. זכות הצטרפות: לכל צד תהיה זכות הצטרפות למכירה של מניות גרעין השליטה של הצד השני, בכפוף לכך שזכות הסירוב הראשונה לא מומשה (להלן - זכות הצטרפות).

3.5. מנגנון במב"י (BUY ME BUY YOU): מתום תקופת ההקפאה, לכל צד להסכם תהיה הזכות להפעיל מנגנון במב"י לגבי מניות גרעין השליטה לפיו יוכל להציע לצד השני לרכוש את כל מניות גרעין השליטה שיוחזקו על ידי הצד האחר במחיר שנקב בהצעה או למכור לצד האחר את כל מניות גרעין השליטה שיוחזקו על ידו במחיר האמור (להלן - מנגנון הבמב"י).

3.6. מינוי דירקטורים: הצדדים להסכם השליטה יתחייבו במסגרתו להפעיל את כל כוח ההצבעה שיעמוד לרשותם באסיפות הכלליות בבז"ן, לבחירת או למינוי חברי הדירקטוריון של בז"ן, באופן הבא: דירקטוריון בז"ן ימנה 11 חברים (לרבות 2 דירקטורים חיצוניים), כאשר החברה תמליץ על מינוי 5 דירקטורים ועל מינוי דירקטור חיצוני אחד וקבוצת פטרוכימיים תמליץ על מינוי 4 דירקטורים ועל מינוי דירקטור חיצוני אחד (להלן - הזכות לייצוג מלא בדירקטוריון). בין היתר נקבע כי זכות הייצוג של החברה וקבוצת פטרוכימיים בדירקטוריון בז"ן כאמור לעיל תתייחס גם לכל ועדות הדירקטוריון של בז"ן, למעט ועדת ביקורת, וככל הניתן גם לדירקטוריונים של חברות הבת של בז"ן ולחברות הקשורות שלה.

3.7. מינוי מנהלים ויועצים: בכפוף להוראות כל דין, הצדדים במעמדם כבעלי מניות בבז"ן יפעלו כך שמינוי מנכ"ל בז"ן, רואי החשבון המבקרים ועורכי הדין של בז"ן, חברות הבת של בז"ן, וככל הניתן החברות הקשורות של בז"ן, ייעשה בהסכמה בין הצדדים (להלן - הזכות להשתתפות במינוי מנהלים). כמו כן, בכפוף להוראות כל דין, מינוי יו"ר דירקטוריון בז"ן יעשה על פי המלצת החברה.

3.8. הצבעה בנושאים מסויימים: הצדדים יסכמו מראש את אופן הצבעתם במספר נושאים אם וככל שיעמדו על סדר היום ולהכרעה באסיפות הכלליות של בעלי מניות בז"ן, ובהעדר הסכמה יוכרע אופן הצבעתם על ידי פוסק מוסכם. כן נקבע כי הצדדים יפעלו לתקן את תקנון בז"ן על מנת שההכרעה באותם נושאים מוסכמים המסורים להכרעתו של דירקטוריון בז"ן תועבר להכרעת האסיפה הכללית של בעלי מניות בז"ן או שההכרעה בהם תחייב רוב מיוחס של 75% מכלל הדירקטורים הנוכחים. להלן רשימת הנושאים האמורים: (א) כניסה של בז"ן או של כל חברה בת שלה לתחומי עיסוק חדשים. (ב) הנפקה של מניות או של ניירות ערך אחרים על ידי בז"ן או על ידי חברה בת שלה. (ג) שינוי בתקנון של בז"ן ואו של כל חברה בת שלה ואו של כל חברה מוחזקת שלה. (ד) מיזוג או פיצול או ארגון מחדש של בז"ן או של כל חברה בת שלה. (ה) עסקאות שלא במהלך העסקים הרגיל של בז"ן או של כל חברה בת שלה או של כל חברה מוחזקת שלה עם בעלי ענין. (ו) מינוי רואי החשבון של בז"ן. (ז) פירוק או הקפאת הליכים בבז"ן ואו בכל חברה בת שלה ואו בכל חברה מוחזקת שלה. (ח) עסקת מכר או רכש מהותית של בז"ן.

באור 7 - מידע נוסף (המשך)

ד. בז"ן (המשך)

• הסכם עם מפ"ב לעניין שליטה משותפת בבז"ן (המשך)

- 3.9. מדיניות דיבידנד: הצדדים להסכם השליטה יפעלו בכפוף לכל דין, כך שבז"ן והחברות הבנות שלה תאמצנה מדיניות דיבידנד לפיה יחולקו לפחות 75% מהרווח השנתי הראוי לחלוקה מדי שנה.
- 3.10. תקופת ההסכם: הסכם השליטה ייכנס לתוקפו במועד חתימתו ויגיע לקיצו (א) בהתאם להוראותיו, או (ב) מן אותו מועד שצד חדל להחזיק לפחות 10% מהון המניות של בז"ן.
- 3.11. הוראות נוספות: ההסכם כולל הוראות נוספות המקובלות בהסכמים מסוג זה, לרבות סעיפי סודיות, תרופות, אי-זיתור על זכויות, בורות, סמכות שיפוט וכדומה.
4. כל עוד הסכם כאו"ל טרם בוצע, החברה וקבוצת פטרוכימיים התחייבו הדדית כי אם יתקבלו כל האישורים הנדרשים עד ולא יאוחר מיום 10 במאי 2009 (להלן - המועד הקובע), אזי לדרישת קבוצת פטרוכימיים יחתם בין הצדדים הסכם שליטה משותפת בבז"ן (להלן - הסכם השליטה טרם ביצוע הסכם כאו"ל), על פי הטיטה שצורפה לכתב ההתחייבות השלישי, ואשר דומה להסכם השליטה לאחר ביצוע הסכם כאו"ל, בכפוף לשינויים הבאים:
- 4.1. אופצית ה-Call: לפטרולים תוקנה אופצית Call לרכוש ולקבל בהעברה מהחברה 230 מליון מניות של בז"ן (להלן - מניות המימוש), כאשר מחיר מניות המימוש הינו מחיר עלות רכישת מניות גרעין השליטה שנרכשו בהצעת המכר מהמדינה ביום 19 בפברואר 2007, קרי: סך של 3.3 ש"ח למניה ובסך הכל 759 מליון ש"ח, בתוספת הפרשי הצמדה למדד וריבית צמודה בשיעור שנתי של 5% בחישוב וחיוב חצי שנתי ממועד הרכישה ובניכוי דיבידנדים שחולקו בתוספת הפרשי הצמדה למדד וריבית כאמור (להלן - אופצית ה-Call). אופצית ה-Call תהיה מוקפאת כל עוד הסכם כאו"ל לא בוצע, והיא תתבטל מעיקרה עם ביצוע הסכם כאו"ל. אופצית ה-Call תהיה ניתנת למימוש על ידי פטרולים, אם בכלל, רק החל ממועד ביטול הסכם כאו"ל ועד המועד הקובע או עד ל- 120 יום מקבלת האישורים הנדרשים, לפי המוקדם.
- 4.2. כל עוד לא מומשה אופצית ה-Call: (א) קבוצת פטרוכימיים לא תהיה זכאית לזכות הסירוב הראשונה; (ב) החברה לא תהיה זכאית לזכות ההצטרפות; (ג) לא יחול מנגנון הבמב"י; (ד) לא תחול הזכות לייצוג מלא בדיקטוריון, ובמקומה: דירקטוריון בז"ן ימנה 9 חברים (לרבות 2 דירקטורים חיצוניים), כאשר החברה תמליץ על מינוי 5 דירקטורים, פטרולים תמליץ על מינוי 2 דירקטורים וההמלצה לגבי זהותם של שני הדירקטורים החיצוניים תיעשה בהסכמה בין הצדדים; (ה) לא תחול הזכות להשתתפות במינוי המנהלים. מובהר כי הזכויות המפורטות לעיל יכנסו לתוקף במועד בו תמומש אופצית ה-Call, אם וככל שתמומש או במועד בו יחתם הסכם השליטה לאחר ביצוע הסכם מכר כאו"ל.
- 4.3. במועד בו יבוצע הסכם כאו"ל ויחתם הסכם השליטה לאחר ביצוע הסכם כאו"ל, הוא יחליף ויבטל את הסכם השליטה טרם ביצוע הסכם כאו"ל, אם וככל שנחתם, ובין היתר, אופצית ה-Call תתבטל מעיקרה.
5. אם וככל שביטול הסכם כאו"ל יחול לפני המועד הקובע מטעמים שאינם נעוצים במעשה, מחל או פעולה של פטרוכימיים, והסכם השליטה טרם ביצוע הסכם כאו"ל עדיין לא נחתם, אזי במקרה כזה, ועל אף האמור בסעיף 1 לעיל, כתב ההתחייבות של החברה מיום 1 ביוני 2008 יחזור ויעמוד בתוקפו ביחד עם טיוטת הסכם השליטה המשותפת בבז"ן שצורפה לו ("כתב ההתחייבות השני"), וכתב ההתחייבות השלישי וטיוטת ההסכמים שצורפו לו יחשבו כבטלים. על פי כתב ההתחייבות השני זכאית קבוצת פטרוכימיים, בין היתר, להעביר את זכויותיה מכוח כתב ההתחייבות השני לצד שלישי אשר יקבל את האישורים הנדרשים עד למועד הקובע וזאת בכפוף לזכות הסרוב הראשונה של החברה.
6. במועד חתימת כתב ההתחייבות השלישי חתמה פטרולים על כתב הרשאה בלתי חוזר (להלן - כתב ההרשאה) המסמיך את החברה להצביע בשמה באסיפות הכלליות של בז"ן, מכוח 235 מיליון מניות של בז"ן (להלן - המניות נשוא ההרשאה). כתב ההרשאה יכנס לתוקפו יום אחד עובר למועד הקצאת המניות ויעמוד בתוקפו עד מועד חתימת הסכם השליטה לאחר ביצוע הסכם כאו"ל או עד תום תקופת חמש השנים, לפי המוקדם מבין השניים (להלן - תקופת הביניים). במהלך תקופת הביניים פטרולים לא תמכור את המניות נשוא ההרשאה אלא אם עובר למכירתן קבוצת פטרוכימיים תקנה לחברה כתב הרשאה נוסף שיתייחס למספר מניות של בז"ן הזהה למספר המניות שימכרו כאמור, ובמקרה כזה יתבטל כתב ההרשאה ביחס למניות שנמכרו. ככל שהמניות נשוא ההרשאה יהיו משועבדות כבטוחה לטובת צדדים שלישיים שהעמידו אשראי לפטרוכימיים או לפטרולים, כתב ההרשאה יהיה כפוף לזכויות בעל השעבוד ובמקרה של מימוש השעבוד ומכירת המניות נשוא ההרשאה לצד שלישי בלתי קשור (בכפוף לזכות הסרוב המוקנית לחברה) יתבטל כתב ההרשאה, וקבוצת פטרולים תקנה לחברה כתב הרשאה נוסף שיתייחס למספר מניות זהה למניות הנמכרות.

באור 7 - מידע נוסף (המשך)

ד. בז"ן (המשך)

• הסכם עם מפ"ב לעניין שליטה משותפת בבז"ן (המשך)

7. לפי הוראות כתב ההתחייבות השלישי, החברה תהיה זכאית לזכות הסירוב הראשונה גם לפני חתימת הסכם שליטה משותפת בבז"ן. עד להתקשרות בהסכם השליטה, החברה תהיה זכאית להפעיל את כח השליטה שלה בבז"ן לפי שיקול דעתה וללא כל מגבלות מכוח מניותיה בבז"ן, ובמהלך תקופת הביניים - גם מכוח כתב ההרשאה.

8. בז"ן מנהלת משא ומתן עם מפ"ב לצורך שינוי פרטים מסוימים בעסקת מיזוג כאו"ל, ובהתאם מתנהלים דיונים בין החברה ובין מפ"ב בנוגע לביצוע תיקונים בכתב ההתחייבות השלישי.

• במהלך תקופת הדוח, התקשרו בז"ן וכאו"ל (להלן - החברות) בחוזה למכירת חובות מסוימים של לקוחותיהן עם תאגיד בנקאי (להלן - הבנק). במסגרת ההסכם נקבע כי ההתחייבויות המבוטאות בחשבוניות אשר יתקבלו ע"י הבנק לנכיון מומחות מהחברות לבנק בהתאם לחוק המחאת חיובים, התשכ"ט 1969, בהמחאה מוחלטת, סופית גמורה וללא תנאי, על דרך המכר. ההמחאה הינה בלתי תלויה ואינה ניתנת לשינוי או לביטול ללא קבלת הסכמת הבנק בכתב ומראש.

ליום 30 בספטמבר 2008 עומדת יתרת סכום הניכיון על סך של כ-701 מליון ש"ח.

ה. צירופי עסקים

1. ביום 28 בינואר 2008, רכשה חברה בקבוצת כימיקלים לישראל בע"מ (להלן - כי"ל) את עיקר הנכסים והפעילות של יחידה עסקית בתחום הטיפול במים מקבוצת HENKEL הגרמנית בתמורה לתשלום במזומן של כ-60 מיליון אירו (כ-346 מיליון ש"ח). הדוחות הכספיים כוללים את תוצאות הפעילות של היחידה העסקית החל ממועד רכישתה.

עלות הרכישה יוחסה, בעיקר לנכסים בלתי מוחשיים (בעיקר פטנט וקשרי לקוחות) כ-219 מיליון ש"ח ולמוניטין כ-96 מיליון ש"ח.

2. בחודש יוני 2007, רכשה החברה באמצעות חברת INKIA ENERGY LTD. (להלן - אינקיה) חברות העוסקות בייצור ומכירה של חשמל הנמצאות באמריקה הלטינית והקריביים תמורת כ-2,270 מיליון ש"ח (כולל כ-14 מיליון ש"ח עלויות עסקה). עודף העלות שנוצר באינקיה ברכישה הסתכם לסך של כ-971 מיליון ש"ח.

בהתבסס על עבודת יחוס עודף עלות הרכישה - PPA (PURCHASE PRICE ALLOCATION), שבוצעה על-ידי מעריך שווי חיצוני, השפעת הרכישה על הנכסים וההתחייבויות בדוחות אינקיה היתה כדלקמן:

ערך בספרים לפני רכישה	התאמות לשווי ההון מליוני ש"ח	ערכים שהוכרו ברכישה	שנות הפחתה
מזומנים ושווי מזומנים	212	212	
נכסים שוטפים	237	237	
השקעות בחברות כלולות	681	270	951
נכסים בלתי שוטפים	37	-	37
רכוש קבוע	1,013	606	1,619
נכסים בלתי מוחשיים	45	70	115
התחייבויות שוטפות	(95)	-	(95)
מסים נדחים	-	(174)	(174)
התחייבויות שאינן שוטפות	(581)	-	(581)
זכויות מיעוט	(249)	12	(237)
נכסים והתחייבויות מזוהים, נטו	1,300	784	2,084
מוניטין			186
			2,270

באור 7 - מידע נוסף (המשך)

1. אירועים בתקופת הדוח

1. בחודשים אוגוסט ואוקטובר 2007, אישר דירקטוריון החברה השתתפות במיזם להפעלת כלי רכב חשמליים (להלן - בטר פלייס) בסכום של כ-342 מיליון ש"ח, אשר יתרכז, בין היתר, בשלב הראשון בהקמת רשת טעינה לרכב חשמלי (מתוך סך של כ-684 מיליון ש"ח אשר יושקעו במיזם בשלב הראשוני על ידי משקיעים שונים), וזאת בתמורה לכ-33.33% מהזכויות במיזם הרכב. בחודש ינואר 2008, נחתמו הסכמים הקשורים להשקעה במיזם בין החברה, משקיעים נוספים והיזם. בתקופת הדוח הועבר לבטר פלייס סכום של כ-82 מיליון ש"ח.
2. בחודש מאי 2008, חתמה טאואר סמיקונדקטור בע"מ (להלן - טאואר) על הסכם לרכישת מניות ג'אז טכנולוגיות (להלן - ג'אז), חברה מובילה בייצור מוצרים עתירי רכיבים אנלוגיים. על פי ההסכם, טאואר רכשה את מניות ג'אז בעסקת החלפת מניות לפי שווי הון עצמי של ג'אז של כ-140 מיליון ש"ח כאשר כל מניה של ג'אז הומרה כנגד 1.8 מניות של טאואר. בחודש ספטמבר 2008 הושלמה עיסקת המיזוג.
3. ביום 19 באוגוסט 2008, נחתם מזכר הבנות בין טאואר לבין בנק לאומי בע"מ ובנק הפועלים בע"מ (להלן - הבנקים) ולבין החברה, לארגון מחדש של חובותיה של טאואר באופן שתחול הפחתה משמעותית בהיקף חובותיה לבנקים ולחברה. בחודש ספטמבר 2008 הושלמה העיסקה. עיקרי ההסדר הינם כדלקמן:

א. עיקרי ההסדר מול הבנקים:

1. בוצעה המרת חוב של טאואר לבנקים בסך של 200 מיליון דולר בדרך של הנפקת שטרי הון הניתנים להמרה למניות טאואר. הסכמי האשראי שנחתמו עם הבנקים יתוקנו בהתאם. ההמרה בוצעה עפ"י מחיר למניה של 1.42 דולר המשקף יחס המרה של 1:2 ביחס למחיר המניה הממוצע של טאואר בנאסד"ק בעשרת הימים שקדמו ליום 7 באוגוסט 2008 (שהוא התאריך בו פרסמה טאואר לראשונה על המו"מ להסדר החובות).
2. מועד תחילת פירעון קרן ההלוואות הנותנות מול הבנקים לאחר ההמרה (כ-684 מיליון ש"ח) נדחה לספטמבר 2010.
3. תשלומי הריבית של טאואר לבנקים עפ"י הסכמי האשראי שמועדם חל בארבעת הרבעונים החל מיום 30 בספטמבר 2008 נידחו לתשלום בעתיד באופן שיצטרפו לקרן החוב שפרעונה יידחה כך שיתחיל בספטמבר 2010.
4. הבנקים ויתרו על הדרישה לעמידה ביחסים פיננסיים נדרשים ביחס לשני הרבעונים האחרונים של שנת 2008.

ב. עיקרי ההסדר מול החברה:

1. בוצעה המרת חוב של טאואר לחברה בסך של כ-170 מיליון ש"ח בדרך של הנפקת שטרי הון הניתנים להמרה למניות טאואר. החוב האמור כולל הלוואה בסך של כ-102 מיליון ש"ח וכ-68 מיליון ש"ח באגרות חוב (קרן וריבית צבורה) אשר הוקצו לחברה בשנת 2005. המרת החוב בוצעה על פי אותו מחיר למניה בו בוצעה המרת החוב האמורה לבנקים.
2. החברה השקיעה בטאואר סכום של 20 מיליון דולר כנגד הנפקת שטרי הון הניתנים להמרה ל-28,169,014 מניות טאואר, כמות מניות שחושבה על פי מחיר המניה הממוצע של טאואר בנאסד"ק בעשרת הימים שקדמו ליום 7 באוגוסט 2008 (שהוא התאריך בו פרסמה טאואר לראשונה על המו"מ להסדר החובות).
3. החברה התחייבה להעמיד לטאואר, מעת לעת, סכומים בסך מצטבר שלא יעלה על כ-68 מיליון ש"ח וזאת במשך תקופה שתסתיים ביום 31 בדצמבר 2009. הסכומים האמורים יושקעו בטאואר במטרה לסייע לה בתזרים המזומנים שלה במקרים מסוימים ובנסיבות בהן היא תזדקק לקבלתם. הסכום המצטבר האמור עשוי לקטון באותו סכום אשר טאואר תצליח לגייס בדרך כלשהי בתקופה האמורה. כנגד כל תשלום שיבוצע ע"י החברה במסגרת האמורה תנפיק טאואר לחברה שטרי הון הניתנים להמרה למניות טאואר. ההמרה תבוצע על פי מחיר המניה הממוצע של טאואר בעשרת הימים שקדמו למועד כל תשלום כאמור, או במחיר המניה כאמור בסעיף 2 לעיל, לפי הנמוך מביניהם.
- ד. לאחר כניסת ההסכם לתוקף ולאחר רכישת מניות ג'אז ירד חלקה של החברה (לאחר המרת שטרי ההון) בטאואר לכ-30% מהון טאואר ונוצר לחברה רווח הון בסך של כ-87 מיליון ש"ח.

באור 7 - מידע נוסף (המשך)

1. אירועים בתקופת הדוח (המשך)

4. בתקופת הדוח גייסה החברה סך של כ- 526 מליון ש"ח בהגדלת סדרת אגרות חוב סדרה 6 וסך של כ- 350 מליון ש"ח בהנפקת אגרות חוב סדרה 8 נושאת ריבית לא צמודה בשיעור של 6.8% לשנה ועומדת לפרעון ב- 4 תשלומים שנתיים שווים החל מיום 31 בדצמבר 2011.
5. בתקופת הדוח הוקצו על ידי הנאמן 5,300 כתבי אופציה למניות החברה ל- 2 עובדים של החברה בת (מתוכם 5,000 כתבי אופציה לנושא משרה). (ראה גם באור 20 ב.3) לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007.
6. ביום 20 ביולי 2008, הוגשה תביעה כנגד החברה וכנגד QUANUTM (2007) LLC, חברה בבעלות מלאה של החברה (להלן – קוונטום), כנגד CHERY AUTOMOBILE CO. LTD (להלן – צ'רי) ויחידים הקשורים לצ'רי, וכנגד CHERY QUANTUM AUTO CO. LTD, מיזם משותף בבעלות צ'רי וקוונטום. התביעה הוגשה במדינת מישיגן, ארה"ב על ידי חברה אמריקאית בשם V Cars, LLC (לשעבר Visionary Vehicles) (להלן – התובעת) בטענה שקיימה משא ומתן עם צ'רי להקמת מיזם משותף לייצור מכוניות בסין ולהפצתן בארה"ב. הטענות ביחס לחברה וקוונטום כוללות טענות בדבר שימוש במידע חסוי שהועבר לחברה על ידי התובעת, חזרה מהבטחות והפרת חובות אמון כלפי התובעת וקשירת קשר עם צ'רי למניעת השתתפותה של התובעת בייצור מכוניות של צ'רי, ייצואן הפצתן ומכירתן בארה"ב. התובעת טוענת להפסדים בסך של כ- 89 מליון ש"ח שלכאורה נגרמו לה, וכן טוענת לאובדן רווחים עתידיים מחלקה הצפוי במיזם בסך של כ- 48 מיליארד ש"ח במשך 30 השנה שבהן המיזם צפוי היה לפעול. התובעת מבקשת צו מניעה להגנה על זיכיון הפצה בלעדי בארה"ב שלכאורה ניתן לה. בנוסף, מבקשת התובעת החזר הוצאות משפטיות וסעדים נוספים. התביעה נמצאת בשלב מוקדם ביותר. החברה וקוונטום נדרשות להשיב לתביעה עד ליום 2 בדצמבר 2008. יועציה המשפטיים של החברה סבורים כי לחברה ולקוונטום טענות מבוססות אך לא מובטחות למחיקתן מהתביעה בשל העדר סמכות שיפוט וטענת פורום בלתי נאות, עקב העדר נוכחות או עסקים במדינת מישיגן. יצוין כי למיטב ידיעת החברה טרם בוצעה מסירה של כתב התביעה ליתר הנתבעות. יועציה המשפטיים של החברה מציינים כי בשלב מוקדם זה, ובהתחשב בכך שאין בידם תמונה מלאה של העובדות, הם אינם יודעים להעריך את סיכויי הצלחת התביעה במידה ואכן תגיע למשפט עצמו.
7. ברבעון השלישי של תקופת הדוח, נמחקה התביעה של התנועה לאיכות השלטון כנגד המדינה, בז"ן והחברה לישראל בהסכמת כל הצדדים, תוך שהתובעת התחייבה שלא לחדש את התביעה. (ראה גם באור 18 ב.1 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007)
8. ביום 2 ביולי 2008, אישר דירקטוריון חברה מאוחדת של כי"ל תכנית במסגרתה הוצע ל- 50 עובדי החברה המאוחדת לצאת לפרישה מוקדמת לפני גיל הפנסיה הקבוע בחוק. 39 עובדים של החברה המאוחדת הצטרפו לתכנית. יתרת 11 העובדים שלא נענו לתוכנית איבדו את זכותם לפרישה מוקדמת בהתאם לתכנית. בתקופת הדוח נרשמה הפרשה של כ- 82 מליון ש"ח בגין התכנית אשר הוצגה במסגרת הוצאות אחרות בדוח רווח והפסד לתקופה.
9. בחודש יולי 2008 נחקק חוק אוויר נקי, התשס"ח – 2008. חוק אוויר נקי, אשר יכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2011, צפוי להחמיר את משטר הפיקוח על פליטות חומרים לאוויר ויחייב מפעלים הפולטים חומרים לאוויר לקבל היתר פליטה לשם פעולתם. בנוסף, חוק אוויר נקי יחמיר את הסנקציות הפליליות והמנהליות אשר עלולות להיות מוטלות על מי שיפרו את הוראות החוק ויגרמו לזיהום אוויר חזק או בלתי סביר. בהתאם להוראות המעבר של חוק אוויר נקי, מפעל הפועל בתחום פעילותה של בז"ן ואשר ערב תחילת חוק אוויר נקי, הפעיל כדין מקור פליטה על פי הוראות צו אישי שניתן לו, יהיה רשאי להמשיך בהפעלתו אף ללא היתר לפי חוק אוויר נקי עד ליום 30 בספטמבר 2016 או עד הכרעה בבקשת היתר הפליטה שיגיש, לפי המוקדם, ובלבד שיגיש בקשה להיתר פליטה כאמור לא יאוחר מיום 1 במרס 2014. יצוין כי בז"ן פועלת על פי הוראות צו אישי שניתן לה. מחוקק המשנה הוסמך בחוק לגבש הוראות בעניינים מהותיים ומרכזיים הקשורים בהפעלת חוק אוויר נקי, לרבות הוראות הקובעות מהו זיהום אוויר חזק או בלתי סביר וכן צעדים ואמצעים שיש לנקוט למניעת זיהום אוויר חזק או בלתי סביר, הוראות כאמור טרם גובשו. הוראות חוק אוויר נקי חלות, בשינויים המחוייבים, גם על כי"ל.

באור 7 - מידע נוסף (המשך)

1. אירועים בתקופת הדוח (המשך)

10. ביום 3 בספטמבר 2008 החליט דירקטוריון כי"ל לאשר לכי"ל לרכוש מעת לעת בעצמה ו/או על ידי חברה בת, מניות רגילות של כי"ל בהיקף של עד 5% מההון המונפק והנפרע של כי"ל וזאת מתוך רווחי כי"ל הראויים לחלוקה על פי חוק החברות, תשנ"ט 1999. הרכישה תבצע בתקופה החל מיום ההחלטה ועד יום 30 ביוני 2009. הרכישה תוכל להיות בין במהלך המסחר בבורסה ובין מחוצה לו. אין בהחלטה האמורה לחייב את כי"ל לבצע רכישות בכל הכמות או חלקה. הרכישה נעשית על פי המגבלות בדיון ובתכנית האכיפה הפנימית בניירות ערך של כי"ל ולפי הנחיות שניתנות מעת לעת על ידי וועדת דירקטוריון אד הוק שמונתה לנושא והכל במסגרת ההחלטה האמורה לעיל.
- נכון ליום 30 בספטמבר 2008, נרכשו על-ידי כי"ל 11,914,842 מניות בעלות של כ- 598 מליון ש"ח, המהוות כ- 0.93% מהון המניות המונפק והנפרע של כי"ל (חלקה של החברה כ- 0.49%). כתוצאה מהרכישה נוצר לחברה לישראל עודף עלות שיוחס למוניטין בסכום של כ- 253 מליון ש"ח. לאחר תאריך המאזן נרכשו על ידי כי"ל 4,105,000 מניות נוספות בעלות של כ- 162 מליון ש"ח. בסך הכל נרכשו על-ידי כי"ל 16,019,842 מניות, המהוות כ- 1.25% מההון המונפק והנפרע של כי"ל. (חלקה של החברה כ- 0.66%). למועד אישור הדוחות הכספיים ממשיכה כי"ל בביצוע התוכנית.
11. כתוצאה מהתנודתיות הרבה במחירי הנפט ומוצרי רשמה בז"ן הפסד בגין ירידת ערך מלאי ליום 30 בספטמבר 2008 בסך של כ- 236 מליון ש"ח אשר קוּזו בעיקר על ידי ההגנות על המלאי בשוק העתידי בסך של כ- 89 מליון ש"ח. ההפסד משקף את ההפרש בין עלות המלאי לשווי המימוש שלו נטו לאותו יום. ירידת הערך הוכרה בדוח רווח והפסד במסגרת עלות המכירות, הזקוק והשירותים.
12. בעקבות ירידת מחירים, של מוצרים מסויימים בקבוצת כי"ל, שהחלה ברבעון השלישי של תקופת הדוח, כללה כי"ל בתקופת הדוח הפרשה לירידת ערך מלאי בסך של כ- 137 מליון ש"ח על מנת להעמיד את ערך המלאי על שווי המימוש שלו הנמוך ממחיר העלות. הפרשה זו נזקפה בסעיף עלות המכר.

באור 8 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

- א. כנגד חברה מאוחדת של כי"ל, כנגד בז"ן וכנגד חברות מוחזקות מסויימות של בז"ן, כמו גם כנגד עשרות נתבעים נוספים אחרים, הוגשו מספר תביעות משפטיות, בטענה כי נזקי גוף ורכוש שנגרמו לתובעים, נובעים מזיהום נחל הקישון, אשר, לטענת התובעים, לנתבעים היה חלק בו. בתקופת הדוח לא היה שינוי מהותי במצב התביעות הנ"ל לעומת המתואר בדוח השנתי (ראה גם באור 2.ב.18.א.ג. ו- 2.ב.18.ב.2. לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2007). הנהלת כי"ל והנהלת בז"ן בהתבסס על חוות דעת יועציהן המשפטיים, אינן יכולות להעריך את סכום החשיפה, אם בכלל, כל אחת ביחס לתביעות נגדה ונגד חברות מוחזקות שלה ועל כן לא נכללה הפרשה בנידון בדוחות הכספיים.
- ב. לבית המשפט המחוזי בבאר שבע הוגשה בחודש נובמבר 2007 תביעה ובקשה לאשרה כתביעה ייצוגית כנגד חברה מאוחדת ממגזר כי"ל מוצרים תעשייתיים. התובעים טוענים כי ממפעל הנתבעת נפלטו לאוויר חומרים מסוכנים. לטענת התובעים על הנתבעת לשלם לתושבי הנגב "פיצוי כספי בגין הפגיעה באוטונומיה של הרצון והעמדה בסיכון בריאותי" וכמו כן להעמיד "קרן למטרת השגחה רפואית". הסכום הנתבע במסגרת התביעה הייצוגית הינו כ- 1,086 מליון ש"ח. להערכת כי"ל, בהתבסס על חוות הדעת של יועציה המשפטיים, הסיכויים שהבקשה לאישור התובענה הייצוגית לא תאושר, עולים על הסיכויים שהבקשה תאושר. בדוחות הכספיים לא נכללה הפרשה בגין תביעה זו.
- ג. נגד בז"ן ו- 11 גורמים נוספים, כולל גדיב, כאו"ל וחברה כלולה של בז"ן, הוגשה תביעה מטעם מספנות ישראל בע"מ, בטענה כי זיהום נחל הקישון ע"י הגופים הנתבעים גרם למתקני התובעת, המצויים במוצא הנחל, נזקים שונים. סכום התביעה הינו כ- 21 מליון ש"ח למועד הגשתה (ינואר 2004), וכן תובעת סכום בלתי מוגדר בגין נזקים עתידיים ופיצויים לדוגמא. למועד הדוחות הכספיים מצוי ההליך בשלבי קדם משפט ושמיעת הראיות בתיק צפויה להתחיל בשנת 2009.
- ביום 18 במרס 2008, חתמו התובעת וכאו"ל על הסכם פשרה לפיו תדחה התביעה כנגד כאו"ל וימחקו כל ההליכים המתייחסים באופן בלעדי לכאו"ל בחוות דעת המומחים מטעם התובעת. בהסכם הפשרה, התחייבה כאו"ל, כי ככל שתושג פשרה בתביעה בהסכמת רוב הנתבעים וצדדי ג' שיוותרו בתיק, אשר תסיים את כל ההליכים בתביעה, תשתתף כאו"ל באותה פשרה ב- 2.8% מהסכום שישולם לתובעת על פי אותה פשרה.
- ביום 26 במרס 2008, ניתן תוקף של פסק דין להסכם פשרה זה. כאו"ל מנהלת משא ומתן עם הנתבעים בתיק על מנת שלא ישלחו כנגדה הודעות צד ג' ועל כן מעמדה בתיק טרם הובהר סופית. במצב דברים זה, מעריכים יועציה המשפטיים של כאו"ל, כי כאו"ל לא תחוייב בסכום משמעותי בגין תביעה זו, אם בכלל.

באור 8 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

- ד. ביום 12 במאי 2008, התקיים במשרד להגנת הסביבה בחיפה, שימוע לחברות תש"ן, קצא"א ולבז"ן, בעקבות טענות של המשרד להגנת הסביבה ולפיהן, בסיוור שנערך בסמוך למעגן הדייג ברצועה של תש"ן בו מבוצעות עבודות בצנרת בז"ח וקצא"א, התגלו ממצאים העלולים להעיד על זיהום וכי קרקע שנחשדת כמזוהמת, פונתה מן האזור לבית זיקוק חיפה. בשימוע שנערך הודיעה בז"ן כי היא מבצעת סיורים לאורך המסדרון, הצנרת מוגנת בהגנה קטודית ונערכות בדיקות לצנרת קודם לכל הזרמה בה וממצאי הבדיקות מעידים כי לא ארעה דליפה מצנרת זו. למרות האמור לעיל, בז"ן אינה יכולה לשלול את האפשרות כי קיימת לה חשיפה בנושא זה, בסכומים שאיננה יכולה להעריך בשלב זה, בין היתר, היות שהיקף הזיהום, אם וככל שהוא קיים כיום, אינו ידוע וכמו כן, אין לבז"ן ידיעה אם קיים זיהום מתי נוצר, ובאחריות מי.
- ה. לצורך קיום פעילות בז"ן, תלויה בז"ן בקבלת שירותים מחברות התשתית, תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ וקו צינור הנפט אילת אשקלון בע"מ, אשר הינן בעלות תשתיות חיוניות לפריקה, הובלה, אחסנה וניפוק נפט גולמי ומוצרי נפט. במהלך המחצית הראשונה של שנת 2009, צפויה תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ לבצע עבודות תחזוקה בקו הימי המשמש לפריקת נפט גולמי במפרץ חיפה, בכפוף לאישורים הנדרשים מהגורמים המוסמכים.
- ו. ביום 10 באפריל 2008, נשלח לכאוו"ל מכתב מהמשרד להגנת הסביבה ובו נטען כי ביום 9 באפריל 2008, נפלט עשן שחור מלפיד הפוליפרופילן של כאוו"ל לפרקי זמן העולים על 6 דקות מצטברות בשעה, דבר המהווה, לטענת המשרד להגנת הסביבה, הפרה של הוראות הצו האישי. בעקבות האירוע הנטען זומנה כאוו"ל לשימוע במשרדי מנהל המחוז להגנת הסביבה שנערך ביום 1 במאי 2008.
- יצוין כי כאוו"ל חולקת על הוראות הפליטה במקרה תקלה הקבועות בצו האישי (אשר כוללות הוראה לפיה פליטת עשן לא תעלה על משך של 6 דקות מצטברות בשעה), שכן לטענתה, ההוראות אינן ישימות וכאוו"ל אינה יכולה לעמוד בהן. כאוו"ל פועלת מול המשרד להגנת הסביבה לשינוי הוראות הפליטה במקרה תקלה.
- יצוין כי, בשימוע שנערך לכאוו"ל ביום 19 באוגוסט 2007 בעקבות אירוע קודם של פליטת עשן, צוין כי כל חריגה נוספת מהוראות הצו האישי תביא לפתיחה בחקירה של המשרד להגנת הסביבה.
- ביום 19 במאי 2008, קיבלה כאוו"ל את פרוטוקול השימוע שנערך לה בקשר לאירוע, אשר כולל דרישה "להפסיק את הפעילות במתקן המונומור לאלתר עד להתקנת כל הנדרש עפ"י Best Available Technique", (להלן - B.A.T) לרבות הגיבויים הנחוצים למניעת תקלות, הכל לשביעות רצון המשרד להגנת הסביבה ואיגוד ערים חיפה".
- ביום 25 במאי 2008, השביתה כאוו"ל את המתקנים. (להלן: "השביתה הזמנית"). במסגרת ההשבחה הזמנית ביצעה כאוו"ל פעולות שונות על מנת להבטיח שטכנולוגיות ה-B.A.T המותקנת בלפיד תופעל בתהליכים המיטיביים, לרבות גיבויים נחוצים למניעת תקלות. להערכת כאוו"ל, עם סיום ההשבחה הזמנית היא עומדת בכל הדרישות שהעלה מנהל המחוז ביחס ללפיד. עם זאת, הדגישה כאוו"ל בפני מנהל המחוז כי בכך לא יהיה כדי לפתור את עניין הוראות הפליטה במקרה תקלה וחזרה וביקשה כי תמונה וועדה מקצועית לבחינת העניין.
- ביום 6 ביולי 2008, התקיים לכאוו"ל שימוע אצל מנהל המחוז, וזאת, על פי הנטען על ידי מנהל המחוז, בשל אי קיום הוראות הצו האישי וגרימת זיהום אויר בלתי סביר, בקשר עם אירוע של פליטת עשן ממפעל כאוו"ל מיום 21 ביוני 2008. בפרוטוקול השימוע האמור, דורש מנהל המחוז מכאוו"ל, בין היתר, לסגור את אחד ממתקני הפוליאתילן של כאוו"ל עד סיום הבדיקה והפקת הלקחים וכן דרישה כי הבדיקה תיערך על ידי מומחה גרמני תוך שבועיים ממועד השימוע האמור וכי יוגש דוח ומסקנותיו ימומשו בתוך חודש ממועד אותו שימוע. כאוו"ל יישמה את הדרישות המופיעות בפרוטוקול השימוע האמור ובכלל זה סגרה את אחד ממתקני הפוליאתילן של כאוו"ל, אשר הופעל מחדש עם סיום בדיקתו ביום 18 ביולי 2008.
- ז. ביום 17 בספטמבר 2008 התקבל מבית המשפט העליון פסק הדין המאשר הסדר טיעון בין כאוו"ל לבין המדינה, על פיו כאוו"ל תורשע על פי הודאתה, בעובדות כתב אישום מתוקן שהוגש נגדה בעקבות שני אירועי פליטת עשן בסתיו 2003. בעקבות ההרשעה הוטל על כאוו"ל קנס והיא תקבל על עצמה התחייבות שלא לעבור במשך שנתיים על עבירה מהסוג בו הורשעה. בעקבות פסק הדין התאימה כאוו"ל את ההפרשה לגובה הקנס.

באור 8 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

- ח. לאחר תאריך המאזן, ביום 23 באוקטובר 2008, הומצאה לכא"ל בקשה לאישור תובענה ייצוגית בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות התשס"ו – 2006, אשר הוגשה ביום 5 באוקטובר 2008 בבית המשפט המחוזי בתל-אביב, (להלן – הבקשה)
- הבקשה הוגשה בגין נזקים לא ממוניים שנגרמו, על-פי טענת המבקש, עקב שני אירועים של פליטת עשן שאירעו בתאריכים 15 בספטמבר 2003 ו- 5 באוקטובר 2003, ואשר בתביעה ייצוגית קודמת שהוגשה בעניינם נגד בז"ן ונגד כא"ל הסכימו התובעות למחיקת כא"ל.
- המבקש מבקש לייצג בבקשה את תושבי מפרץ חיפה ומי ששהו באזור זה (להלן- חברי הקבוצה) ושנחשפו לפליטת העשן בתאריכים האמורים.
- המבקש טוען כי יש לפצות כל אחד מחברי הקבוצה ב- 1,000 ש"ח בגין הנזק שנגרם לו על-פי הנטען.
- הבקשה אינה נוקבת במספר המוערך של חברי הקבוצה ואיננה נוקבת בסכום הכולל אשר לטענת המבקש יש לפצות בו את חברי הקבוצה.
- בבקשה נטען כי היא הוגשה בעקבות תוצאותיו של הליך פלילי שנוהל נגד כא"ל, בסופו הורשעה כא"ל, על-פי הודאתה, בכתב אישום מתוקן בקשר עם האירועים, בבית המשפט העליון.
- להערכת בז"ן, בהתבסס על חוות דעתם של יועציהם המשפטיים של כא"ל, נוכח השלב המוקדם של התביעה, מורכבות ההליך והעובדה שלא נקב סכום התביעה, לא ניתן לאמוד את חשיפתה הכספית של בז"ן.
- ט. עמותת מועדון חתירה חיפה הגישה לבית משפט השלום בחיפה תביעה ייצוגית מכוח החוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב- 1992 כנגד כמה מפעלים השוכנים לגדות נחל הקישון, בתביעה התבקשה הפסקת הזרמת שפכים לקישון וכן צו לשיקום הנחל ולהחזרתו למצב שהיה בו קודם לתחילת הזרמת השפכים אליו. לתביעה צורפו כצדדים שלישיים עשרות מפעלים לרבות בז"ן, גדיב וכא"ל, ורשויות – לרבות מדינת ישראל. ב- 29 במרץ 2007 סילק בית המשפט את התביעה על הסף. בית המשפט אישר את שיקול דעת הרשויות בקשר למתן היתרי ההזרמה לקישון, כשהוא מציין את הצעדים שנקטו הרשויות והנתבעים לשיפור מצב הקישון וכן את השיפור הניכר בשנים האחרונות באיכות מי הנחל ובמצבו.
- בחודש ספטמבר 2008 מחק בית המשפט המחוזי את הערעור שהוגש כנגד החלטת הסילוק במסגרת הסכמה שהצדדים הגיעו אליה, לפיה לא יהיה במחיקה ובסילוק התביעה על ידי בית משפט השלום כדי למנוע ממי מהצדדים נקיטת כל הליך משפטי, ככל שתהיה לכך תשתית עובדתית מתאימה.
- י. בהקשר להתחייבויות תלויות כנגד החברה וחברות מאוחדות ראה באור 18 בדוחות הכספיים השנתיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2007.

באור 9 - אירועים עיקריים לאחר תאריך המאזן

- א. לאחר תאריך המאזן, בחודש אוקטובר 2008, אישר דירקטוריון בז"ן – במסגרת יישום התכנית האסטרטגית 2007 - הקמת פצחן מימני (להלן – המתקן) אשר ייצר תזקיכי ביניים (סולר וקרוסין); זאת בהשקעה של כ- 2,292 מליון ש"ח. המתקן צפוי להיות תפעולי בשנת 2011.
- ב. לאחר תאריך המאזן, בחודש נובמבר 2008, הודיעה מעלות STANDARD & POOR'S (להלן – מעלות) על הורדת דירוג אגרות החוב של בז"ן (סדרות א', ב' ו- ג' וכן אגרות חוב לא סחירות) מרמה של A/A STABLE לרמה של A/NEGATIVE.
- ג. בדבר תובענה ייצוגית שהוגשה כנגד כא"ל, לאחר תאריך המאזן, ראה באור 8.ח.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל - IFRS

א. כללי

כפי שצויין בבאור 2(א), זוהי תמצית דוחות הביניים המאוחדים שהכינה הקבוצה מהווה חלק מהתקופה הכלולה בדוחות השנתיים המאוחדים הראשונים על פי IFRS.

המדיניות החשבונאית המפורטת בבאור 3 יושמה בהכנת תמצית דוחות הביניים המאוחדים לתקופות של תשעה חודשים ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008, המידע ההשוואתי לתקופות של תשעה חודשים ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007, המידע ההשוואתי לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007 ומאזן הפתיחה לפי IFRS ליום 1 בינואר 2007 (להלן - "מועד המעבר").

ביאור זה נערך על בסיס תקני IFRS הידועים כיום, אשר פורסמו ויכנסו לתוקף או הניתנים לאימוץ מוקדם במועד הדיווח השנתי הראשון של הקבוצה לפי IFRS, 31 בדצמבר 2008. על בסיסם נקבעה המדיניות החשבונאית של החברה.

תקני ה- IFRS אשר יהיו בתוקף או אשר ניתנים לאימוץ בדוחות הכספיים השנתיים לשנה שתסתיים ב- 31 בדצמבר 2008 כפופים לשינויים ולפרסומן של הבהרות נוספות ולכן לא ניתן לקבוע אותם בוודאות. בהתאם לכך, כללי המדיניות החשבונאית שיושמו לגבי התקופות המוצגות, ייקבעו באופן סופי רק בעת הכנת הדוחות הכספיים הראשונים על פי IFRS ליום 31 בדצמבר 2008.

ב. פירוט ההקלות שנבחרו

להלן פירוט ההקלות בהן בחרה החברה על פי IFRS 1 ואשר לגביהם החברה אינה מיישמת למפרע את המעבר לדיווח על פי תקני IFRS:

1. צירופי עסקים

החברה לא יישמה למפרע את תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 3, הדן בנושא צירופי עסקים ולפיכך מוניטין ועודפי עלות שנוצרו בצירופי עסקים ברכישות של חברות כלולות, בחברות בשליטה משותפת וברכישות מיעוט לאחר שהושגה בהן השליטה שהתרחשו לפני 1 בינואר 2007 לא טופלו בהתאם לתקן IFRS 3 אלא טופלו בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל.

2. הפרשי תרגום מפעילויות חוץ

החברה בחרה ליישם את ההקלה שנקבעה במסגרת IFRS 1 לפיה במועד המעבר לתקני IFRS יתרות קרן ההון נובעת מהפרשי התרגום המצטברים לגבי כל פעילויות החוץ למועד המעבר נזקפו ליתרת העודפים.

3. מכשירים פיננסיים מורכבים

בהתאם להקלה המתאפשרת לפי הוראות IFRS 1, בחרה החברה שלא להפריד מכשירים פיננסיים מורכבים, לרכיב התחייבותי ולרכיב הוני בהתאם להוראות IAS 32 בדבר מכשירים פיננסיים: גילוי והצגה, מאחר ובמועד המעבר ההתחייבות אינה קיימת עוד.

4. עסקאות תשלום מבוסס מניות

בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל, הכירה החברה בעסקאות תשלום מבוסס מניות החל מיום 1 בינואר 2006, לגבי מענקים שהוענקו לאחר ה- 15 במרס 2005 בתנאי שלא הבשילו עד ה- 1 בינואר 2006. לפי כללי ה- IFRS תשלומים מבוססי מניות שהוענקו לפני 7 בנובמבר 2002 או הבשילו במלואם עד ליום 1 בינואר 2007 לא טופלו באופן רטרואקטיבי, בהתאם להקלה המתאפשרת לפי IFRS 1.

5. רכוש קבוע

החברה בחרה ליישם את ההקלה שנקבעה במסגרת IFRS 1 לפיה בחרה החברה למדוד חלק מפרטי רכוש קבוע (קרקע, מבנים, מכונות וציוד) לפי השווי ההוגן ליום 1 בינואר 2007 ולהשתמש באותו שווי הוגן כעלות נחשבת ליום המעבר.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעת המעבר ל- IFRS (המשך)

ג. **מדיניות חשבונאית שאומצה בעת קיומן של חלופות על פי תקני ה- IFRS**

1. **רווחים והפסדים אקטואריים**

החברה בחרה כמדיניות חשבונאית באחת החלופות אשר הותרו ב- IAS 19 לטיפול ברווחים והפסדים אקטואריים. על פי החלופה שנבחרה הוכרו הרווחים וההפסדים האקטואריים באופן מיידי כנגד זקיפה להון העצמי (יתרת העודפים).

2. **תאגידים בשליטה משותפת**

על פי כללי החשבונאות המקובלים בישראל, תאגידים בהם יש לחברה שליטה משותפת מוצגים לפי שיטת האיחוד היחסי. תחת ה-IFRS, ניתן לבחור להציג את ההשקעות בתאגידים כאמור לפי שיטת האיחוד היחסי או לפי שיטת השווי המאזני. החברה בחרה ליישם את החלופה לפיה חברות מוחזקות בהן מתקיימת שליטה משותפת מוצגות לפי שיטת האיחוד היחסי.

ד. **השפעת המעבר ל- IFRS**

ההסבר אודות השפעת המעבר מכללי החשבונאות המקובלים בישראל לכללי ה- IFRS על מצבה הכספי של החברה ועל תוצאות פעילותה ותזרימי המזומנים שלה ניתן בטבלאות ובביאורים להלן.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ד. השפעת המעבר ל- IFRS (המשך)

1. מאזן ליום 1 בינואר 2007

ליום 1 בינואר 2007			
IFRS (מבוקר) מיליוני ש"ח	השפעת המעבר לתקני IFRS (מבוקר) מיליוני ש"ח	כללי החשבונאות המקובלים בישראל (מבוקר) מיליוני ש"ח	כללי החשבונאות המקובלים בישראל (מבוקר) מיליוני ש"ח
975	-	975	975
2,760	-	2,760	2,760
1,421	-	1,421	1,421
4,056	919	3,137	3,137
997	(153)	1,150	1,150
26	-	26	26
3,425	-	3,425	3,425
13,660	766	12,894	12,894
431	2	429	429
14	-	14	14
545	311	234	234
** 98	70	28	28
118	-	118	118
-	(72)	72	72
1,206	311	895	895
13,071	(258)	13,329	13,329
1,677	269	1,408	1,408
15,954	322	15,632	15,632
29,614	1,088	28,526	28,526
2,983	922	2,061	2,061
2,179	-	2,179	2,179
171	-	171	171
307	-	307	307
1,622	(28)	1,650	1,650
7,262	894	6,368	6,368
6,012	3	6,009	6,009
106	-	106	106
3,915	-	3,915	3,915
** 1,607	(97)	1,704	1,704
1	-	1	1
1,770	564	1,206	1,206
-	(3,583)	3,583	3,583
13,411	(3,113)	16,524	16,524
20,673	(2,219)	22,892	22,892
734	-	734	1,929
21	21	-	(306)
-	(249)	249	248
4,738	87	4,651	3,763
5,493	(141)	5,634	5,634
3,448	3,448	-	-
8,941	3,307	5,634	5,634
29,614	1,088	28,526	28,526

נכסים שוטפים

מזומנים ושווי מזומנים
ניירות ערך סחירים
השקעות, פקדונות והלוואות לזמן קצר
לקוחות
חייבים ויתרות חובה, לרבות מכשירים נגזרים
מס הכנסה לקבל
מלאי

סה"כ נכסים שוטפים

השקעות, הלוואות ויתרות חובה לזמן ארוך
השקעות בחברות כלולות
השקעות בחברות אחרות
פקדונות, הלוואות ויתרות חובה לזמן ארוך, לרבות
מכשירים נגזרים
מיסים נדחים, נטו
מלאי שאינו שוטף
חובות מיעוט

סה"כ השקעות ויתרות חובה לזמן ארוך

רכוש קבוע

נכסים בלתי מוחשיים

סה"כ נכסים בלתי שוטפים

סה"כ נכסים

התחייבויות שוטפות

הלוואות מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים
ספקים ונותני שירותים
הפרשות
מס הכנסה לשלם
זכאים ויתרות זכות, לרבות מכשירים נגזרים

סה"כ התחייבויות שוטפות

התחייבויות לזמן ארוך

התחייבויות לתאגידים בנקאיים ולנותני אשראי אחרים
הפרשות
אגרות חוב
מיסים נדחים, נטו
אגרות חוב ניתנות להמרה במניות החברה
הטבות לעובדים
זכויות מיעוט

סה"כ התחייבויות שאינן שוטפות

סה"כ התחייבויות

הון

הון מניות ופרמיה
קרנות הון
דיבידנד מוצע לאחר תאריך המאזן
יתרת עודפים

סה"כ הון המיוחס לבעלי הזכויות ההוניות של החברה

זכויות מיעוט

סה"כ הון

סה"כ התחייבויות והון

* לאחר ההצגה מחדש בגלל אימוץ לראשונה של תקנים ישראליים חדשים.
** סווג מחדש.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל - IFRS (המשך)

ד. השפעת המעבר ל - IFRS (המשך)

2. מאזן ליום 30 בספטמבר 2007

ליום 30 בספטמבר 2007			
IFRS (בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	השפעת המעבר לתקני IFRS (בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	כללי החשבונאות המקובלים בישראל (בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	כללי החשבונאות המקובלים בישראל (בלתי מבוקר) מליוני ש"ח
1,336	-	1,336	1,352
1,549	-	1,549	1,549
1,364	-	1,364	1,364
6,545	696	5,849	5,849
1,449	172	1,277	1,261
88	(25)	113	113
6,830	(104)	6,934	6,934
19,161	739	18,422	18,422
1,445	80	1,365	1,314
76	-	76	86
931	225	706	697
92	48	44	44
128	-	128	128
2,672	353	2,319	2,269
24,511	939	23,572	23,839
3,740	1,208	2,532	2,500
30,923	2,500	28,423	28,608
50,084	3,239	46,845	47,030
6,569	691	5,878	5,878
4,129	(79)	4,208	4,208
241	-	241	241
3,122	688	2,434	2,434
205	-	205	205
14,266	1,300	12,966	12,966
10,863	(17)	10,880	10,880
6,232	(936)	7,168	7,168
181	-	181	181
3,186	244	2,942	3,038
2,115	617	1,498	1,498
-	(5,530)	5,530	5,525
22,577	(5,622)	28,199	28,290
36,843	(4,322)	41,165	41,256
734	-	734	1,933
(452)	(286)	(166)	(460)
5,473	361	5,112	4,301
5,755	75	5,680	5,774
7,486	7,486	-	-
13,241	7,561	5,680	5,774
50,084	3,239	46,845	47,030

נכסים שוטפים
מזומנים ושווי מזומנים
ניירות ערך סחירים
השקעות, פקדונות והלוואות לזמן קצר
לקוחות
חייבים ויתרות חובה, לרבות מכשירים נגזרים
מס הכנסה לקבל
מלאי
סה"כ נכסים שוטפים

השקעות, הלוואות ויתרות חובה לזמן ארוך
השקעות בחברות כלולות
השקעות בחברות אחרות
פקדונות, הלוואות ויתרות חובה לזמן ארוך, לרבות
מכשירים נגזרים
מיסים נדחים, נטו
מלאי שאינו שוטף
סה"כ השקעות ויתרות חובה לזמן ארוך

רכוש קבוע

נכסים בלתי מוחשיים

סה"כ נכסים בלתי שוטפים

סה"כ נכסים

התחייבויות שוטפות
הלוואות מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים
ספקים ונותני שירותים
הפרשות
זכאים ויתרות זכות, לרבות מכשירים נגזרים
מס הכנסה לשלם
סה"כ התחייבויות שוטפות

התחייבויות לזמן ארוך
התחייבויות לתאגידים בנקאיים ולנותני אשראי אחרים
אגרות חוב
הפרשות
מיסים נדחים, נטו
הטבות לעובדים
זכויות מיעוט
סה"כ התחייבויות שאינן שוטפות

סה"כ התחייבויות

הון
הון מניות ופרמיה
קרנות הון
יתרת עודפים
סה"כ הון המיוחס לבעלי הזכויות ההוניות של החברה

זכויות מיעוט

סה"כ הון

סה"כ התחייבויות והון

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ד. השפעת המעבר ל- IFRS (המשך)

3. מאזן ליום 31 בדצמבר 2007

ליום 31 בדצמבר 2007			
IFRS	השפעת המעבר לתקני IFRS (מבוקר)	כללי החשבונאות המקובלים בישראל (מבוקר)	כללי החשבונאות המקובלים בישראל (מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,996	-	1,996	1,996
1,717	-	1,717	1,717
319	-	319	319
6,769	-	6,769	6,769
1,470	(260)	1,730	1,730
123	-	123	123
7,938	(65)	8,003	8,093
20,332	(325)	20,657	20,747
* 2,479	21	2,458	2,368
138	-	138	145
* 1,050	357	693	693
* 135	51	84	84
119	4	115	115
3,921	433	3,488	3,405
25,064	1,855	23,209	23,193
* 2,885	443	2,442	2,448
31,870	2,731	29,139	29,046
52,202	2,406	49,796	49,793
5,395	-	5,395	5,395
5,145	4	5,141	5,141
* 253	45	208	208
* 2,337	(158)	2,495	2,490
* 465	73	392	392
13,595	(36)	13,631	13,626
11,430	-	11,430	11,430
9,046	(19)	9,065	9,067
* 97	(45)	142	142
* 3,130	568	2,562	2,562
* 1,935	466	1,469	1,469
-	(5,746)	5,746	5,746
25,638	(4,776)	30,414	30,416
39,233	(4,812)	44,045	44,042
734	-	734	1,939
(308)	(260)	(48)	(641)
5,255	190	5,065	4,453
5,681	(70)	5,751	5,751
7,288	7,288	-	-
12,969	7,218	5,751	5,751
52,202	2,406	49,796	49,793

נכסים שוטפים

מזומנים ושווי מזומנים
ניירות ערך סחירים
השקעות, פקדונות והלוואות לזמן קצר
לקוחות
חייבים ויתרות חובה, לרבות נגזרים
מס הכנסה לקבל
מלאי

סה"כ נכסים שוטפים

השקעות, הלוואות ויתרות חובה לזמן ארוך
השקעות בחברות כלולות
השקעות בחברות אחרות
פקדונות, הלוואות ויתרות חובה לזמן ארוך לרבות
מכשירים נגזרים
מיסים נדחים, נטו
מלאי שאינו שוטף

סה"כ השקעות ויתרות חובה לזמן ארוך

רכוש קבוע

נכסים בלתי מוחשיים

סה"כ נכסים בלתי שוטפים

סה"כ נכסים

התחייבויות שוטפות

הלוואות מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים
ספקים ונותני שירותים
הפרשות
זכאים ויתרות זכות, לרבות מכשירים נגזרים
מס הכנסה לשלם

סה"כ התחייבויות שוטפות

התחייבויות לזמן ארוך

התחייבויות לתאגידים בנקאיים ולנותני אשראי אחרים
אגרות חוב
הפרשות
מיסים נדחים, נטו
הטבות לעובדים
זכויות המיעוט

סה"כ התחייבויות שאינן שוטפות

סה"כ התחייבויות

הון

הון מניות ופרמיה
קרנות הון
יתרת עודפים
סה"כ הון המיוחס לבעלי הזכויות ההוניות של החברה

זכויות מיעוט

סה"כ הון

סה"כ התחייבויות והון

* סווג מחדש.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ד. השפעת המעבר ל- IFRS (המשך)

4. דוח רווח והפסד לשנת 2007

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2007				
IFRS (מבוקר) מיליוני ש"ח	השפעת המעבר לתקני IFRS (מבוקר) מיליוני ש"ח	כללי החשבונאות המקובלים בישראל (מבוקר) מיליוני ש"ח	כללי החשבונאות המקובלים בישראל (מבוקר) מיליוני ש"ח	
44,776	-	44,776	43,916	מכירות
37,185	110	37,075	36,460	עלות המכירות
7,591	(110)	7,701	7,456	רווח גולמי
160	-	160	161	הוצאות מחקר ופיתוח
2,444	(21)	2,465	2,454	הוצאות מכירה, שינוע ושיווק
1,543	132	1,411	1,489	הוצאות הנהלה וכלליות
31	31	-	-	הוצאות אחרות
(104)	(104)	-	-	הכנסות אחרות
3,517	(148)	3,665	3,352	רווח מפעולות רגילות
* 1,786	354	1,432	771	הוצאות מימון
* (387)	(387)	-	-	הכנסות מימון
1,399	(33)	1,432	771	הוצאות מימון, נטו
-	25	(25)	(29)	הכנסות (הוצאות) אחרות, נטו
(94)	(94)	-	-	חלק בהפסדי חברות כלולות, נטו
2,024	(184)	2,208	2,552	רווח לפני מיסים על הכנסה
494	2	492	573	מיסים על ההכנסה
1,530	(186)	1,716	1,979	רווח לאחר מיסים על הכנסה
-	98	(98)	(97)	חלקה של הקבוצה בהפסדי חברות כלולות, נטו
-	1,202	(1,202)	(1,201)	חלק המיעוט ברווחי חברות מאוחדות, נטו
1,530	1,114	416	681	רווח לתקופה
464				מיוחס ל:
1,066				בעלי הזכויות ההוניות של החברה
				זכויות מיעוט
1,530				רווח לתקופה

* סווג מחדש.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ד. השפעת המעבר ל- IFRS (המשך)

5. דוח רווח והפסד לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007				
IFRS (בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	השפעת המעבר לתקני IFRS (בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	כללי החשבונאות המקובלים בישראל (בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	כללי החשבונאות המקובלים בישראל (בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	
29,213	-	29,213	29,604	מכירות
24,045	17	24,028	24,392	עלות המכירות
5,168	(17)	5,185	5,212	רווח גולמי
117	(4)	121	118	הוצאות מחקר ופיתוח
1,692	60	1,632	1,683	הוצאות מכירה, שינוע ושיווק
975	43	932	1,017	הוצאות הנהלה וכלליות
21	21	-	-	הוצאות אחרות
(88)	(88)	-	-	הכנסות אחרות
2,451	(49)	2,500	2,394	רווח מפעולות רגילות
1,247	316	931	723	הוצאות מימון
(462)	(277)	(185)	(175)	הכנסות מימון
785	39	746	548	הוצאות מימון נטו
-	(41)	41	41	הכנסות (הוצאות) אחרות, נטו
(117)	(117)	-	-	חלק בהפסדי חברות כלולות, נטו
1,549	(246)	1,795	1,887	רווח לפני מיסים על הכנסה
356	(31)	387	450	מיסים על ההכנסה
1,193	(215)	1,408	1,437	רווח לאחר מיסים על הכנסה
-	86	(86)	(92)	חלקה של הקבוצה בהפסדי חברות כלולות, נטו
-	771	(771)	(816)	חלק המיעוט ברווחי חברות מאוחדות, נטו
1,193	642	551	529	רווח לתקופה
456				מיוחס ל:
737				בעלי זכויות הוניות של החברה
				זכויות מיעוט
1,193				רווח לתקופה

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל - IFRS (המשך)

ד. השפעת המעבר ל- IFRS (המשך)

6. דוח רווח והפסד לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007				
כללי	כללי	כללי	כללי	
החשבונאות המקובלים בישראל	החשבונאות המקובלים בישראל	החשבונאות המקובלים בישראל	החשבונאות המקובלים בישראל	
השפעת המעבר לתקני IFRS (בלתי מבוקר)	השפעת המעבר לתקני IFRS (בלתי מבוקר)	השפעת המעבר לתקני IFRS (בלתי מבוקר)	השפעת המעבר לתקני IFRS (בלתי מבוקר)	
מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	מליוני ש"ח	
14,458	-	14,458	14,847	מכירות
12,316	-	12,316	12,649	עלות המכירות
2,142	-	2,142	2,198	רווח גולמי
42	-	42	42	הוצאות מחקר ופיתוח
646	57	589	639	הוצאות מכירה, שינוע ושיווק
373	43	330	416	הוצאות הנהלה וכלליות
17	17	-	-	הוצאות אחרות
(50)	(50)	-	-	הכנסות אחרות
1,114	(67)	1,181	1,101	רווח מפעולות רגילות
801	239	562	411	הוצאות מימון
(117)	(75)	(42)	(44)	הכנסות מימון
684	164	520	367	הוצאות מימון נטו
-	22)	22	22	הכנסות (הוצאות) אחרות, נטו
(54)	(54)	-	-	חלק בהפסדי חברות כלולות, נטו
376	(307)	683	756	רווח לפני מיסים על הכנסה
34	(37)	71	136	מיסים על ההכנסה
342	(270)	612	620	רווח לאחר מיסים על הכנסה
-	24	(24)	(19)	חלקה של הקבוצה בהפסדי חברות כלולות, נטו
-	293	(293)	(400)	חלק המיעוט ברווחי חברות מאוחדות, נטו
342	47	295	201	רווח לתקופה
17				מיוחס ל:
325				בעלי זכויות הוניות של החברה
				זכויות מיעוט
342				רווח לתקופה

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ד. השפעת המעבר ל- IFRS (המשך)

7. השפעת ההתאמות האמורות על יתרת העודפים:

31 בדצמבר 2007	30 בספטמבר 2007	1 בינואר 2007
(מבוקר) מליוני ש"ח	(בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	(מבוקר) מליוני ש"ח
(123)	(177)	(137)
51	-	-
59	20	29
4	(4)	-
(25)	(36)	(37)
-	-	248
255	245	-
(31)	313	(16)
190	361	87

הטבות לעובדים
שינוי אומדן אורך החיים השימושיים של רכוש קבוע
מכשירים פיננסיים
השקעה במוחזקות
מיסים נדחים
דיבידנד מוצע לאחר תאריך המאזן
זקיפת מוניטין שלילי לעודפים
אחר
סה"כ התאמת העודפים

8. התאמת הרווח:

לתקופה של תשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2007	לתקופה של שלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2007	לשנה שנתיים ביום 31 בדצמבר 2007
(בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	(בלתי מבוקר) מליוני ש"ח	(מבוקר) מליוני ש"ח
551	295	416
8	8	-
(12)	4	(25)
27	13	78
(91)	(189)	12
731	319	1,066
(21)	(108)	(17)
642	47	1,114
1,193	342	1,530

רווח נקי לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל
חברות כלולות
הטבות לעובדים
שינוי אומדן אורך החיים השימושיים של רכוש קבוע
מכשירים פיננסיים
זקיפת חלק המיעוט ברווח להון העצמי
אחר
סה"כ התאמות
רווח לתקופה לפי כללי IFRS

9. דוח תזרים מזומנים

- (1) ריביות שהתקבלו וריביות ששולמו סווגו כתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל. בהתאם ל- IFRS, ועל בסיס המדיניות החשבונאית שאימצה החברה, סווגו ריביות שהתקבלו כתזרימי מזומנים מפעילות השקעה וריביות ששולמו סווגו כתזרימי מזומנים לפעילות מימון.
- (2) השפעת תנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים הוצגה כתזרים מזומנים מפעילות שוטפת, בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל. בהתאם ל- IFRS, סווגו השפעות תנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים במסגרת סעיף נפרד.
- (3) טיפול בעסקת האיגוח, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, עסקת האיגוח טופלה כמכירת נכסים פיננסיים במסגרת הפעילות השוטפת. בהתאם ל- IFRS, מטופלת העסקה כעסקה מימונית. לפיכך, התזרימים בגין עסקת האיגוח מסווגים במסגרת פעילות המימון ואילו התזרימים מגביה מלקוחות מסווגים בפעילות שוטפת.

לא קיימים הבדלים מהותיים נוספים בין דוח תזרימי המזומנים המוצג בהתאם ל- IFRS ובין דוח תזרימי המזומנים שהוצג בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ה. תיאור תמצית ההבדלים בין התקינה הישראלית ל- IFRS

1. מטבע פעילות

בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל, ניתן היה לקבוע מטבע פעילות השונה מהשקל החדש רק במקרים בהם מרבית ההכנסות מתקבלות וכן מרבית הנכסים נרכשים באותו המטבע. בהתאם ל- IFRS, כדי לקבוע את מטבע הפעילות על הישות לשקול, בין היתר, את הגורמים הבאים:

- א. המטבע אשר משפיע בעיקר על מחירי המכירה של הסחורות והשירותים (בדרך כלל יהיה זה המטבע שבו נקובים ומסולקים מחירי המכירה של הסחורות והשירותים) והמטבע של המדינה אשר הכוחות התחרותיים והפיקוח (רגולציה) שלה קובעים בעיקר את מחירי המכירה של הסחורות והשירותים.
 - ב. המטבע אשר משפיע בעיקר על עלויות העבודה, חומרים ועלויות אחרות להספקת סחורות או שירותים (בדרך כלל, יהיה זה המטבע שבו נקובות ומסולקות עלויות אלה).
 - ג. כמו כן, קיימים גורמים נוספים היכולים לספק ראייה למטבע הפעילות של הישות, כגון המטבע בו מופקים מקורות כספיים מפעילויות מימון והמטבע בו בדרך כלל מוחזקים תקבולים מפעילות שוטפת.
- בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל, מטבע הפעילות של החברה הינו השקל החדש, בעוד שבהתאם ל- IFRS מטבע הפעילות של החברה הינו הדולר.

2. הטבות לעובדים

תקן בינלאומי IAS 19 קובע את הטיפול החשבונאי (הכרה מדידה וגילוי) בגין הטבות לעובדים. להלן ההתאמות הדרושות במעבר מהפרקטיקה המקובלת לפי כללי חשבונאות ישראלים ליישום התקן הבינלאומי.

בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, נמדדת ההתחייבות בגין סיום יחסי עובד מעביד על בסיס מכפלת מספר שנות העבודה במשכורת החודשית האחרונה של העובד (משכורת חודשית אחת עבור כל שנת עבודה) והיעודות לפיצויים שנצברו כנגדה נמדדות בהתאם לערכי הפדיון שלהן לכל תאריך מאזן. כמו כן, התחייבויות בגין חופשה ומחלה חושבו בהתבסס על אומדני ניצול ופדיון, בהתאמה.

במועד המעבר ל- IFRS, נמדדות כל ההתחייבויות נטו בגין הטבות לעובדים לאחר פרישה ותוכניות הטבה אחרות לזמן ארוך בהתאם להוראות IAS 19 בדבר הטבות לעובדים. בהתאם ל- IAS 19 חלק מתוכניות הפיצויים של הקבוצה מהוות תוכנית הטבה מוגדרת כהגדרתה ב- IAS 19. מדידת ההתחייבות בגין יחסי עובד מעביד של התוכניות הנ"ל נעשית על בסיס הערכה אקטוארית ומביאה בחשבון בין היתר גידול עתידי בשכר העובדים ושיעור תחלופה של העובדים. המדידה נערכת על בסיס היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, שיעור ההיוון של חברות הקבוצה הפועלות במדינות שבהן יש שוק בו מתקיימת סחירות גבוהה באגרות חוב קונצרניות, הינו בהתאם לתשואה על אגרות החוב הקונצרניות. שיעור ההיוון של חברות הקבוצה הפועלות במדינות בהן אין שוק בעל סחירות גבוהה, כאמור לעיל, הינו בהתאם לתשואה על אגרות חוב ממשלתיות בדרג גבוהה. כמו כן היעודות לפיצויים נמדדות על פי שוויין ההוגן על בסיס הערך הנוכחי המביאה בחשבון תשואה עתידית צפויה על נכסי התוכנית.

שיעור ההיוון של חברות הקבוצה הפועלות בישראל הינו בהתאם לתשואה של אגרות חוב ממשלתיות בישראל. ככל הידוע לקבוצה הנושא של ריבית ההיוון מצוי בבחינה ויתכן כי תתקבל לבסוף החלטה כי בישראל ריבית ההיוון הנאותה הינה זו המתבססת על אג"ח קונצרני. במקרה זה הנתונים הכלולים בבאור לעיל ישתנו, ההתחייבות האקטוארית תקטן והוצאות המימון השוטפות בגין ההתחייבויות יגדלו.

לחברות מאוחדות זרות התחייבות לתשלום פנסיה לעובדים, אשר חושבה על בסיס הערכה אקטוארית, כאשר במסגרת התקינה הישראלית חלק מהרווחים וההפסדים האקטואריים לא הוכרו בדוחות הכספיים בהתבסס על גישת הרצועה (corridor). בחברות המאוחדות בישראל רווחים והפסדים אקטואריים נזקפו באופן מיידי לדוח רווח והפסד.

הקבוצה בחרה כמדיניות חשבונאית באחת החלופות אשר הותרו ב- IAS 19 לטיפול ברווחים והפסדים אקטואריים. על פי החלופה שנבחרה יוכרו הרווחים וההפסדים האקטואריים באופן מיידי כנגד זקיפה להון העצמי (יתרת העודפים).

חישוב ההפרשות בגין זכאותם הנצברת של עובדים לפיצוי בגין מחלה וחופשה נעשה על בסיס "נכנס ראשון - יוצא ראשון" מכיוון שימי המחלה והחופשה מנוצלים קודם מהזכאות שהועברה משנים קודמות ולאחר מכן מהזכאות בשנה השוטפת.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ה. תיאור תמצית ההבדלים בין התקינה הישראלית ל- IFRS (המשך)

2. הטבות לעובדים (המשך)

במסגרת פוליסות ביטוח מנהלים אשר הוצאו לפני שנת 2004, הוסכם בין חברות הביטוח לבין עובדי החברה להעביר לרכיב התגמולים מדי שנה את התשואה הריאלית שנצברה על הנכסים שהופקדו במסגרת רכיב הפיצויים. לפיכך בגין פוליסות ביטוח מנהלים אלה, הנכסים הנכללים במסגרת רכיב הפיצויים ואשר עוברים לרשות החברה לצורך ביצוע תשלומים בעת פרישת העובד יהיו נמוכים יותר.

במסגרת הדוחות הכספיים לפי תקני IFRS החברה מודדת את נכסי התוכנית לפי הסכום הנומינלי, כאשר בכל תקופת דיווח תיזקף ההוצאה בגין העברת התשואה הריאלית של מרכיב הפיצויים לרכיב התגמולים.

הוצאות והכנסות אשר נכללו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל במסגרת סעיף הוצאות שכר ונלוות נזקפות, על פי תקני ה- IFRS, בחלקן במסגרת הוצאות שכר ונלוות ובחלקן במסגרת סעיף המימון. במסגרת סעיף המימון נכללות בין היתר הכנסות מימון ושיערוך/שחיקה של נכסי התוכנית.

3. רכוש קבוע

א. תקן חשבונאות בינלאומי IAS 16 בדבר רכוש קבוע, קובע כי אורך החיים השימושיים של נכס ייסקר לפחות בכל סוף שנת כספים ואם הציפיות שונות מאומדנים קודמים, השינוי יטופל כשינוי אומדן חשבונאי בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 8 בדבר מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות.

בחודש אוקטובר 2007 פרסמה רשות ניירות ערך את החלטה 17-3 בדבר שינוי אומדן אורך החיים השימושיים של רכוש קבוע (להלן - החלטת הרשות). החלטת הרשות חלה על דוחות כספיים אשר ערוכים בהתאם לתקני IFRS. על פי החלטת הרשות ניתן לבצע שינוי אומדן אורך החיים השימושיים של נכס המבוסס על הניסיון הנצבר של התאגיד בנוגע לאותו נכס, מקום בו נצברו בידי התאגיד ראיות מוצקות ומהימנות אשר תומכות בביצוע שינוי האומדן.

בהתבסס על חוות דעת שנתקבלו (מרביתן חוות דעת פנימיות וחוות דעת אחת ממעריך חיצוני בלתי תלוי), ביצעה הקבוצה שינוי אומדן ליתרת אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע המשקף הארכה של תקופת ההפחתה במסגרת הדוחות הכספיים הערוכים בהתאם לתקני IFRS, החל מיום 1 בינואר 2007.

על סמך הניסיון אשר נצבר בקבוצה, סכומי עלות הנכסים אשר הופחתו במלואם ואשר עדיין משמשים בייצור הינם משמעותיים. כמו כן הקבוצה ביצעה בחינה של אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע על ידי השוואה לענף בו פועלת הקבוצה, רמת התחזוקה של המתקנים ותפקוד המתקנים לאורך השנים. על פי בחינה זו יתרת תקופת ההפחתה של הרכוש הקבוע נמוכה מיתרת אורך החיים השימושיים הצפויה של המתקנים. על בסיס הערכה זו החליטה הקבוצה לבצע שינוי לאומדן אורך החיים הכלכלי של הרכוש הקבוע. שינוי האומדן מבוסס על הניסיון שנצבר בקבוצה ולא על שינויים שחלו בנכסים או בסביבה העסקית. הערכה קודמת של אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע בקבוצה בוצעה בשנת 2002. הערכה זו התבססה אף היא על הניסיון הנצבר בתאגיד.

ב. בהתאם להקלה המתאפשרת לפי הוראות IFRS 1, בחרה חברה מאוחדת למדוד פריטי רכוש קבוע (קרקע, מבנים, מכונות וציוד) לפי שווים ההוגן ליום 1 בינואר 2007 ולהשתמש באותו שווי הוגן כעלות נחשבת ליום המעבר. העלות הנחשבת התבססה על חוות דעת של מומחה חיצוני. כמו כן, שונה אורך החיים השימושיים של חלק מהנכסים.

באור 10 הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ה. תיאור תמצית ההבדלים בין התקינה הישראלית ל- IFRS (המשך)

4. עסקאות איגוח

חברות מאוחדות מסוימות בקבוצה התקשרו בהסכם איגוח (Securitization), אשר במסגרתו מוכרות החברות חלק מחובות הלקוחות שלהן לחברה זרה אשר הוקמה למטרה זו ושאינה בבעלות או בשליטת הקבוצה (להלן – החברה הרוכשת). החברה הרוכשת מממנת את רכישת החובות באמצעות הלוואה שתקבל מגוף פיננסי, בלתי קשור לקבוצה, המממן את ההלוואה מתמורת ניירות ערך מסחריים (commercial paper), אותם הוא מנפיק בשוק ניירות הערך המסחריים בארצות הברית.

לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל עסקת האיגוח שביצעה הקבוצה עמדה בתנאים להגדרתה כעסקת מכירה ולפיכך נגרעו הלקוחות שבגינם נעשתה עסקת האיגוח בדוחות הכספיים המאוחדים.

עסקת איגוח חובות הלקוחות שביצעה הקבוצה אינה עומדת בתנאים לגריעה של נכסים פיננסיים שנקבעו במסגרת תקן בינלאומי IAS 39 בדבר מכשירים פיננסיים – הכרה ומדידה מאחר והקבוצה לא העבירה את כל הסיכונים וההטבות הנובעים מהלקוחות. לפיכך במעבר לדיווח על פי תקני IFRS נזקפו חזרה במאזן המאוחד הלקוחות אשר נכללו בעסקת האיגוח. מנגד בהתאם לתקינה הבינלאומית מוצגים התקבולים שנתקבלו מהחברה הרוכשת כהתחייבות פיננסית במסגרת אשראי לזמן קצר ולא כקיצוץ מיתרת חובות הלקוחות.

5. מכשירים פיננסיים

הקבוצה עושה שימוש במכשירים פיננסיים לרבות שימוש במכשירים פיננסיים נגזרים על מנת לצמצם חשיפה לסיכונים מטבע וסיכון ריבית.

בהתאם לפרקטיקה המקובלת בישראל התנאים ליישום חשבונאות גידור מבוססים בעיקרם על קריטריונים כלכליים. כמו כן בנסיבות מסוימות מכשירים פיננסיים נגזרים המשמשים לגידור אינם מקבלים ביטוי מאזני ואינם נמדדים לפי שווי הוגן.

תקן בינלאומי IAS 39 קובע כי על מנת שעסקה במכשירים פיננסיים תחשב כעסקת גידור יש לעמוד במספר תנאים לרבות תנאים לגבי ייעוד המכשיר, עמידה בדרישות תיעוד קפדניות וצפי לאפקטיביות גידור גבוהה בתחילת ובמהלך הגידור כולו.

השינויים בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי המיועד לגידור של נכס או התחייבות ייזקף לדוח רווח והפסד במקביל לזקיפת השינויים בשווי ההוגן של הנכס או ההתחייבות המגודרים ואשר מתייחסים לסיכון המגודר. כמו כן בהתאם לתקינה הבינלאומית שינויים בשווי ההוגן בגין מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם מקיימים את התנאים הנדרשים ליישום חשבונאות גידור, ייזקפו מיידית לדוח רווח והפסד.

העסקאות אשר מבצעת הקבוצה במכשירים פיננסיים לצמצום החשיפה, כאמור לעיל, אינן עומדות בתנאי הגידור שנקבעו בתקינה הבינלאומית ולפיכך במעבר למדידה על פי תקני IFRS המכשירים הפיננסיים הנ"ל נמדדים על פי שוויים ההוגן כאשר השינויים בשווי ההוגן נזקפים מיידית לרווח והפסד.

כמו כן הלוואות שניתנו לעובדי החברה והחברות המאוחדות, שלא בתנאי השוק הוצגו לפי שווי הוגן, ביום העמדתם במסגרת המעבר ליישום תקני IFRS וההפרש הוכר בהוצאות שכר על פני תקופת ההלוואה.

6. זכויות המיעוט

בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל, זכויות המיעוט מוצגות במאזן מחוץ להון העצמי ואילו על פי תקני IFRS זכויות המיעוט מוצגות במאזן כחלק מההון.

כמו כן, בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל, חלק המיעוט בתוצאות החברות המאוחדות נכלל כחלק מתוצאות הפעילות בדוח רווח והפסד ואילו על פי תקני IFRS חלק המיעוט כאמור אינו חלק מדוח רווח והפסד אלא מוצג כחלק מחלוקת הרווח בין מחזיקי ההון של החברה לבין בעלי זכויות המיעוט.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ה. תיאור תמצית ההבדלים בין התקינה הישראלית ל- IFRS (המשך)

7. זכויות בקרקע ממנהל מקרקעי ישראל וזכויות כרייה

בהתאם להסכמי חכירה עם מנהל מקרקעי ישראל הוקנו לחברות מאוחדות זכויות חכירה בקרקע לתקופה של 49 שנים (חלקם עם אופציות להארכה) אשר עתידים להסתיים בתקופות שונות. הסכמי החכירה האמורים אינם מקנים לחברה זכויות לרכישה של מלוא הזכויות במקרקעין ובחלק מהמקרים לא הוקנו לחברות המאוחדות זכויות להארכת תקופות החכירה.

בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, הוצגו סכומים אשר שולמו בגין זכויות החכירה כקרקע במסגרת הרכוש הקבוע של הקבוצה, כאשר הסכום שולם הופחת על פני תקופת החכירה.

על פי תקן חשבונאות בינלאומי IAS 17 בדבר חכירות, חכירה של קרקע שאינה כוללת אופציה לרכישה של מלוא הזכויות במקרקעין בתום תקופת החכירה, מסווגת כחכירה תפעולית, ועל כן סכומים ששולמו בגין חכירה של מנהל מקרקעי ישראל מהווים דמי חכירה מראש. במסגרת הדיווח על פי תקני IFRS דמי החכירה כאמור מוצגים במסגרת סעיף הוצאות מראש בגין חכירה תפעולית ולא במסגרת הרכוש הקבוע.

8. מסים נדחים

על פי כללי חשבונאות המקובלים בישראל נכסי והתחייבויות מסים נדחים סווגו כנכסים והתחייבויות שוטפים או בלתי שוטפים, בהתאם לסיווג הנכסים וההתחייבויות בגינם נוצרו. בהתאם לתקני IFRS נכסי והתחייבויות המסים הנדחים מסווגים כנכסים והתחייבויות בלתי שוטפים, גם אם מועד מימושם חזוי להיות בזמן הקצר. לפיכך עם המעבר לדיווח על פי תקני IFRS, סווגה יתרת מסים נדחים לזמן קצר למועד המעבר, ליום 30 בספטמבר 2007 וליום 31 בדצמבר 2007, מסעיף חייבים ויתרות חובה במסגרת הנכסים השוטפים לנכסי מסים נדחים המוצגים במסגרת הנכסים שאינם שוטפים, וכן סווגו יתרות מסים נדחים לזמן קצר למועד המעבר, ליום 30 בספטמבר 2007 וליום 31 בדצמבר 2007 מסעיף זכאים ויתרות זכות במסגרת ההתחייבויות השוטפות להתחייבויות מסים נדחים המוצגות במסגרת ההתחייבויות שאינן שוטפות.

9. קרן מהפרשי תרגום של פעילויות חוץ

החברה בחרה ליישם את ההקלה שנקבעה במסגרת IFRS 1 לפיה ניתן לזקוף את כל יתרת הקרן מהפרשי תרגום של פעילויות חוץ למועד המעבר ליתרת העודפים.

10. סיווג הכנסות/הוצאות אחרות

בהתאם לפרקטיקה המקובלת בישראל לא הוצגו בדוחות הכספיים המאוחדים רווחים והפסדים ממכירת רכוש קבוע, רווחים והפסדים משניוניים אקטואריים והוצאות בגין פרישה מוקדמת של עובדים במסגרת הרווח התפעולי, אלא מוצגות במסגרת סעיף הכנסות/הוצאות אחרות. בהתאם לתקני IFRS פריטים אלו יכללו כחלק מהרווח התפעולי או ברווח הגולמי לפי העניין.

11. הסכמי זיכיון

לחברה מאוחדת באיחוד יחסי הסכמי זיכיון עם גופים ממשלתיים במסגרתם הקימה החברה המאוחדת מתקני התפלה. כמו כן במסגרת ההסכם מתפעלת החברה המאוחדת את מתקני ההתפלה ומבצעת מכירה של המים המותפלים למדינה בתמורה לתשלומים קבועים ומשתנים כנקבע בהסכם הזיכיון. בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (החל מיום 1 בינואר 2006) ובהתאם לתקני IFRS במסגרת הסכמים מבוססי זיכיון מוכר בדוחות הכספיים נכס פיננסי המשקף את חוב הלקוח, כאשר הנכס הפיננסי נושא ריבית. בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, הריבית על הנכס הפיננסי נקבעה על ידי שימוש במחיר ההון המשוקלל (WACC) של כל הפרויקט. בנוסף ההכרה בנכס הפיננסי הייתה החל מיום תחילת התפעול של המתקן. בהתאם לתקני IFRS (IFRIC 12) שיעור הריבית בגין הנכס הפיננסי נקבע על פי הריבית חסרת הסיכון של הלווה בתוספת שיעור ריבית המשקפת את הסיכון המיוחס להקמה ולתפעול של המתקן. בנוסף ההכרה בנכס הפיננסי החלה ממועד תחילת ההקמה של המתקן.

12. דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן

בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן ועד לתאריך אישור הדוחות הכספיים הוצג במסגרת ההון העצמי כהקטנת יתרת העודפים וכהגדלת דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן. עם המעבר לדיווח לפי תקני IFRS, החברה מספקת גילוי בלבד בדבר דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן.

באור 10 - הסבר בנוגע להשפעות המעבר ל- IFRS (המשך)

ה. תיאור תמצית ההבדלים בין התקינה הישראלית ל- IFRS (המשך)

13. מדידת מכשירים פיננסיים זמינים למכירה

בשונה מכללי החשבונאות המקובלים בישראל, בהתאם ל- IFRS, מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה מוכרים כנכסים לפי שוויים ההוגן, כאשר השינויים בשווי ההוגן במהלך התקופה נזקפים ישירות להון העצמי ולא לדוח רווח והפסד.

14. צירופי עסקים

א. על פי כללי חשבונאות מקובלים בישראל הוכרה התחייבות בגין הטבות לעובדים הנובעת משינוי מבני של חברה שאוחדה לראשונה, כנגד המוניטין, במועד הרכישה.

על פי תקני IFRS החברה הכירה בהתחייבות לשינוי מבני כהוצאה שוטפת ולא כחלק מהקצאת העלות של צירוף עסקים מכיוון שבמועד הרכישה לא נכלל בדוחות הכספיים של החברה הנרכשת התחייבות בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 37 בדבר הפרשות והתחייבות תלויות ונכסים תלויים.

ב. במהלך שנת 2007 רכשה החברה כ- 36.8% ממניות בז"ן והחל ממועד זה ועד ליום 30 ביוני 2007 רכשה החברה כ- 8.3% נוספים ממניות בז"ן. ביום 28 ביוני 2007 קיבלה החברה את היתר השליטה בבז"ן. בהתאם לכללי חשבונאות המקובלים בישראל, עד לקבלת היתר השליטה הוצגה ההשקעה בבז"ן על פי העלות. החל ממועד קבלת השליטה אוחדו הדוחות הכספיים של בז"ן בדוחות החברה. עודף העלות חושב ליום 30 ביוני 2007 ויוחס בעיקר לרכוש קבוע ומיסים נדחים. בחישוב עודף העלות נוצר מוניטין שלילי אשר נוכה תחילה מנכסים בלתי מוחשיים ולאחר מכן משאר הנכסים נטו באופן יחסי. תחת ה- IFRS, בהתאם להנחיות לגבי הטיפול החשבונאי בצירופי עסקים שבוצעו בשלבים, כל הנכסים וההתחייבויות המזוהים של בז"ן הוצגו לפי שוויים ההוגן למועד קבלת השליטה בבז"ן. ההפרש שנוצר עקב שיערוך של רכישות קודמות במועד רכישת השליטה אינו מהותי. סך יתרת המוניטין השלילי במועדי הרכישות המקוריות וחלק החברה ברווחי בז"ן בתקופה עד למועד קבלת השליטה בבז"ן נזקפה לעודפים.

ג. החברה בחרה בהקלה של IFRS 1 המתייחסת לצירופי עסקים, לפיה היא תיישם את הוראות IFRS 3 רק בגין צירופי העסקים שהתרחשו לאחר ה- 1 בינואר 2007 (מועד המעבר ל- IFRS). באשר לרכישת בז"ן כאמור לעיל, על פי כללי חשבונאות המקובלים בישראל, יוחסה עלות הרכישה בהתבסס על שוויים ההוגן של הנכסים והתחייבויות למועד הרכישה. המוניטין השלילי נוכה תחילה מנכסים בלתי מוחשיים ולאחר מכן משאר הנכסים, נטו באופן יחסי. זכויות המיעוט חושבו לפי חלק המיעוט בערך בספרים של הנכסים וההתחייבויות של בז"ן לאותו מועד. בהתאם לתקינה הבינלאומית, הנכסים וההתחייבויות של בז"ן מוצגים במאזן המאוחד למועד הרכישה במלוא שוויים ההוגן. זכויות המיעוט למועד הרכישה מחושבות לפי חלק המיעוט במלוא שוויים ההוגן של הנכסים וההתחייבויות של בז"ן לאותו מועד.

כמו כן, בהתאם ל- IFRS, סווגו זכויות המיעוט במסגרת ההון העצמי.

15. חלופות חשבונאיות נוספות שבחרה החברה על פי תקני IFRS

א. טיפול ברכישת זכויות נוספות מהמיעוט לאחר צירוף עסקים

בהתאם לכללי חשבונאות המקובלים בישראל, ייחסה החברה עודף עלות שנוצר בעת רכישת זכויות נוספות מהמיעוט בחברה בת נכסים מוחשיים ובלתי מוחשיים במידה ושוויים ההוגן עולה על שוויים הפנקסני. היתרה הבלתי מיוחסת נזקפה למוניטין. בהעדר הוראות ספציפיות בתקני IFRS לטיפול בעסקאות של רכישת מניות המיעוט בחברות מאוחדות, בחרה החברה לזקוף את כל עודף העלות שייוצר ברכישת מניות המיעוט בחברות מאוחדות למוניטין ולא לייחסו ספציפית לנכסים מזוהים מאחר ואין מדובר ברכישת שליטה לראשונה ומאחר ולפי תקני IFRS ברכישת שליטה לראשונה כל הנכסים המזוהים וההתחייבויות המזוהות כבר משוערכים לשוויים ההוגן באותו היום.

ב. טיפול במכירת מניות למיעוט תוך שימור שליטה

בהתאם לכללי חשבונאות המקובלים בישראל, הכירה החברה ברווח מהמימוש, בגובה ההפרש בין התמורה שהתקבלה לבין השווי בספרים של החלק שמומש. בהעדר הוראות ספציפיות בתקני IFRS לטיפול בעסקאות כאמור, נקטה החברה בטיפול דומה, באופן עקבי לטיפול בו נקטה ברכישות של זכויות המיעוט (עליה בשיעור אחזקה תוך שימור שליטה). כמו כן, חלופה זו משקפת באופן נאות יותר את אופי הפעילות השוטפת של החברה הקשורה ברכישת אחזקות בחברות שונות ובמכירתן.